

T.C.
CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

BİR TARİHÇİ OLARAK CEMAL KUTAY
HAYATI ve ESERLERİ

HAZIRLAYAN
Salhadin GÖK

52208

DANIŞMAN ÖĞRETİM ÜYESİ
Doç.Dr.M.Akif ERDOĞDU

MANİSA
1996

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ

YÜKSEKÖĞRETİM KURULU DÖKÜMANTASYON MERKEZİ
TEZ VERİ GİRİŞ FORMU

YAZARIN	Merkezimizce doldurulacaktır
Soyadı : GÖK	
Adı : Salhadin	Kayıt No:

TEZİN ADI

Türkçe : Bir Tarihçi Olarak Cemal KUTAY Hayatı ve Eserleri

Yabancı Dil :As A Historian, Cemal Kutay His Life and Works.

TEZİN TÜRÜ	Yüksek Lisans	Doktora	Doçentlik	Tıpta Uzmanlık	Sanatta Yeterlik
	☐	☐	☐	☐	☐

TEZİN KABUL EDİLDİĞİ

Üniversite : T.C. CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ

Fakülte :

Enstitü : Sosyal Bilimler

Diğer Kuruluşlar :

Tarih :

TEZ YAYINLANMIŞSA

Yayınlayan :

Basım Yeri :

Basım Tarihi :

ISBN

TEZ YÖNETİCİSİNİN

Soyadı, Adı : ERDOĞRU, M.Akif

Ünvanı : Doç.Dr.

TEZİN YAZILDIĞI DİL : TÜRKÇE

TEZİN SAYFA SAYISI : 138

TEZİN KONUSU (KONULAR) :

- 1- Cemal Kutay'ın Hayatı ve Faaliyetleri
- 2- Cemal Kutay'ın Eserleri
- 3- Cemal Kutay'ın 1920-1938 Türkiye'sine Ait Sosyal, Siyasî, Ekonomik ve Toplumsal Görüşleri

TÜRKÇE ANAHTAR KELİMELEER :

- 1-
- 2-
- 3-

Başka vereceğiniz anahtar kelimeler varsa lütfen yazınız.

İNGİLİZCE ANAHTAR KELİMELEER : (Konunuzla ilgili yabancı indeks, abstrakt ve thesaurus'ları kullanınız).

- 1-
- 2-
- 3-

Başka vereceğiniz anahtar kelimeler varsa lütfen yazınız.

1- Tezimden Fotokopi yapılmasına izin vermiyorum	☐
2- Tezimden dipnot gösterilmek şartıyla bir bölümün fotokopisi alınabilir	☒
3- Kaynak gösterilmek şartıyla tezimin tamamının fotokopisi alınabilir	☐

Yazarın İmzası :

Tarih

ÖZET

Cemal Kutay 1910 yılında Konya’da doğdu. Babası Cizre Emiri Bedirhan Bey’in on yedinci çocuğu Tahir Bey’dir. Babası Konya’da hakimlik görevinde bulunmuştur. 1924 yılında Tahir Bey’in ölümü ile ailesine bakmak zorunda kalan Kutay, 1929’da Konya Lisesi’nin son sınıfından ayrılarak Ankara’ya gider, *Hâkimiyet-i Milliye Gazetesinde* musahhih olarak çalışmaya başlar. 1932 yılında Konya’ya geri dönerek *Yeni Anadolu Matbaası*’nı kurar. Ayrıca “*Yeni Anadolu Gazetesi*” ile “*Terbiye Postası*” Dergisini çıkartarak Ankara’da kazandığı birikimlerini tatbik etme imkânı bulur. 1934 yılında Ankara’ya tekrar dönmek zorunda kalır. 1940 yılına kadar *Hâkimiyet-i Milliye* (1935’te *Ulus* adını aldı)’de çalışmalarına devam ederek Yazı İşleri Müdürlüğüne kadar yükselir. Bu tarihte hükümetle arasındaki zıtlaşma yüzünden İstanbul’a yerleşmek zorunda kalır.

İstanbul’da ilk olarak 1941 yılında Turgut Bayar’la birlikte *Halk Gazetesi*’ni çıkartır. “*Millet Dergisi*” 1950’lere kadar aktif bir mücadele verdikten sonra yayın hayatına son verir. Dinî içerikli “*Hakka Doğru*” Dergisi ise 1952 yıllarına kadar yayın hayatını sürdürür. Kutay çeşitli yayın organlarında da yazılar yazmıştır. Ayrıca bir taraftan kitap çalışmalarında bulunurken diğer taraftan da “*Çağımız*”, “*Tarih Konuşuyor*”, “*Sohbetler*” gibi dergileri yayımlamıştır.

Tarih alanında yüzlerce kitap, binlerce makaleye imza atmış olan Kutay, yeni eserler yazmanın gayretiyle, İstanbul’da yaşamını sürdürmektedir.

ABSTRACT

Cemal KUTAY was born in Konya in 1910. His father was Tahir Bey, the seventeenth son of Bedirhan Bey , Pasha of Cizre. His father worked in Konya as a judge. Since Cemal Kutay had to look after his family due to the death of his father in 1924, he left Konya High School in 1924 while he was in the last class of the school. Then he went to Ankara and began to work in Hakimiyet-i Milliye newspaper as a proofreader. Returning back to Konya in 1932, he founded the “Yeni Anadolu Matbaası” (New Anatolia Printing Press). Besides, while publishing “Yeni Anadolu” (New Anatolia) newspaper and “Terbiye Postası” (Education Post) journal, he had found an opportunity to demonstrate his experiences gained in Ankara. He again had to return to Ankara in 1934. Till 1940 he worked in “Hakimiyet-i Milliye” (Sovereignty of the Nation) - its name was changed in 1935 as “Ulus” (Nation)- and he was even promoted to Editor-in-chief of this newspaper. He had to settle down in Istanbul due to the opposition between the government and him during this time.

He firstly published “Halk Gazatesi” (People Newspaper) with Turgut Bayar in Istanbul in 1941. Then he published “Millet” (Nation) and “Hakka Doğru” (Towards God and the right) journals. After having given active struggle until 1950, the journal Millet’s publishing life was ended in 1950. On the other had the journal Hakka Doğru, it has religious implicit , continued to be published until 1952. While he was trying to write books he also published “Çağımız” (Our Century) , “Tarih Konuşuyor” (History is speaking) and “Sohbetler” (Conversations) journals.

Cemal KUTAY, who wrote hundreds of books and thousands of articles in the field of history, lives in Istanbul with the efforts of writing new works of art.

Yüksek Lisans tezi olarak sunduğum “**BİR TARİHÇİ OLARAK CEMAL KUTAY HAYATI ve ESERLERİ**” adlı çalışmamın, tarafımdan, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin bibliyografyada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanmış olduğumu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

12/07/1996

Salhadin GÖK

TUTANAK

Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünün/...../1996 tarih ve sayılı toplantısında oluşturulan jüri, Lisansüstü Öğretim Yönetmeliğinin maddesine göre.....
Anabilim/Anasanat Dalı Yüksek Lisans öğrencisi.....'nin tarihinde, saat 'da jüri önünde tez savunmasını almıştır.

Adayın kişisel çalışmaya dayanan tezini savunmasından sonra.....
dakikalık süre içinde gerek tez konusu, gerekse tezin dayanağı olan Anabilim dallarından jüri üyelerince sorulan sorulara verdiği cevaplar değerlendirilerek tezin.....olduğuna oy ile karar verildi.

BAŞKAN

ÜYE

ÜYE

ÖNSÖZ

Geçmişte toplumu derinden etkileyen olayların sağlıklı bir analizinin yapılabilmesinin en önemli şartlarından biri, o dönemde yaşamış kimselere müracaat etmektir. Türkiye’de son dönemlerde giderek artan bir hızla yakın tarihimizi sağlıklı bir değerlendirmeye tabi tutmak amacıyla bu dönemde yaşamış şahısların biyografileri üzerindeki çalışmalar artmıştır. Bu amaçla, biz de Yüksek Lisans çalışması olarak, özellikle 1929 yılında Ankara’ya gelip *Hâkimiyet-i Milliye*’de çalışmaya başladıktan sonra ceryan eden olayları görüp, devrin önde gelen isimleriyle tanışmış tarihçi, yazar, gazeteci ve yayıncı kimliği ile Osmanlı’nın son dönemleriyle, Cumhuriyet dönemi hakkında birçok kitap, makale, tefrika yayınlamış olan Cemal Kutay’ı seçtik.

Kutay hakkında yaptığımız bu çalışma, üç bölümden meydana gelmektedir. Birinci bölümde; hayatını bugüne kadarki safhalarıyla incelemeye çalıştık. Ailesi hakkında yazılı bir belge olmaması verilen bilgilere ihtiyatla yaklaşmamıza, bir tasnife tabi tuttuktan sonra vermemize neden olmuştur. İkinci bölümde çıkartmış olduğu gazete, dergi ve kitaplarını bir değerlendirmeye tabi tuttuktan sonra ulaşabildiğimiz eserlerin bibliyoğrafyasını verdik. Ne yazık ki, eserlerinin bir nüshasının Kutay’ın elinde bile olmaması bu bölümü eksik kılmıştır. Üçüncü bölümde ise Atatürk dönemine ait görüşlerini eserlerini tarayarak olduğu gibi ortaya koymaya çalıştık. Bu bölümde yaşayan bir tarihçi olması açısından sözlü bilgilerinden daha çok istifade etmek istediyssek de Cemal Kutay’ın rahatsızlığı ve yoğun kitap çalışmaları buna mani olmuştur.

Bu çalışmanın hazırlanması sırasında sağlığının el vermemesi ve yoğun çalışmalarına rağmen bize zaman ayıran Cemal KUTAY'a, tez konusunun tesbitinde ve çalışmanın her safhasında yardımlarını esirgemeyen danışman hocam Doç. Dr. Mehmet Akif ERDOğRU'ya, ders aşamasında aktardıkları birikimleriyle yolumu aydınlatan lisans üstü hocalarım; Prof. Dr. Tuncer BAYKARA, Doç. Dr. Ahmet ÖZGİRAY ve Yrd. Doç. Dr. Ahmet YEşİL'e, kaynak temininde gösterdikleri anlayıştan dolayı Ankara ve İzmir Milli Kütüphanesi, İstanbul'daki Atatürk Kitaplığı çalışanlarına ve TBMM Kütüphanesi Müdürü İhsan EZHERLİ Bey'e teşekkür etmeyi bir borç bilirim.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....VIII

GİRİŞ.....1

BİRİNCİ BÖLÜM

CEMAL KUTAY'IN HAYATI VE FAALİYETLERİ

**I- CEMAL KUTAY'IN AİLESİ, GENÇLİĞİ, YETİŞTİĞİ ÇEVRE
VE EĞİTİMİ 4**

**II- CEMAL KUTAY'IN HAKİMİYET-İ MİLLİYE GAZETESİ'NDE
ÇALIŞMASI VE SONRA YENİ ANADOLU GAZETESİ İLE TERBİYE
POSTASI DERGİSİNİ YAYINLAMASI 6**

III- İSTANBUL'DAKİ YAYIN FAALİYETLERİ 8

İKİNCİ BÖLÜM

CEMAL KUTAY'IN ESERLERİ

I- GAZETELER.....	13
A- Yeni Anadolu Gazetesi.....	14
B- Halk Gazetesi.....	16
II- DERGİLER.....	16
A- Terbiye Postası Dergisi.....	16
B- Millet Dergisi.....	17
C- Hakka Doğru Dergisi.....	20
D- Çağımız Dergisi.....	21
E- Tarih Konuşuyor Dergisi.....	22
F- Sohbetler Dergisi.....	23
III- KİTAPLARI.....	24
IV- MAKALELERİ.....	29
V- TEFRİKALARI.....	110
VI- ESERLERİNE GENEL BİR BAKIŞ.....	111

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

CEMAL KUTAY'IN 1920-1938 YILLARI TÜRKİYE'SİNE AİT SOSYAL, SİYASİ, EKONOMİK VE TOPLUMSAL GÖRÜŞLERİ

I- TÜRKİYE'NİN REJİMİ ÜZERİNE GÖRÜŞLERİ.....	114
---	------------

II- DEVLETÇİLİK İLKESİ.....	117
III- DİL ALANINDAKİ YENİLİKLERE BAKIŞI.....	120
IV- DİN VE LAİKLİK ANLAYIŞI.....	123
V- EĞİTİM SİSTEMİ ÜZERİNE GÖRÜŞLERİ.....	128
VI- TÜRK KADINLARININ YENİ KONUMU.....	129
SONUÇ	132
YARARLANILAN KAYNAKLAR.....	134
EK.....	137

GİRİŞ

Cemal Kutay, yakın geçmişimizin olaylarını bize aktaran önemli bir şahsiyettir. Osmanlı Devleti'nin son dönemlerini yaşamış; genç bir yaşta, yeni kurulan Türkiye Cumhuriyeti'nin merkezi olan Ankara'ya gelip yerleşerek, bu devrin önde gelen insanlarıyla tanışmıştır. 1929 yılından itibaren hükümetin resmi yayın organı olan *Hâkimiyet-i Milliye* gazetesinde çalışmaya başlamıştır. Bu görev Kutay'a, bu dönemle ilgili bir çok belge elde etmesini ve önemli bilgilere ulaşmasını sağlamıştır. Yakın tarihimizde cereyan eden olayların hâlen tartışılıyor olması, Kutay'ın o dönemle ilgili yazmış olduğu yazıları daha da önemli kılmaktadır. Ayrıca, Kutay, o dönemden hâlâ hayatta kalan bir ferd olarak, bizim için bir "sözlü kaynak" olması açısından ayrıca bir öneme sahiptir.

Bu çalışmayı, Cemal Kutay'ın kısmen sözlü bilgilerinden ve eserlerinden istifade ederek hazırladık. Ne var ki, rahatsızlığı ve yoğun kitap çalışmaları yüzünden, kendisinden yeterince istifade edemedik. Kutay'ın 1920-1938 dönemleri ile ilgili görüşlerini kitaplardan, bizzat kendisinin çıkardığı ve yazı yazdığı gazete ve dergilerinden elde ettiğimiz bilgileri, sözlü bilgileriyle karşılaştırma yaparak ortaya koymaya çalıştık.

Cemal Kutay 1910 yılında Konya'da doğmuştur. Babası Konya'da hakim olarak çalışmış Tahir Bey'dir. Babasının ölümünden bir müddet sonra, 1922 yılında, Kutay ailesinin geçimini sağlamak amacıyla, Ankara'ya gitmiştir. Hükümetin resmi yayın organı olan *Hâkimiyet-i Milliye Gazetesinde* çalışmaya başlamıştır. Bu yeni ortam, Kutay'da

küçüklüğünden beri tarih ve edebiyata karşı varolan kabiliyetini geliştirmesi imkanını sağlamıştır. Kutay, burada elde ettiği deneyimi, 1932 Nisan'ında Konya'da yayımladığı *Yeni Anadolu Gazetesi*'nde uygulamaya başlamıştır. Kutay'ın bu gazetede faaliyetleri Halk Partisi'ni rahatsız etmiştir. Gelişen hadiseler karşısında, gazetesini matbaasıyla birlikte Cumhuriyet Halk Partisine satmak zorunda kalmış ve 1934 yılında Ankara'ya dönmüştür. Konya'da maruz kaldığı bu baskıdan dolayı zamanla Cumhuriyet Halk Partisi ve özellikle İsmet İnönü'nün karşısında yer alacaktır.

1940'da "*Ulus Gazetesi*"nin, ("*Hakimiyet-i Milliye*"nin yeni adı) Yazı İşleri Müdürlüğüne kadar yükselmiştir. Atatürk'ün ölümünden sonra iktidara hakim olan yeni siyasî kadronun Atatürkçülükten saptığına inanarak, "*Ulus Gazetesi*"nde yayımladığı yazılarıyla topluma gerçek Atatürkçülüğü açıklama çabalarına girişmiştir. Kutay'ın bu çalışmaları CHP. ve İnönü tarafından siyasî iktidara karşı bir tavır olarak algılanmıştır. Sonunda, 1940 yılında yürütmekle yükümlü olduğu Yazı İşleri Müdürlüğü hükümet tarafından lağvedilmiştir. İktidarla arasındaki bu mücadele onun Ankara'dan ayrılarak İstanbul'a yerleşmesine neden olmuştur.

Kutay, Turgut Bayar ile birlikte 1941 yılında İstanbul'un birkaç semtinde dağıtımı yapılan "*Halk*" adında bir akşam gazetesi çıkarmaya başlar. Bir yıla yakın bir süre bu gazeteyi yayımladıktan sonra, o dönemin çeşitli gazete ve dergilerinde genellikle tarih içerikli yazılar yazmaya devam eder. 1946 yılında "*Millet ve Hakka Doğru*" dergilerini yayımlar. "*Hakka Doğru*" dergisi dini içerikli bir dergi olup, İslamiyeti doğru manada anlatıp, istismar konusu olmaktan kurtarmanın mücadelesini vermiştir. Kutay, Atatürk dönemine ait bilgilerini özellikle "*Millet Dergisi*"ndeki yazılarında kullanmıştır. "*Millet Dergisi*"nde Cumhuriyet Halk Partisi ile İsmet İnönü'nün Atatürk çizgisinden ne kadar uzaklaştığını tahlilleriyle ortaya koymuştur. Cemal Kutay, Demokrat Parti ve Atatürk'ün düşünce yapısına uygun hareket ettiğine inandığı Celal Bayar'la birlikte, Cumhuriyet Halk Partisi ve İsmet İnönü'ye karşı yazılarıyla, çok şiddetli bir muhalefet yürütmüştür. Kısacası Kutay, Millet Dergisi'ndeki yazılarıyla Atatürk'ün her alandaki mirasma sahip çıkmaya gayret etmiştir.

1950’de Demokrat Parti’nin iktidarı devralmasıyla, artık devlet yönetiminde Atatürkçülüğün ruhuna uygun bir istikamet izleneceği umudu doğmuştur Kutay’da. Fakat kısa bir süre sonra Atatürk düşüncesine zıt olarak telakki ettiği ezanın Arapça okunmasına müsaade edilmesi gibi icraatlarla, hayal kırıklığına uğrayan Kutay, bu kez Atatürkçülüğe sahip çıkma mücadelesini pasif bir şekilde Demokrat Partiye karşı yürütmüştür. Bu mücadele sırasında Demokrat Parti, Kutay’ın gazete kağıtlarını kısıtladığı için, “*Millet Dergisi*” 1950 yılında kapanmak zorunda kalmıştır.

Kutay, “*Millet*” ve “*Hakka Doğru*” dergilerinden (kapanış 1952) sonra, çeşitli gazete ve dergilerde yazılar yazmaya devam etmiştir. Sadece kendi imkanlarıyla herhangi bir yerden destek almaksızın faaliyetini sürdürmüştür. Yazdığı kitap ve çıkardığı dergilerin dağıtımını okurlarıyla doğrudan diyalog kurarak kendisi yapmıştır. Kutay bütün hayatı boyunca, siyasî ortamdan ve devlet kademelerinde görev almaktan uzak durarak, yazmayı tercih etmiştir. Bu çalışmamızın yakın tarihimize ışık tutacağını ümid ederim.

BİRİNCİ BÖLÜM

CEMAL KUTAY'IN HAYATI VE FAALİYETLERİ

I- CEMAL KUTAY'IN AİLESİ, GENÇLİĞİ, YETİŞTİĞİ ÇEVRE VE EĞİTİMİ

Dedesi Mardin'li Bedirhan Bey'dir (1802-1868). Bedirhan Bey, İkinci Mahmud döneminde yapılan Nizip Savaşı'nda (1836) Mehmet Ali Paşa'nın kuvvetlerine karşı Osmanlı saflarında yer almış, Hakkari çevresinde Osmanlılara karşı ayaklanan Dürzilere karşı mücadele etmiş bir beydir.

Kutay'ın babası Tahir Bey Bedirhan Bey'in onyedinci çocuğudur. Annesi Konya eşrafından Süreyya hanımdır. Tahir Bey, 1924 yılına kadar, Konya'da ceza reisi olarak görev yapmıştır.

Tahir Bey 1924 yılında Sivas'taki Mahkeme-i Temyiz'e (Yargıtay) reis olarak atanmıştır. Fakat rahatsızlanması nedeniyle bu görevine gidemeyerek izin almış, bir süre sonrada ikamet ettiği Konya'da vefat etmiştir (1924).

Kutay ile yaptığımız görüşmede bana 1910 yılında Konya'da dünyaya geldiğini söylemişlerdir. Değişik iki kaynaktaki¹ 1911 ve 1912 yıllarında doğduğu yazılmıştır. Görüşmemiz neticesinde 1910'da doğduğu anlaşılmaktadır. Kendisi ile birlikte yedi kardeşirler.

Babasının vazifesinden dolayı Kutay Konya'da eğitim seviyesi yüksek bir çevre içinde büyümüştür. Küçük yaşlarda tarih bilimine karşı büyük bir ilgi duymuştur. Hem öğretmenleri hem de ailesi bu konuda kendisini teşvik etmiştir. Özellikle babası hakim Tahir Bey, Kutay'ı tarihe yönlendirmiştir. Konya'nın o zamanlarda bir kültür şehri olmasının da bunda payı büyüktür. Zira Konya, Anadolu Selçuklularının başkenti olmuş

¹ Cemal Kutay; *Çağımızda Asr-ı Saadet Müslümanı Bediüzzaman Said Nursi*, İstanbul 1980, s.10. Bu eserde doğum tarihi 1911 yılı olarak yazılmıştır; Osman Nebioğlu, *Yaşayan Tanınmış Kimseler Ansiklopesidisi*, Türkiye'de Kim Kimdir?, İstanbul 1961, s.428. Bu eserde doğum tarihi 1912 yılı olarak yazılmıştır.

büyük mutasarrıf Mevlâna Celâleddin Rumi'ye (1207-1273) ev sahipliği yapmış önemli bir şehirdir.² Hatta Kutay, Konya Sultanisi'ndeki 20.yüzyıl başlarında verilen eğitimin Anadolu'nun diğer şehirlerine göre daha yüksek olduğunu, daha seçkin ve bilgili edebiyat ve tarih hocalarının bulunduğunu görüşmemizde bana ifade etmişlerdir. Bu bilgili hocaları arasında Ferit Uğur (1880-1942) ve Ebuzziya Tevfik Bey'i ayrıca anmaktadır. Gerçekten de özellikle Ferid Bey Osmanlı Tarihi üzerine özgün eserler vermiş Konya'lı değerli bir öğretmendir. Halkevi tarafından yayımlanan Konya Mecmuasında aktif görev almış ve pekçok bilimsel makale neşretmiştir.³ Ebuzziya Tevfik Bey ise önemli bir Osmanlı ansiklopedistidir. Bir dönem Konya'nın kültür hayatına damgasını vurmuş önemli bir kişidir.⁴ Kutay bu iki değerli kişiden çok etkilenmiştir.

Kutay, Konya Sultanisi'ne⁵ kayd olmuş ve 12.'nci sınıfa kadar devam etmiştir. Kendisiyle yaptığım görüşmede her ne kadar Konya Sultanisi'nin eğitiminin yüksek olduğunu belirtmişse de Balkan (18 Ekim 1912-30 Haziran 1913) ve Birinci Dünya savaşlarından (11 Kasım 1914) dolayı Sultanide çok zor şartlar altında eğitimine devam ettiğini ifade etmiştir. Gerçekten de 20.'nci yüzyılın ilk çeyreğinde Anadolu'da pekçok mektep parasızlıktan, kadrosuzluktan, ilgisizlikten ve diğer imkansızlıklardan dolayı kaliteli eğitim verememişlerdir. Kutay bu imkansızlıkları şöyle ifade eder; *"Öğretmenlerimiz bütün dersler için kullandığımız sarı saman yapraklı defteri kontrol*

² Kutay tarih ve edebiyata olan ilgisini başka bir kaynakta, Milli Mücadele sırasında faaliyetlerine bağlamaktadır. "Konya'da ve çevrede sık sık tertiplenen müsamerelerde vatan şiirleri okumak, sahneye çıkmak, Tarih ve Edebiyata yakınlığım o ölüm günlerinde kutsal vazifesi şuuru ile başladı..." Fazla bilgi için bkz; Cemal Kutay, "Ölüm Kalım Günleri," *Yeni İstanbul Gazetesi*, 20 Şubat 1972, s.7.

³ Konya İdadisinde her dersin öğretmenliğini yapmıştır. Milli Eğitimde çeşitli görevlerde bulunup emekliye ayrıldıktan sonra da eğitim camiasından kopmamıştır. Konya'da çıkan çeşitli gazete ve dergilerde yazı yazmıştır. Bkz; Mehmet Önder, *Konya Mathuat Tarihi*, Konya 1949, s.62.

⁴ II. Meşrutiyetin ilanından sonra kurulan Tarihi Osmanî Encümeni Ebuzziyad Bey'i İstanbul'a aldirtmıştır (1849-1913). Ebuzziyad Bey Namık Kemal ve arkadaşlarının kurmuş olduğu Yeni Osmanlılar Cemiyetine katılmıştır. Çeşitli gazete ve dergilerde yazdığı yazılarından dolayı Rodos'a sürgün gönderilmiştir. Abdülaziz'in ölümü ile vatana dönmüş ilk Kanuni Esasî taslağının hazırlanma çalışmalarına katılmıştır. Abdülhamit döneminde de Konya'ya sürgün gönderilmiştir. Fazla bilgi için bkz; Mustafa Canelli, *Tanzimat Aydınlarından Renkli Bir Sima Ebuzziya Tevfik Bey*, Ankara 1994.

⁵ Konya Sultanisi (Lisesi): İlk olarak Konya'da 1 Eylül 1889 yılında açılmıştır. Konya İdadisi 1913 yılından itibaren Konya Sultanisi adını almış ve aynı yıl Sultaniye'ye beş sınıflı bir (ipdidai) ilave edilmiştir. Bu suretle tahsil müddeti onbeş yıl olup, bunun beş yılı ipdidai, dört yılı devre-i evvel, üç yılı devre-i sanidir. Cumhuriyetin ilanından sonra -lise- adını alan Mekteb-i Sultani'nin derslerinde ve öğrenim müddetinde değişiklik yapılmış; Arapça, Farsça kaldırılmış, Ortaokuldan sonra üç yıllık bir tedris müddetine çevrilmiştir. Fazla bilgi için bkz; Mehmet Önder, *Konya Maarifi Tarihi*, Konya 1952, s.60-61.

eder, en ufak bir boşluk kalmaması için gayret gösterirdi. Boş bir yer bulduklarında bize ceza verirlerdi”.⁶

Konya 'Sultanisi'nde okurken Konya'da günlük olarak yayınlanan *Babalık Gazetesi*'nde müsahhîh olarak çalışmaya başlamıştır. Bu görev kendisine ileride kullanacağı bilgi ve tecrübeyi kazandırmıştır. Gerçekten de *Babalık Gazetesi* ikinci bölümde daha geniş bilgi vereceğimiz gibi Konya'nın önemli gazetelerinden biridir. Gazetenin baş yazarı Yusuf Mazhar Bey'dir. 23 Aralık 1913 tarihinde ilk olarak yayın hayatına çıkmış ve 1952 lere kadar yayın hayatını sürdürmüştür.

II- CEMAL KUTAY'IN HAKİMİYET-İ MİLLİYE GAZETESİ'NDE ÇALIŞMASI VE SONRA YENİ ANADOLU GAZETESİ İLE TERBİYE POSTASI DERGİSİ'Nİ YAYINLAMASI

Kutay'ın hayatındaki önemli safhalardan biri *Hakimeyet-i Milliye Gazetesi*'⁷nde çalışma yıllarıdır. Konya Sultanisi'ndeki öğrenimini bıraktıktan sonra Kutay, iş bulmak amacıyla 1929 Mayıs'ında Ankara'ya gelmiştir. Kendisi fakr u zaruret içindedir. Geldiği ilk gün, 10 Ocak 1920 tarihinden itibaren neşredilen hükümetin resmi yayım organı konumundaki bir *Hakimiyet-i Milliye Gazetesi* satın alır. Gazete'de müsahhîh alınacağı ilanını görür ve işe müracaat eder. *Hakimiyet-i Milliye*'nin, Ankara'da Çankırı Caddesi'ndeki iki katlı ahşap binasına gider, burada bulunan muhasebeci kendisinden el yazısıyla özgeçmişini yazmasını ister. Bu istek üzerine Kutay dokuz satırlık düzgün bir yazıyla özgeçmişini yazıp muhasebeciye verir. Onyeddi kişinin müracaat ettiği bu snava, Kutay en genç aday olarak girmiştir. Yaşının küçüklüğünü ve yazısının düzgünlüğünü farkedenden meşhur yazar Falih Rıfkı Atay⁸ onu yanına çağırarak nereden geldiğini, öğrenim

⁶ 25.5.1995 tarihinde İstanbul'daki Evinde Yapılan Görüşme.

⁷ Bu gazete hakkında daha fazla bilgi için bkz. "Hakimiyet-i Milliye," *Türk Ansiklopedisi XI/III*, Ankara 1970, s.329-330.

⁸ Falih Rıfkı Atay (1894-1971) İstanbul'da doğdu. Mercan İdadisi'ni (1910) ve Edebiyat Fakültesini bitirdi. Tanin gazetesinde yazarlık yaptı (1913). Bir süre Babıâli ve Dahiliye Vekâleti kalemlerinde çalıştı (1913). I. Dünya Savaşında yedek subay olarak Suriye'ye gitti (1914). Akşam gazetesinde "Günün fıkraları" başlığı altında Milli Mücadele karşısında olanları yeren yazılar yazdı; Divan-ı Harbe verildi; İnönü zaferinden sonra kurtuldu. 1932 yılından sonra, Bolu ve Ankara milletvekilliğinde, Hakimiyet-i Milliye (Ulus), Milliyet gazeteleri başyazarlığında bulundu. 1952 yılından beri Dünya gazetesi başyazarı iken vefat etti. Falih Rıfkı Türkçeyi iyi kullanan yazarlardandır. Fazla bilgi için bkz; Baki Süha Ediboğlu, *Falih Rıfkı Atay Konuşuyor*, İstanbul 1946.

durumunu ve Ankara'ya niçin geldiğini sorar. Ve neticede *Hakimiyet-i Milliye*'ye musahhah olarak girer.

Hakimiyet-i Milliye'de çalışmaya başladıktan sonra tarihe olan ilgisini burada da devam ettirme imkanı bulmuştur. Gazetenin verdiği 1932'den sonra çıkan "ekler"ın hazırlanmasına yardım eder. Bu arada, Ankara'ya gelip gazetede çalışmaya başladıktan sonra, bu dönemin Türk Tarihi hocalarından Fuat Köprülü⁹, Ahmet Ağaoğlu¹⁰ ve Yusuf Akçura'dan¹¹ yardımlar görmüştür.

Kutay kendisinin yetişmesinde bu kişilerin çok emek verdiğini büyük bir minnet duygusuyla görüşmelerimizde dile getirmektedir. *Hakimiyet-i Milliye*'de çalıştığı yıllarda Mustafa Kemal'e karşı hayranlık duymaya başlamış; bu, kendi ifadesiyle bir "kaziyye-i muhkeme"¹² "bir vazgeçilmez ibtilaya"¹³ dönüşmüştür.

Diğer bir önemli safha da, *Yeni Anadolu Gazetesi* ve *Terbiye Postası Dergisi*'ni neşretmesidir. Kutay, Ankara'da çalıştığı gazeteyle ilişkisini kesmeksizin, 1932 yılında kendi matbaasını kurmak için Konya'ya geri dönmüştür. *Hakimiyet-i Milliye*'den sağladığı rötatif makinasıyla Konya'da kurmuş olduğu Yeni Anadolu matbaasında, "*Yeni Anadolu*" adında bir gazete neşretmeye başlamıştır (9 Nisan 1932). Bu gazete iki yıl boyunca, 1932-1934 yılları arasında Konya'ya ışık saçmıştır.¹⁴ Kutay Nisan 1932'de "*Terbiye Postası*" adında bir dergiyi de Konya'da neşretmiştir. Kutay'm Konya'daki faaliyetleri Halk Partisi'nin dikkatini çekmiştir. Bir takım kaygılara yol açmış neticede

⁹ Fuat Köprülü (1890-1966): Parlamenter, siyaset, devlet ve fikir adamı. Demokrat Parti'nin kurucusudur. Fazla bilgi için bkz; Halil Berktaş, "Tarih Çalışmaları," *Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi* Cilt 9, İstanbul 1983, s.2461.

¹⁰ Ahmet Ağaoğlu (1869-1939): Türkiye siyasi hayatında rol oynamış fikir adamlarındandır. Üniversite profesörlüğü, gazetecilik, mebusluk ve siyasi faaliyeti ile meşrutiyetin başından beri sosyal hayatımızda büyük etkisi olanlardandır. Fazla bilgi için bkz; Hilmi Ziya Ülken, *Türkiye'de Çağdaş Düşünce Tarihi*, Cilt II, İstanbul 1966, s.673.

¹¹ Yusuf Akçura (1879-1935): Rusya'dan Türkiye'ye gelmiş ve Harbiyede okumuştur. İttihatçılarla ilişkisi yüzünden Fizan'a sürülmüştür. Tunus'a kaçmış oradan da Fransa'ya geçmiştir. Türk Yurdu dergisini çıkaran Akçura Türk Ocağı'nın kurucularındandır. Fazla bilgi için bkz; Muharrem Feyzi Togay, *Yusuf Akçura'nın Hayatı ve Eserleri*, İstanbul 1944.

¹² Sağlam hüküm.

¹³ Aşırı düşünlük.

¹⁴ Mehmet Önder, *Konya Matbuat Tarihi*, Konya s.31.

1934 yılında *Yeni Anadolu Gazetesi*, matbaası ile birlikte Cumhuriyet Halk Partisi'nce satın alınmış¹⁵ ve matbaa Ankara'ya taşınmıştır.

Bunun üzerine Kutay, tekrar Ankara'ya dönmüştür. *Hakimiyet-i Milliye*'deki görevine yeniden başlayan Kutay, Cumhuriyet'in ilanından o döneme kadar yapılan icraatları anlatan bir kitap da hazırlamaktadır.¹⁶ *Hakimiyet-i Milliye* adına hazırlanmış olduğu eseri, Falih Rıfkı Atay tarafından Mustafa Kemal Atatürk'e takdim edilmiştir. Kitabı inceleyen Mustafa Kemal Paşa Falih Rıfkı Atay'a "çok emek vermişsiniz kutlarım" diyerek memnuniyetini belirtmiştir.¹⁷

III- İSTANBUL'DAKİ YAYIN FAALİYETLERİ

10 Kasım 1938'de Atatürk'ün vefatından sonra, bir devir kapanmış, İsmet İnönü'nün şahsında yeni bir devir açılmıştır. Türk milletine yeni bir devrin başladığı inancını vermek isteyen yeni iktidar kadrosu bir müddet sonra köklü değişikliklere başlamıştır.¹⁸

Kutay, Atatürk'ün birinci ölüm yıldönümü anısına *Ulus Gazetesi*'nde bir ek sayı çıkarmıştır. Atatürk'ü ve icraatlarını farklı yorumladığından dolayı, *Ulus Gazetesi*'nde yaptığı görev olan Yazı İşleri Müdürlüğü kaldırılmış, açıkta bırakılmıştır. Kutay bu durumu bir yazısında şu şekilde anlatmaktadır:

"*Ulus'tan kovulmam, Atatürk'ümüzün, bizi terkedişinin birinci yıl dönümü dolayısıyla Ulus'un 10 Kasım 1939'da neşrettiği ve ilk satırından sonuncusuna kadar şahsen hazırladığım özel ilave dolayısıyladır. Atatürk'e "EBEDİ ŞEF" diyenler, O'nun devrinin kapanmış olduğu inancında idiler, bu sebeple, paralardan, pullardan resmini çıkarırken, YENİ BİR KİŞİ'nin devrinin başladığını da felsefesini yapma yolunda idiler. Bu ÖZEL SAYI ise, aksi görüşün hassasiyeti içinde hazırlanmıştı ve Cumhuriyet*

¹⁵ Kutay, *Çağımızda Asr-ı Saadet Müslümanı* s.39-40.

¹⁶ Her ne kadar kitabın kendisine ulaşmamız mümkün olmadıysa da *Ulus Gazetesi*'nde çıkan kitabın tanıtımında bu kitabın Cemal Kutay tarafından hazırlandığına dair bir bilgiye rastlanmamıştır.

¹⁷ Cemal Kutay, 25.5.1995 tarihli görüşme.

¹⁸ Cemal Kutay, *Çağımızda Asr-ı Saadet Müslümanı*, s.42.

Türkiyesinde tarihin, milli vicdanın, sağduyunun, vefanın ve mantığının ancak Atatürk'ün yolunda olanların safında olacağını ispat ediyordu. Önce sorguya çekildim, sonra kovuldum. Bu kovuluşunda kendine has özelliği vardı: Ehliyetsiz diyemediler, vazifemi İLGA ettiler açıkta kaldım!”¹⁹ Bu olay üzerine Ulus Gazetesi'ndeki görevi bitmiştir. 1940 yılında, Ankara'dan ayrılmıştır. Ankara valisi Nevzat Tandoğan'dan elli lira borç para alarak İstanbul'a taşınmıştır.

Kutay, 1941 yılında Celal Bayar'ın küçük oğlu Turgut Bayar (1911-1985) ile birlikte, İstanbul'da Güneş Matbaasını kurup “*Halk Gazetesi*”ni çıkarmaya başlar. Kutay, bu ortaklıkta parasını değil, sadece emeğini ortaya koymuştur. Gerekli olan sermayeyi Turgut Bayar sağlamıştır.²⁰

Halk Gazetesi o dönem Türkiye'sinin en ucuz gazetesidir. Fiyatı bir kuruştur. Bir görüşmemizde bana bu gazetenin yazılarını tek başına hazırladığını söylemiş ise de Halk Gazetesi'nin kalabalık bir yazar kadrosuna sahip olduğunu gördüm. II. Dünya Savaşı'nın devam ettiği sıralarda Halk Gazetesi'ni 1941-1942 yıllarında büyük bir özveriyle neşretmiştir. Fakat II. Dünya Savaşı yüzünden ülke dışından kağıt getirme de karşılaşılan zorluklar, teknik yetersizlikler sebebiyle baskının uzun sürmesi, gazetenin taze haber verememesi sıkıntılara yol açmıştır. 1942 yılının ilk aylarında, yaklaşık dört yüz sayı neşredildikten sonra, yayın hayatına son verilmiştir. Bu olaydan sonra Kutay'ın gazete ve dergi yayınlama işlerinden uzaklaştığı görülmektedir. Kutay, İstanbul'da, Devlet Matbaası ile Maarif Matbaası'nda iki yıl boyunca musahhah olarak çalışır. Ayrıca, bu işine devam ederken, Sherlock Holmes gibi yazarların Osmanlıca'ya çevrilmiş eserlerini günün diline, Latin harflerine sadeleştirerek aktarır.

Kutay, 1946 yılının ilk aylarında, İstanbul'da iki tane haftalık dergi çıkartmaya karar vermiştir. Bunlar “*Millet Dergisi*” ve “*Hakka Doğru*” dergisidir. Millet Dergisi'nin ilk sayısının tarihi 31 Ocak 1946'dır. *Hakka Doğru Dergisi*'ninki ise 1947'dir. *Millet Dergisi*'nin hedefi Atatürk'ün şu sözleriyle belirtilmiştir:

¹⁹ Cemal Kutay, “Diyor ki Cemal Kutay”, *Yeni İstanbul Gazetesi*, 22 Şubat 1972, s.7.

²⁰ Cemal Kutay; Celal Bayar'ın Milyarlarına Dair” *Millet Dergisi*, Sayı 25, İstanbul, 18 Temmuz 1946, s.5.

“Komünizm Türklük âleminin en büyük düşmanıdır, görüldüğü her yerde ezilmelidir.”²¹ Özellikle Kutay’ın, komünistlik akımına karşı *Millet Dergisi*’nde çok büyük mücadele verdiği görülür.²² Bu mücadele bir takım Türk milliyetçilerini Kutay’ın etrafında toplamıştır. Kutay, bu dönemde “komünistlerin ülkeye hakim olacağını, eğer Türkiye komünistleşirse bütün Avrupa’nın komünistleşeceğini” düşünmüştür. “*Millet Dergisi*” bu zamanda, Atatürkçülük, anti-komünistlik ve Türk milliyetçiliğinin bayrağı olmuştur. Dergi, 1950 yılından sonra, yayın hayatına bir süre için ara vermiş, ancak 1962 yılından sonra yayın hayatını kesintili biçimde devam ettirmiştir. Kutay bu dergi için “Hayatımda övündüğüm tek şey!”²³ demektedir. Bir din ve ahlâk dergisi olan “*Hakka Doğru Dergisi*”ni de vicdan hürriyetinin bağınazlığa dönüşmemesi, dinin siyasete alet edilmemesi, hakiki İslâm felsefesinin anlaşılması amacıyla neşretmiştir. Bu dergide Esat Sezai Sümbüllü, Enver Tunç Alp, Kazım Naim Duru gibi devrin din alanında önde gelen kişileri yazı yazmıştır. Bu iki dergi ile birlikte “*Ben Stalin’in Ajanyım*” gibi belgelere dayanan başka yazarların kitaplarını da neşretmekteydi. Yaklaşık olarak yirmi kitabın baskısını yapmıştır.²⁴ *Hakka Doğru* dergisini 1946-1952 yılları arasında çıkarmıştır. 1952 yılında özellikle Celal Bayar, Kutay’dan gündelik bir gazete çıkarmasını istemiştir. Fakat, Kutay kaideleri gereğince bu talebi kabul etmemiştir.

1952 yılında, Kutay fikrî olarak desteklediği Demokrat Parti ile anlaşmazlığa düşmüştür. Demokrat Partililerin 1950’de Türkçe okunan ezanın tekrar Arapça okunması gibi²⁵ Atatürkçülüğün ruhuna aykırı gördüğü icraatlarını eleştirmeye başlamıştır. Demokrat Parti’de Cemal Kutay’ın bu tutumu üzerine gazete kağıtlarını kısıtlama yoluna gitmiştir. Bu durum Kutay’ın gazetecilik ve dergicilik hayatına bir süre için nokta koymasına neden olmuş ve 1952 yılı boyunca serbest olarak çalışmıştır. 1953 yılında fikir ve yayın hayatına yeniden dönmüştür.

²¹ Cemal Kutay, Türkiye’yi Komünistleştirecek İkinci 5 Yıllık Kızıl Plan, *Millet Dergisi*, Sayı 67, 15 Mayıs 1947, s.8

²² Cemal Kutay’ın Atatürk’ün komünizm ile ilgili olarak söylediğini iddia ettiği bu sözler, Mustafa Kemal’e ait olmadığı konusunda sert tartışmalara neden olmuştur. Fazla bilgi için bkz; Çetin Altan, “Sahte Bir Vesika mı?” *Akşam Gazetesi*, 11 Ağustos 1965, s.1; Cemal Kutay, “Düşen Bir Maske ve Hakikatler,” *Tarih Konuşuyor Dergisi*, Cilt 4, Sayı 22, İstanbul 22 Kasım 1965, s.1808-1810.

²³ 25.5.1995 tarihli görüşme.

²⁴ Kutay, *Asr-ı Saadet Müslümanı*, s.47.

²⁵ Der: İsmet Bozdağ, *Celal Bayar Anlatıyor: Başvekilim Adnan Menderes*, İstanbul 1986, s.108-112.

Kutay, serbest ticaret hayatından ayrıldıktan sonra, 1953’de, ailesinin ihtiyaçlarını karşılamak ve yazmayı planladığı kırk ciltlik “*Türkiye İstiklâl ve Hürriyet Mücadeleleri Tarihi*” isimli eser için gerekli olan maddi kaynağı bulmak amacıyla, yeniden yazmaya başlamıştır. İstanbul’un değişik dergi ve gazetelerinde yazılarına devam etmiştir. Kendisi bu durumu, “*piyasada düşüncesi bana uyan her gazete ve dergide yazı yazdım ve sürekli aranan adam oldum*”²⁶ şeklinde ifade etmişlerdir.

İzzet Benice’nin (1903-1967) “*Son Telgraf*”, Yusuf Ziya Ortaç (1895-1967)’ın “*Akbaba*”, Orhan Seyfi Orhon’un (1890-1971), “*Zümrütü Anka*”, Mehmet Faruk Gartunca’nın (1904-1982) “*Hergün*”, Sedat Simavi’nin (1896-1953), “*Yedigün*” gibi yayım organlarında; *Arka Sokaktaki*, *İçinizden Biri*, *Millici*, *Kasketli*, *Müşahit*, *Eski Bir Atatürkçü*, *Emektar Bir Cumhuriyetçi*, *Hak Yolcusu*, *Mürit*, *Baba Erenler* gibi müstear isimleriyle çeşitli konular üzerine yazılar yazmıştır.

Kutay’ın bu tarihte, 1954’de, tekrar bir dergi çıkarma yönünde teşebbüsü olmuştur. “*Çağımız*” adlı dergiyi aylık olarak 1954 Ekimi’nden itibaren yayma başlamıştır. Bu dergi altı ay çıktıktan sonra, kağıt yetersizliğinden dolayı kapanmıştır. Kutay, kırk cilt olarak tasarladığı “*Türkiye İstiklâl ve Hürriyet Mücadeleleri Tarihi*”ni yazmaya karar verdiğinde, arkadaşları Hüseyin Cahit Yalçın²⁷ Ahmet Emin Yalman²⁸ bu iş için gerekli olan paradan ve matbaadan yoksun olduğu için karşı çıkmışlardır. Ancak, gerekli kaynağı, kendine özgün metoduyla bulmuştur. Dört yıllık bir çalışmanın sonucunda, yirmi ciltlik “*Türkiye İstiklâl ve Hürriyetler Tarihi*” adlı eserini Şubat 1957’de ilk olarak yayımlamıştır. Bu eserini kırk cilt olarak planlamışken, yirmi ciltte bırakmasını iki sebebe bağlar. Birincisi, Türkiye’nin demokratik ortamının o günler için henüz bir takım hakikatleri dile getirmeye müsait olmamasıdır.²⁹ İkincisi de yazdıklarından dolayı arkası gelmeyen pek çok münakaşalarının çıkmasından ve inandığımız değerlerin iflasa sürüklenmesinden endişe duymasıdır.³⁰ Kutay yazmış olduğu

²⁶ 25.5.1995 tarihli görüşme.

²⁷ Hüseyin Cahit (1874-1957) Atatürk İlke ve İlkelerine karşı yazılar yazan gazeteci, parlamenter. Fazla bilgi için bkz; Ekrem Uykucu, *Türkiye Cumhuriyeti Tarihi*, İstanbul 1994, s.401.

²⁸ Ahmet Emin Yalman (1888-1973) Gazeteci, Newyork Columbia Üniversitesini felsefe doktoru olarak bitirdi. Vatan gazetesini kurdu (1923). 1936’da Kaynak adlı haftalık bir gazete yayınladı. Fazla bilgi için bkz; İbrahim Alâettin Gövsa, *Türk Meşhurları Ansiklopedisi*, İstanbul, s.401-402.

²⁹ Cemal Kutay, *Türkiye İstiklâl ve Hürriyet Mücadeleleri Tarihi*, Cilt 20, İstanbul, 1982, s.V-VI.

³⁰ Nuriye Akman, “Vahdettin Hain Değildi”, *Sabah Gazetesi*, 13 Haziran 1995, s.14.

popüler eserleriyle Osmanlı ve Cumhuriyet tarihine ışık tutmuş tarihin halka sevdirmesi ve hakikatlerin gizli kalmamasının mücadelesini vermiştir. Hayatı boyunca devlet ve siyasî görevlerden uzak durmuştur.³¹ Bugün 86 yaşında olmasına rağmen, hâlâ yeni eserler üzerinde çalışmalarını gayretle sürdürmektedir.

³¹ Kutay Recep Peker'in 1935 yılında C.H.P. Genel Sekreteri iken bu görevden alınmasıyla önceleri kendisine ulaşmak, hal hatırını sormanın mücadelesini veren kimselerin kendisinden adeta bir selâmı bile esirgediklerini görünce; gerekirse peynir-ekmek yiyebilme karşılığında o olayları yaşamak yerine yazmak yolunu izlemiştir. Bkz., Cemal Kutay, "Siyasi Olayları Yaşamaktansa Yazmayı Neden Tercih Ettim?" *Yeni İstanbul Gazetesi*, 23 Şubat 1972, s.1-21.

II. BÖLÜM

CEMAL KUTAY'IN ESERLERİ

I- GAZETELER

Kutay'ın yayım hayatına atılmasını da Konya'da yayımlanmış olan *Babalık Gazetesi*'nin de büyük rolü vardır. *Babalık*, ilk olarak 23 Aralık 1910'da Yusuf Mazhar Bey¹ tarafından Konya'da çıkartılmıştır. İlk zamanlarda Vilayet matbaasında basılmıştır. Daha sonralar Babalık Matbaası kurulunca, burada basılmaya başlanmıştır. Önceleri haftada bir, daha sonra iki gün, iki-dört-altı sayfa olarak neşredilmiştir. 1912 yılında aralıklarla dört-beş sayı çıkmışsa da, 1913 yılından sonra tekrar, devamlı olarak çıkmaya başlamıştır. 1917'den sonra "*Babalık*" adı "*Türk Sözü*"ne çevrilmiştir. Bu isimle 11 Haziran 1917 tarihinden 30 Ekim 1918'e kadar 76 sayı çıkmıştır. Bu dönemde gazetenin başyazarı Süleyman Necati olup, haftada dört sayfa olarak çıkmıştır.

1921 yılından itibaren, *Babalık Gazetesi* bütün gücüyle Milli Mücadeleyi desteklemiştir. Dumlupınar savaşıdan sonra, Yusuf Mazhar Matbaasını Garp Cephesi Kumandanlığı emrine vermiştir. Cumhuriyetin ilanı (29 Ekim 1923) ile birlikte inkılap hareketlerini desteklemiştir. 31 Aralık 1928'den sonra Harf İnkılabını (1 Kasım 1928) bütün gücüyle desteklemiştir. Yeni harflerle çıkmaya başlamıştır. 1935'ten sonra yazar kadrosunda azalma olmuş; zorluklarla neşredilmiştir. 1949'da tekrar günlük olarak çıkmaya başlamıştır.² 1952'de kapanmıştır.

Kutay için ikinci önemli gazete *Hakimiyet-i Milliye*'dir. 1929 Mayıs'ında Konya'dan Ankara'ya gelerek *Hâkimiyet-i Milliye*'de çalışmaya başlar. *Hâkimiyet-i Milliye* gazetesini ilk olarak Mustafa Kemal, Ankara'ya geldikten sonra, Sivas'ta haftalık olarak çıkardığı *İrade-i Milliye Gazetesi*'nin (14 Eylül 1919) bir nevi devamı

¹ Yusuf Mazhar Bey: Bosna-Hersek'li Nedim Bey'in oğludur. 1886'da Yalvaç'ta doğmuştur. Orta tahsilini Konya'da yapmıştır. Öğretmenlik, Konya Gazetesinde başyazarlık yapmıştır. 1910 yılında bir gazete çıkarmaya karar verdiğinde Konya Valisi Arif Paşa gazetenin adını *Babalık* olmasını tavsiye etmiştir. Fazla bilgi için bkz; Mehmet Önder, *Konya Matbuat Tarihi*, Konya 1949, s.16.

² Bkz. Mehmet Önder, *Konya Matbuat Tarihi*, s.15-22.

mahiyetinde, 10 Ocak 1920’de çıkarmıştır. Bu gazetenin yayımlanmasındaki amaç, milli mücadele esnasında Mustafa Kemal’in görüş ve kararlarını halka yaymaktır. İlk yıllarda vilayet matbaasında basılan bu gazete, önceleri haftada iki, üç gün, daha sonra günlük olarak yayımlanmaya başlamıştır. 16 Ekim 1935 tarihinde “*Ulus*” adını almıştır. Çok partili siyasi hayata geçinceye kadar *Ulus Gazetesi*, hükümetin, yani Cumhuriyet Halk Partisi’nin resmi yayın organı olmuştur. *Ulus*’un ismi 1954 yılında “*Yeni Ulus*” ve daha sonra “*Halkçı*” olarak değiştirilmiştir. 1955’ten sonra tekrar “*Ulus*” adıyla yayın hayatına devam etmiştir.³

Kutay bu gazetede 1932 yılına kadar müsahhih olarak çalışmıştır. Özellikle 1932’den sonra, gazete ilavelerinin hazırlanmasında emeği çoktur.⁴ Sonra, 1932 yılında *Hakimiyet-i Milliye* ile ilgisini kesmeden, gazete ve dergi yayımlamak için Konya’ya gitmiştir. 1994 yılında tekrar Ankara’ya dönmüştür. 1935’ten sonra, *Ulus Gazetesi*’nde genellikle; Tarih, inşaat, insani değerler, şehircilik, havacılık gibi değişik konularda yazılar yazmaya başlamıştır.

1940 yılına kadar *Ulus Gazetesi*’nde çalışan Kutay, bu tarihte *Ulus* ve Ankara’dan ayrılarak İstanbul’a yerleşmek zorunda kalmıştır.⁵

A- Yeni Anadolu Gazetesi (Konya’da)

Konya’da Yeni Anadolu Matbaasını kurarak, “*Yeni Anadolu*” adındaki gazeteyi 9 Nisan 1932 yılında çıkartmıştır.⁶ *Yeni Anadolu* çıktığı gün okuyucularına şu şekilde seslenmiştir;

“... *Yeni Anadolu* hacmi, istihbaratı mündericâtının tenevvüü ile tatmin edici bir şekilde, ortaya atılırken, seviyesi çok dîn olan memleketliye izafe edilecek bir kanati de yıkıyor. (*Yeni Anadolu*) teknik cephesinin Anadolu’da münteşir arkadaşlardan daha kuvvetli olduğunu iddia ve isbat edecek bir vaziyettedir.

³ “Hakimiyet-i Milliye”, *Türk Ansiklopedisi*, Cilt 18, Ankara 1970, s.329-330.

⁴ 25.5.1995 tarihinde İstanbul’da Evinde Yapılan Görüşme.

⁵ Daha geniş bilgi için bkz; Cemal Kutay, “Diyor ki Cemal Kutay”, *Yeni İstanbul Gazetesi*, 22 Şubat 1972, s.7

⁶ Kutay başka kaynaklarda Yeni Anadolu Gazetesini çıkarma tarihini 1929 olarak göstermektedir. Bkz; Cemal Kutay, “Diyor ki Cemal Kutay,” s.2.

Ankara ve İstanbul'daki hususi muhabirler ve Telgraf servisi vasıtasıyla dahili ve harici bütün haberleri İstanbul matbuatıyla aynı zamanda olacak ve okuyucularına onlardan bir gün evvel takdim edecektir. Bundan başka inkılâp, iktisadiyat, felsefe terbiye, ruhiyat, askerlik, sıhhat, spor bahisleri gibi her sınıf kariî tatmin edecek mütenevvi yazıları memleketin tanınmış ihtisas simalarından müteşekkil kuvvetli tahrir sayesinde muhterem okuyucularına muntazaman arz edecektir.

Yeni Anadolu; Bu memleketin fikir ve samimiyet gazetesi olacaktır. Halkın ve bilhassa gençliğin Yurtçu, Milliyetçi, Cumhuriyetçi, Demokrat, Diğer-gâm Hak ve Fazilete tapınan milliyet ve insaniyet âşığı, imanlı, kudretli nikbin fedakâr ve müstahsil olmasına çalışacak; en büyük Türk'ün açtığı bu ideal yolunda samimiyet, hüsnü niyet ve ferağatle hizmet edecektir. Tarih huzurunda bu mesuliyeti tekabbül ederken istinat ettiğimiz yeğâne kuvvet asil milletimizin ve münevverlerimizin alâka ve muzaheretidir."⁷

Bu gazetenin sahibi ve Umumi Neşriyat Müdürü M.Hayrettin olarak gözükmektedir. Her sayısı 57x82 boy, beş sütun üzerine dört sayfa olarak çıkartılmıştır. Mehmet Önder, bu gazetenin o döneme kadar Konya'da çıkartılan en gelişmiş gazete olduğunu söylemektedir.⁸ İlk sayısı büyük boy, kırmızı başlıklı, 12 sayfa ve bol resimli olarak çıkmıştır.

Yeni Anadolu Gazetesi 'nin ulaşabildiğimiz sayılarında Kutay'ın pek fazla yazısına rastlanmamıştır. 1934'de Halk Fırkası'nca satın alınarak gazete kapatılmıştır.⁹

Gazetede; Cemal Tahir (Kutay) Muzaffer Hamit, İhsan Ahmet, Eyüp Hamdi (Akman), M.Şevki, Sabahaddin Ali gibi yazarların isimlerine rastlanmaktadır.

⁷ Yeni Anadolu, "Başlarken," *Yeni Anadolu Gazetesi*, 9 Nisan 1932, s.1.

⁸ Mehmet Önder, *Konya Matbuat Tarihi*, s.31.

⁹ Cemal Kutay, "Diyor ki Cemal Kutay", s.7.

B- Halk Gazetesi (İstanbul'da)

İstanbul'da 1942'de, dört sayfadan oluşan "*Halk*" adında bir gazete çıkarır. Savaş dolasıyla nüfusu dörtyüzbine kadar düşen İstanbul'da, *Halk Gazetesi*'nin birkaç semte dağıtımı yapılmasına rağmen, seksen bin tiraja ulaşmıştır. Kutay bu gazeteyi şöyle değerlendirmektedir:

"1941'de İstanbul'da bir kuruşa Halk isimli günlük bir gazete çıkardım: İstanbul boşalmıştı ve nüfusu dörtyüzbin civarında idi. Akşam gazetesi olduğu için, taşrası olmayan bu tek kuruluşluk gazete seksen bin tiraj yaptı... Kovulmuştum ama aç kalmamıştım. Beni kovanların bütün ülkede bir haftada satabildikleri gazeteyi bir şehrin sadece belediye sınırları içinde her gün vatandaşın eline verebilmişim."¹⁰

Gazetede farklı birçok imzaya rastlamak mümkündür. Kutay; bu gazetede *Günün Çehresi*, *Günün Fıkrası* adlı köşesinde yazılar yazmıştır. Teknolojik ve maddi yetersizlikler yüzünden, *Halk Gazetesi*'ni 1942 yılının başında kapatmak zorunda kalmıştır.

II- DERGİLER

A- Terbiye Postası Dergisi (İstanbul)

Kutay, *Terbiye Postası Dergisi*'ni, 1932 yılında Konya'ya gelip Yeni Anadolu Matbaasını kurunca 4 Mart 1932 tarihinde aylık olarak yayınlamıştır.¹¹ İlk günkü çıkış yazısında ne için böyle bir dergi çıkardıklarını şu ifadelerle dile getirmektedir:

"... Memleketimizde sırf mesleki bir mecmuaya olan ihtiyaç çoktan beliren günün zaruriyetlerindendi. Bir çok meslektaşlar, garp lisanlarından birine vakıf olmadıkları için cihan terbiye hareketlerini yakından takibe imkan bulamıyorlar".

¹⁰ Cemal Kutay, "Diğer ki Cemal Kutay," s.7.

¹¹ Bütün çabalarımıza rağmen Terbiye Postasının ancak iki üç sayısına ulaşabildik. Ulaşabildiğimiz sayılarında bu derginin Kutay tarafından çıkartıldığına dair bir bilgiye rastlanmamıştır.

Mecmuamız garp neşriyatından en aktuel, kıymetli bulduğu makaleleri aynen tercüme ederek basacağı için bu engel de ortadan kalkmış bulunuyor.

Gerek dahil ve gerek hariçteki tanınmış terbiyeci, ruhiyatçı ve didaktisyenlerden de makaleler celbedilecektir. Memleketimizin terbiyesi ve mesleki ihtiyaçlarına cevap vermeye çalışacağız. İlk ve Orta tedrisatta sezilen mesleki ihtiyaçlara kısmen olsun cevap vermek niyetiyle doğan mecmuamız saygılı meslektaşların kıymettar alâka ve yardımlarına mazhar olduğu nisbetle ideal hamlelerinde hızlı adımlarla yürüyeceği şephesizdir.”¹²

Terbiye Postası'nın sahibi ve Müdürü Eyüp Hamdi (Akman) gözükmemektedir. Dergi Konya'daki Babalık matbaasında basılıp, Konya Erkek Muallim Mektebi'nden idare edilmiştir. Her sayısı 32 sayfa olup 15 kuruştan satılmıştır. Terbiye Postası 13 sayı çıktıktan sonra kapanmıştır.¹³

Yazarları arasında; Halil Fikret (Kanat), Hasan Ali (Yücel), İsmail Hakkı (Konyalı), Namdar Rahmi (Karatay), Eyüp Hamdi (Akman), Mehmet Emin (Sosyal), Mehmed Fuat (Köprülü) bulunmaktadır.

B- Millet Dergisi (İstanbul)

Cemal Kutay Halk Gazetesi'ni kapattıktan sonra 1946 yıllarında Millet Dergisi'ni çıkarmıştır. Millet Dergisi Kutay tarafından üç ayrı dönemde çıkartılmıştır.

İlk dönem; 31 Ocak 1946-1950 Devresidir.

Millet Dergisi, Kutay tarafından ilk olarak 31 Ocak 1946 yılında çıkartılmıştır. Kutay Millet Dergisi'nin kapsayacağı konuları ve dayanacağı esasları şu şekilde belirtmektedir:

¹² Terbiye Postası, “Bir Kaç Söz”, *Terbiye Postası Dergisi*, Sayı 1, Konya 1 Mart 1932, s.1-2.

¹³ Mehmet Önder, *Konya Matbuat Tarihi*, s.59.

“... Bağlandığımız davaların, bu memleketin hayrına olduğuna inanıyoruz: Politikada, ahlakta, dinde, sosyolojide, ekonomide, kısaca halk hayatının maddi ve manevi cephelerinde bağlandığımız kıymetlerin müdafaasını yapacağız. Emeğimizin ve faaliyetimizin ancak ve ancak cumhuriyet kanunları ile ve milli vicdanla kayıtlı olduğuna kaniiz. Bunun dışında başeğilecek kuvvet tanımıyoruz.”¹⁴

Millet Dergisi’nde Kutay’ın çıkan yazılarına baktığımızda verilen mücadele iki ana eksenle toplanmıştır. Birincisi; Kutay, dergideki yazılarıyla Atatürkçülüğün gerçek manada anlaşılabilmesi için çok büyük mücadele vermiştir. Özellikle 1934 yılında Konya’dan Ankara’ya geri dönünce Meclis’te her Salı günü toplanan grup toplantılarını *Ulus Gazetesi*’nin muhabiri olarak takip etmiştir. Kutay, bu görev sayesinde gizli olayların hakiki yapısını öğrenme imkanına kavuşmuştur. İşte Kutay *Millet Dergisi*’ndeki mücadelesiyle “gizlilikten açıklığa çıkmanın mücadelesini verirken”¹⁵ Bu devirlerin birikimlerinden yararlanmış. Kutay, bu birikimleri sayesinde Atatürk’ün fikirlerini ve şahsını saptırma yönündeki çabalara,¹⁶ *Millet Dergisi*’ndeki yazılarıyla engel olmaya çalışmıştır.

Kutay’ın *Millet Dergisi*’ndeki yazılarıyla mücadele verdiği ikinci alan ülkesi için en büyük tehlike olarak düşündüğü komünizmdir. Her ne kadar bu dergideki yayımların parti üstü olduğunu iddia etse de dergideki yazılarıyla Halk Partisi ve İsmet İnönü’nün şahsına karşı çok şiddetli bir mücadele vermiştir. Kutay, bu tutumundan dolayı Demokrat Partinin (1946- 27 Mayıs 1960) destekçisi olarak suçlanmıştır.¹⁷

Millet Dergisi’nin bu dönemdeki yazıları, genellikle Cumhuriyet Halk Partisi’ni eleştiren, Demokrat Parti’ye yol gösteren Atatürkçülük, komünizm ile 1946-1950 dönemlerindeki siyasi ortamı tahlil etmektedir. Demokrat Parti Kutay’ın kağıtlarını kısıtlama yoluna gidince, 1950’de *Millet Dergisi*’ni kapatmak zorunda kalır.

¹⁴ Cemal Kutay, “İyi Niyetler Müteahhitliği” *Millet Dergisi*, Sayı 5, İstanbul 28 Şubat 1946, s.3.

¹⁵ Cemal Kutay, *Çağımızda Asr-ı Saadet Müslümanı Bediüzzaman Said Nursi*, İstanbul 1980, s.61.

¹⁶ 25.5.1995 tarihli görüşme.

¹⁷ Cemal Kutay, “İyi Niyetler Müteahhitliği” s.3.

Kutay, *Millet Dergisi* 'nde; “*Rakamlar Komuşuyor*” ve “*Arka Sokaktaki*” adlı köşelerinde, “*istatikçi*”, “*kasketli*” imzalarıyla yazılar yazmıştır. Ayrıca “*Ankaralı*” imzasıyla genellikle Ankara'daki siyasî havayı analiz eden yazılarında çıkmıştır.

İkinci dönem 6 Aralık 1962 Devresidir.

Kutay, 6 Aralık 1962'de *Millet Dergisi* 'ni tekrar çıkartır. *Millet Dergisi* 'ni tekrar çıkartma sebeplerini açıklarken, okuyucuya şu şekilde hitap etmiştir:

“...Elinizdeki derginin MİLLET adı altındaki: “Çağdaş ve gerçek bir Türk Milleti için...” duası, ikinci Kuvay-ı Milliye devrinin şartları ve tedbirlerini araştırıp ortaya koymak hâlis dileğimizin ifadesidir: Bu yolda, hiç bir fâni tesirin zebunu olmadan didineceğiz...

1945 ile 1951 arasında Millet Mecmuası görülmemiş itibar ve sevgiyi temsil etti: O günlerden bugünlere kalabilmiş vefakâr dostlarımız bilirler ki, kağıdımız yine bugün olduğu gibi en düşük kalite idi, baskımızda bugün olduğu gibi en düşük kalite idi, baskımızda bugün olduğu gibi renkler yoktu, bu şekil içinde ruh, bugünkü gibi müstakil, gerçekçi anlamışla tarafsız, partisiz ve minnetsizdi.

1950 ile 1960 arasındaki on yıla çok şey borçluyuz: Çağdaş bir demokrasi için, bu aziz vatana ve bu masum millete nelerin gerektiğini isbat etmesi bakımından... Bu devir, Türk yurdunun ve Türk halkının üzerindeki o meşhur ŞAL 'ın kalktığı “-Baş kırılır fes içinde, kol kırılır yen içinde...” gizlilik devrinin sonu'dur. Şal'ın altındaki neticelerin gerçek mesulleri, milletin jürileşmiş sağduyusunun muhasebesinden ürkererek bu on yıla “-Ayakların baş alma devri” dediler... Hayır!... Bu devir, belediye sınırlarının dışındaki asıl vatani imtiyazlı şehir halkının önüne itme hareketi idi. Şimdi cesaretli vatanseverlik politika pazarına, kendi iradesi dışında sürülmüş milyonlara sınıksız sarılmak ve onu yaşadığı çağın gerçekleri içinde, ırkına ve taşıdığı devlet sistemine layık hale getirmek himmetidir ki, biz buna: “çağdaş ve gerçek Türk Milleti” adı veriyor ve ey benliğe politika nimetlerinin cıvık hamuru ile eyyam çıkarları dışındaki vatanseverlik topluluk... Davamızı 1950'de bıraktığımız yerden ele aldığımızı

*sizlere sesleniyoruz. Dinlenmeye ve cevaba lâayık görecekt misiniz? On yedi yıl öncesi gibi....*¹⁸ Derginin Yazı işleriyle Mustafa Uran görevlidir. Millet Dergisi bu dönemde İstanbul'da Büyük Kervan Matbaası'nda basılmıştır.

Üçüncü Dönem 26 Ekim 1967- 14 Aralık 1967 Devresidir.

Kutay, *Millet Dergisi* 'nin 1967 Ekiminde yeniden çıkartmıştır. Fakat bu deneme diğerlerine nazaran daha kısa sürmüştür. Ancak sekiz sayı yayınlanabilmiştir. Kutay bu dönemde *Millet Dergisi* 'ni tekrar çıkarmasını şu şekilde açıklamaktadır:

*"- Yurt ve dünya hadiseleri, hizmetlerine dönmesini gerekli kıldığı anda, mecmuamın vazifesi başında olacağıma vefakâr ve aziz okuyucularıma söz vermiştim. 1967 Türkiye'si 'nin şartları bu sözün yerine getiriliş saatidir."*¹⁹

Millet Dergisi yine 30x21 santim boyunda, 24 sahife olarak çıkmıştır ve elli kuruşa satılmıştır.

Millet Dergisi 14 Aralık 1967 tarihli 8'ci sayısında bir veda yazısıyla yayım hayatına son verir. Kutay'ın bu veda yazısında derginin kapatılmasında etkili olan sebeplerin günümüzde de güncelliğini bütün kuvvetiyle muhafaza ettiğinden dolayı bu yazıyı aynen eklerde veriyorum.

C- Hakka Doğru Dergisi (İstanbul)

Hakka Doğru Dergisi 1947 yıllarının başlarında çıkartılmıştır. Kutay bu dergiyle vicdan hürriyetinin bağınazlığa dönüşmemesi, dinin siyasete âlet edilmemesi, mezhep tarikat farklarının milli bütünlüğü zedelememesi kısacası İslamiyetin gerçek manada anlaşılmasının mücadelesini vermiştir.

¹⁸ Cemal Kutay, "17 Yıl Öncesi Gibi..." *Millet Dergisi*, Sayı 1, İstanbul, 6 Aralık 1962, s.4.

¹⁹ Cemal Kutay, "Cemal Kutay Millet Mecmuasını Yeniden Çıkartıyor" *Tarih Konuşuyor Dergisi*, Cilt 7, Sayı 46, İstanbul Kasım 1967, s.3444.

Kutay'ın *Hakk'a Doğru Dergisi*'nde ulaşabildiğimiz sayılarında çok az yazısı bulunmaktadır. Yazılarının büyük çoğunluğu Başmuharrir Esat Sezai Sümbüllük'e aittir. Ayrıca; Enver Tunçalp, Kazım Nami Duru, Muharrem Zeki Korgunal, İsmail Hakkı gibi isimlerde yazı yazmıştır.

Kutay, bu dergiyi 1952 yılına kadar çıkartmıştır. 310'uncı sayıda yayım hayatına son vermiştir. 21 Haziran 1956'da tekrar çıkartmaya başlamıştır. Altı sayı çıktıktan sonra tekrar yayımına ara verilmiştir. *Hakka Doğru Dergisi* 15 Ocak 1959'da tekrar yayım hayatına başlamıştır. Derginin yeni sahibi Mehmet Yurter' gözükmetedir.

Dergideki konulara baktığımızda genelde İslamiyet ile ilgili ilmiyal bilgilerini kapsamaktadır. Dini fıkralar, İslam büyüklerinin hayatı, İslam tarihi, rüya tabirlerine de yer verilmiştir. *Hakka Doğru Dergisi*'nde okuyucuların sormuş olduğu dini sorulara da cevaplar verilmekteydi.

D- Çağımızın Dergisi (İstanbul)

Millet ve Hakka Doğru Dergisi'nden sonra Kutay 1954 Ekim'inde "Çağımız" adlı derginin ilk sayısını çıkarmıştır. Kutay her ayın ilk haftasında çıkardığı *Çağımız Dergisi*'nin ilk sayısında uyacağı ölçüleri şu şekilde dile getirmiştir:

"Cemiyet hayatı içinde, koleksiyonu yapılmaya değer mecmuaların büyük kıymeti vardır. Biz, bütün cehdimizle buna lâyık olmaya çalışacağız. Hiç bir siyasi partinin veya zümre menfaatinin görüş çerçevesi içinde değiliz! Müstakil olmanın güçlüklerine müdrük olarak bu yolu tercih etmiş bulunuyoruz. Sütunlarımızda, siyasi tandansı rejim ve vatan hayrına olan bütün çeşitli fikirlerin, hakikati arama yolunda el ele verdiğini göreceksiniz. Hadiseleri, partiler kıstasları dışına çıkmış serbestlikle tefsir ve tahlil içinde meseleler ele alınacaktır."²⁰

Kutay *Çağımız Dergisi*'nde her ne kadar siyasi açıdan tarafsızlık politikasını takip edeceğini söylemişse de dergideki yazılarına baktığımızda tarafsızlık ibresinin Demokrat

²⁰ Cemal Kutay, "Lütfen Bizi Dinleyiniz", *Çağımız Dergisi*, Sayı 1, İstanbul Ekim 1954, s.3.

Partililerden yana kaydığını görmekteyiz. Bunun sebebi İsmet İnönü ve Cumhuriyet Halk Partisi ile olan mücadelesidir. *Çağımız* siyasi içerikli bir dergi olup, sadece güncel konulara değinmiyor. Genelde *Çağımız*'daki yazılar Kutay'a ait olup, değişik imzalara da rastlanmaktadır. Mehmet Ali Kağıtçı, Orhan Ayden, Eşref Kuşçubaşı gibi isimlere daha sık rastlanmaktadır.

Çağımız Dergisi 'nin İstanbul'da Ercan Matbaasında basılmıştır. Kutay, Yazı İşleri Müdürlüğünü de idare etmiştir. *Çağımız Dergisi* 6 ay çıkartıldıktan sonra yayın hayatına veda etmiştir.

E- Tarih Konuşuyor Dergisi (İstanbul)

Kutay tarafından yayınlanan "*Tarih Konuşuyor Dergisi*" 1964 Şubat'ında İstanbul'da yayın hayatına atılmıştır. Kutay, *Tarih Konuşuyor Dergisi* 'nin çıkma amacını şu şekilde ifade etmektedir:

"...elinizdeki iddiasız mecmuacıkta devirlerin karanlığa ittiği şahsiyet ve hadiseleri, karanlıklardan çıkarıp vicdanlarınızın aydınlığına getirmeye çalışacağız.

Bu emek, elbette kolay olmayacaktır. Ne âlimâne mütalâalar, ne tercüme metodlar, ne şahsi ve hissi fikirler, ne yerlere vurma, ne putlaştırma, hattâ ne de ahkâm çıkarma merakı...Hayır!...sadece unutulmuş ve bilhassa unutturulmaya çalışılmış geçmişin binbir hadisesi arasından dikkatli ve -emin olunuz!...-insafli ve âdil, mutlak tarafsız bir araştırma aşkı ile ayıklanmış vak'aları, mümkün olduğu kadar sade bir dille önünüze çıkarma çabası..."²¹

İlk sayısı, bir ve ikinci baskı 17.500 adet basılmıştır. İlk sayılarda sahibi ve muharriri Cemal Kutay, Yazı İşleri Müdürü Mustafa Unan gözükmektedir. Daha sonra Mustafa Unan derginin sahibi olarak gözükmeye başlar.

²¹ Cemal Kutay, "Tarihi Konuşturabilmek!" *Tarih Konuşuyor Dergisi*, Cilt 1, Sayı 1, İstanbul Şubat 1964, s.6.

Tarih Konuşuyor, tamamıyla tarihi konuları içermektedir. Konular önceden Kutay tarafından hazırlanmıştır. İlk sayılardaki yazılar tamamıyla Kutay'a ait iken daha sonraları yazar kadrosunda genişleme görülür. Cemaleddin Saraçoğlu, Nazmi Sevgen, Semih Tiryakoğlu, Feridun Kandemir, Mehmet Şevki Yazman, Erdem Yücel, Ziya Hanhan gibi isimler yazı yazmıştır. *Tarih Konuşuyor Dergisi* 1969 Ocak'ında 60'ıncı sayısında bir veda yazısı ile yayım hayatına son vermiştir.

"Çileli yükü ilk günden beri omuzlarında sabırla taşıyan arkadaşım Mustafa Unan ve Ben, beş yıllık şu çetin didinme sonunda bedenimiz yorgun amma ölmedik; sadece bir ümidimiz öldü.

Çünkü fertlerin direnmesi belirli bir sınırdan biter, toplumun şuuru ve vefası başlar: Tabii eğer varsa..."²²

F- Sohbetler Dergisi (İstanbul)

"Sohbetler" adlı aylık dergiyi Kutay, 1968 Aralık'ında çıkartmıştır. Kutay bu dergiyi nesiller arasında var olan kopukluğu gidermek amacıyla çıkardığını söylemektedir.

"Hızlı bir dünyada yaşıyoruz: Hafızalarda yer bırakmaya değer hadiseler öylesine birbirini kovalıyor ki, nesiller arasında bağlar kopuyor; Bir öncekiler, yaşıyanlar için sonsuz meçhul... Lütfen, açık yüreklilikle söyleyiniz. Bizler, nineler ve dedelerimizin devrinden neler bilebiliyoruz?"²³

Cemal Kutay, derginin sahibi ve muharriri, Mustafa Unan ise Yazı İşleri Müdürü gözükmektedir. Ankara temsilcisi Necmi Aksap'tır. Dergi sadece abonelere gönderilmiştir.

²² Cemal Kutay, "Şemseddin Sami Örneği" *Tarih Konuşuyor Dergisi*, Cilt 8, Sayı 60, İstanbul Ocak 1969, s.4031.

²³ Cemal Kutay, "Gelecekler İçin" *Sohbetler Dergisi*, Sayı 1, İstanbul Aralık 1968, s.2.

III- KİTAPLARI

- 1- *Türk Kanadı*, Ulus Basımevi, Ankara 1938, s.271+34
- 2- *İsmet İnönü'nün Seçme Sözleri (1920-1939)*, Ahmet Said Basımevi, İstanbul 1939, s.79
- 3- *Celal Bayar*, Cilt 1, Kenan Basımevi, İstanbul 1939, s.489.
- 4- *Celal Bayar*, Cilt 2, Kenan Basımevi, İstanbul 1939, s.495-865
- 5- *Celal Bayar*, Cilt 3, Kenan Basımevi, İstanbul 1939, s.871-1448
- 6- *Celal Bayar*, Cilt 4, Kenan Basımevi, İstanbul 1940, s.1453-1808
- 7- *Celal Bayar Bir Türk'ün Biyografisi*, İstanbul 1950, s.118
- 8- *Sam Amcaya Mektup Var*, Alp Basımevi, İstanbul 1955, s.48
- 9- *Enver Paşa Lenine Karşı*, Ekicigil Tarih Yayınları, İstanbul 1955, s.120
- 10- *Yüzellikler Faciası*, Tarih Kütüphanesi Yayınları, İstanbul 1955, s.93
- 11- *Çerkez Ethem Hadisesi*, Tarih Kütüphanesi Yayınları, İstanbul 1955, s.112
- 12- *Halit Paşa Ali Çetinkaya Vuruşması*, Tarih Kütüphanesi Yayınları, İstanbul 1955, s.109
- 13- *Lozan'da İsmet Paşa'yı Kim Öldürecek?*, Ercan Matbaası, İstanbul 1956, s.64
- 14- *Atatürk-Enver Paşa Hâdisesi*, Tarih Konuşuyor Serisi, İstanbul 1956, s.64
- 15- *Cumhuriyet Devrinde Suistimaller Divanı Aliler Meclis Tahkikatı*, Tarih Konuşuyor Serisi, İstanbul 1956, s.94
- 16- *Talat Paşa'yı Nasıl Vurdular?*, Tarih Konuşuyor Serisi, İstanbul 1956, s.64
- 17- *Türkiye'de İlk Komünistler*, Tarih Konuşuyor Serisi, İstanbul 1956, s.16
- 18- *Fevzi Çakmak Atatürk'ü Tevkif Edecekti*, Tarih Konuşuyor Serisi, İstanbul 1956, s.64
- 19- *Milli Mücadelede Yeşil Ordu Efsanesi*, Tarih Konuşuyor Serisi, İstanbul 1956, s.64
- 20- *Mütarekede Puntos Suikasti*, Tarih Konuşuyor Serisi, İstanbul 1956, s.64
- 21- *Karabekir Ermenistanı Nasıl Yok Etti*, Tarih Konuşuyor Serisi, İstanbul 1956, s.64
- 22- *Bir Ölü Nefsini Müdafâ Ediyor, İsmet Paşa Çerkez Ethem Çekişmesi*, Ercan Matbaası, İstanbul 1956, s.10
- 23- *Türkiye İstiklâl ve Hürriyet Mücadeleleri Tarihi*, Cilt 1, İstanbul Matbaası, İstanbul Şubat 1957, s.854

- 24- *Türkiye İstiklâl ve Hürriyet Mücadeleleri Tarihi*, Cilt 2, Nurgök Matbaası, İstanbul Aralık 1957, s.856-1440
- 25- *Türkiye İstiklâl ve Hürriyet Mücadeleleri Tarihi*, Cilt 3, Nurgök Matbaası, İstanbul Mart 1958, s.1441-2016
- 26- *Türkiye İstiklâl ve Hürriyet Mücadeleleri Tarihi*, Cilt 4, Nurgök ve Ekicigil Matbaaları, İstanbul Haziran 1958, s.2017-2592
- 27- *Türkiye İstiklâl ve Hürriyet Mücadeleleri Tarihi*, Cilt 5, Nurgök ve Ekicigil Matbaaları, İstanbul Eylül 1958, s.2593-3168
- 28- *Türkiye İstiklâl ve Hürriyet Mücadeleleri Tarihi*, Cilt 6, Nurgök ve Ekicigil Matbaaları, İstanbul Aralık 1958, s.3169-3744
- 29- *Türkiye İstiklâl ve Hürriyet Mücadeleleri Tarihi*, Cilt 7, Nurgök ve Ekicigil Matbaaları, İstanbul Mart 1959, s.3745-4320
- 30- *Türkiye İstiklâl ve Hürriyet Mücadeleleri Tarihi*, Cilt 8, Nurgök Matbaası, İstanbul Haziran 1959, s.4321-4896
- 31- *Türkiye İstiklâl ve Hürriyet Mücadeleleri Tarihi*, Cilt 9, Nurgök Matbaası, İstanbul Eylül 1959, s.4897-5471
- 32- *Türkiye İstiklâl ve Hürriyet Mücadeleleri Tarihi*, Cilt 10, Nurgök ve Büyük Kervan Matbaaları, İstanbul Aralık 1959, s.5473-6048
- 33- *Türkiye İstiklâl ve Hürriyet Mücadeleleri Tarihi*, Cilt 11, Nurgök Matbaası, İstanbul Haziran 1960, s.6051-6624
- 34- *Türkiye İstiklâl ve Hürriyet Mücadeleleri Tarihi*, Cilt 12, Nurgök Matbaası, İstanbul Haziran 1960, s.6625-7200
- 35- *Türkiye İstiklâl ve Hürriyet Mücadeleleri Tarihi*, Cilt 13, Büyük Kervan Matbaası, İstanbul Eylül 1960, s.7201-7776
- 36- *Türkiye İstiklâl ve Hürriyet Mücadeleleri Tarihi*, Cilt 14, Hamle ve Büyük Kervan Matbaaları, İstanbul Aralık 1960, s.7777-8352
- 37- *Türkiye İstiklâl ve Hürriyet Mücadeleleri Tarihi*, Cilt 15, Hamle Matbaası, İstanbul Şubat 1961, s.8353-8928
- 38- *Türkiye İstiklâl ve Hürriyet Mücadeleleri Tarihi*, Cilt 16, Nurgök Matbaası, İstanbul Nisan 1961, s.8931-9504
- 39- *Türkiye İstiklâl ve Hürriyet Mücadeleleri Tarihi*, Cilt 17, Ercan Matbaası, İstanbul Haziran 1961, s.9505-10080

- 40- *Türkiye İstiklâl ve Hürriyet Mücadeleleri Tarihi*, Cilt 18, Ercan Matbaası, İstanbul Ağustos 1961, s.10081-1056
- 41- *Türkiye İstiklâl ve Hürriyet Mücadeleleri Tarihi*, Cilt 19, Ercan Matbaası, İstanbul Ekim 1961, s.10657-11232
- 42- *Türkiye İstiklâl ve Hürriyet Mücadeleleri Tarihi*, Cilt 20, Ercan Matbaası, İstanbul Ocak 1962, s.11233-12208
- 43- *Ana Vatan 'da Son Beş Osmanlı Türkü*, Tarih Konuşuyor Serisi, İstanbul 1962, s.318
- 44- *1913 'de Batı Trakya 'da İlk Türk Cumhuriyeti*, Tarih Konuşuyor Serisi, İstanbul 1962, s.320
- 45- *Viyana Kapılarında Dönüş ve Osman Ağa 'nın Çilesi*, Tarih Konuşuyor Serisi, İstanbul 1962, s.?
- 46- *Birinci Dünya Harbinde Teşkilât-ı Mahsusa Ve Heyberde Türk Cengi*, Tarih Konuşuyor Serisi, İstanbul 1962, s.318
- 47- *Necid Çöllerinde Mehmet Akif*, Tarih Konuşuyor Serisi, İstanbul 1963, s.310
- 48- *II. Dünya Harbinde Belgrad 'ı Kurtaran Türk*, Tarih Konuşuyor Serisi, İstanbul 1963, s.329
- 49- *Trablusgarb 'da Bir Avuç Kahraman*, Tarih Konuşuyor Serisi, İstanbul 1963, s.326
- 50- *Milli Mücadelede Öncekiler ve Sonrakiler*, Tarih Konuşuyor Serisi, İstanbul 1963, s.302
- 51- *Üç Paşalar Kavgası*, Tarih Yayınları, İstanbul 1964, s.301
- 52- *Prens Sabahattin Bey, Sultan 2.Abdülhamid, İttihat ve Terakki*, Ercan Matbaası, İstanbul 1964, s.318
- 53- *Lavrens 'e Karşı Kuşçubaşı*, Tarih Konuşuyor Serisi, İstanbul 1965, s.320
- 54- *Tarih Sohbetleri*, Tarih Konuşuyor Serisi, Cilt 1, Halk Matbaası, İstanbul 1966, s.323
- 55- *Tarih Sohbetleri*, Tarih Konuşuyor Serisi, Cilt 2, Halk Matbaası, İstanbul 1966, s.316
- 56- *Tarih Sohbetleri*, Tarih Konuşuyor Serisi, Cilt 3, Halk Matbaası, İstanbul 1966, s.316
- 57- *Tarih Sohbetleri*, Tarih Konuşuyor Serisi, Cilt 4, Halk Matbaası, İstanbul 1967, s.319

- 58- *Tarih Sohbetleri*, Tarih Konuşuyor Serisi, Cilt 5, Halk Matbaası, İstanbul 1967, s.319
- 59- *Tarih Sohbetleri*, Tarih Konuşuyor Serisi, Cilt 6, Halk Matbaası, İstanbul 1967, s.319
- 60- *Tarih Sohbetleri*, Tarih Konuşuyor Serisi, Cilt 7, Halk Matbaası, İstanbul 1967, s.317
- 61- *Tarih Sohbetleri*, Tarih Konuşuyor Serisi, Cilt 8, Son Telgraf Matbaası, İstanbul 1968, s.319
- 62- *Tarih Sohbetleri*, Tarih Konuşuyor Serisi, Cilt 9, Son Telgraf Matbaası, İstanbul 1968, s.318
- 63- *Nelere Gülerlerdi? Geçmişten Günümüze Türk Kitaplığı*, İstanbul 1970, s.223
- 64- *Sahte Derviş*, Geçmişten Günümüze Türk Kitaplığı, İstanbul 1970, s.127
- 65- *Avrupada Sultan Aziz*, Geçmişten Günümüze Türk Kitaplığı, İstanbul 1970, s.223
- 66- *Beklenen Adam Atatürk'ün Yarıda Bıraktıklarını Tamamlayacak Olanın "Not Defteri"*, Geçmişten Günümüze Türk Kitaplığı, İstanbul 1970, s.319
- 67- *İki Rıfat Paşa'nın Ahlak Dünyası*, Geçmişten Günümüze Türk Kitaplığı, İstanbul 1970, s.127
- 68- *Tarihte Türkler Araplar; Hilafet Meselesi*, Sile Matbaası, İstanbul 1970, s.319
- 69- *Kurtuluşun ve Cumhuriyetin Manevi Mimarları*, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayını, Ankara 1973, s.XV+399
- 70- *Çerkez Ethem Dosyası*, Cilt 1, Boğaziçi Yayınları, İstanbul 1973, s.384
- 71- *Çerkez Ethem Dosyası*, Cilt 2, Boğaziçi Yayınları, İstanbul 1973, s.363
- 72- *Bilinmeyen Tarihimiz*, Cilt 1, Dizerkonca Matbaası, İstanbul 1974, s.479
- 73- *Bilinmeyen Tarihimiz*, Cilt 2, Dizerkonca Matbaası, İstanbul 1974, s.480
- 74- *Bilinmeyen Tarihimiz*, Cilt 3, Dizerkonca Matbaası, İstanbul 1974, s.479
- 75- *Bilinmeyen Tarihimiz*, Cilt 4, Dizerkonca Matbaası, İstanbul 1975, s.480
- 76- *Örtülü Tarihimiz*, Cilt 1, Hilal Matbaası, İstanbul 1975, s.615
- 77- *Örtülü Tarihimiz*, Cilt 2, Hilal Matbaası, İstanbul 1975, s.619-1255
- 78- *Sisli Tarihimiz*, Cilt 1 ve 2, Özkaya Matbaası, İstanbul 1976, s.639
- 79- *İstiklâl Savaşının Maneviyat Ordusu*, Cilt I, Cemal Kutay Kitaplığı, İstanbul 1977, s.271
- 80- *Pembe Mendil*, Yeni Asya Yayınları, İstanbul 1978, s.80

- 81- *Şehit Tacidarlar*, Cemal Kutay Kitaplığı, İstanbul 1977, s.280
- 82- *Şehitlerimiz*, Yeni Asya Yayınları, İstanbul 1978, s.92
- 83- *Siyasi Sürgünler Adası Malta*, Kalem Matbaası, İstanbul 1978, s.271
- 84- *Türk Milli Mücadelesinde Amerika*, Boğaziçi Yayınları, İstanbul 1979, s.211
- 85- *Etnik Eterya'dan Günümüze Ege'nin Türk Kalma Savaşı*, Boğaziçi Yayınları, İstanbul 1980, s.447
- 86- *Tarih Ne Zaman İbrettir?* Yeni Asya Yayınları, İstanbul 1980, s.96
- 87- *Çağımızda Bir Asr-ı Saadet Müslümanı Bediüzzaman Said Nursi*, Yeni Asya Yayınları, İstanbul 1980, s.506
- 88- *Tarih Her Zaman İbrettir*, Yeni Asya Yayınları, İstanbul 1981, s.77
- 89- *Atatürk'ün Son Günleri*, Boğaziçi Yayınları, İstanbul 1981, s.228
- 90- *Ege'nin Kurtuluşu*, Boğaziçi Yayınları, İstanbul 1981, s.201
- 91- *Celal Bayar'ın Yazmadığı ve Yazmayacağı Üç Devirden Hakikatler*, Alioğlu Yayınları, İstanbul 1982, s.320
- 92- *Talat Paşa'nın Gurbet Hatıraları*, Cilt I, Kültür Matbaası, İstanbul 1983, s.512
- 93- *Talat Paşa'nın Gurbet Hatıraları*, Cilt II, Kültür Matbaası, İstanbul 1983, s.515-1024
- 94- *Talat Paşa'nın Gurbet Hatıraları*, Cilt III, Kültür Matbaası, İstanbul 1983, s.1027-1568
- 95- *İçeride ve Dışarıdan Fırsat Kollayan Pusudaki İhanet*, Alioğlu Yayınları, İstanbul 1984, s.528
- 96- *Yarınların İhaneti*, Alioğlu Yayınları, İstanbul 1985, s.472
- 97- *Türk Nedir Ne Değildir?, Osmanlı Nedir Ne Değildir?*, Kardeşler Matbaası, İstanbul 1986, s.231
- 98- *Ardında Kalanlar*, Cem Ofset, İstanbul 1988, s.496
- 99- *Osmanlıdan Cumhuriyete Yüzyılımızda Bir İnsanımız Hüseyin Rauf Orbay (1881-1964)* Cilt I, Tarih Aydınlığı, İstanbul 1992, s.618.
- 100- *Osmanlıdan Cumhuriyete Yüzyılımızda Bir İnsanımız Hüseyin Rauf Orbay (1881-1964)* Cilt 2, Tarih Aydınlığı, İstanbul 1992, s.683
- 101- *Osmanlıdan Cumhuriyete Yüzyılımızda Bir İnsanımız Hüseyin Rauf Orbay (1881-1964)* Cilt 3, Tarih Aydınlığı, İstanbul 1992, s.828

- 102- *Osmanlıdan Cumhuriyete Yüzyıllımızda Bir İnsanımız Hüseyin Rauf Orbay (1881-1964)* Cilt 4, Tarih Aydınllığı, İstanbul 1992, s.759
- 103- *Osmanlıdan Cumhuriyete Yüzyıllımızda Bir İnsanımız Hüseyin Rauf Orbay (1881-1964)* Cilt 5, Tarih Aydınllığı, İstanbul 1992, s.691
- 104- *Atatürk Olmasaydı?* Kazancı Yayınları İstanbul 1993, s.131
- 105- *Atatürk "Bugün" Olsaydı*, Cemofset, İstanbul 1994, s.549
- 106- *Otuz Bir Mart 85 Yaşında Bir Geri Dönüşün Hikayesi*, Kazancı Yayınları, İstanbul 1994, s.515

IV- MAKALELERİ

Yeni Anadolu Gazetesi'nde (Konya'da)

- 1- "Memleket İktisadiyatı: Buğday Meselesi", 9 Nisan 1932, s.10

Hakimiyet-i Milliye Ulus Gazetesi'nde (Ankara'da)

- 2- "Sanayileşen Kayseri", 28 Ağustos 1934, s.4
- 3- "Eski Bir Masal Hakikat Oldu: Karabük'ün Altında Bir Define Varmış! Bu Define Şimdi Köyün Üstündedir", 06.04.1937, s.5
- 4- "B.Brassert Diyor ki: Bu Anneden Bir Çok Çocuk Doğacak", 07.04.1937, s.5
- 5- "Kayseri'yi Gezerken" 08.04.1937, s.5
- 6- "Bir Yıllık Malını Daha Yapmadan Satan Fabrika: Kayseri Bez Fabrikası", 09.04.1937, s.6
- 7- "Sabriye Akgün ve Afife Şen Ereğli Kobminasında Kumaş Dokuyan İki Kız", 10.04.1937, s.6
- 8- "Kömürün Romanı", 23.04.1937, s.5-6
- 9- "Enternasyonal Kömür Sergisi Bugün Kapanıyor", 23.05.1937, s.5
- 10- "Ankara'da 107 Kalve Var", 25.05.1937, s.6
- 11- "Petrol ve Benzin Ucuzluğu Kimlerin Yüzünü Güldürüyor", 16.06.1937, s.5
- 12- "Tabiatın Seyrini Değiştiren Eser: Orman Çiftiği", 17.06.1937, s.6
- 13- "Türk Kuşu Gençliği", 26.06.1937, s.8

- 14- “Yurdda 75 Kişiyeye Bir Kahve Düşen Yerler Var”, 02.07.1937, s.6
- 15- “Niçin Az Okuruz: Türkiye’de Gazetelerin Günlük Satışı 120.000”, 10.07.1937, s.6
- 16- “Başşehirden Tayyare İle İnönü Kampına”, 14.07.1937, s.6
- 17- “Kampta Nasıl Çalışıyorlar”, 15.07.1937, s.5
- 18- “Plânör Sihirli Kutludur Motörü Elektriği Yok”, 16.07.1937
- 19- “Plânör Uçmadığı Zaman Mahzundur”, 17.07.1937, s.6
- 20- “Havacılığı Meslek Yapmak İçin Tedbir”, 18.07.1937, s.5
- 21- “Kampın İlk On Günlük Blâncosu Şudur”, 19.07.1937, s.5
- 22- “İnönü’nün Taşı Toprağı”, 20.07.1937, s.6
- 23- “İnönünde Büyük Hava Şehri Kuruluyor”, 21.07.1937, s.5
- 24- “İnönünde Atılan Tohum Bu Sene Yeşerecek”, 22.07.1937, s.5
- 25- “İnönünde Her Yapılan İş Kolomb’un Yumurtasını Hatırlatır”, 23.07.1937, s.6
- 26- “18 Saat Uyumadan Uçan Plânöre Bakan Gözler”, 24.07.1937, s.5
- 27- “İnönü Kampının Zamanla Unutulmayacak Hatıraları”, 25.07.1937, s.6
- 28- “İnönü Mektebinin Öğrettiği Hakikatler”, 27.07.1937, s.6
- 29- “Ankara Erkek Lisesi Kampında Bir Saat”, 30.07.1937, s.5
- 30- “Biz Hayvan Satarız... Fakat Dünyanın En Az Et Yiyen Milletlerinden Biri de Biziz”, 07.08.1937, s.6
- 31- “22.000 Kilometrelik Yol İçin 175 Milyon Harcanacak”, 12.08.1937, s.6
- 32- “Tayyare Sesiyle Uyandık Hava Harbi Oluyor”, 20.08.1937, s.4
- 33- “Orduda Motorlu Kuvvetlerimiz”, 21.08.1937, s.7
- 34- “50 Bin Kişi Önünde Yapılan Geçid Resmi”, 24.08.1937, s.6
- 35- “Mehmedçik Dünyanın En Kahraman Tipidir”, 25.08.1937, s.5
- 36- “Trakya Köylerinde Ordu Asker Sevgisi”, 26.08.1937, s.5
- 37- “Manevranın En Kısa Tarifi Şudur: Halimizin Aynası”, 28.08.1937, s.4
- 38- “Askerimizin Sıhhat İşleri”, 29.08.1937, s.4
- 39- “Ordunun Değiştirdiği Hayat”, 30.08.1937, s.5
- 40- “İnönü’nün Şemsiyesi Paraşüt”, 20.09.1937, s.5
- 41- “Kartalların Dostlar”, 25.09.1937, s.5
- 42- “Yüzde Yüz Kalkman Trakya’yı Sizinle Beraber Gezelim”, 30.10.1937, s.9
- 43- “Trakya Köyüne Traktörle Beraber Hayat Girdi”, 02.11.1937, s.8

- 44- “Ankara Garı İnsanda Seyahat Etmek Arzusunu Uyandıran Bir Eserdir”, 03.11.1937, s.7
- 45- “Edirne Müzesinde Kanlı Sancaklar”, 04.11. 1937, s.9
- 46- “Bir Padişah Vakıfnamesinin Halka Verdiği Gözdağı!”, 06.11.1937, s.9
- 47- “Dünyanın İlk Tıp Fakültesinde”, 08.11.1937, s.8
- 48- “Topraksızlık: Sabandan Pulluğa Geçerken”, 23.11.1937, s.10
- 49- “Sizin Uyuduğunuz Saatte Ankara’nın Nasıl Olduğunu Hiç Düşündünüz mü?”, 28.11.1937, s.8
- 50- “Saat 12 Şehir Sabaha Kadar Derin Uykuya Dahıyor”, 03.12.1937, s.4
- 51- “Saat: 1 Ankara Derin Uyku İçinde: Başşehirde Tiyatro Hasreti Vardır!”, 10.12.1937, s.4
- 52- “İstanbul’da Yeni Modalar”, 07.01.1938, s.7
- 53- “Ne Kadar Memurumuz Var? ve Bunlara Ne Kadar Maaş Verilir?”, 11.03.1938, s.6
- 54- “Bir Köy Kalkınmasından Notlar”, 12.11.1937, s.5
- 55- “Türk Kuşu Gençleri Türk Malı Plânörle Yeni Dünya Figürleri Yaptılar”, 07.03.1938, s.5
- 56- “Ankara’da Günde 90.000 Fincan Kahve İçilir”, 20.03.1938, s.7
- 57- “Yeniçerilerin Son Devrini Gören Bir Kadın 148 Yaşında Öldü”, 24.03.1938, s.7
- 58- “M.T.A. Enstitüsünde Demir Su Gibi Akarken”, 13.04.1938, s.7
- 59- “Türk Altını Bolkan Dağındaki Altının Mevcudu 33 Tondur Yani: 5.000.000 lira!”, 15.04.1938, s.7
- 60- “Zelzele Sahasında Harabeler Arasında”, 22.04.1938, s.7
- 61- “Köşker Nahiyesinin En Küçük Köyü Zelzeleden Nasıl Yıkıldı?”, 23.04.1938, s.7
- 62- “Ankara’dan İstanbul’a Dinlenmeğe Gelmiş Bir Ankara’lı Anlatıyor: Plajlarda Sayfiyelerde Hayat Nasıl Geçiyor?”, 15.07.1938, s.4
- 63- “Eyer Bakanlıklarda Ucuz Bir Memur Lokantası Kurulursa... Ki Buna İmkân da Vardır Maaşı Az Olan Memurlarımız Büyük Bir Dertten Kurtulmuş Olacaklardır”, 24.08.1938, s.4
- 64- “Petrol Yerini Elektriğe Çadır Betona Vermiştir”, 29.08.1938, s.5
- 65- “Bu Sene Kampta Rastlanan Türk Yeniliği: Otoromork”, 31.08.1938, s.2
- 66- “Bir Dünya Birinciliği Nasıl Kazanmıştık?”, 01.09.1938, s.4

- 67- “İnönü’nün Kırmızı Taşından Büyük Havacılık Şehri Nasıl Kuruldu?”, 04.09.1938, s.4
- 68- “İnönü Kampının Kurulduğu Yayla Parçası Üzerinde Mayolu Gençler ve Kıyı İsimleri”, 05.19.1938, s.4
- 69- “Yabancı Müttehassıslar Havacılığımız Hakkında Neler Düşünüyorlar?”, 06.09.1938, s.4
- 70- “Havacılık Şehri, Göklere Açık Halk Yığınları Yetiştirmektedir”, 07.09.1938, s.4
- 71- “İki Dost Devlet Havacı Gençlerini Türkkuşu’nda Yetiştirmek Arzusunda Bulundu”, 08.09.1938, s.4
- 72- “Pazırlık Kalkıyor Hazırlanın! Alıcı Ne Diyor, Satıcı Ne Diyor?”, 12.09.1938, s.9
- 73- “Ankara Sokaklarında Kiralık Ev Arıyorum”, 04.10.1938, s.9
- 74- “Dünyanın Her Tarafından Yüzlerce Mektup Akan Sevgili: Ankara Radyosu”, 10.11.1938, s.8
- 75- “Atatürk’ü Beklerken Güneş Üzerlerine Doğanlar Arasında”, 20.11.1938, s.8
- 76- “Büyük Ölünün Tabutu İstanbul’dan Ayrılırken Notlar”, 21.11.1938, s.5
- 77- “Dört Sene Evvel Bugün Kadınlara Seçme ve Seçilme Hakkı Verildi”, 08.12.1938, s.7
- 78- “Ne İçin Evlenirler- Boşanırlar? Meraklı Bir Anket”, 22.12.1938, s.10
- 79- “Kara Kışa Dair İlk Kar Ankara’da Kimleri Sevindirdi?”, 03.01.1939, s.7
- 80- “Tatil Günlerimizden Acaba Lâyıkıyla faydalanyor muyuz? Neler Yapıyoruz? Neler Yapmalıyız?”, 06.01.1939, s.9
- 81- “Hadiseleri Aydınlatan Işık Rakam ve İstatistik”, 27.01.1939, s.5
- 82- “Yeni Seçime Yaklaşırken 5. Büyük Millet Meclisinin Hususiyetleri”, 31.01.1939, s.9
- 83- “Türk Hava Kurumu 14 Yaşında”, 16.02.1939, s.5
- 84- “Kimya Lâboratuvarına Göre Yediğimiz ve İçtiğimiz Maddelerden Hangisi Saf, Hangisi Hileli?”, 20.02.1939, s.5
- 85- “İnşa Dâvamızın Neresindeyiz? -1-”, 26.02.1939, s.5
- 86- “Son Beş Sene İçinde Bütün Memleketteki Resmi İnşaatla Ait Rakamlar ve İzahlar - 2-”, 27.02.1939, s.5
- 87- “Rakamlar Yükseliyor, Fakat Kalite?”, 01.03.1939, s.5
- 88- “En Büyük Üç Şehrimizin Medeni Çehresi Nedir?”, 04.03.1939, s.5
- 89- “Türkiye’de 4.92 Nufusa Bir Ev İsabet Eder”, 06.03.1939, s.5

- 90- “Ankara’lı Ne Kazanır ve Ev Kirası Olarak Ne Öder?”, 08.03.1939, s.5
- 91- “Ankara’daki Nüfus ve Ev Sayısı Nisbetlerinin Türkiye Ölçüsüne Gelebilmesi İçin 11 Sene Lazım”, 12.03.1939, s.5
- 92- “Neşriyatımız Ne Alemde? Kitap, Gazete Okuyor muyuz?”, 10.04.1939, s.9
- 93- “Neşriyat Sergisini Gezerken Her Köşe Fikir Aleminin On Yıllık Bilânçosunu Veriyor”, 05.05.1939, s.5
- 94- “Neşriyat Sergisinde En Canlı Köşe: Çocuk Kitapları Kısmı”, 07.05.1939, s.5
- 95- “Değişim”, 17.05.1939, s.5
- 96- “19 Mayıs 1919. Bu Güne Ait Bazı Hatıralar”, 19.05.1939, s.8
- 97- “Büyük Kurultay Toplanırken”, 30.05.1939, s.2
- 98- “Onbeş Gün Süren 4000 km’lik Bir Hava Yolculuğundan Sonra, Türk Kuşu, filosu Dün Şehrimize Döndü”, 26.06.1939, s.8
- 99- “Köye Giden Seyyar Satış Otobüsleri; Milli Endüstri Köylüyü Giydiren Kuşatıyor”, 17.07.1939, s.2
- 100- “Türkiye’deki Radyo Adedi 44.000’i Buldu”, 15.11.1939, s.9

Halk Gazetesi’nde (İstanbul’da)

- 101- “B.Hitler Hakikaten Sulh İstiyor mu?”, 1 Şubat 1941, s.1
- 102- “Devam Edelim...”, 1 Şubat 1941, s.1
- 103- “Fransa’nın Tamamen İşgalini Bekliyorum”, 2 Şubat 1941, s.1
- 104- “Dört Tarafı İhtikar”, 2 Şubat 1941, s.1
- 105- “Dardanizm”, 3 Şubat 1941, s.1
- 106- “Ev Kiraları”, 4 Şubat 1941, s.1
- 107- “Milli Hazırlık Devri”, 5 Şubat 1941, s.1
- 108- “Lüzumsuz Formaliteler”, 6 Şubat 1941, s.1
- 109- “Yine Tezadlar”, 7 Şubat 1941, s.1
- 110- “Yine Sigara Kutuları”, 8 Şubat 1941, s.1
- 111- “Sürprizleri Bekleyelim!”, 9 Şubat 1941, s.1
- 112- “İktisadi Cinayet”, 9 Şubat 1941, s.1
- 113- “Fransa Kendine Geliyor...”, 10 Şubat 1941, s.1
- 114- “Sür’at, Karar ve Tatbik Devri”, 10 Şubat 1941, s.1

- 115- “Yaratma Devri”, 11 Şubat 1941, s.1
116- “Beklediklerimiz”, 12 Şubat 1941, s.1
117- “Hep O Mesele”, 13 Şubat 1941, s.1
118- “Mikyaslar”, 14 Şubat 1941, s.1
119- “En Mükemmel Yol”, 15 Şubat 1941, s.1
120- “Ekmek Meselesi ve Hükümet”, 16 Şubat 1941, s.1
121- “Ne Olur Sanki”, 17 Şubat 1941, s.1
122- “Nakil Vasıtaları Derdine Tasfiye İçin”, 18 Şubat 1941, s.1
123- “Bir Tanıyabilsek”, 19 Şubat 1941, s.1
124- “Vatandaşa Vazife”, 20 Şubat 1941, s.1
125- “Ham ve Mamul Madde Fiyatları”, 21 Şubat 1941, s.1
126- “Teşekkür Ederiz”, 22 Şubat 1941, s.1
127- “Değişen Dünya”, 29 Şubat 1941, s.1
128- “Et Meselesi”, 25 Şubat 1941, s.1
129- “İhtikârla Mücadele Afişleri”, 26 Şubat 1941, s.1
130- “Hacım Halinde Hayat”, 27 Şubat 1941, s.1
131- “İhtiyadlarımızı Kanuna Uydurmak”, 28 Şubat 1941, s.1

Yeni İstanbul Gazetesi “Sohbetler” Sütunu (İstanbul’da)

- 132- “Haraç Defteri”, 1 Mart 1972, s.3
133- “Tatlı Sürgün”, 2 Mart 1972, s.3
134- “Sıkıyönetim Savcılarını Tebrik ve Teşekkür”, 3 Mart 1972, s.3
135- “Unuttuklarımız”, 4 Mart 1972, s.3
136- “Bir Kayıp Aranmıyor!”, 5 Mart 1972, s.3
137- “Pöti Şehbenderinin Tesellisi”, 6 Mart 1972, s.3
138- “Bir Yıldönümünün Hatırladıkları”, 7 Mart 1972, s.3
139- “Keçizâde’nin Taşları”, 8 Mart 1972, s.3
140- “Bir İmparator Hatırasından Cümleler”, 9 Mart 1972, s.3
141- “Tiryaki Sözler”, 10 Mart 1972, s.3
142- “Marifetname”, 11 Mart 1972, s.3
143- “İstiklal Marşı”, 12 Mart 1972, s.3

- 144- “Atatürk’ün Doğum Günü”, 13 Mart 1972, s.3
- 145- “Kalanların Kutsal Vazifesi”, 14 Mart 1972, s.3
- 146- “Mehmet Talat Paşa”, 15 Mart 1972, s.3
- 147- “Babür ve Hindli”, 16 Mart 1972, s.3
- 148- “Bir Tutam Düşünce”, 17 Mart 1972, s.3
- 149- “Çanakkale”, 18 Mart 1972, s.3
- 150- “Doksan Beş Yılım Getirdiği”, 19 Mart 1972, s.3
- 151- “Gezinti”, 20 Mart 1972, s.3
- 152- “Gezintiye Devam”, 21 Mart 1972, s.3
- 153- “Gezintinin Sonu”, 22 Mart 1972, s.3
- 154- “Bir Güzel Eser İçinde Bir Emektar”, 23 Mart 1972, s.3
- 155- “Asılacak Beyefendiler”, 24 Mart 1972, s.3
- 156- “Kendini Bilebilmek”, 25 Mart 1972, s.3
- 157- “Bir Hatırası”, 26 Mart 1972, s.3
- 158- “Atatürk’ün Emektarları”, 27 Mart 1972, s.3
- 159- “Tarih Sıkıyönetim Savcılarıyla Beraberdır”, 28 Mart 1972, s.3
- 160- “Bâbil Kulesi”, 29 Mart 1972, s.3
- 161- “Akif’in (Leş Kesildin) Dediği”, 30 Mart 1972, s.3
- 162- “Nasıl Giderler”, 31 Mart 1972, s.3
- 163- “Nerede O Yürek Sahibi?”, 1 Nisan 1972, s.3
- 164- “Katerina ve Cin Ali Bey”, 2 Nisan 1972, s.3
- 165- “General Towshend’in Borcu Ödendi”, 3 Nisan 1972, s.3
- 166- “Onbeşinci Lui”, 4 Nisan 1972, s.3
- 167- “Gündemde Ne Var?”, 5 Nisan 1972, s.3
- 168- “Bu Ferde Bu Devlet”, 6 Nisan 1972, s.3
- 169- “Herşeyin Hayırlısı”, 7 Nisan 1972, s.3
- 170- “Katilin Kendimizden Olanı-Olmayanı”, 8 Nisan 1972, s.3
- 171- “Bir(Maraşal Vasiyeti)”, 9 Nisan 1972, s.3
- 172- “Kapalı Kutular”, 10 Nisan 1972, s.3
- 173- “55 Numaralı Kanun”, 11 Nisan 1972, s.3
- 174- “Hür Adam”, 12 Nisan 1972, s.3
- 175- “Altmış Üçüncü Yıldönümünde 31 Mart”, 13 Nisan 1972, s.3

- 176- “Bir İnanç Kavgası”, 14 Nisan 1972, s.3
- 177- “Haşmetlü Bulut Hazretleri”, 15 Nisan 1972, s.3
- 178- “Bir Düşman ve Üç Dost”, 16 Nisan 1972, s.3
- 179- “Himmetler, İsimler, İzler”, 17 Nisan 1972, s.3
- 180- “Büyük Konak”, 18 Nisan 1972, s.3
- 181- “Üç Tebessüm”, 19 Nisan 1972, s.3
- 182- “İki Yamalı Kundura”, 20 Nisan 1972, s.3
- 183- “Sol’un Osmanlığı”, 21 Nisan 1972, s.3
- 184- “Lütfi Fikri Bey ve Çürük Yumurta”, 22 Nisan 1972, s.3
- 185- “Tiryâki Dostların On Kuruşu”, 23 Nisan 1972, s.3
- 186- “Bir Hicran Hikayesi”, 24 Nisan 1972, s.3
- 187- “Lazareff’in Mirası”, 25 Nisan 1972, s.3
- 188- “Unuttuklarımız”, 26 Nisan 1972, s.3
- 189- “Bir Filim Dolayısıyla”, 27 Nisan 1972, s.3
- 190- “Yaşamın Milliyetçilik”, 28 Nisan 1972, s.3
- 191- “Perdenin Arkası”, 29 Nisan 1972, s.3
- 192- “Hey Koca Nizam!...”, 30 Nisan 1972, s.3
- 193- “Göçebelik”, 1 Mayıs 1972, s.3
- 194- “Bu Varlık İçinde Bu Yokluk”, 2 Mayıs 1972, s.3
- 195- “Keçecizâde Mehmet İzzet Molla Efendi”, 3 Mayıs 1972, s.3
- 196- “Didim I”, 4 Mayıs 1972, s.3
- 197- “Didim II”, 5 Mayıs 1972, s.3
- 198- “Didim III”, 6 Mayıs 1972, s.3
- 199- “Prof.R.Budan, Sultan İkinci Abdülhamid ve Sıtmacı Veremci Dr.Hamdi Bey”, 7 Mayıs 1972, s.3
- 200- “Halk Jürileri”, 8 Mayıs 1972, s.3
- 201- “Bu Sual Cevapsız Kalmamalıdır”, 9 Mayıs 1972, s.3
- 202- “Ümitlerimizden Birisi”, 10 Mayıs 1972, s.3
- 203- “Kaç Merkez-i Umumiz”, 11 Mayıs 1972, s.3
- 204- “Doktor Dad Hayatta Olsaydı”, 12 Mayıs 1972, s.3
- 205- “Ford’un Serseri Yahud’si!”, 13 Mayıs 1972, s.3
- 206- “Elli Üç Yıl Öncesi”, 14 Mayıs 1972, s.3

- 207- “Alemde Haya!”, 15 Mayıs 1972, s.3
- 208- “Bir Haya Sınırı”, 16 Mayıs 1972, s.3
- 209- “Niçin Aynı Kaynaklar”, 17 Mayıs 1972, s.3
- 210- “Bir Başka Şair”, 18 Mayıs 1972, s.3
- 211- “Ondokuzuncu Mayıs Bin Dokuzyüz Ondokuzuncular”, 19 Mayıs 1972, s.3
- 212- “Ali Suavi ve Ötesi”, 20 Mayıs 1972, s.3
- 213- “Galip Hoca”, 21 Mayıs 1972, s.3
- 214- “Fetvâ Perişanlığı”, 22 Mayıs 1972, s.3
- 215- “Değirmenlerin Suları”, 23 Mayıs 1972, s.3
- 216- “Bir Temel Yara I”, 24 Mayıs 1972, s.3
- 217- “Bir Temel Yara II”, 25 Mayıs 1972, s.3
- 218- “Ucuz Sevgiler”, 26 Mayıs 1972, s.3
- 219- “Çamur”, 27 Mayıs 1972, s.3
- 220- “Geceleri Sönmeyen Işıklar”, 28 Mayıs 1972, s.3
- 221- “Basiretçi Ali Efendi”, 29 Mayıs 1972, s.2
- 222- “Zor Bir Yüceliş”, 30 Mayıs 1972, s.2
- 223- “Kırık Billür”, 31 Mayıs 1972, s.2
- 224- “Değişen İstekler”, 1 Haziran 1972, s.2
- 225- “Bir Basit Deneme”, 2 Haziran 1972, s.2
- 226- “Altın ve Boyunduruk”, 3 Haziran 1972, s.2
- 227- “Bir Köy Evine Sığın Destan I”, 4 Haziran 1972, s.2
- 228- “Bir Köy Evine Sığın Destan II”, 5 Haziran 1972, s.2
- 229- “Portreler”, 6 Haziran 1972, s.2
- 230- “Bir Dost Haberler Getirdi”, 7 Haziran 1972, s.2
- 231- “Bir Başka Kapı Aralanıyor”, 8 Haziran 1972, s.2
- 232- “Tarih Ne Zaman İbrettir?”, 9 Haziran 1972, s.2
- 233- “Türk Ocakları Başkanı”, 10 Haziran 1972, s.2
- 234- “Siyasi Kan Mirasları”, 11 Haziran 1972, s.2
- 235- “Kaynakları Bulabilmek I”, 12 Haziran 1972, s.2
- 236- “Kaynakları Bulabilmek II”, 13 Haziran 1972, s.2
- 237- “Cüce Kalmak Felâketi”, 14 Haziran 1972, s.2
- 238- “Boş Yerler”, 15 Haziran 1972, s.2

- 239- “Bir Garip İstibdad”, 16 Haziran 1972, s.2
- 240- “Bir Yokoluşun Hikayesi”, 17 Haziran 1972, s.2
- 241- “.. Ve O Köy Papazı...”, 18 Haziran 1972, s.2
- 242- “Bir Başka Korku”, 19 Haziran 1972, s.2
- 243- “Bir Savunma”, 20 Haziran 1972, s.2
- 244- “İdareciler ve (M) li Kelimeler”, 21 Haziran 1972, s.2
- 245- “Ziyaeddin Efendi (1924) Alman TV.NU (1972)”, 22 Haziran 1972, s.2
- 246- “Kopan Nedir?”, 23 Haziran 1972, s.2
- 247- “Rüzgar Ekerler”, 24 Haziran 1972, s.2
- 248- “Anadolu’nun Tanrı Erleri”, 25 Haziran 1972, s.2
- 249- “Ölümü Bekleme Odası”, 26 Haziran 1972, s.2
- 250- “Osmanlı Masası”, 27 Haziran 1972, s.2
- 251- “O Büyük Milliyetçiyi Tanıyabilmek”, 28 Haziran 1972, s.2
- 252- “Babil Kulesi”, 29 Haziran 1972, s.2
- 253- “Bir Bayram ve Ötesi”, 30 Haziran 1972, s.2
- 254- “Kökü Nerede?”, 1 Temmuz 1972, s.2
- 255- “Siyasi Müşteşarlıklar”, 2 Temmuz 1972, s.2
- 256- “Hayırın Elinden Tutmak”, 3 Temmuz 1972, s.2
- 257- “İnanın Masal Değil”, 4 Temmuz 1972, s.2
- 258- “Soysuz Varlık”, 5 Temmuz 1972, s.2
- 259- “İki Temel Emanet”, 6 Temmuz 1972, s.2
- 260- “1856 ve 1972”, 7 Temmuz 1972, s.2
- 261- “Bir yolcunun Yüreği”, 8 Temmuz 1972, s.2
- 262- “Bir Duanın Felsefesi”, 9 Temmuz 1972, s.2
- 263- “Athena Goras”, 10 Temmuz 1972, s.2
- 264- “Didim Hayırlı Sonuç”, 12 Temmuz 1972, s.2
- 265- “Bir Ailenin Fertleri”, 12 Temmuz 1972, s.2
- 266- “Bir Kalbin Kaderi”, 13 Temmuz 1972, s.2
- 267- “Osmanlı’nın Adâb-ı Muâşeretî I”, 14 Temmuz 1972, s.2
- 268- “Osmanlı’nın Adâb-ı Muâşeretî II”, 15 Temmuz 1972, s.2
- 269- “Osmanlı’nın Adâb-ı Muâşeretî III”, 16 Temmuz 1972, s.2
- 270- “Açık Perde”, 17 Temmuz 1972, s.2

- 271- “Ağlarcalı Zade Hakkı Bey”, 18 Temmuz 1972, s.2
- 272- “Görevine Layıksın”, 19 Temmuz 1972, s.2
- 273- “Bir Genç Yüreğin Ezgisi”, 20 Temmuz 1972, s.2
- 274- “Çeşitli Hurmalar”, 21 Temmuz 1972, s.2
- 275- “Altmış Dört Yıl Önce”, 22 Temmuz 1972, s.2
- 276- “Atıf’ın Sahifesi”, 23 Temmuz 1972, s.2
- 277- “O Neslin Anneleri”, 24 Temmuz 1972, s.2
- 278- “Hakkın Şamarı”, 25 Temmuz 1972, s.2
- 279- “Şabanın Haysiyeti”, 26 Temmuz 1972, s.2
- 280- “Vahşi Kedi”, 27 Temmuz 1972, s.2
- 281- “Bir Başka Şehid”, 28 Temmuz 1972, s.2
- 282- “Bir Meclisimiz Varmış”, 29 Temmuz 1972, s.2
- 283- “Ana Sütü”, 30 Temmuz 1972, s.2
- 284- “Abdülhamid Çelebi ve Dr.Atabey”, 31 Temmuz 1972, s.2
- 285- “Kavalalı Dersi”, 1 Ağustos 1972, s.2
- 286- “Yalnız Bekir Ağa”, 2 Ağustos 1972, s.2
- 287- “Tehlikeli Konu”, 3 Ağustos 1972, s.2
- 288- “Ellinci Yılında Bir Şehit”, 4 Ağustos 1972, s.2
- 289- “Asıl Gün”, 5 Ağustos 1972, s.2
- 290- “Bir Bombanın Çukuru”, 6 Ağustos 1972, s.2
- 285- “Kavalalı Dersi”, 1 Ağustos 1972, s.2
- 286- “Yalnız Bekir Ağa”, 2 Ağustos 1972, s.2
- 287- “Tehlikeli Konu”, 3 Ağustos 1972, s.2
- 288- “Ellinci Yılında Bir Şehit”, 4 Ağustos 1972, s.2
- 289- “Asıl Gün”, 5 Ağustos 1972, s.2
- 290- “Bir Bombanın Çukuru”, 6 Ağustos 1972, s.2
- 291- “Refet Paşa ve Oğlu Hasan”, 7 Ağustos 1972, s.2
- 292- “Yaşlar ve Başlar”, 8 Ağustos 1972, s.2
- 293- “Hazine Bağımsız Bir Aydınım Sihirsiz Değnekleri”, 9 Ağustos 1972, s.2
- 294- “Serves ve Sonrası”, 10 Ağustos 1972, s.2
- 295- “Boşo Efendi, Bazil Zaharoff, Phantomlar ve Tarih Uzağı Ecevitizm”, 11 Ağustos 1972, s.2

- 296- “Atina’da Şenlik Var”, 12 Ağustos 1972, s.2
- 297- “Maliye Vekili Hasan Bey’in Üç Arabası ve Altı Atı!”, 13 Ağustos 1972, s.2
- 298- “Hobi, Yoksunluğu”, 14 Ağustos 1972, s.2
- 299- “Bir Semtini Sevmek”, 15 Ağustos 1972, s.2
- 300- “Selam Yüce Türk Velisine”, 16 Ağustos 1972, s.2
- 301- “Atatürk’ün Gardrobu ve Washington’un Bardağı”, 17 Ağustos 1972, s.2
- 302- “Sarı Alev”, 18 Ağustos 1972, s.2
- 303- “Gündem”, 20 Ağustos 1972, s.2
- 304- “Mağrib Ocaklarımız”, 21 Ağustos 1972, s.2
- 305- “1552’den 1972’ye”, 22 Ağustos 1972, s.2
- 306- “O İstanbul Bu İstanbul”, 23 Ağustos 1972, s.2
- 307- “Dün Bize Karşı Olanlar”, 24 Ağustos 1972, s.2
- 308- “Eyüp Sultan”, 25 Ağustos 1972, s.2
- 309- “26 Ağustos 1922”, 26 Ağustos 1972, s.2
- 310- “İki Mahzun Yüz”, 27 Ağustos 1972, s.2
- 311- “Kime Hayrı Olur”, 28 Ağustos 1972, s.2
- 312- “Mevlâna’nın Beste Ol Deddiği”, 29 Ağustos 1972, s.2
- 313- “Teşekkür Edilen Hayatta mıdır?”, 30 Ağustos 1972, s.2
- 314- “Kişiler ve Ümitler”, 31 Ağustos 1972, s.2
- 315- “Gidenler-Kalanlar”, 1 Eylül 1972, s.2
- 316- “Asırların Panoraması”, 2 Eylül 1972, s.2
- 317- “Yüzyılımızın Felsefesi”, 3 Eylül 1972, s.2
- 318- “O Yüzyılın Felsefesi”, 4 Eylül 1972, s.2
- 319- “Meçhul Çocuk”, 5 Eylül 1972, s.2
- 320- “Tehlikeli Konu I”, 6 Eylül 1972, s.2
- 321- “Tehlikeli Konu II”, 7 Eylül 1972, s.2
- 322- “Kırk Sekiz Yıl Önce Bugün”, 8 Eylül 1972, s.2
- 323- “Yangınlar Nerede Olur?”, 9 Eylül 1972, s.2
- 324- “Suçlu Psikolojisi”, 10 Eylül 1972, s.2
- 325- “Ne Tatlı Rüya”, 11 Eylül 1972, s.2
- 326- “Daire-i Tanzimat ve Başlık”, 12 Eylül 1972, s.2
- 327- “Bir Osmanlı Delikanlısının Paris’ten Annesine Mektubu”, 13 Eylül 1972, s.2

- 328- “Madalyaların Arka Tarafı”, 14 Eylül 1972, s.2
- 329- “Jurnalcilik”, 15 Eylül 1972, s.2
- 330- “Bir Ümit, Boz TOZPEMBE”, Ümit, 16 Eylül 1972, s.2
- 331- “Vistül Suları Neresi? Türk Atları Nerede”, 17 Eylül 1972, s.2
- 332- “Hatıra Notlarından Derlemeler”, 18 Eylül 1972, s.2
- 333- “Tekâlif-i Milliye”, 19 Eylül 1972, s.2
- 334- “Bir Mezartaşı’nın Kitabesindeki Tarih Hakikati”, 20 Eylül 1972, s.2
- 335- “Eğer İnanıyorsak”, 21 Eylül 1972, s.2
- 336- “Muhterhâne”, 22 Eylül 1972, s.2
- 337- “Bir Başka Anlatış”, 23 Eylül 1972, s.2
- 338- “Piyango Piyango”, 24 Eylül 1972, s.2
- 339- “Asıl Tören”, 25 Eylül 1972, s.2
- 340- “Ustaşiller”, 26 Eylül 1972, s.2
- 341- “Özbekler Tekkesinde Bir Gün”, 27 Eylül 1972, s.2
- 342- “Bir Bayram”, 28 Eylül 1972, s.2
- 343- “Bir Avuç Kahraman”, 29 Eylül 1972, s.2
- 344- “Bir Tanrı Er’i”, 30 Eylül 1972, s.2
- 345- “Bir Yıldönümünün Düşündürdükleri”, 1 Ekim 1972, s.2
- 346- “Kitapların Tersleri ve Yüzleri”, 2 Ekim 1972, s.2
- 347- “Damlalar ve Denizler”, 3 Ekim 1972, s.2
- 348- “Bazı Suçlar Üzerine”, 4 Ekim 1972, s.2
- 349- “Asıl Dayanak Ne Halde”, 5 Ekim 1972, s.2
- 350- “Çilenin Sonu”, 6 Ekim 1972, s.2
- 351- “İdare Eden, İdare Edilen”, 7 Ekim 1972, s.2
- 352- “Asaf Bey ve Atabey”, 8 Ekim 1972, s.2
- 353- “Gufran Ay”, 9 Ekim 1972, s.2
- 354- “Konstantinopolis-Konstantiniyye-İslâmbol-İstanbul”, 11 Ekim 1972, s.2
- 355- “Medeniyet Zekatı”, 12 Ekim 1972, s.2
- 356- “115 İmzalı Takrir”, 13 Ekim 1972, s.2
- 357- “Politikacılar”, 14 Ekim 1972, s.2
- 358- “İstanbul’u Hangi Himmet Kurtarır”, 15 Ekim 1972, s.2
- 359- “Çare Ama Bu Değil”, 17 Ekim 1972, s.2

- 360- “Hatırlatma”, 18 Ekim 1972, s.2
- 361- “Saklı Yaradan Kaçan Neşterler”, 19 Ekim 1972, s.2
- 362- “Bir Kıymet Kaybettik”, 20 Ekim 1972, s.2
- 363- “Yokuşta Bir Baş Yer”, 21 Ekim 1972, s.2
- 364- “Bir İğneniz Var mı?”, 22 Ekim 1972, s.2
- 365- “Sandahsky’nin Domuzu”, 23 Ekim 1972, s.2
- 366- “O Misilsiz Anıtlarımız”, 24 Ekim 1972, s.2
- 367- “Milyonluk Köyler”, 25 Ekim 1972, s.2
- 368- “Bir Atatürkçü”, 26 Ekim 1972, s.2
- 369- “Dedeler-Babalar-Torunlar”, 27 Ekim 1972, s.2
- 370- “Son Temsilciler Gözlerini Kapatmadılar”, 28 Ekim 1972, s.2
- 371- “Rejim Üzerinde Bâkir Bir Belgenin Düşündürdükleri”, 29 Ekim 1972, s.2
- 372- “Mondros 1918”, 30 Ekim 1972, s.2
- 373- “Bir Başka Takvim”, 31 Ekim 1972, s.2
- 374- “Bizimki ve İvan Vazof”, 1 Kasım 1972, s.2
- 375- “Kültür... Kültür”, 2 Kasım 1972, s.2
- 376- “Açık-Gizli İdamlar”, 3 Kasım 1972, s.2
- 377- “Soba”, 4 Kasım 1972, s.2
- 378- “Bu Okuduğunuz Nedir?”, 1 Kasım 1972, s.2
- 379- “Bu Okuduğunuz Nedir?”, 2 Kasım 1972, s.2
- 380- “Bu Okuduğunuz Nedir?”, 3 Kasım 1972, s.2
- 381- “Bu Okuduğunuz Nedir?”, 4 Kasım 1972, s.2
- 382- “Atatürk’ümüz”, 11 Kasım 1972, s.2
- 383- “İsmail Mahir Efendinin Felsefesi”, 12 Kasım 1972, s.2
- 384- “Bir Hareketin Son Temsilcisi”, 13 Kasım 1972, s.2
- 385- “Yücelmenin Ölümü”, 14 Kasım 1972, s.2
- 386- “Büyük Şehirlerin Hasreti”, 15 Kasım 1972, s.2
- 387- “Sofranıza Bir Tabak Ekleyebilirmisiniz?”, 16 Kasım 1972, s.2
- 388- “Börte Birim Neyiz?”, 17 Kasım 1972, s.2
- 389- “Asıl Yoksunluk”, 18 Kasım 1972, s.2
- 390- “Kopuk Halkalar”, 19 Kasım 1972, s.2
- 391- “Bir Tartışmadan Günümüze Kalan Belge”, 20 Kasım 1972, s.2

- 392- “Bir Bakanlık Yeter mi?”, 21 Kasım 1972, s.2
- 393- “Bir Açıklamanın Ardından”, 22 Kasım 1972, s.2
- 394- “Kimler Daha Cesur”, 23 Kasım 1972, s.2
- 395- “İnsanlar ve Köprüler”, 24 Kasım 1972, s.2
- 396- “Kimler Nerelere Dayanıyor”, 25 Kasım 1972, s.2
- 397- “Bir Ümidin Tesellisinde”, 26 Kasım 1972, s.2
- 398- “Açık Mektup Diyelim mi?”, 27 Kasım 1972, s.2
- 399- “Bir Ayrılışın İzleri”, 28 Kasım 1972, s.2
- 400- “Afganlı Cemaleddin’in Rüyası”, 29 Kasım 1972, s.2
- 401- “Şerriye Vekili Neden İstifa Eder?”, 30 Kasım 1972, s.2
- 402- “Tuzlu Çilek ve Vükela Meclisi”, 1 Aralık 1972, s.2
- 403- “Bir Ölüm Yıldönümü”, 2 Aralık 1972, s.2
- 404- “Garplılaşma Şarkılaşma 1”, 3 Aralık 1972, s.2
- 405- “Garplılaşma Şarkılaşma 2”, 4 Aralık 1972, s.2
- 406- “Cumhurbaşkanı Başka Ne Yapabilir?”, 5 Aralık 1972, s.2
- 407- “Mukaddes Darağaçları”, 6 Aralık 1972, s.2
- 408- “Haraşo’ların Boş Yeri”, 7 Aralık 1972, s.2
- 409- “Terbiyelisi ve Terbiyesizi”, 8 Aralık 1972, s.2
- 410- “Sarı Kin, 9 Aralık 1972”, s.2
- 411- “Meslek ve Vicdan Sorumluluğu”, 10 Aralık 1972, s.2
- 412- “Güntekin ve Memleket”, 11 Aralık 1972, s.2
- 413- “Bahtsız Kime Derler”, 12 Aralık 1972, s.2
- 414- “Kimlerin Affı?”, 13 Aralık 1972, s.2
- 415- “Bir Ninni’nin Sonu”, 14 Aralık 1972, s.2
- 416- “Atatürk’ü Anlatmak Ödevi Olanlar”, 15 Aralık 1972, s.2
- 417- “Bu Himmetin Lütfen Elinden Tutunuz”, 16 Aralık 1972, s.2
- 418- “Çeşitli Yangınlar”, 17 Aralık 1972, s.2
- 419- “Ar Devri Değil Kâr Devri”, 18 Aralık 1972, s.2
- 420- “Kolay-Basit-Ucuz”, 19 Aralık 1972, s.2
- 421- “Bir Cesur Adam”, 20 Aralık 1972, s.2
- 422- “Bir Büyük Gazeteci”, 21 Aralık 1972, s.2
- 423- “Hafızanızda Yer Var mı?”, 22 Aralık 1972, s.2

- 424- “Gelecek Günler”, 23 Aralık 1972, s.2
- 425- “Ödenmiş Borç”, 24 Aralık 1972, s.2
- 426- “Mustafa Kemal’in Ufuktaki Manevi Mirasçısı İle Sohbet (1)”, 25 Aralık 1972, s.2
- 427- “Mustafa Kemal’in Ufuktaki Manevi Mirasçısı İle Sohbet (2)”, 26 Aralık 1972, s.2
- 428- “Mustafa Kemal’in Ufuktaki Manevi Mirasçısı İle Sohbet (3)”, 27 Aralık 1972, s.2
- 429- “Mustafa Kemal’in Ufuktaki Manevi Mirasçısı İle Sohbet (4)”, 28 Aralık 1972, s.2
- 430- “Mustafa Kemal’in Ufuktaki Manevi Mirasçısı İle Sohbet (5)”, 29 Aralık 1972, s.2
- 431- “Mustafa Kemal’in Ufuktaki Manevi Mirasçısı İle Sohbet (6)”, 30 Aralık 1972, s.2
- 432- “Niçin ve Neden”, 1 Ocak 1973, s.2
- 433- “Boşuna Harcanan Zafer ve İki Şehid Paşamız (1)”, 2 Ocak 1973, s.2
- 434- “Mevlana ve Yeni Yıl”, 2 Ocak 1973, s.2
- 435- “Boşuna Harcanan Zafer ve İki Şehid Paşamız (2)”, 3 Ocak 1973, s.2
- 436- “Göz ve Kulak Haysiyetimiz”, 3 Ocak 1973, s.2
- 437- “Geçmiş Zaman Olur ki Hayal Cihan Değer”, 4 Ocak 1973, s.2
- 438- “İbretlerin Önünde”, 4 Ocak 1973, s.2
- 439- “Kara Bir Gün”, 5 Ocak 1973, s.2
- 440- “Benim Milletim De Var!, Kavgası ve Biz”, 6 Ocak 1973, s.2
- 441- “Bir Başka Uyku”, 7 Ocak 1973, s.2
- 442- “Bahçe-Saray Rüyası (1)”, 8 Ocak 1973, s.2
- 443- “Bahçe-Saray Rüyası (2)”, 9 Ocak 1973, s.2
- 444- “Bahçe-Saray Rüyası (3)”, 10 Ocak 1973, s.2
- 445- “Bir Kahramanın Hatırası”, 11 Ocak 1973, s.2
- 446- “Aynı Heşmetlü!...”, 12 Ocak 1973, s.2
- 447- “(Doğru Teşhis) Hasretinde Bir Sözcük”, 13 Ocak 1973, s.2
- 448- “Emeğin Sahibi Kim?”, 14 Ocak 1973, s.2
- 449- “Sevgi Örülü Bayramlar”, 15 Ocak 1973, s.2
- 450- “Nimetsinâslık”, 19 Ocak 1973, s.2
- 451- “Bir Mukaddes Şehir Üzerine (1)”, 20 Ocak 1973, s.2
- 452- “Bir Mukaddes Şehir Üzerine (2)”, 21 Ocak 1973, s.2
- 453- “Duvar Dibi İdamlar”, 22 Ocak 1973, s.2
- 454- “Bir Hatırlatma”, 23 Ocak 1973, s.2
- 455- “Şaşkınlık”, 24 Ocak 1973, s.2

- 456- “Bahayî Biçen Kim?”, 25 Ocak 1973, s.2
- 457- “Karabekir”, 26 Ocak 1973, s.2
- 458- “Serdâri’den Günümüze”, 27 Ocak 1973, s.2
- 459- “Bir Reddedişin Anatomisi”, 28 Ocak 1973, s.2
- 460- “Bir Fıkra Bir Gerçek”, 29 Ocak 1973, s.2
- 461- “Kayseri’nin Pastırması”, 30 Ocak 1973, s.2
- 462- “Yengeldizm!”, 31 Ocak 1973, s.2
- 463- “Nerede O Cesur Adam”, 1 Şubat 1973, s.2
- 464- “Babaya Söylenemeyenler”, 2 Şubat 1973, s.2
- 465- “Avam Kamarasında Ormanyan Efendi”, 3 Şubat 1973, s.2
- 466- “Bir Başka Yangeldizm”, 4 Şubat 1973, s.2
- 467- “Bir Hatırlayış”, 5 Şubat 1973, s.2
- 468- “Feleğin Gözü”, 6 Şubat 1973, s.2
- 469- “İnsanların Vicdanı”, 7 Şubat 1973, s.2
- 470- “Mirassız Mirasyedilik”, 8 Şubat 1973, s.2
- 471- “Bir Başka Lider Kaddafi”, 9 Şubat 1973, s.2
- 472- “Müteasib Kim?”, 10 Şubat 1973, s.2
- 473- “Ne Dersiniz?”, 11 Şubat 1973, s.2
- 474- “Sütçü İmam’a Kitabe”, 12 Şubat 1973, s.2
- 475- “Müşâcere!...”, 13 Şubat 1973, s.2
- 476- “Metni Merak Edenler”, 14 Şubat 1973, s.2
- 477- “Kaynak Nedir?”, 15 Şubat 1973, s.2
- 478- “Bir Hatıra ve Günümüz”, 16 Şubat 1973, s.2
- 479- “İnsaf”, 17 Şubat 1973, s.2
- 480- “Ya Aliyye Divan-ı Harbi?”, 18 Şubat 1973, s.2
- 481- “Bir Büyük Türkçü”, 19 Şubat 1973, s.2
- 482- “Dört Çağdaş İsim”, 20 Şubat 1973, s.2
- 483- “Velhî Hoca’nın Tarifi”, 21 Şubat 1973, s.2
- 484- “Damla, Damla”, 22 Şubat 1973, s.2
- 485- “İki Şair”, 23 Şubat 1973, s.2
- 486- “Yüzseksen Yıl”, 24 Şubat 1973, s.2
- 487- “Kaçırılan Cesed”, 25 Şubat 1973, s.2

- 488- “Bir Çağın Perde Arkası”, 26 Şubat 1973, s.2
489- “Ağlatmamak İçin Güldürebilmek”, 27 Şubat 1973, s.2
490- “Allah’a Ismarladık”, 28 Şubat 1973, s.2

“YENİ ASYA” “Gazetesi, Tarih Ne Zaman İbrettir” Sütunu (İstanbul’da)

- 491- “Mustafa Naili Paşa’nın Rızay-ı İlahi Felsefesi ve 4 Nesil Sonra Biz”, 27 Ekim 1977, s.2
492- “Trebini’de Beya Kule ve Resul Begoviç Cani-Oteli”, 3 Kasım 1977, s.2
493- “Eyer Bir Fatihalık Zamanınız Varsa ve Eğer Bu Vicdan Hasreti Ruhunuzda Yer Etmişse -1”, 16 Kasım 1977, s.2
494- “Eğer Bir Fatihalık Zamanınız Varsa ve Eğer Bu Vicdan Hasreti Ruhunuzda Yer Etmişse -2”, 1 Aralık 1977, s.2
495- “Eğer Bir Fatihalık Zamanınız Varsa ve Eğer Bu Vicdan Hasreti Ruhunuzda Yer Etmişse -3”, 8 Aralık 1977, s.2
496- “Eğer Bir Fatihalık Zamanınız Varsa ve Eğer Bu Vicdan Hasreti Ruhunuzda Yer Etmişse -4”, 15 Aralık 1977, s.2
497- “Eğer Bir Fatihalık Zamanınız Varsa ve Eğer Bu Vicdan Hasreti Ruhunuzda Yer Etmişse -6”, 22 Aralık 1977, s.2
498- “Eğer Bir Fatihalık Zamanınız Varsa ve Eğer Bu Vicdan Hasreti Ruhunuzda Yer Etmişse -7”, 29 Aralık 1977, s.2
499- “Fütüvvet ve Fütüvvetnâmeler”, 12 Mayıs 1978, s.2
500- “İkbalden Düşenlerin Manevi Mirasları”, 19 Mayıs 1978, s.2
501- “Bir Turistin Taşlaşmış Yüreği”, 26 Mayıs 1978, s.2
502- “Geşof Efendinin Osmanlılığı”, 2 Haziran 1978, s.2
503- “Rumen Buğdayının Ekmeği”, 9 Haziran 1978, s.2
504- “Tuzlu Çilekten Lezzet Alanlar”, 16 Haziran 1978, s.2
505- “Ne Oldu Mekteb-i Bahriye-i Şâhane’nin O Güzelim Cami?”, 23 Haziran 1978, s.2
506- “Arşivli İmparatorluk”, 6 Ekim 1978, s.2
507- “Dış Görünüş-İç Dünyanın Ziyneti”, 13 Ekim 1978, s.2
508- “Emin Babanın Kerameti ve İnanabilmek”, 27 Ekim 1978, s.2
509- “Soyunmaya Giyinmeye Gelenler”, 3 Kasım 1978, s.2

- 510- “Mukaddes Gecelerin Kandil Işıkları”, 10 Kasım 1978, s.2
511- “Hünkar İmamlığı ve Bizim Politikacılar”, 17 Kasım 1978, s.2
512- “Frenk Değneği ve Bizim Politikacılar”, 24 Kasım 1978, s.2
513- “Osmanlı İmparatorluğu ve Bakkal Hristo’nun Ölümü”, 1 Aralık 1978, s.2
514- “Bismark ve Aleksandır Kara Todarı Paşa”, 8 Aralık 1978, s.2
515- “Mehmet Akif’i Hatırlarken”, 15 Aralık 1978, s.2
516- “Eşref Beye Hicran Mektupları”, 22 Aralık 1978, s.2
517- “Kırımlı Şair Rahmi’nin İran Sefaretnamesinde Günümüzün Hakikatleri”, 5 Ekim 1979, s.2
518- “Gaspıralı İsmail Bey Neler Anlatmak İstemişti?”, 12 Ekim 1979, s.2

Yedigün Dergisi (İstanbul’da)

- 519- “Kadınlarımız Asker Olacaklardır”, 13 Birinci Teşrin 1937, s.7-9
520- “Kahve Konuşuyor”, 18 Birinci Teşrin 1937, s.3-4
521- “Katiller Nasıl Yakalanır?”, 29 İkinci Teşrin 1938, s.3-4
522- “Nefis Meyvelerimiz ve Onları Yiyemeyen Bizler”, 4/5 İkinci Kanun 1938, s.14-16
523- “Rejimin Büyük Müessesesi KAMUTAY”, 21 Haziran 1938, s.14-16
524- “Ankara’da Resim Sergisi”, 28 Haziran 1938, s.10-12
525- “Değişen Hayat, Yenileşen Hayat”, 25 Birinci Teşrin 1938, s.9
526- “Havacılık Şehri İnönü”, 1 İkinci Teşrin 1938, s.14-15

Millet Dergisi (İstanbul’da)

- 527- “Celal Bayar Partisi”, Sayı 1, 31 Ocak 1946, s.1
528- “Etli Kuru Fasulya Yemek Saadeti”, Sayı 1, 31 Ocak 1946, s.4
529- “Atatürk ve Rus Politikası, Sayı 1”, 31 Ocak 1946, s.7
530- “Tarih Dile Gelirse... Rus Çarları Osmanlı Sarayına Durmadan Yalvarıyordu, Sayı 1”, 31 Ocak 1946, s.10-11
531- “Milli Eğitim Bakanına Açık Mektup”, Sayı 1, 31 Ocak 1946, s.13
532- “Memleket Celal Bayar’dan Neler Bekleyebilir”, Sayı 2, 7 Şubat 1946, s.3
533- “İç Pazarın En Lüks ve Pahalı Maddesi: Doktor ve İlaç”, Sayı 2, 7 Şubat 1946, s.4

- 534- “Allah’a Giden Yol”, Sayı 2, 7 Şubat 1946, s.5
- 535- “Bir Atatürk Hakikati”, Sayı 2, 7 Şubat 1946, s.8
- 536- “Türkiye’de İlk Komünist Partisi”, Sayı 2, 7 Şubat 1946, s.9
- 537- “Neredesin Ey Sosyal Yardımlaşma, Neredesin?”, Sayı 2, 7 Şubat 1946, s.10
- 538- “Acı Hakikatin İşte Birkaç Örneği”, Sayı 2, 7 Şubat 1937, s.11
- 539- “Türk-Rus Münasebetleri: Maskelenmiş Perde Yarı Kalkıyor!”, Sayı 2, 7 Şubat 1946, s.12
- 540- “Gürcüler-Ermeniler-Ruslar ve Tarihten İbret Birkaç Yaprak”, Sayı 2, 7 Şubat 1946, s.14
- 541- “Celal Bayar’ın Devletçilik Telakkisi”, Sayı 3, 14 Şubat 1946, s.3
- 542- “Anlaşmalar, Uğurlar Ola!...”, Sayı 3, 14 Şubat 1946, s.6-7
- 543- “Evet!... Eğer Yapabilseydik...”, Sayı 3, 14 Şubat 1946, s.8
- 544- “Olaylar, Rakamlar ve Hakikatleri Dile Getirse”, Sayı 3, 14 Şubat 1946, s.8-9
- 545- “Türk Evine Ne Oldu?”, Sayı 3, 14 Şubat 1946, s.9
- 546- “Türk-Rus Münasebetleri III, Üçüncü Safha: Perde Açılıyor!..”, Sayı 3, 14 Şubat 1946, s.10-11
- 547- “Bir Çatı Bulabilmek Saadeti..., Kiralık Ev Arıyorum”, Sayı 3, 14 Şubat 1946, s.12
- 548- “Hekimliği Şahsi Kazanç Yolu Olduğu Kadar İnsani Bir “Halk Hizmeti” Halinde Görmek Hasreti Vardır”, Sayı 3, 14 Şubat 1946, s.14-15
- 549- “Parti Faaliyeti Karşısında: Halk Birşey Bekliyor”, Sayı 4, 21 Şubat 1946, s.3
- 550- “Allah Fikri Dolayısıyla “Yeni Çağ” Mecmuasına Bir Cevap”, Sayı 4, 21 Şubat 1946, s.4
- 551- “Azerbaycan’da Kurulan Hükümet, Bir “Türk Cumhuriyeti” Olmalıdır. Çünkü İran’da Beş Milyon Türk Vardır”, Sayı 4, 21 Şubat 1946, s.6
- 552- “Bozkırdan Ağrı’ya Kadar Hekim ve İlaç Bekleyenler Arasında”, Sayı 4, 21 Şubat 1946, s.7
- 553 “Bay Salih’in Çaresiz Derdi!...”, Sayı 4, 21 Şubat 1946, s.8
- 554- “Gençler Bu Yazıyı Lütfen Okuyunuz”, Sayı 4, 21 Şubat 1946, s.9
- 555- “Harp İçinde Gizli Mücadeleler: Altınlara Hücum”, Sayı 4, 21 Şubat 1946, s.11
- 556- “Yirmi Birinde Bir Delikanlıya Göre On Sekizdeki Genç Kızın 24 Saati”, Sayı 4, 21 Şubat 1946, s.13
- 557- “İyi Niyetler Mütahhitliği”, Sayı 5, 28 Şubat 1946, s.3

- 558- “Partilerde Büyük Hazırlık Var”, Sayı 5, 28 Şubat 1946, s.4
- 559- “Vatandaşlar Doymuyorlar”, Sayı 5, 28 Şubat 1946, s.6
- 560- “Bizans İmparatorluğunda İlk Türk Kadısı”, Sayı 5, 28 Şubat 1946, s.7
- 561- “Rahat Yaşamak Hakkı”, Sayı 5, 28 Şubat 1946, s.9
- 562- “Bozkırdan Ağrı’ya Hekim ve İlaç Bekliyenler Arasında”, Sayı 5, 28 Şubat 1946, s.10
- 563- “Bay Müdürün Akşam Yemeği”, Sayı 5, 28 Şubat 1946, s.13
- 564- “Kadın ve Gerçek Hayat”, Sayı 5, 28 Şubat 1946, s.14
- 565- “Milli Şefimiz ve Partiler”, Sayı 6, 7 Mart 1946, s.3
- 566- “Vatandaşlar Doymuyorlar!”, Sayı 6, 7 Mart 1946, s.6
- 567- “..Bir Liste ki Ne Yaptığımı Bilmezliğin Vesikasıdır”, Sayı 6, 7 Mart 1946, s.7
- 568- “İki Kanun= İki Adalet!..”, Sayı 6, 7 Mart 1946, s.8
- 569- “Bir Kanun=İki Ölçü!..”, Sayı 6, 7 Mart 1946, s.9
- 570- “Yıldırım’ın Bulgar Krallığına Verdiği Ders”, Sayı 6, 7 Mart 1946, s.10
- 571- “Yurdun Gerçek Kurtuluşu Yolunda”, Sayı 6, 7 Mart 1946, s.11
- 572- “İşçi Said’in Evinde Bir Sabah”, Sayı 6, 7 Mart 1946, s.13
- 573- “Harp Sonrası Dünyası”, Sayı 6, 7 Mart 1946, s.14
- 574- “İstiklal Marşını Kim Değiştirmek İstiyor?”, Sayı 7, 14 Mart 1946, s.3
- 575- “Demokrat Parti Mürakabe Vazifesine Başlamalıdır”, Sayı 7, 14 Mart 1946, s.4
- 576- “Biz ve Arap Alemi”, Sayı 7, 14 Mart 1946, s.4
- 577- “Tevfik Rüştü Aras’ın Elinde Onbeş Yıl Neler Çekmişiz Meğer!...”, Sayı 7, 14 Mart 1946, s.8
- 578- “Un ve Yağ Düşünen Katip Hala Yerinde Değil mi?”, Sayı 7, 14 Mart 1946, s.9
- 579- “Ana Davalarımız:...İleri Sürdükleri Dört Sebep Vardır!...”, Sayı 7, 14 Mart 1946, s.10
- 580- “Osmanlı İmparatorluğunda İlk Rüşveti Vezir Ali Paşa Almıştı!”, Sayı 7, 14 Mart 1946, s.11
- 581- “Üniversitenin Muhtariyeti ve Gençler..”, Sayı 7, 14 Mart 1946, s.13
- 582- “Hanım Efendiler Tükeniyor”, Sayı 7, 14 Mart 1946, s.14
- 583- “Nazik ve Buhranlı Günler Karşısında”, Sayı 8, 21 Mart 1946, s.3
- 584- “Gizli Hakikatler İçin İfşaat: Üçüncü Dünya Harbinin Polonya’sı, İran”, Sayı 8, 21 Mart 1946, s.4

- 585- “Bir Milli Gıda Politikası İstiyoruz”, Sayı 8, 21 Mart 1946, s.6
- 586- “Bir Ermeni Vatandaşa Açık Mektup”, Sayı 8, 21 Mart 1946, s.7
- 587- “Kara Teşkilat!... Kulakları Çınlasın...”, Sayı 8, 21 Mart 1946, s.8
- 588- “Yanlış Hesap Bağdat’tan Dönüyor”, Sayı 8, 21 Mart 1946, s.9
- 589- “Harp Zengininin Davet Hazırlığı!...”, Sayı 8, 21 Mart 1946, s.11
- 590- “Yurdun Gerçek Kurtuluşu Yolunda”, Sayı 8, 21 Mart 1946, s.14
- 591- “Dikkat: Orta Sınıf Kayboluyor”, Sayı 9, 28 Mart 1946, s.3
- 592- “Bir Kanun-Bir Bilanço-Bir Netice, Bir Korkak Harbin 943’te Bitmesine Mani Oldu”, Sayı 9, 28 Mart 1946, s.3
- 593- “Kendi Davalarımızı Bilebilsek!, Biraz da Köyden Haber Dinleyiniz!...”, Sayı 9, 28 Mart 1946, s.6
- 594- “İki Partinin Müşterek Hatası”, Sayı 9, 28 Mart 1946, s.8
- 595- “Emekli, Dul, Yetimleri Kurtarabiliriz”, Sayı 9, 28 Mart 1946, s.9
- 596- “Tarih Dile Gelirse!...Bu Musibet Ne Musibet, Bu Gaflet Ne Gaflettir?...”, Sayı 9, 28 Mart 1946, s.11
- 597- “Bay Öğretmen Kıdem Zammı Aldı”, Sayı 9, 28 Mart 1946, s.13
- 598- “Beyoğlu’nun Lüks Pastahanelerinden Birinde”, Sayı 9, 28 Mart 1946, s.14
- 599- “Kendini Bilenler Aranıyor”, Sayı 10, 4 Nisan 1946, s.3
- 600- “Bir Vatandaşın Sesi”, Sayı 10, 4 Nisan 1946, s.6
- 601- “Geçmiş Zaman Oluyor ki!..., Güvenlik Konseyi 298 Sene Önce İslamlar Arasında Mekke’de Toplanmıştı”, Sayı 10, 4 Nisan 1946, s.7
- 602- “Türkiye Layıktır, Fakat Allah’sız ve Dinsiz Bir Memleket Değildir”, Sayı 10, 4 Nisan 1946, s.8
- 603- “Hükümet, Kolay Fakat Verimsiz İş Neden Tercih Ediyor?”, Sayı 10, 4 Nisan 1946, s.9
- 604- “Kabızmallar Olağanüstü, Toplandılar”, Sayı 10, 4 Nisan 1946, s.13
- 605- “Fatoş-Mediş ve Arkadaşları”, Sayı 10, 4 Nisan 1946, s.14
- 606- “Hükümetin Verdiği Söz Ne Oldu?”, Sayı 11, 11 Nisan 1946, s.3
- 607- “Millet ve Moskova Radyosu”, Sayı 11, 11 Nisan 1946, s.6
- 608- “Sükutu Haysiyet Yapanlar!...”, Sayı 11, 11 Nisan 1946, s.7
- 609- “Türk Analarına Hürmet”, Sayı 11, 11 Nisan 1946, s.8
- 610- “Kazaya Tayin Emri Geldi”, Sayı 11, 11 Nisan 1946, s.13

- 611- “Bir’i Bin’e Feda Etmek Feragati”, Sayı 12, 18 Nisan 1946, s.3
- 612- “Demokrat Parti İktidarı mı Bekleyecektir”, Sayı 12, 18 Nisan 1946, s.4
- 613- “Şair Fatih’e Dair Notlar”, Sayı 12, 18 Nisan 1946, s.6
- 614- “Cevabı Bulunamayan Bir Sual: Fatih, Şehzadelğinde Bizans Sarayında Bulunmuş muydu?”, Sayı 12, 18 Nisan 1946, s.7
- 615- “Adaleti Zorluktan Kurtarmak”, Sayı 12, 18 Nisan 1946, s.8
- 616- “Açıkça Anlatmak Meselesi”, Sayı 12, 18 Nisan 1946, s.9
- 617- “Elden Gelir, Elden Gelir Amma!”, Sayı 13, 25 Nisan 1946, s.7
- 618- “Türk Sıhhatı Nasıl Kurtuldu?, Kanun Tasarısı”, Sayı 13, 25 Nisan 1946, s.7
- 619- “Vergiyi Piyangoluktan Kurtarmak!”, Sayı 13, 25 Nisan 1946, s.8
- 620- “Kendi Kendimizi Tenkit Edelim”, Sayı 13, 25 Nisan 1946, s.9
- 621- “Tarih Dile Gelirse: İlk Et, Hadisesi Nasıl Çıkmıştı?”, Sayı 13, 25 Nisan 1946, s.11
- 622- “Üst Kata Hava Parası Verdiler!...”, Sayı 13, 25 Nisan 1946, s.13
- 623- “Babalar, Türkiye’de İhtisas Kıtığının Tipik Misali Olarak Karşımızdadır”, Sayı 14, 2 Mayıs 1946, s.3
- 624- “Millet Hayatında Yeni Bir Devre: Tek Dereceli Seçim”, Sayı 14, 2 Mayıs 1946, s.8-9
- 625- “Köy Kahvesinde Parti İşleri Konuşuldu”, 2 Mayıs 1946, s.13
- 626- “Bir Var, İle Yok’un Hikayesi”, Sayı 15, 9 Mayıs 1946, s.3
- 627- “Nereden Buldun? Diye Sormak Cesareti”, Sayı 15, 9 Mayıs 1946, s.5
- 628- “Demokrat Parti Bekleneni Vermeğe Başladı”, Sayı 15, 9 Mayıs 1946, s.7
- 629- “Barem Piyangosunda Kazanan Numaralar”, Sayı 15, 9 Mayıs 1946, s.8-9
- 630- “510 Nolu Kararnameyi Konuşurlar!”, Sayı 15, 9 Mayıs 1946, s.13
- 631- “İktidar Kavgası ve Halk Partisi”, Sayı 16, 16 Mayıs 1946, s.3
- 632- “Celal Bayar’ın Bir Kaç Hususiyeti ve Haksız Tefsirlere Dikkat!, Sarsıntılar Başlamak Üzeredir”, Sayı 16, 16 Mayıs 1946, s.4-5
- 633- “Ölmek, ve Doğmak, Lüksüne Ait Bazı Rakamlar”, Sayı 16, 16 Mayıs 1946, s.8-9
- 634- “Vatandaş Söz Aldı: Beş Vatandaş Asıl Meseleyi Konuştular”, Sayı 16, 16 Mayıs 1946, s.13
- 635- “Hürriyetin Büyük Teminatı”, Sayı 17, 23 Mayıs 1946, s.3
- 636- “Devlet Tedbirlerinde “Mutlak Adalet Aramak Hakkındadır”, Sayı 17, 23 Mayıs 1946, s.3

- 637- “Ana Davalarımız: Vicdan Azabını Kim Çekmelidir?”, Sayı 17, 23 Mayıs 1946, s.5
- 638- “Kazın Tüyünü Açıtmadan Yolma’nın Tatbikatı”, Sayı 17, 23 Mayıs 1946, s.8-9
- 639- “Vatandaş Söz Aldı: Beş Vatandaş Asıl Meseleyi Konuştular”, Sayı 17, 23 Mayıs 1946, s.13
- 640- “Kapıları Geçen Ömrümüz...”, Sayı 17, 23 Mayıs 1946, s.14
- 641- “Atatürk’ten Ne Kaldı?”, Sayı 18, 30 Haziran 1946, s.3
- 642- “Köylü ve İşçi Partileri!”, Sayı 18, 30 Haziran 1946, s.4
- 643- “Hayat Muvazenesizliği, Bakınız, Nereden Çıkıyor?”, Sayı 18, 30 Haziran 1946, s.8-9
- 644- “Altı Vatandaş, Bir Vicdan Mürakabesine Daldılar”, Sayı 18, 30 Haziran 1946, s.13
- 645- “Beş Hakikat, Bir Netice, Sayı 19”, 6 Haziran 1946, s.3
- 646- “Bir Mesken Politikası Olduğunu İddia Edebilirmisiniz?”, Sayı 19, 6 Haziran 1946, s.8-9
- 647- “Vatandaş Söz Aldı: Genç Kadın Boşanmak İstiyordu”, Sayı 19, 6 Haziran 1946, s.13
- 648- “29 Maddenin Gölgesinde”, Sayı 20, 13 Haziran 1946, s.3
- 649- “Bu Vatandaş Bir Yuva Kurmak İstiyordu”, Sayı 20, 13 Haziran 1946, s.8-9
- 650- “Gazneli Mahmud’un Adalet Ölçüsü”, Sayı 20, 13 Haziran 1946, s.10
- 651- “Vatandaş Söz Aldı: Neyliyelim ki Pilot Eskişehir’e İnnek Emrini Almıştı”, Sayı 20, 13 Haziran 1946, s.13
- 652- “Millet Vekilliği Seçiminde Halk Partisinin Ölçüsü”, Sayı 21, 20 Haziran 1946, s.3
- 653- “İç Pazar Panayırından Bazı Bilmeceler?”, Sayı 21, 20 Haziran 1946, s.8-9
- 654- “Galip Hoca, Celal Bayar’a, Açık Mektup”, Sayı 22, 27 Haziran 1946, s.3
- 655- “Çocuklarımız Eğitim Bakanlığı Garabetlerinin Tecrübe Tahtası Olmaktan Ne Zaman Kurtulacaktır?”, Sayı 22, 27 Haziran 1946, s.5
- 656- “Siz Halk İçin Değil, Kendiniz İçin El Ayak Öpmüşsünüzdür”, Sayı 22, 27 Haziran 1946, s.5-6
- 657- “Biz Ne Yapıyoruz, Onlar Ne Yapıyorlar?”, Sayı 22, 27 Haziran 1946, s.8
- 658- “Atatürk’ü Rahatsız Eden Kimdir?”, Sayı 23, 4 Temmuz 1946, s.3
- 659- “Milli Eğitim Bakanı Bu Suale Cevap Verebilir mi?”, Sayı 23, 4 Temmuz 1946, s.5
- 660- “Sulh İşsizlik Değil, Refah Getirmeli İdi. Fakat!...”, Sayı 23, 4 Temmuz 1946, s.5

- 661- “İstanbul ve Ankara Üniversitelerinin Yeni Rektörlerine Açık Mektup”, Sayı 23, 4 Temmuz 1946, s.6
- 662- “İmza Refahı ve Emek Sefaleti!”, Sayı 23, 4 Temmuz 1946, s.7
- 663- “Kadın Lüksüne Her Yıl Harcanan Para Kırk Milyon”, Sayı 23, 4 Temmuz 1946, s.8-9
- 664- “Köy Kahvesinde Kimi Seçelim, Konuşuldu?”, Sayı 23, 4 Temmuz 1946, s.13
- 665- “Ve Buna da Devletçilik, Diyorlar”, Sayı 24, 11 Temmuz 1946, s.3
- 666- “Ey İhtisaz, Büyük Kelime, Senin Adına O Mahiler ki Derya İçeridir Deryayı Bilmezler”, Sayı 24, 11 Temmuz 1946, s.8-9
- 667- “Genç Kızlar Tatil Geçiriyorlardı”, Sayı 24, 11 Temmuz 1946, s.13
- 668- “Bir Hesaplaşma Var”, Sayı 25, 18 Temmuz 1946, s.3
- 669- “Celal Bayar’ın Milyarlarına Dair”, Sayı 25, 18 Temmuz 1946, s.5
- 670- “Cumhur Başkanını Doğrudan Doğruya Milletın Seçmesini İstiyoruz”, Sayı 26, 25 Temmuz 1946, s.3
- 671- “Bir Atasözü: Perşembenin Gelişi Çarşambadan Bellidir!...”, Sayı 26, 25 Temmuz 1946, s.8-9
- 672- “Hüseyin Cahid’in Üç Büyük İnkarı”, Sayı 27, 1 Ağustos 1946, s.3
- 673- “Bol Nufuslu Türkiye, Kanuna”, Sayı 27, 1 Ağustos 1946, s.4
- 674- “Ben Ne Derim, Tamburum Ne Söyler?, Meselesine Dair”, Sayı 27, 1 Ağustos 1946, s.8-9
- 675- “Sayın Recep Peker’e Açık Mektup”, Sayı 29, 15 Ağustos 1946, s.3
- 676- “Yine Fesat Dairenden Çıkamıyacaklardır”, Sayı 29, 15 Ağustos 1946, s.5
- 677- “Nereden Buldun?, Diye Sormak Günün Geldiğini Hatırlatalım mı?”, Sayı 29, 15 Ağustos 1946, s.8-9
- 678- “Dış Tazyik Bizi Hangi Yola Sevk Etmelidir?”, Sayı 30, 22 Ağustos 1946, s.3
- 679- “Bu Bir Tevzih Değil, Tipik Bir Tevildir!”, Sayı 30, 22 Ağustos 1946, s.5
- 680- “Siirtli’lere Birisinin Tarziye Vermesi Lâzımdır. Fakat Kimin?”, Sayı 30, 22 Ağustos 1946, s.7
- 681- “Bir İhtiyaç Listesi Halindeki Hükümet Programı ve Recep Peker’in Parti Feragatı”, Sayı 30, 22 Ağustos 1946, s.8-9
- 682- “Hükümet Programı Konuşuldu”, Sayı 30, 22 Ağustos 1946, s.13
- 683- “Kime Bu On, Yüz Milyonluk Yapılar, Bize Mi?”, Sayı 31, 29 Ağustos 1946, s.8

- 684- “Mesuliyetsizlik Devri”, Sayı 31, 29 Ağustos 1946, s.3
- 685- “Yaşamın Kifayet-i Müzakere!”, Sayı 32, 5 Eylül 1946, s.3
- 686- “Eğer Önlenmezse Üçüncü Cihan Harbi Yakın, Orta ve Uzak Doğuda Olacaktır!”, Sayı 32, 5 Eylül 1946, s.5
- 687- “Bize de Anlatırmıydın, Behçet Kemal Çağlar?”, Sayı 32, 5 Eylül 1946, s.6
- 688- “Kudretli ve Sağlam Bir Cemiyet Kurmak!... Neyle, Ne Zaman, Nasıl?”, Sayı 32, 5 Eylül 1946, s.8-9
- 689- “Etibank Kömür İşletmeleri, Ne Maliyet, Ne Randıman Bakımından Muvaffak Olamamıştır”, Sayı 32, 5 Eylül 1946, s.11
- 690- “Ecdat Kemiklerine Biraz Saygı İsteriz”, Sayı 32, 5 Eylül 1946, s.13
- 691- “Muhalefetin büyük Hizmeti: Kendini Bil Şuru!”, Sayı 33, 12 Eylül 1946, s.3
- 692- “İtidal Havasının Büyük Tezadı: Hüseyin Cahit ve Şürekâsı!”, Sayı 33, 12 Eylül 1946, s.5
- 693- “Üç Vaka, Bir Hüküm ve Ceza Kanunu!”, Sayı 33, 12 Eylül 1946, s.6
- 694- “Altı Oktan Biri ‘Milliyetçilik’ Bumudur”, Sayı 33, 12 Eylül 1946, s.7
- 695- “Dikkat! Çetin Bir İntibak Devresi İçinde, Yine Anormal Kazançlar ve Enflasyon Tehlikesine Rağmen Ucuzluk, Seraplaşıyor mu?”, Sayı 33, 12 Eylül 1946, s.8-9
- 696- “Bay Yalçının Dünkü Tasdik, Bugünkü İnkırlarından Bir Kaç Misal”, Sayı 33, 12 Eylül 1946, s.12-13
- 697- “Türk Vatandaşının Hayat Hakkı”, Sayı 34, 19 Eylül 1946, s.3
- 698- “Susan Milleti, Tercih Edenlere... Yeni Basın Kanunu Dolayısıyla...”, Sayı 34, 19 Eylül 1946, s.5
- 699- “Kanuni Devrinde İktisadi Meseleler, Nasıl Halledilmişti?”, Sayı 34, 19 Eylül 1946, s.6
- 700- “Rakamların Anlattığı Normal Devir, ve Yeni Tedbirler, Sayı 34, 19 Eylül 1946, s.8-9
- 701- “Gençler, Türk Milliyetçiliği’ni Konuştular”, Sayı 34, 19 Eylül 1946, s.13
- 702- “Devlet Kararlarında Adaletin Tevzii”, Sayı 35, 26 Eylül 1946, s.3
- 703- “Bay Hüseyin Cahit Yalçın’a, Anlaması Ricasile...”, Sayı 35, 26 Eylül 1946, s.5
- 704- “Yarım Milyon Yıl Sonra Ne Hale Geleceğiz?”, Sayı 35, 26 Eylül 1946, s.13
- 705- “Manevi Cephemizin İnsanı”, Sayı 36, 3 Ekim 1946, s.3
- 706- “Burası Amerikadır: Dikkat Ediniz”, Sayı 36, 3 Ekim 1946, s.7

- 707- “Etlı Kuru Fasulye Yemek Saadeti”, Sayı 36, 3 Ekim 1946, s.8
- 708- “Nazari, Çocuk ve Yetiştirdiğimiz Çocuk”, Sayı 36, 3 Ekim 1946, s.13
- 709- “İsmet İnönü’nün Bir Teşhisi Üzerinde...”, Sayı 37, 17 Ekim 1946, s.3
- 710- “Devlet Reisliğinin Tarafsızlığı”, Sayı 37, 17 Ekim 1946, s.8
- 711- “Biraz Kadirbilir Olalım!”, Sayı 37, 17 Ekim 1946, s.9
- 712- “Halk Partisini Şahısların Kurtaracağı Devir Geçmiştir”, Sayı 38, 24 Ekim 1946, s.3
- 713- “Onlar Böyle İnsanlardı!”, Sayı 38, 24 Ekim 1946, s.8
- 714- “Vur Abasıza!”, Sayı 38, 24 Ekim 1946, s.9
- 715- “Bir İsveçli İhtiyar, Konuştular!”, Sayı 38, 24 Ekim 1946, s.12
- 716- “Atatürk Hayatta Olsa Celal Bayar Ne Yapardı?”, Sayı 39, 31 Ekim 1946, s.3
- 717- “Beklediğimiz Cinayet I”, Sayı 39, 31 Ekim 1946, s.8
- 718- “Beklediğimiz Cinayet II”, Sayı 39, 31 Ekim 1946, s.9
- 719- “Demokrat Partinin İktidar Partisi Karşısında Tutunarak, Millet Haklarını Kanun Dairesinde Korumak İçin Kuvvetli Olmasını İsterim!”, Sayı 40, 7 Kasım 1946, s.3
- 720- “Cumhurbaşkanına Açık Mektup”, Sayı 41, 14 Kasım 1946, s.3
- 721- “Hakikatler, Kanunlar ve Mantık Bizden Yanadır”, Sayı 41, 14 Kasım 1946, s.5
- 722- “Bir Köy Enstitüsünde Bir Hadise, İki Netice”, Sayı 42, 21 Kasım 1946, s.3
- 723- “Denizbank Macerasında Bugüne Kadar Gizli Kalan Hakikatlerden Bir Kısım”, Sayı 42, 21 Kasım 1946, s.8-9
- 724- “Bu Ne Avare Milliyetçilik Politikasıdır!...”, Sayı 43, 28 Kasım 1946, s.3
- 725- “Netice: Denizbank, Yok Edenlerin Divan-ı Aliye Sevkini İstiyoruz”, Sayı 43, 28 Kasım 1946, s.8-9
- 726- “Amerikan-Türk Dostluğu Nasıl Başladı?”, Sayı 43, 28 Kasım 1946, s.10
- 727- “Yapıcı ve Kurucu Bir Devletin Sosyal Cephesine Dair”, Sayı 44, 5 Aralık 1947, s.3
- 728- “Nasıl Geliyor, Kim Getiriyor, Kim Satıyor, Kim Alıyor?”, Sayı 44, 5 Aralık 1947, s.8-9
- 729- “Bir Hükmün İçyüzü: M.A.T.Yı Nasıl Tefessüh Ettirdiler”, Sayı 45, 12 Aralık 1946, s.3
- 730- “Dışişleri Bakanı B.Hasan Saka’ya”, Sayı 45, 12 Aralık 1946, s.6
- 731- “Aksaray’daki Ev Ne Alemde?”, Sayı 45, 12 Aralık 1946, s.8-9
- 732- “Benim Hayvan Sesiyle Araba Güden Kör Kahramanım Ne Oldu?, İstiklal Harbini Bu Baylar Değil Onlar Yaptı!”, Sayı 46, 19 Aralık 1946, s.6

- 733- “Rus Kalesinin İçine İlk Giren Adam, Korkunç Haberle Döndü”, Sayı 46, 19 Aralık 1947, s.8-9
- 734- “Son Hadiselerin Tarafsız Bir Müşahidi Gözüyle Tahlili”, Sayı 47, 26 Aralık 1946, s.3
- 735- “Bir Adamın Hürriyeti, Hürriyeti Kadar, Endişelerini de Öğrenmelidir”, Sayı 47, 26 Aralık 1946, s.6
- 736- “Bir Çare Bulmak Mucizesi Profesör Zatı Sungura Kalmışa Benziyor”, Sayı 47, 26 Aralık 1947, s.8-9
- 737- “Türk Gençliğinin Manevi İnşası”, Sayı 48, 20 Ocak 1947, s.3
- 738- “Anayasayı Tezadlar ve Vatandaş Haklarını Tefsirden Kurtarmak İçin Bir Yüksek Mahkeme İstiyoruz”, Sayı 49, 9 Ocak 1970, s.3
- 739- “(Celaliler) Devri İçin Ticaret Bakanını Mugalatsız Bir Hesaplaşmaya Davet Ediyoruz! Memlekete Bir Kötülük Vesikası”, Sayı 49, 9 Ocak 1947, s.8-9
- 740- “Netice Şudur: Milliyetçilik, Prensibimiz Sadece Bir Nazariye Halindedir”, Sayı 49, 9 Ocak 1947, s.11
- 741- “Demokratların İlk Büyük Kongresi İçin...”, Sayı 49, 9 Ocak 1947, s.12
- 742- “Alkole Karşı Telkin Yeter mi?”, Sayı 49, 9 Ocak 1947, s.13
- 743- “Devlet Konservatuvarı Macerası!”, Sayı 49, 9 Ocak 1947, s.14
- 744- “Peki... Nasıl İspat Edeceğiz?”, Sayı 50, 16 Ocak 1947, s.3
- 745- “Bir Umumi Af, Zamanı Gelmiştir Sanıyoruz”, Sayı 50, 16 Ocak 1947, s.6
- 746- “Evvelâ Anayasa ve Sonra Diğerleri... Yoksa Hürriyet de Demokrasi de Sadece Masaldır!”, Sayı 50, 16 Ocak 1947, s.8
- 747- “Her Ay 2.400.000 Liralık Bir Karaborsa Kazancına Hükümet Nasıl Vasıta Olur!”, Sayı 50, 16 Ocak 1947, s.14
- 748- “İsmet İnönü’nün Şahsiyeti Üzerine”, Sayı 51, 23 Ocak 1970, s.3
- 749- “...Ve Fakir Ciğeri Karşılığında İsporto İçmeğe Devam Edecektir”, Sayı 51, 23 Ocak 1947, s.5
- 750- “Nereden Acaba Çiftliklerinden mi Kovuyorlar?”, Sayı 51, 23 Ocak 1947, s.5
- 751- “Hürriyetin Tefsirinden Doğan Hürriyetsizlikler...”, Sayı 51, 23 Ocak 1947, s.7
- 752- “Bu Davaya Atatürk Onbeş Yıl Önce Şöyle Bir Teşhis Koymuştu”, Sayı 52, 30 Ocak 1947, s.3
- 753- “Rusya’ya Giden Ermeniler Ne Oldu?”, Sayı 52, 30 Ocak 1947, s.7

- 754- “Kudüs Müftüsü Nasıl Kaçırıldı?”, Sayı 52, 30 Ocak 1947, s.7
- 755- “Konservatuar Macerasının İkinci Perdesi: Fare Doğuran Dağ!”, Sayı 52, 30 Ocak 1947, s.8
- 756- “Rus Kültürü Yoktur; Türko-Carmen Kültürü Vardır!”, Sayı 52, 30 Ocak 1947, s.11
- 757- “Hakikat Şalcılarıyla Açık Bir Konuşma”, Sayı 53, 6 Şubat 1947, s.3
- 758- “Atatürk’e Mektup”, Sayı 53, 6 Şubat 1947, s.5
- 759- “Bolşevik Rusya’ında Heyecanlı Bir Macera”, Sayı 53, 6 Şubat 1947, s.13
- 760- “Bu Memleketin Tarihi; Devrin Vatandaşlarını Putlaştıracak Kadar Fakir Değildir”, Sayı 54, 13 Şubat 1947, s.3
- 761- “Bunları İstersek Hakiki Demokrat Yetiştirebiliriz!, Çocuklarımıza Otoriteyi Demirbilek Gibi Kullanmayı Aşıyoruz, Feci ve Korkunç!”, Sayı 54, 13 Şubat 1947, s.5
- 762- “Ereğli Kömür İşletmesi Davası Devam Ediyor”, Sayı 54, 13 Şubat 1947, s.6
- 763- “Aksaray’daki Ev Ne Alemde?, Başbakan’a Şu Mektubu Gönderdi...”, Sayı 54, 13 Şubat 1947, s.9
- 764- “Otuzsekiz Milyona Mukabil 250 Milyon mu Ödeyeceğiz”, Sayı 54, 13 Şubat 1947, s.8
- 765- “Hazin Bilançonun Müfredatını Kimlerden sormalı?”, Sayı 55, 20 Şubat 1947, s.3
- 766- “...Olacaktı, Fakat Yapmadılar!”, Sayı 56, 27 Şubat 1947, s.3
- 767- “Anlaşıyor ki Sayın Başbakan Asıl Dava Şudur: Adalet Temeli Üzerinde Modern Manasiyla Sosyal Devlet’i Kurabilmek Kudreti!”, Sayı 56, 27 Şubat 1947, s.8
- 768- “Hakiki Demokraside Devlet Reisi Neden Tarafsız Olmalıdır?”, Sayı 57, 6 Mart 1947, s.9
- 769- “Havzanın Hasretini Çektiği Büyük Kıymet: Adalet”, Sayı 58, 13 Mart 1947, s.7
- 770- “Şimdi Rüzgar Ekenin Fırtına Biçmesini Neden Yadırgıyoruz”, Sayı 58, 13 Mart 1947, s.8
- 771- “Şu Misallare Baktıktan Sonra, Şuurlu ve Dinamik Bir “Türk Milliyetçiliği” Politikası İstermisiniz?”, Sayı 59, 20 Mart 1947, s.8
- 772- “Rus Kültürü Yoktur; Türko-Cermen Kültürü Vardır!”, Sayı 59, 20 Mart 1947, s.10

- 773- “İşletmenin, Hakiki Emek Sahipleri Üzerindeki Menfi İntibalarını, Rakamlarla Ortaya Koyuyoruz”, Sayı 59, 20 Mart 1947, s.10
- 774- “Milli Hakimiyet Bahsinde Millet Psikolojisine Dair Değişmez Bir Vecize: Hürriyet Verilmez, Alınır”, Sayı 60, 27 Mart 1947, s.3
- 775- “Bu Memleketin Limansız Kıyı Şehirleri”, Sayı 60, 27 Mart 1947, s.5
- 776- “Halk İdaresi mi?... Bu Kıyasla mı, Bu Keyfi Ölçülerle mi, Bu Adamlarla mı?”, Sayı 60, 27 Mart 1947, s.8
- 777- “Rus Kültürü Yoktur: Türko-Cermen Kültürü Vardır...”, Sayı 60, 27 Mart 1947, s.10
- 778- “Bir Haksızlığın Yüz Karası: “Denizbank Hadisesine Aid” Adaletle Telkin, Vesikası da Aşağıdadır!”, Sayı 61, 3 Nisan 1947, s.8
- 779- “İşletme 2 milyon liralık İşçi Serveti Üzerinde Bağdaş Kurarak Para İşleten Amele Birliği Ticarethanesinde mi Göremiyor!”, Sayı 61, 3 Nisan 1947, s.11
- 780- “Halk Partisinin Nesine Güvenebilirsiniz?”, Sayı 62, 10 Nisan 1947, s.8
- 781- “Halkçı İdarenin Tecellilerinden!, Bir Dokun Bin Ah Dinle: Bir Şehirde Vatandaşlar Kaçak” Olarak Tren Vagonlarında Barınırken Diğer Bir Şehirde Vali, Millet Parasından 240 Liraya (Kaşane) Yaptırıyor”, Sayı 62, 10 Nisan 1947, s.10
- 782- “Ekonomi Bakanlığının Reddettiği “Fazla Mesai” yi Nasıl Yaptılar”, Sayı 62, 10 Nisan 1947, s.11
- 783- “B.Raif Karadeniz’e Hatırlatmak İsteriz ki...”, Sayı 64, 24 Nisan 1947, s.3
- 784- “Türkiye’de Gizli “Komünist Ajanları” nın 25 Yıllık Tarihi”, Sayı 64, 24 Nisan 1947, s.8
- 785- “İntak-ı Hak mı Diyelim?”, Sayı 65, 1 Mayıs 1947, s.3
- 786- “Milli Savaşımızla Uğraşırken Türkiyeyi İçinden Fethedecek Rus Ajanları Nasıl Hazırlandılar?”, Sayı 65, 1 Mayıs 1947, s.8
- 787- “Bu Memlekette Bir Keyif Ölçüsü: Yıkarak ve Yaparak”, Sayı 66, 8 Mayıs 1947, s.3
- 788- “Türkiye’yi Bolşevikleştirecek Birinci Beş Yıllık Kızıl Plan (1921-1927)”, Sayı 66, 8 Mayıs 1947, s.8
- 789- “Türkiye’yi Komünistleştirecek İkinci Beş Yıllık “Kızıl Plan”, Sayı 67, 15 Mayıs 1947, s.8

- 790- “Altın Çağın Temel Gününe Ait Bâkir Bir Hatıra Devlet Sosyalizmini Bir Başka Şekilde İfade Eden Tasarı Gelir Vergisi”, Sayı 67, 22 Mayıs 1947, s.8
- 791- “Üçüncü Beş Yıllık Kızıl Plan “Büyük Hazırlık” Devresiydi! Kızılar Büyük Planı Nasıl Hazırladılar”, Sayı 68, 22 Mayıs 1947, s.8
- 792- “Halkçı ve Devletçi Bir İdarenin Tecellisi Bunlar Olmaz ve Olmamalıdır!”, Sayı 69, 29 Mayıs 1947, s.3
- 793- “Üçüncü Beş Yıllık Kızıl Plan’a Geçerken Üç İsim: Karahan, Polyakof ve Sadri Ertem”, Sayı 69, 29 Mayıs 1946, s.8
- 794- “Avrupa Ölçüsünde On Yıllık Büyük “Kızıl Plan” (1933-1943) Karahan’ın Birinci Hasımı General Karabekir”, Sayı 71, 12 Haziran 1947, s.8
- 795- “B.Falih Rıfkı Atay’a Dair”, Sayı 71, 12 Haziran 1947, s.10
- 796- “Güneş-Dil Teorisi Hakkında İfşaat”, Sayı 71, 12 Haziran 1947, s.12
- 797- “İktidarın Gölgesi Altındaki Masuniyetler “Söz Sarkıntılığma” İmkan Vermemelidir”, Sayı 71, 6 Haziran 1947, s.3
- 798- “Açık Dilekçe”, Sayı 71, 6 Haziran 1947, s.4
- 799- “Koridorda Gelene Dair”, Sayı 71, 6 Haziran 1947, s.7
- 800- “Sayın Bay Dursunoğluna Şimdilik Bazı Noktaları Daha Açıklıyoruz!”, Sayı 71, 6 Haziran 1947, s.12
- 801- “Bir Muhasebe: Atatürk Kıymetlerinden Ayrılanlar Kimlerdir”, Sayı 72, 19 Haziran 1947, s.3
- 802- “Büyük Kızıl Plan Türkiye’de de Tatbikata Başlanıyor”, Sayı 72, 19 Haziran 1947, s.8
- 803- “Gelir Vergisini Bugünkü Şekliyle Tasvip Edemeyiz, Çünkü”, Sayı 72, 19 Haziran 1947, s.10
- 804- “Çalışma Bakanına Açık Mektup”, Sayı 72, 19 Haziran 1947, s.13
- 805- “Az Gittiler Uz Gittiler, Bir Sırça Köşkün İçine Girdiler”, Sayı 72, 19 Haziran 1947, s.15
- 806- “İktidarın Şifasız Hastalığı: İyi Niyet Kifayetsizliği?”, Sayı 73, 26 Haziran 1947, s.3
- 807- “Kızıl Planda Neşriyat ve Maarif İşleri İlk Hedefiydi, Karahanın Listesinden Yeni İsimler”, Sayı 73, 26 Haziran 1947, s.8
- 808- “Atatürk ve Tarih Davası”, Sayı 73, 26 Haziran 1947, s.12

- 809- "... Ve Bir Gün Bu Memlekette "Halk İdaresi" Denen ...", Sayı 74, 3 Temmuz 1947, s.3
- 810- "Büyük Tehlike: Çoğalma Nisbetimiz Yarı Yarıya Düştü, Azalıyoruz!", Sayı 74, 3 Temmuz 1947, s.8
- 811- "Bay-Bayan Kelimeleri Hakkında", Sayı 74, 3 Temmuz 1947, s.11
- 812- "Günlerin Gebe Olduğu Birkaç Hakikat Vardır!...", Sayı 75, 10 Temmuz 1947, s.3
- 813- "Atatürk ve Kadınların Askerliği", Sayı 75, 10 Temmuz 1947, s.4
- 814- "Büyük Ümitler Taşıyan ve Fakat Çok Zaman Sadece Ümitsizlik Dağıtan Müessesesi: İşçi Sigortaları Kurumu!", Sayı 75, 10 Temmuz 1947, s.7
- 815- "Bir Büyük ve Tarihi Fırsat Karşıssındayız: Balkan Türklüğünü Kurtarabiliriz!", Sayı 75, 10 Temmuz 1947, s.8
- 816- "Kızıl Planda Boğazlar Meselesi-Nazım Hikmet Hikayesinin Sonu", Sayı 75, 10 Temmuz 1947, s.12
- 817- "Atatürk ve Fatih", Sayı 76, 17 Temmuz 1947, s.4
- 818- "Kim Kimi Aldatıyor? İhtiyaç Listesi mi, İş Programı mı?", Sayı 77, 24 Temmuz 1947, s.3
- 819- "Vatandaşlar, İki Dünyanın Rahmetini Kazanacak Bir Hayır Fırsatı Eşiğindedir", Sayı 77, 24 Temmuz 1947, s.7
- 820- "Kitapsız, Rahatsız, Alakasız, Bir "Okuyan Gençlik"ten Bu Hazin Neticelerden Başka Ne Bekleyebiliriz? Ne Hakla?", Sayı 77, 24 Temmuz 1947, s.8
- 821- "Kahramanca Ölen İşçilere Ait Mutat "Kaza"nın Bir Perdelik Dramı!", Sayı 77, 24 Temmuz 1947, s.10
- 822- "Kızıl Plan Devrinde Propaganda İçin Matbuat Umumi Müdürlüğünde Olan Bazı İşler", Sayı 77, 24 Temmuz 1947, s.12
- 823- "Kim Kimi Aldatıyor? Türk Milletinin İlanı: Bir Sosyal Varlık Aranıyor!", Sayı 78, 31 Temmuz 1947, s.3
- 824- "... Su Kesimi Değil, İşletmenin Mantığını Ölçecek Bir Alete İhtiyaç Vardır", Sayı 78, 31 Temmuz 1947, s.4
- 825- "Yunanistan İş", Sayı 78, 31 Temmuz 1947, s.5
- 826- "Anayasa Tadili Projesinin Muhasebesini Yaptılar ve Dediler ki...", Sayı 78, 31 Temmuz 1947, s.13

- 827- “Ne Zümre Hakimiyetçileri, Ne Katalonya Anarşistleri!...”, Cilt 4, Sayı 79, 7 Ağustos 1947, s.3
- 828- “Atatürk Devrinin Anayasasını Neden Değiştirmeye Kalkıyoruz?”, Cilt 4, Sayı 79, 7 Temmuz 1947, s.4
- 829- “... Çünkü Rejim; Güzel, Hayırlı ve Samimi Hizmetler İstiyor”, Sayı 80, 14 Ağustos 1947, s.3
- 830- “... İyinin, Güzelin, Müsbetin Hasretini Çektiği Bir Müessese: Amele Birliği”, Sayı 80, 14 Ağustos 1947, s.10
- 831- “Göze Batan ve Tabiileşen Kelepçelere Dair...”, Cilt 4, Sayı 81, 21 Ağustos 1947, s.3
- 832- “Reşid Galib’in Çek Hadisesi”, Cilt 4, Sayı 81, 21 Ağustos 1947, s.4
- 833- “937-938 Yeni Teşkilat İşe Başlıyordu”, Cilt 4, Sayı 81, 21 Ağustos 1947, s.10
- 834- “Bir Memleket Onbeş Adam Arıyor”, Sayı 82, 28 Ağustos 1947, s.3
- 835- “Asliyetini Kaybeden Bir Müessese: Sümerbank”, Sayı 82, 28 Ağustos 1947, s.5
- 836- “Otuz Ağustos’un Yirmibeşinci Yılında: O Günün Mareşali Konuşuyor!”, Sayı 82, 28 Ağustos 1947, s.8
- 837- “Çıplağın Çuluna ve Açın Ekmeğine Dair!...”, Cilt 4, Sayı 83, 4 Eylül 1947, s.3
- 838- “Atatürk ve Din I”, Cilt 4, Sayı 83, 4 Eylül 1947, s.4
- 839- “Tecrübeli Güvensizler!”, Cilt 4, Sayı 83, 4 Eylül 1947, s.5
- 840- “Asliyetini Kaybeden bir Müessese: Sümerbank”, Cilt 4, Sayı 83, 4 Eylül 1947, s.7
- 841- “Analiz”, Cilt 4, Sayı 83, 4 Eylül 1947, s.9
- 842- “Yalnız Unutmamak Lazımdır ki, Günahların Vebalini Millet ve Memleket Ödüyor”, Cilt 4, Sayı 83, 4 Eylül 1947, s.10
- 843- “Maarif Neşriyatın Kızıl Emellere Yardımı”, Cilt 4, Sayı 83, 4 Eylül 1947, s.12
- 844- “Bir Hükümet Sırrını İfşa Ediyoruz! Ve Hükümetin Bilmediği Sırrı Veriyoruz”, Cilt 4, Sayı 83, 4 Eylül 1947, s.13
- 845- “Türkiye’nin Her Tarafından Eyüp Onuk’lar Bey Babalar Aranıyor”, Cilt 4, Sayı 84, 11 Eylül 1947, s.3
- 846- “Atatürk ve Din II”, Cilt 4, Sayı 84, 11 Eylül 1947, s.4
- 847- “Bir Yabancı Selahiyet Bizi Teyid Ediyor: Yirmi Beş Yıldır Türkiyeyi: Nasıl Zorladılar”, Cilt 4, Sayı 84, 11 Eylül 1947, s.8
- 848- “Celal Bayar’la Bir Konuşma”, Cilt 4, Sayı 85, 18 Eylül 1947, s.3

- 849- “Halk Partisi Gemisine Kaptan Aranıyor!”, Cilt 4, Sayı 85, 18 Eylül 1947, s.5
- 850- “Dağbaşı Marşı ve Atatürk”, Cilt 4, Sayı 85, 18 Eylül 1947, s.4
- 851- “Devam Halindeki Mesuliyetsizlik Devrine Ait Hazin Tesbitler...”, Cilt 4, Sayı 85, 18 Eylül 1947, s.8
- 852- “Bir Milyar Yediyüz Milyon Lira Ne Oldu?”, Cilt 4, Sayı 85, 18 Eylül 1947, s.11
- 853- “Kömür Havzası İşçi Sendikasının Arkasındaki Gizli Ellere Dair!...”, Cilt 4, Sayı 85, 18 Eylül 1947, s.15
- 854- “Nesillerin Heba Olan Emeği Üzerinde...”, Cilt 4, Sayı 86, 25 Eylül 1947, s.3
- 855- “Atatürk Kadın ve Aşk!”, Cilt 4, Sayı 86, 25 Eylül 1947, s.4
- 856- “Bu Milletin Hadiselerin İyüzünü Sizden Öğrenmesinden Çekinmeyiniz B.Hasan Saka!”, Cilt 4, Sayı 86, 25 Eylül 1947, s.8
- 857- “Bir Tarih Adamı Hizmetine Dönmek Yolunda...”, Cilt 4, Sayı 87, 2 Ekim 1947, s.3
- 858- “Vişinski Yoldaş’a Çok Şey Söyleyebiliriz Umumi Af’ı Neden Israrla İstiyoruz?”, Cilt 4, Sayı 87, 2 Ekim 1947, s.4
- 859- “On Yıldır Tatbik Edilmeyen Bir Madde: Teftiş ve Murakabe Nizamnamesi!”, Cilt 4, Sayı 87, 2 Ekim 1947, s.7
- 860- “İşte Misal: Havzada Tahmil, Tahliye İşçisi Sigorta Yardımlarından Faydalanamaz!”, Cilt 4, Sayı 87, 2 Ekim 1947, s.11
- 861- “Değirmenin Suyunu Soracak Kahraman Nerede?”, Cilt 4, Sayı 88, 9 Ekim 1947, s.3
- 862- “Atatürk ve Din III”, Cilt 4, Sayı 88, 9 Ekim 1947, s.4
- 863- “...Ve, İşte Vatandaşlarım...Ele Almaya Cesaret Edemedikleri Temel Derd’i Rakamlar ve Gerçekler İle Önünüze Koyuyoruz...”, Cilt 4, Sayı 88, 9 Ekim 1947, s.8
- 864- “Masum Vatandaşı Kandırmak Ayıbı...”, Cilt 4, Sayı 88, 9 Ekim 1947, s.10
- 865- “Ey Namuslu Alınteri... Senin Adma!”, Cilt 4, Sayı 89, 16 Ekim 1947, s.3
- 866- “Keyfine Dokunmayınız: Ekselâns Devletçilik Yapıyor!...”, Cilt 4, Sayı 89, 16 Ekim 1947, s.8
- 867- “Kurçaşile Misalini Türkiye’yi Tatbike Cesaret Edebilirmisiniz?”, Cilt 4, Sayı 90, 23 Ekim 1947, s.3
- 868- “Atatürk ve Din IV”, Cilt 4, Sayı 90, 23 Ekim 1947, s.4

- 869- “Büyük Tehlike İçinde Devam Eden Büyük Gaflet Truman Doktrini ve Bizim Durumumuz”, Cilt 4, Sayı 90, 23 Ekim 1947, s.5
- 870- “Doğu İçin Kalkınma Planı Veriyoruz”, Cilt 4, Sayı 90, 23 Ekim 1947, s.7
- 871- “Hükümet Atatürk Sevgisine Nasıl ve Neden İzin Vermedi?”, Cilt 4, Sayı 90, 23 Ekim 1947, s.8
- 872- “Rejimler, İsimleri İle Değil Eserleri İle Sevilir...”, Cilt 4, Sayı 91, 30 Ekim 1947, s.3
- 873- “Atatürk ve Cumhuriyet”, Cilt 4, Sayı 91, 30 Ekim 1947, s.4
- 874- “Cumhuriyet XXV inci Yıla Girerken, En Büyük Milli Dava: Rejimi Kızılardan Kurtarmak”, Cilt 4, Sayı 91, 30 Ekim 1947, s.8
- 875- “Millet Parasıyla, Yüksek Maliyetli Pahalılık Yuvaları Halinde Fabrikalar Kurmak Değil, Her Şeyden Önce Çalışana Hak ve Hayat Hakkı!...”, Cilt 4, Sayı 91, 30 Ekim 1947, s.10
- 876- “Karabük’te Birkaç Misal Verelim”, Cilt 4, Sayı 91, 30 Ekim 1947, s.11
- 877- “Atatürk ve Ölüm”, Sayı 92, 6 Kasım 1947, s.4
- 878- “Dokuzuncu Ölüm Yıldönümünde Atatürk’ün Son Günleri ve Son Düşüncelerine Dair Bâkir Hatıralar”, Sayı 92, 6 Kasım 1947, s.8
- 879- “İnsanlık Hizmetlerinin Sömürülmesi Faciası”, Cilt 4, Sayı 93, 13 Kasım 1947, s.3
- 880- “Atatürk ve Halk Partisi”, Cilt 4, Sayı 93, 13 Kasım 1947, s.4
- 881- “Bu Kurultayda Halk Partisi “Olmak” ve “Olmamak” Kararını Verecektir”, Cilt 4, Sayı 93, 13 Kasım 1947, s.8
- 882- “Sigortacı Baylar, Size Resmi Raporlardan (Metinler) Veriyoruz!”, Cilt 4, Sayı 93, 13 Kasım 1947, s.10
- 883- “Bayan Nahidiye, İkinci Yavrusunun Uğruna Beklemesini Hatırlatarak...”, Cilt 4, Sayı 93, 13 Kasım 1947, s.10
- 884- “Türedi Milyonerleri Nüfuz Ticareti Doğurdu B.Okmen... İşte İspatları”, Cilt 4, Sayı 94, 20 Kasım 1947, s.3
- 885- “Hetice Nine, Hüsnü Demirkanlar Senin Hasretinle Bedbahttırlar”, Cilt 4, Sayı 94, 20 Kasım 1947, s.7
- 886- “Türkiye Umumi Efkar Enstitüsü Kuruyoruz”, Cilt 4, Sayı 94, 20 Kasım 1947, s.8
- 887- “Peki Vatandaşım... Ya Hükümeti Nasıl Uyandıralım?”, Cilt 4, Sayı 95, 27 Kasım 1947, s.3

- 888- “Aradığımız Devlet Nerede?”, Cilt 4, Sayı 95, 27 Kasım 1947, s.10
- 889- “Kimlerden Neler Gelebileceğini Bilmek Riyaseti”, Cilt 4, Sayı 96, 4 Aralık 1947, s.3
- 890- “Vesika ve Metinlerle Kremlinin Türkiye Hakkında Hitler’e Teklifleri”, Cilt 4, Sayı 96, 4 Aralık 1947, s.8
- 891- “Ham Maddesi Yerli Olan Hamullar, Neden Ateş Pahası Oluyor?”, Cilt 4, Sayı 96, 4 Aralık 1947, s.10
- 892- “Kökü Çürük Ağacın Yapraklarını Yeşile Boyamaya Milyonlar Harcayacağız”, Cilt 4, Sayı 96, 4 Aralık 1947, s.14
- 893- “Oligarşinin En İnsafsız Tarafı”, Cilt 4, Sayı 97, 11 Aralık 1947, s.3
- 894- “Atatürk ve Din”, Cilt 4, Sayı 97, 11 Aralık 1947, s.4
- 895- “Kızıl Plan ve Türk Köylüsü”, Cilt 4, Sayı 97, 11 Aralık 1947, s.7
- 896- “Dertli Halkın Eli Mes’uliyetsizliğin Yakasını Bırakmayacaktır”, Cilt 4, Sayı 97, 11 Aralık 1947, s.8
- 897- “Açık Konuşabiliormiyiz?”, Cilt 4, Sayı 98, 18 Aralık 1947, s.3
- 898- “Ortada Bir Aldatan ve Aldananlar”, Cilt 4, Sayı 98, 18 Aralık 1947, s.6
- 899- “Çam Dibine Yaslanan Edalının Hayalleştiği Yer: DOĞU”, Cilt 4, Sayı 98, 18 Aralık 1947, s.7
- 900- “Halk Partisinin Mukadderatına Hâkim Zümre: Adı Söylenmiyen Üçüncü Grup!”, Cilt 4, Sayı 98, 18 Aralık 1947, s.8
- 901- “Teftişler Nasıl Yapılıyor?”, Cilt 4, Sayı 98, 18 Aralık 1947, s.11
- 902- “Aslan Yürekli Rışar’ın İnsan Eti Ziyafeti”, Cilt 4, Sayı 98, 18 Aralık 1947, s.14
- 903- “Yalancı Şahitler Aranıyor”, Cilt 4, Sayı 99, 25 Aralık 1947, s.3
- 904- “Atatürk Sevgisi ve Kominforma”, Cilt 4, Sayı 99, 25 Aralık 1947, s.4
- 905- “Alman-Rus Anlaşmasında Türkiye’ye Ait Gizli Hükümler”, Cilt 4, Sayı 99, 25 Aralık 1947, s.13
- 906- “Rakamlar Konuşunca Ekselânsların Edebiyatı Susuyor!”, Cilt 4, Sayı 99, 25 Aralık 1947, s.15
- 907- “Bir Tehlike Resmi Geçidinde Bakan Körler”, Cilt 4, Sayı 100, 1 Ocak 1947, s.3
- 908- “Türkçü Atatürk ve Hazreti Mevlana”, Cilt 4, Sayı 100, 1 Ocak 1947, s.4
- 909- “Halk Partisi “Truman Doktrin”ne Benzer Bir Tasfiye Yapamaz, Yapamaz Çünkü...”, Cilt 4, Sayı 100, 1 Ocak 1947, s.6

- 910- “Vatandaşlarım... Hakiki Halk İdaresine Kavuşmak İçin Bir Vicdan ve İnsaf İnkılabı Yapacağız”, Cilt 4, Sayı 100, 1 Ocak 1947, s.8
- 911- “Acaba Şair “Geçmiş Zaman Olur ki Hayalî Cihan Değer”i Bunun İçin mi Söylemişti”, Cilt 4, Sayı 100, 1 Ocak 1947, s.13
- 912- “Zaharyddis’leri Belki Bulacaklardır, Fakat Bir Markos Asla!”, Cilt 4, Sayı 101, 8 Ocak 1948, s.3
- 913- “Atatürk ve Din”, Cilt 4, Sayı 101, 8 Ocak 1948, s.4
- 914- “Bu Devlet Adaleti Reddetmekte İsrar Ediyor mu Diyelim?”, Cilt 4, Sayı 101, 8 Ocak 1948, s.7
- 915- “Komunizme Karşı Yeni Bir Milli Mücadele Başladı: Kuvay-ı Milliyecilerin Çocukları Savaş Yolundadır”, Cilt 4, Sayı 101, 8 Ocak 1948, s.8
- 916- “İlan: Tebdil Gezmeye Cesaretli Devlet Adamı Aranıyor!”, Cilt 4, Sayı 102, 15 Ocak 1948, s.3
- 917- “Rakamlar Konuşuyor: Peynir Masalı!”, Cilt 4, Sayı 102, 15 Ocak 1948, s.6
- 918- “Komünizmle Mücadele Değil, Onu Kökünden Tasfiye Edecek Kudret Bieddedir...Fakat!...”, Cilt 4, Sayı 102, 15 Ocak 1948, s.8
- 919- “C.H.P. Teşkilatının İç Tarafı”, Cilt 4, Sayı 102, 15 Ocak 1948, s.11
- 920- “Hepsi Aynı Neticeye Vardılar”, Cilt 4, Sayı 102, 15 Ocak 1948, s.13
- 921- “Milliyetçi Gençlik Halk Partisi İle Karşı Karşıya”, Cilt 4, Sayı 103, 22 Ocak 1948, s.3
- 922- “Bir Tansikat Lazım... Fakat Memur Kadrolarında Değil, Bu Memleketi Mahrec-i Aklâm Haline Getirenlerde”, Cilt 4, Sayı 103, 22 Ocak 1948, s.8
- 923- “Tek Parti Rahatlığına Hasret Çekenlerin Hikayesi: Hükümet Çok Zaman Partiye Baştan Savma Cevap Verir”, Cilt 4, Sayı 103, 22 Ocak 1948, s.15
- 924- “Çünkü Ekselansın Keyfi Böyle İstiyor”, Cilt 4, Sayı 104, 29 Ocak 1948, s.3
- 925- “Hayasızlık ve Yalancılık Şaheseri”, Cilt 4, Sayı 104, 29 Ocak 1948, s.4
- 926- “Rus Delegatesinin Şahit Tuttuğu Yazı Budur”, Cilt 4, Sayı 104, 29 Ocak 1948, s.5
- 927- “Bir Duvar İlanından Çıkan Neticeler”, Cilt 4, Sayı 104, 29 Ocak 1948, s.13
- 928- “... Çünkü Bu Pahalı Devlet, Fakir Milletten Çıkmazdı”, Cilt 4, Sayı 105, 5 Şubat 1948, s.3
- 929- “Dikkat!... Cezaevlerinde Kızıl Piyesler Oynanıyor!”, Cilt 4, Sayı 105, 5 Şubat 1948, s.8

- 930- “Olduğu Gibi Gösteren Bir Ayna Aranıyor”, Cilt 4, Sayı 105, 5 Şubat 1948, s.8
- 931- “Teknik Öğretim Bilmecesi!”, Cilt 4, Sayı 105, 5 Şubat 1948, s.15
- 932- “Celâl Bayar’ın Muvazaacılığına Dair...”, Cilt 5, Sayı 106, 12 Şubat 1978, s.3
- 933- “Dikkat! Cezaevlerinde Kızıl Piyesler Oynanıyor!”, 12 Şubat 1948, s.6
- 934- “Sorulan Sual Bu Değil ki...”, 12 Şubat 1948, s.7
- 935- “Vatanın Büyük İmkanları Böyle Heder Oldu!”, 12 Şubat 1948, s.10
- 936- “Maskeliler Saflaşıyorlar!”, Cilt 5, Sayı 107, 19 Şubat 1948, s.3
- 937- “Ne Yapacağını Bilenler, İç-Dış Zorlukları Halletmişlerdi”, Cilt 5, Sayı 107, 19 Şubat 1948, s.5
- 938- “Büyük Hakikatleri Açıkıyoruz, Vesikalar Konuşuyor!...”, Cilt 5, Sayı 107, 19 Şubat 1948, s.5
- 939- “Bir Ruh ve Madde Kalkınmasının Ana Prensipleri, Aranan Yol”, Cilt 5, Sayı 107, 19 Şubat 1948, s.10
- 940- “Aslında Müsbet Emekler Nasıl Verimsizleştiriliyor?”, Cilt 5, Sayı 107, 19 Şubat 1948, s.17
- 941- “Bir Köylü Cevabındaki Hakikat”, Cilt 5, Sayı 108, 26 Şubat 1948, s.3
- 942- “Karasapanın Hakimiyetini İlan Ediyorlar... Ne Diyelim?”, Cilt 5, Sayı 108, 26 Şubat 1948, s.2
- 943- “Aradığımız Devlet Nerede?”, Cilt 5, Sayı 108, 26 Şubat 1948, s.16
- 944- “Azalanlar Çoğalanlar”, Cilt 5, Sayı 108, 26 Şubat 1948, s.18
- 945- “Hayaların En Asili: Millet’ten ve Tarihten Utanmak”, Cilt 5, Sayı 109, 4 Mart 1948, s.3
- 946- “İslam Dini Aslına Dönüş İnkılabının Eşiğindedir”, Cilt 5, Sayı 109, 4 Mart 1948, s.10
- 947- “Komünizmi Hükümet Değil Millet Tasfiye Edecektir”, Cilt 5, Sayı 109, 4 Mart 1948, s.10
- 948- “Vicdan Rahatı Seromu”, Cilt 5, Sayı 110, 11 Mart 1948, s.3
- 949- “Türk Milleti Kardeş Kurtarma Seferberliğine Çağrılıyor”, Cilt 5, Sayı 110, 11 Mart 1948, s.8
- 950- “Şimdi Dedelerimize ve Milli Tarihe İftiraya Başladılar... Bu Anlatılanlar, Bizim Dedelerimiz, Ninelerimiz Değildir”, Cilt 5, Sayı 110, 11 Mart 1948, s.12
- 951- “Üç Beyaz’ın En Dertlisi: Pamuk!”, Cilt 5, Sayı 110, 11 Mart 1948, s.13

- 952- “Borcumuzu Söyle!...”, Cilt 5, Sayı 111, 18 Mart 1948, s.3
- 953- “Tasarruf Çalışan Kolların Elinden Ekmegini Almak Değildir!”, Cilt 5, Sayı 111, 18 Mart 1948, s.8
- 954- “Komünizmi Bekleyenler Bilmediğimizden Gayrılardır”, Cilt 5, Sayı 111, 18 Mart 1948, s.10
- 955- “Aradığımız Devlet Nerede?”, Cilt 5, Sayı 111, 18 Mart 1948, s.12
- 956- “Vizonlar Saltanatı”, Cilt 5, Sayı 112, 25 Mart 1948, s.3
- 957- “Aralarından Bir Yolcu Geldi ve Hazırlıkları Anlattı... Tahrir Beyannameleri”, Cilt 5, Sayı 112, 25 Mart 1948, s.8
- 958- “Dert Tuluğu”, Cilt 5, Sayı 112, 25 Mart 1948, s.13
- 959- “Yazıklar Olsun”, Cilt 5, Sayı 113, 1 Nisan 1948, s.3
- 960- “Milletin Beklediği Kanun Budur Sanıyoruz”, Cilt 5, Sayı 113, 1 Nisan 1948, s.10
- 961- “İlk Komünizm Mezdecilik... Ve Onu Tasfiye Eden Kudret: İslâmiyet”, Cilt 5, Sayı 113, 1 Nisan 1948, s.13
- 962- “Güvenebilmek Saadet!”, Cilt 5, Sayı 114, 8 Nisan 1948, s.3
- 963- “Ferdi Teşebbüsü, 13 Çeşit Vergi İle Himaye Ederler!”, Cilt 5, Sayı 114, 8 Nisan 1948, s.12
- 964- “Evet Efendimciler’in Masalı”, Cilt 5, Sayı 115, 15 Nisan 1948, s.3
- 965- “Ekmegi Millete Mal Etmek Himmeti”, Cilt 5, Sayı 116, 22 Nisan 1948, s.3
- 966- “Bu Kadarlık Tepkiyi de Beklemiyor mu idiniz?”, Cilt 5, Sayı 116, 22 Nisan 1948, s.5
- 967- “Mukaddes Emaneti Korumak Vadınızı Tekrarlayınız”, 23 Nisan 1920 Ankarası, Hedefleri Sadece Vatandı”, Cilt 5, Sayı 116, 22 Nisan 1948, s.8
- 968- “Bir Bahar Bayramı Borcu”, Cilt 5, Sayı 117, 29 Nisan 1948, s.3
- 969- “Bir (Kaldırım) Emr-i İnsanlar ve Hayvanlar-Ve 400 Milyon”, Cilt 5, Sayı 117, 29 Nisan 1948, s.8
- 970- “Koleradan Kötü”, Cilt 5, Sayı 118, 6 Mayıs 1948, s.3
- 971- “İlan: Bir İskender Aranıyor!”, Cilt 5, Sayı 118, 6 Mayıs 1948, s.5
- 972- “Son Ümit: Allah Korkusu”, Cilt 5, Sayı 119, 13 Mayıs 1948, s.3
- 973- “Sessiz Bir Faciadan Notlar”, Cilt 5, Sayı 120, 20 Mayıs 1948, s.3
- 974- “Rakamların Işığı Altında Derbeder Halimiz”, Cilt 5, Sayı 120, 27 Mayıs 1948, s.8
- 975- “...Ve, Mücadele Böyle Olur!”, Cilt 5, Sayı 120, 20 Mayıs 1948, s.13

- 976- “Aradığımız Devlet Nerede? Emek Emniyeti Dâvası”, Cilt 5, Sayı 121, 3 Haziran 1948, s.3
- 977- “Milli Tarih Anlayışımızı Soysuzlaştırıyorlar”, Cilt 5, Sayı 121, 3 Haziran 1948, s.6
- 978- “Rejimi Koruma Kanununu Kimlere Karşı İstiyoruz?”, Cilt 5, Sayı 121, 3 Haziran 1948, s.8
- 979- “Halk Jürileri İstermisiniz?”, Cilt 5, Sayı 121, 3 Haziran 1948, s.13
- 980- “Ali Cengiz Oyunu...”, Cilt 5, Sayı 122, 10 Haziran 1948, s.3
- 981- “Dimitrof ve Şürekâsı Bulgaristanında: Perde Arkası”, Cilt 5, Sayı 122, 10 Haziran 1948, s.7
- 982- “İki Resim-İki İddia-İki Hasret Yurdan Sesler Var!”, Cilt 5, Sayı 122, 10 Haziran 1948, s.8
- 983- “Halk Jürileri Kurulmasına Taraftarmışımız”, Cilt 5, Sayı 122, 10 Haziran 1948, s.11
- 984- “Diyet!”, Sayı 123, 17 Haziran 1948, s.3
- 985- “Rakamların Işığında Efendimizin Hali”, Sayı 123, 17 Haziran 1948, s.5
- 986- “87=7 Tezadının Neticesi: Açlık ve Darlık!”, Sayı 123, 17 Haziran 1948, s.8
- 987- “Himayeli Şirketlere Dair”, Sayı 123, 17 Haziran 1948, s.9
- 988- “Kaderini Arayan Efendimiz”, Cilt 5, Sayı 124, 24 Haziran 1948, s.3
- 989- “Bu; Altun Kader Kıymetli Varlıklarının Nasıl Dert Haline Geldiğinin Hikayesidir”, Cilt 5, Sayı 124, 24 Haziran 1948, s.8
- 990- “İnönü’nün Gerçekleşmeyen Vaadlerine Dair”, Cilt 5, Sayı 125, 1 Temmuz 1948, s.3
- 991- “Açık Mektup No: 3, Hazin Bir Tedbirsizliğin Meçhul Hikayesi!”, Cilt 5, Sayı 125, 1 Temmuz 1948, s.5
- 992- “İşte Devletçilikleri: Yedi Milyonluk Sermayeden Yüzde Dört Yüz Kazanıyorlar Ve, Halktan Aldıkları 97 Milyondan 24 Milyonunu Harcıyorlar”, Cilt 5, Sayı 125, 1 Temmuz 1948, s.8
- 993- “Prens Sabahattin Bey’e”, Cilt 5, Sayı 125, 1 Temmuz 1948, s.12
- 994- “Kalkınma Şu Manaya Geliyor”, Cilt 5, Sayı 125, 1 Temmuz 1948, s.12
- 995- “Büyük Mes’ul, Devlet Kapitalizmi Yapan Bu İktidarsız İktidardır”, Cilt 5, Sayı 126, 8 Temmuz 1948, s.3
- 996- “Atatürk ve Uçan Kuş”, Cilt 5, Sayı 126, 8 Temmuz 1948, s.5

- 997- “C.H.P. Genel Başkanı İsmet İnönü’nün Gerçekleşmeyen Vaadleri ve 12 Temmuz Beyannamesinin Birinci Yıldönümünde Muhasebesi”, Cilt 5, Sayı 126, 8 Temmuz 1948, s.8
- 998- “Allahını Kaybetmeyen Millet”, Cilt 5, Sayı 127, 15 Temmuz 1948, s.3
- 999- “İlk Seçim Kanunu Tadili”, Cilt 5, Sayı 127, 15 Temmuz 1948, s.5
- 1000- “C.H.P.”, Cilt 5, Sayı 127, 15 Temmuz 1948, s.8
- 1001- “Sağcı Dedikleri Acaba Bunlar mıdır?”, Sayı 128, 22 Temmuz 1948, s.3
- 1002- “Kimler Niçin, Nasıl ve Ne Zaman C.H.P.’yi Kullandılar?”, Sayı 128, 22 Temmuz 1948, s.8
- 1003- “Atatürk’ün İftar Sofrası”, Sayı 128, 22 Temmuz 1948, s.3
- 1004- “Faliş Rıfkı Atay’ın Moskova’dan Getirdiği Ders”, Sayı 129, 29 Temmuz 1948, s.3
- 1005- “İlk Muhalefet Karşısında C.H.P. Yine Şaşırıyordu, Fakat O Zaman Adamları Vardı”, Sayı 129, 29 Temmuz 1948, s.5
- 1006- “İyi Ediyorsun... Dedi: Mecdi Efendi Eli Öpülecek Adamdır...”, Sayı 129, 29 Temmuz 1948, s.11
- 1007- “Susmak Değil Konuşmak Lazım!”, Sayı 130, 5 Ağustos 1948, s.3
- 1008- “Atatürk’ümüz ve Bayramlarımız”, Sayı 130, 5 Ağustos 1948, s.7
- 1009- “Bayram Gününde Çaresiz Biz Efendinin Yaşama Tablosu”, Sayı 130, 5 Ağustos 1948, s.8
- 1010- “C.H.P.’de İlk Büyük Buhran”, Sayı 130, 5 Ağustos 1948, s.12
- 1011- “Bir Türk Evinden Ekselânsa Mektup”, Cilt 5, Sayı 131, 12 Ağustos 1948, s.3
- 1012- “Maarif Sistemi Bir Rejim Meselesidir”, Cilt 5, Sayı 131, 12 Ağustos 1948, s.5
- 1013- “Yarı Münevver”, Cilt 5, Sayı 131, 12 Ağustos 1948, s.5
- 1014- “Masabaşı Devleti; Bir Emek ve Himmet Kadrosundan Bürokrasi Hastalığına Tutuluşun Rakamları”, Cilt 5, Sayı 131, 12 Ağustos 1948, s.8
- 1015- “Çeyrek Asırlık C.H.P. Ölümle Ebedi Hayattan Birini Seçmek Yolunda”, Cilt 5, Sayı 131, 12 Ağustos 1948, s.12
- 1016- “Şu Pervasız Hırsız, Tedbirlerin Çocuğudur!”, Cilt 6, Sayı 132, 19 Ağustos 1948, s.3
- 1017- “Mujdeleyebiliriz ki: Sıtmanın Kökünü Kurutacak Çareyi Bir Türk Bilgini Buldu!...”, Cilt 6, Sayı 132, 19 Ağustos 1948, s.8

- 1018- “Mehmed’in Babasının Şerefine”, Cilt 6, Sayı 132, 19 Ağustos 1948, s.10
- 1019- “Artık C.H.P.de Prensib Cenderesi Başlamıştır”, Cilt 6, Sayı 132, 19 Ağustos 1948, s.12
- 1020- “Devrin Babil Kulesi”, Cilt 6, Sayı 133, 26 Ağustos 1948, s.3
- 1021- “İnönü’nün Şahsiyetine Dair”, Cilt 6, Sayı 133, 26 Ağustos 1948, s.5
- 1022- “Kalkınmanın Mânası Bahsinde Ekselânsa Bir Rapor”, Cilt 6, Sayı 133, 26 Ağustos 1948, s.8
- 1023- “C.H.P. Koridorlarında Saray Entrikalarına”, Cilt 6, Sayı 133, 26 Ağustos 1948, s.11
- 1024- “26 Ağustos Dair Bir Hatıra”, Cilt 6, Sayı 133, 26 Ağustos 1948, s.15
- 1025- “Bir Tavsiye Kartı ve Seçim Hikayesi”, Cilt 6, Sayı 134, 2 Eylül 1948, s.3
- 1026- “Ruslar Paramızı Toplıyorlar mı?”, Cilt 6, Sayı 134, 2 Eylül 1948, s.5
- 1027- “Vatan Partiler İçin Değildir, Partiler Vatan İçindir”, Cilt 6, Sayı 134, 2 Eylül 1948, s.8
- 1028- “Serbest Fırka Umumi Bir Efkarın Tezyiki İle Kuruldu”, Cilt 6, Sayı 134, 2 Eylül 1948, s.10
- 1029- “Atatürk Halk Adamı İken Nasıl Şef Oldu?”, Cilt 6, Sayı 134, 2 Eylül 1948, s.14
- 1030- “Örneksizlik Devri”, Cilt 6, Sayı 135, 9 Eylül 1948, s.3
- 1031- “Büyük Türkiye Rüyamız: Sana Allahısmarladık!”, Cilt 6, Sayı 135, 9 Eylül 1948, s.8
- 1032- “C.H.P. Daha 1930 da Halkı Kaybetmişti”, Cilt 6, Sayı 135, 9 Eylül 1948, s.10
- 1033- “Türk’e İnanan Atatür”, Cilt 6, Sayı 135, 9 Eylül 1948, s.14
- 1034- “Peki... Türk Milleti Ne Oluyor?”, Cilt 6, Sayı 136, 16 Eylül 1948, s.3
- 1035- “Rakamların Işığında Halimiz”, Cilt 6, Sayı 136, 16 Eylül 1948, s.5
- 1036- “Adaleti Kucaklayan Milletin Af Teklifi Görüşüldü”, Cilt 6, Sayı 136, 16 Eylül 1948, s.8
- 1037- “Serbest Fırka Teşebbüsü İhtilâle Gidiyordu”, Cilt 6, Sayı 136, 16 Eylül 1948, s.13
- 1038- “İnsafın Başladığı ve Bittiği Nokta”, Cilt 6, Sayı 137, 23 Eylül 1948, s.3
- 1039- “Onların Atom Devri Varsa Bizimde Rapor Devrimiz Var”, Cilt 6, Sayı 137, 23 Eylül 1948, s.8

- 1040- “Kıbrıs Bir Yunan Adası Değildir, Orada Seksen Bin Türk Var”, Cilt 6, Sayı 137, 23 Eylül 1948, s.12
- 1041- “Bir Eski Politikacıdan Gelen İbret Dersi”, Cilt 6, Sayı 138, 30 Eylül 1948, s.3
- 1042- “Hayır Başbakan Hayır!... Sizler Görmemeğe Mahkumsunuz!”, Cilt 6, Sayı 138, 30 Eylül 1948, s.8
- 1043- “Bir Akıl Hastası Bunları Yapabilirmi?”, 30 Eylül 1948, s.3
- 1044- “Bir Lokma, Bir Hırka Hasreti”, Cilt 6, Sayı 139, 7 Ekim 1948, s.3
- 1045- “Dikkat! Usta Bir Rus Emperyalisti Konuşuyor”, Cilt 6, Sayı 139, 7 Ekim 1948, s.7
- 1046- “Ekonomimiz, Millet’in Meçhulu Bir Felâket Önündedir. Şöyleki...”, Cilt 6, Sayı 139, 7 Ekim 1948, s.8
- 1047- “Son Umut Işığı”, Cilt 6, Sayı 140, 14 Ekim 1948, s.3
- 1048- “Fransız Kadınları Beyannamesi, Vizonlu’nun Kulağı Çılsam”, Cilt 6, Sayı 140, 14 Ekim 1948, s.5
- 1049- “Çok Şey Beklemeyin, Çünkü...”, Cilt 6, Sayı 140, 14 Ekim 1948, s.13
- 1050- “Mecelle Mantığına Hasretiye”, Cilt 6, Sayı 141, 21 Ekim 1948, s.3
- 1051- “Yeni Bütçenin Maliye Bakanına Hediyesi: Bu Çarşı Kiralıktır!”, Cilt 6, Sayı 141, 21 Ekim 1948, s.8
- 1052- “Bu Yazı Asıl İfşattır,... Ve Kara Bahtımızı Anlatır!...”, Cilt 6, Sayı 141, 21 Ekim 1948, s.10
- 1053- “Sen Herkesi Kör, Alemi Sersem mi Sanırsın?”, Sayı 142, 28 Ekim 1948, s.3
- 1054- “Netice: Bugünden Daha Pek Çok Beklediklerimiz Vardı”, Sayı 142, 28 Ekim 1948, s.3
- 1055- “Sanırsız ki Cumhurbaşkanı Tezada Düşmüştür”, Sayı 143, 4 Kasım 1948, s.3
- 1056- “Türk’kün Tarifini Şöyle Yapmıştır”, Sayı 143, 4 Kasım 1948, s.4
- 1057- “Eski Dostlar Arasında...”, Cilt 6, Sayı 144, 11 Kasım 1948, s.3
- 1058- “...İşte Nesil Bu Kifayetsiz Rakamlar İçinde Sararıp Soluyor”, Cilt 6, Sayı 144, 11 Kasım 1948, s.8
- 1059- “Aradığımız Devlet Nerede?, Cibal-i Mubahtan, Cibal-i Memnua’ya İmdat Sesi!”, Cilt 6, Sayı 144, 11 Kasım 1948, s.10
- 1060- “Temellerin Temelini Zorluyorlar”, Cilt 6, Sayı 145, 18 Kasım 1948, s.3

- 1061- “Türkiyemiz İçin Harp Hali Ebedi mi Oluyor”, Cilt 6, Sayı 145, 18 Kasım 1948, s.8
- 1062- “Dev Aynasının Önündeki”, Cilt 6, Sayı 146, 25 Kasım 1948, s.3
- 1063- “Bir Rejim Teşhisi ve Onu Unutmuş Gözüken Celal Bayar”, Cilt 6, Sayı 146, 25 Kasım 1948, s.8
- 1064- “Aptal Mehmed’in Aptallıklarına Dair”, Cilt 6, Sayı 146, 25 Kasım 1948, s.12
- 1065- “Vatandaşlar Söz Aldılar”, Cilt 6, Sayı 146, 25 Kasım 1948, s.13
- 1066- “Köhne Bina Çatırdıyor!...”, Cilt 6, Sayı 148, 9 Aralık 1948, s.3
- 1067- “Türkiye İktisadi Kongresi”, Cilt 6, Sayı 148, 9 Aralık 1948, s.5
- 1068- “Kim Kimi Aldatıyor?”, Cilt 6, Sayı 148, 9 Aralık 1948, s.4
- 1069- “Bir de Sarı Çizmeliyi Devrim İnsanı Yapacak Kongre: Siyasi Değil, İnsani!”, Cilt 6, Sayı 148, 9 Aralık 1948, s.8
- 1070- “Mahrec-i Aklâm’lar Meyvelerini Veriyor...”, Cilt 6, Sayı 149, 16 Aralık 1948, s.3
- 1071- “Kalkınması Hatıra Gelen Vatan Parçasından Hakikatler”, Cilt 6, Sayı 149, 16 Aralık 1948, s.12
- 1072- “Midelerinde Hurma, Şifa Sunanlar”, Cilt 6, Sayı 150, 23 Aralık 1948, s.3
- 1073- “Demokrasinin Model Şehri”, Cilt 6, Sayı 150, 23 Aralık 1948, s.7
- 1074- “Göçmenler Cenneti Ne Halde?”, Cilt 6, Sayı 150, 23 Aralık 1948, s.7
- 1075- “Sayın Nihat Erime Endişename”, Cilt 6, Sayı 150, 23 Aralık 1948, s.11
- 1076- “Başımızın Kara Saçları Önümüze Düştü?”, Cilt 6, Sayı 150, 23 Aralık 1948, s.12
- 1077- “Beyaz Demokraside Emniyet Kadrosu”, Cilt 6, Sayı 150, 23 Aralık 1948, s.13
- 1078- “Bir İnşa Masalı”, Cilt 6, Sayı 151, 30 Aralık 1948, s.3
- 1079- “Birisi Milletin Akli Selimi İle Ve Hakikatlerle Alay Ediyor. Bakınız Nasıl?”, Cilt 6, Sayı 151, 30 Aralık 1948, s.8
- 1080- “Neyleyelim?... Ölçü Meselesi!”, Cilt 6, Sayı 151, 30 Aralık 1948, s.11
- 1081- “Alem Yine Ol Alem... Amma Devran Ol Devran Değil”, Cilt 6, Sayı 151, 30 Aralık 1948, s.13
- 1082- “Gaflet Perdesi Altındaki İnce Hastalıklar”, Cilt 6, Sayı 152, 6 Ocak 1949, s.3
- 1083- “Bir Çocuk Milli Kahraman Oluyor”, Cilt 6, Sayı 152, 6 Ocak 1949, s.7
- 1084- “Bir Millet Allahını Nasıl Kaybetti?”, Cilt 6, Sayı 153, 13 Ocak 1949, s.6
- 1085- “Komünistlerin Tarifi mi?... Gülü Tarife Ne Hacet, Ne Çiçektir Biliriz”, Cilt 6, Sayı 153, 13 Ocak 1949, s.8

- 1086- “Müsbeti Menfiden Kurtarmak Himmeti”, Cilt 6, Sayı 153, 13 Ocak 1949, s.3
- 1087- “Sonsuz Panayır”, Cilt 6, Sayı 154, 20 Ocak 1949, s.3
- 1088- “...Ve Hadise Sabahattin Ali’nin Ölüm İddiasıyla Bitmemiştir”, Cilt 6, Sayı 154, 20 Ocak 1949, s.7
- 1089- “Savaş Artığı Harap Alman Evinden Tarafsız Aksaray’daki Eve Rapor”, Cilt 6, Sayı 154, 20 Ocak 1949, s.8
- 1090- “Bir Kahraman Ölüm Yıldönümünde Bazı Dersler Veriyor”, Cilt 6, Sayı 155, 27 Ocak 1949, s.8
- 1091- “Devletçe Değil Milletçe!...”, Cilt 6, Sayı 156, 3 Şubat 1949, s.9
- 1092- “949 Yılı Türkiye’yi Zorlama Senesi İdi”, Cilt 6, Sayı 156, 3 Şubat 1949, s.7
- 1093- “Yirmi Beş Yıl-On Altı Kabine-Seksen Dört Kişi”, Cilt 6, Sayı 156, 3 Şubat 1949, s.8
- 1094- “Bir Adam Milletini Seçti”, Cilt 6, Sayı 156, 3 Şubat 1949, s.13
- 1095- “Bir Kundura Atölyesinde Devlet Baba!”, Cilt 7, Sayı 157, 10 Şubat 1949, s.3
- 1096- “Samimiyiz?”, Cilt 7, Sayı 157, 10 Şubat 1949, s.3
- 1097- “Bir Tarih Fırsat Heder Olma Yolundadır. Hiç Olmazsa Milletin Meçhûlü Olmasın!...”, Cilt 7, Sayı 157, 10 Şubat 1949, s.8
- 1098- “Ortalaması”, Cilt 7, Sayı 157, 10 Şubat 1949, s.10
- 1099- “Bir Dakika Bay Yalçın... Bizim de Madam Truman’larımız Var...”, Cilt 7, Sayı 157, 10 Şubat 1949, s.13
- 1100- “40 Yaş-17 Çocuk-Dördüzler-Dokuz Ölü-Ve Hüseyin Aslantaş Ailesinin Kaderi”, Cilt 7, Sayı 159, 24 Şubat 1949, s.6
- 1101- “Kemalizm’in Kaderi, İnkılabın Emanetçisi Gençliğe Mektuplar”, Cilt 7, Sayı 159, 3 Mart 1949, s.13
- 1102- “Asıl Netice”, Cilt 7, Sayı 159, 3 Mart 1949, s.3
- 1103- “Türke İnanan Atatürk”, Cilt 7, Sayı 159, 3 Mart 1949, s.14
- 1104- “Bir İstiklâl Madalyası Sağlam Göğüs Arıyor”, Cilt 7, Sayı 161, 10 Mart 1949, s.3
- 1105- “Siyasi Parti Olarak Halk Partisi Kaldımı?”, Cilt 7, Sayı 161, 10 Mart 1949, s.7
- 1106- “Patrikhane Müessesesi Karşısında Atatürk”, Cilt 7, Sayı 161, 10 Mart 1949, s.10
- 1107- “Kemalizmin Kaderi”, Cilt 7, Sayı 161, 10 Mart 1949, s.11
- 1108- “Demiryolcuların Tezathı Halî”, Cilt 7, Sayı 161, 10 Mart 1949, s.15
- 1109- “Danaitlerin Fıçısı”, Sayı 162, 17 Mart 1949, s.3

- 1110- “Siyasi Parti Olarak Halk Partisi Kaldımı?”, Sayı 162, 17 Mart 1949, s.3
- 1111- “Engin Aydınlık Sağlayan Bir Şafak Söküyor”, Sayı 162, 17 Mart 1949, s.11
- 1112- “Kemalizmin Kaderi Atatürk, Hitler ve Musalini”, Sayı 162, 17 Mart 1949, s.12
- 1113- “Atatürk ve Patrikhaneler”, Sayı 162, 17 Mart 1949, s.14
- 1114- “Sigortasızlık İçinde Tek Sigortaları!”, Cilt 7, Sayı 163, 24 Mart 1949, s.3
- 1115- “Atatürk ve 31 Mart Vakası”, Cilt 7, Sayı 163, 24 Mart 1949, s.7
- 1116- “Siyasi Parti Olarak Halk Partisi Kaldımı?, Halk Partisinde Program Buhranı”, Cilt 7, Sayı 163, 24 Mart 1949, s.12
- 1117- “Kemalizmin Kaderi: Kemalizmin Tarifi ve Ana Prensibi”, Cilt 7, Sayı 163, 24 Mart 1949, s.13
- 1118- “...Çünkü Kebap Kokmuyor!...”, Sayı 164, 31 Mart 1949, s.3
- 1119- “Kemalizmin Anladığı Millet”, Sayı 164, 31 Mart 1949, s.11
- 1120- “C.H.P. Çıkar Yol Arıyor”, Sayı 164, 31 Mart 1949, s.13
- 1121- “...Ve Sırça Köşktekine Göre”, Cilt 7, Sayı 165, 7 Nisan 1949, s.3
- 1122- “Tabileşen Zülümlere Dair”, Cilt 7, Sayı 166, 14 Nisan 1949, s.3
- 1123- “Onlar mı Halden Anlamıyorlar, Yoksa Bizmi Halimizi Anlatamıyoruz?...”, Sayı 166, 14 Nisan 1949, s.8
- 1124- “Toprağa Dönüş”, Cilt 7, Sayı 168, 28 Nisan 1949, s.3
- 1125- “Feleğin Şamarı”, Cilt 7, Sayı 168, 28 Nisan 1949, s.8
- 1126- “Apostolun Devleti”, Cilt 7, Sayı 168, 28 Nisan 1949, s.9
- 1127- “Halk Partisinin Nesillere Kütülüğü...”, Cilt 7, Sayı 170, 12 Mayıs 1949, s.3
- 1128- “Değişmez Tahlillerinin Beklenen Sonuna Dair Akla Kara’nın Muhasebesi”, Cilt 7, Sayı 170, 12 Mayıs 1949, s.8
- 1129- “19 Mayısın Kahraman Öncüsü Nerede?”, Cilt 7, Sayı 171, 19 Mayıs 1949, s.3
- 1130- “19 Mayıs 1919’dan 27 Haziran 1919’a Kadar Samsun-Sivas Arasını Anlatanlar”, 19 Mayıs 1919, s.8
- 1131- “Aranmıyan Kayıp!...”, Cilt 7, Sayı 172, 26 Mayıs 1949, s.3
- 1132- “... Madem ki Bir (Muhasebe) İstediler... Bunun Hakikatleri Cesaretle Ortaya Koyalım. Bugün İçin Olmasa Bile, Yarın ki Sosyal Adalet Himmetlerine Işık Tutar”, Cilt 7, Sayı 172, 26 Mayıs 1949, s.8
- 1133- “Aşırı Maliyetin İçyüzünü Söylermisiniz?”, Cilt 7, Sayı 172, 26 Mayıs 1949, s.15
- 1134- “Cahiliyet Devri”, Cilt 7, Sayı 173, 2 Haziran 1949, s.3

- 1135- “Küçük Bir Tecrûbeden Alman Ümit Verici Ders..”, Cilt 7, Sayı 173, 2 Haziran 1949, s.10
- 1136- “Gecekondular İçin Kanuna Dayanan Bir Formül Sunuluyor!...”, Cilt 7, Sayı 173, 2 Haziran 1949, s.11
- 1137- “Şeref-ül Mekân Bil-Mekin”, Cilt 7, Sayı 174, 9 Haziran 1949, s.3
- 1138- “Bizim Ticaret Bakanının Olmaz Deddiği Nasıl Oluyor?”, Cilt 7, Sayı 174, 9 Haziran 1949, s.6
- 1139- “Nankör ve Kadir Bilmez İnsanların Kasıdlarına Dair”, Cilt 7, Sayı 174, 9 Haziran 1949, s.8
- 1140- “Pembe’nin Kara’sı”, Cilt 7, Sayı 175, 16 Haziran 1949, s.3
- 1141- “Valilere Verilen Mukadderat Selâhiyet ve O Muhteşem Birinci Meclisten Bir Hatıra”, Cilt 7, Sayı 175, 16 Haziran 1949, s.8
- 1142- “Kızılar Azarbaycanda da Yenildiler”, Cilt 7, Sayı 175, 16 Haziran 1949, s.11
- 1143- “Beklediğimiz mucize nedir?”, Cilt 7, Sayı 176, 23 Haziran 1949, s.3
- 1144- “Belbağlanılan Ümidler Nasıl Heder Oluyor?”, Cilt 7, Sayı 176, 23 Haziran 1949, s.6
- 1145- “Meskensizlik bahsinde altı resimlik (...Onlar gider mersine biz gideriz tersine) Hakikati Tefrikası”, Cilt 7, Sayı 176, 23 Haziran 1949, s.7
- 1146- “Kader hükmünü icra ediyor”, Cilt 7, Sayı 177, 30 Haziran 1949, s.3
- 1147- “Büyük mütefekki, hakiki hürriyetçi, idealist vatanperver Sabahattin Bey’in 1.ci Ölüm Yıldönümü Mücadelesinin Esas Ruhı”, Cilt 7, Sayı 177, 30 Haziran 1949, s.9
- 1148- “Gülen yalnız onlar mı?”, Cilt 7, Sayı 178, 7 Temmuz 1949, s.3
- 1149- “Bir yabancı tesbitin çağırdığı milli intibah”, Cilt 7, Sayı 178, 7 Temmuz 1949, s.6
- 1150- “Bir yıldönümünde yine Sabahattin Bey’e... Demirtaş Kozası ve Anbardaki Kasketli”, Cilt 7, Sayı 180, 21 Temmuz 1949, s.3
- 1151- “Artık hakikati anlayalım ideolojiler bile gerçek himmetler karşısında susuyor”, Cilt 7, Sayı 180, 21 Temmuz 1949, s.8
- 1152- “Halkın mantığı ile alay edenlere dair”, Cilt 7, Sayı 181, 28 Temmuz 1949, s.3
- 1153- “Kumarına dahi”, Cilt 8, Sayı 183, 11 Ağustos 1949, s.3

- 1154- “Sen-Ben Yerine Şu Yirmi Dört Umdeli Parti, Birgün Kapımızı Çalsa”, Cilt 8, Sayı 183, 11 Ağustos 1949, s.8
- 1155- “Hayır İle Şer’in Mücadelesi”, Cilt 7, Sayı 82, 4 Ağustos 1949, s.3
- 1156- “Tasfiyeye Uğrayan Büyük Sermaye”, Cilt 8, Sayı 184, 18 Ağustos 1949, s.3
- 1157- “Çünkü Tezad Çıkmazları Arasındaki Bu Bocalamalar Bir Tarih Kaderidir”, Cilt 8, Sayı 184, 18 Ağustos 1949, s.8
- 1158- “Nil Kıyılarına Hasret”, Cilt 8, Sayı 185, 25 Ağustos 1949, s.3
- 1159- “Cumhurbaşkanı İle C.H.P. Genel Başkanı Arasındaki Mücadele”, Cilt 8, Sayı 185, 25 Ağustos 1949, s.8
- 1160- “Mugalata Yeter Artık...”, Cilt 8, Sayı 186, 1 Eylül 1949, s.3
- 1161- “Tarlada Çürüyen Mahsüller Adına Celâliyelî Kavundan Mes’ul Arıyan Sayın Başbakan’a Açık Mektup”, Cilt 8, Sayı 186, 1 Eylül 1949, s.8
- 1162- “Uydurma Dil”, Cilt 8, Sayı 186, 1 Eylül 1949, s.13
- 1163- “Nerede O Adaleti Hiçe Sayan Celâdet?”, Cilt 8, Sayı 188, 15 Eylül 1949, s.3
- 1164- “Thorounburg’un Gördüğünü Biz de Görüyoruz. Ve...Vicdan Huzuruyla Hab-ı Gaflete Dalıyoruz!”, Cilt 8, Sayı 188, 15 Eylül 1949, s.8
- 1165- “Sırça Köşktekinin Karar Buhranı”, Cilt 8, Sayı 188, 22 Eylül 1949, s.3
- 1166- “Onlar mı Tezadda, Biz mi Gaflette?”, Cilt 8, Sayı 188, 29 Eylül 1949, s.3
- 1167- “Medeni Bir Millet Parlamento Kanalıyla İradesini Nasıl İfade Eder?...”, Cilt 8, Sayı 188, 29 Eylül 1949, s.8
- 1168- “Kasketlinin Zaferi”, Cilt 8, Sayı 191, 6 Ekim 1949, s.3
- 1169- “Rahmet Yerine Belki Kanımızı Sulayacak Efendi Hazretleri”, Cilt 8, Sayı 191, 6 Ekim 1949, s.9
- 1170- “Yine Yanlış Bir Tefsirle Hakikati Görmüyorlar”, Cilt 8, Sayı 191, 6 Ekim 1949, s.11
- 1171- “Başbakan Kime Meydan Okuyor?”, Cilt 8, Sayı 192, 13 Ekim 1949, s.3
- 1172- “(Asyon)lar ve (İzm)ler”, Cilt 8, Sayı 192, 13 Ekim 1949, s.4
- 1173- “Ya Devlet Kadrosu Sayın Başbakan?”, Cilt 8, Sayı 192, 13 Ekim 1949, s.9
- 1174- “Buhranların Buhranı”, Cilt 8, Sayı 193, 20 Ekim 1949, s.3
- 1175- “Yumurtlamak ve Yutgunmak”, Cilt 8, Sayı 193, 20 Ekim 1949, s.4
- 1176- “Meclisteki İlk Nutku”, Cilt 8, Sayı 193, 20 Ekim 1949, s.8
- 1177- “İlk Cumhuriyet Fikri”, Cilt 8, Sayı 194, 27 Ekim 1949, s.8

- 1154- “Sen-Ben Yerine Şu Yirmi Dört Umdeli Parti, Birgün Kapınızı Çalsa”, Cilt 8, Sayı 183, 11 Ağustos 1949, s.8
- 1155- “Hayır İle Şer’in Mücadelesi”, Cilt 7, Sayı 82, 4 Ağustos 1949, s.3
- 1156- “Tasfiyeye Uğrayan Büyük Sermaye”, Cilt 8, Sayı 184, 18 Ağustos 1949, s.3
- 1157- “Çünkü Tezad Çıkmazları Arasındaki Bu Bocalamalar Bir Tarih Kaderidir”, Cilt 8, Sayı 184, 18 Ağustos 1949, s.8
- 1158- “Nil Kıyılarına Hasret”, Cilt 8, Sayı 185, 25 Ağustos 1949, s.3
- 1159- “Cumhurbaşkanı İle C.H.P. Genel Başkanı Arasındaki Mücadele”, Cilt 8, Sayı 185, 25 Ağustos 1949, s.8
- 1160- “Mugalata Yeter Artık...”, Cilt 8, Sayı 186, 1 Eylül 1949, s.3
- 1161- “Tarlada Çürüyen Mahsüller Adına Celâliyelî Kavundan Mes’ul Arıyan Sayın Başbakan’a Açık Mektup”, Cilt 8, Sayı 186, 1 Eylül 1949, s.8
- 1162- “Uydurma Dil”, Cilt 8, Sayı 186, 1 Eylül 1949, s.13
- 1163- “Nerede O Adaleti Hiçe Sayan Celâdet?”, Cilt 8, Sayı 188, 15 Eylül 1949, s.3
- 1164- “Thorounburg’un Gördüğünü Biz de Görüyoruz. Ve...Vicdan Huzuruyla Hab-ı Gaflete Dahıyoruz!”, Cilt 8, Sayı 188, 15 Eylül 1949, s.8
- 1165- “Sırça Köşktekinin Karar Buhranı”, Cilt 8, Sayı 188, 22 Eylül 1949, s.3
- 1166- “Onlar mı Tezadda, Biz mi Gaflette?”, Cilt 8, Sayı 188, 29 Eylül 1949, s.3
- 1167- “Medeni Bir Millet Parlamento Kanalıyla İradesini Nasıl İfade Eder?...”, Cilt 8, Sayı 188, 29 Eylül 1949, s.8
- 1168- “Kasketlinin Zaferi”, Cilt 8, Sayı 191, 6 Ekim 1949, s.3
- 1169- “Rahmet Yerine Belki Kanımızı Sulayacak Efendi Hazretleri”, Cilt 8, Sayı 191, 6 Ekim 1949, s.9
- 1170- “Yine Yanlış Bir Tefsirle Hakikati Görmüyorlar”, Cilt 8, Sayı 191, 6 Ekim 1949, s.11
- 1171- “Başbakan Kime Meydan Okuyor?”, Cilt 8, Sayı 192, 13 Ekim 1949, s.3
- 1172- “(Asyon)lar ve (İzm)ler”, Cilt 8, Sayı 192, 13 Ekim 1949, s.4
- 1173- “Ya Devlet Kadrosu Sayın Başbakan?”, Cilt 8, Sayı 192, 13 Ekim 1949, s.9
- 1174- “Buhranların Buhranı”, Cilt 8, Sayı 193, 20 Ekim 1949, s.3
- 1175- “Yumurtlamak ve Yutgunmak”, Cilt 8, Sayı 193, 20 Ekim 1949, s.4
- 1176- “Meclisteki İlk Nutku”, Cilt 8, Sayı 193, 20 Ekim 1949, s.8
- 1177- “İlk Cumhuriyet Fikri”, Cilt 8, Sayı 194, 27 Ekim 1949, s.8

- 1178- “Merhum Karabekir’in Manevi Mirası ve Rauf Orbay”, Cilt 8, Sayı 194, 27 Ekim 1949, s.9
- 1179- “Bir Başbakan Kitabı ve Tatbikatı”, Cilt 8, Sayı 194, 27 Ekim 1949, s.16
- 1180- “Reşit Paşa’nın Ruhu, İktidarla Konuştu”, Cilt 8, Sayı 195, 3 Kasım 1949, s.3
- 1181- “Kanunların Tatbiki Bizi Niçin Rahatsız Ediyor?”, Cilt 8, Sayı 195, 3 Kasım 1949, s.5
- 1182- “Koleksiyonumuzu Tamamlamak İçin”, Cilt 8, Sayı 195, 3 Kasım 1949, s.4
- 1183- “Nurettin Paşa’nın Valilik Meselesi”, Cilt 8, Sayı 195, 3 Kasım 1949, s.8
- 1184- “Bay Ahmet Emin Yalman’ın Aradığı (Masum)lara Dair”, Cilt 8, Sayı 195, 3 Kasım 1949, s.12
- 1185- “Aman Sakının! Vatan Haini Sayılır, Sürünürsünüz!”, Cilt 8, Sayı 197, 17 Kasım 1949, s.3
- 1186- “İkinci Kuvay-ı Milliye”, Cilt, 8, Sayı 198, 24 Haziran 1949, s.3
- 1187- “Kızarmayan İnsanlardan Kızaran Domatese Açık Mektup”, Cilt, 8, Sayı 198, 24 Kasım 1949, s.5
- 1188- “Vaadler Biterse”, Cilt, 8, Sayı 198, 24 Kasım 1949, s.4
- 1189- “Bir Taraf Hakikati Görmüyor”, Cilt, 8, Sayı 198, 24 Kasım 1949, s.10
- 1190- “Dikkat!... İftira Ruhu Hortlamasın”, Cilt 8, Sayı 199, 1 Aralık 1949, s.3
- 1191- “Kinsiz Bir Mantiğın Işığı Altında”, Cilt 8, Sayı 199, 1 Aralık 1949, s.10
- 1192- “Onlar Yıkıla, Bu da Ölü Dursun!...”, Cilt 8, Sayı 199, 1 Aralık 1949, s.10
- 1193- “Beşyüz Yıl Önce Türk Edirne”, Cilt 8, Sayı 199, 1 Aralık 1949, s.18
- 1194- “Vicdan mı İthal Edelim?”, Sayı 200, 8 Aralık 1949
- 1195- “Otuz Milyon İnsanın Akibeti Araştırılıyor”, Sayı 200, 8 Aralık 1949, s.7
- 1196- “Die Meltmoche’den Tercüme En Üstün Dünya Kanunu Yürürlüğe Giriyor”, Sayı 200, 8 Aralık 1949, s.5
- 1197- “Çegirgenin Üçüncü Atlayışı”, Sayı 201, 15 Aralık 1949, s.3
- 1198- “Kolay Kazanabilmenin Ebedi Ermişleri”, Sayı 201, 15 Aralık 1949, s.5
- 1199- “Hangisi Değer”, Sayı 201, 15 Aralık 1949, s.4
- 1200- “Sarı Çizmeli Sabunlar”, Sayı 201, 15 Aralık 1949, s.5
- 1201- “Padişah’a İlk Telgrafi”, Sayı 201, 15 Aralık 1949, s.8
- 1202- “Çöküntü”, Sayı 201, 15 Aralık 1949, s.10
- 1203- “Bir Şehitin Hatırasına Saygı”, Sayı 201, 15 Aralık 1949, s.10

- 1204- “Sinsi, Teşkilatlı Bir Propaganda Üzerinde...”, Cilt 8, Sayı 202, 22 Aralık 1949, s.3
- 1205- “Altınlarımız”, Cilt 8, Sayı 202, 22 Aralık 1949, s.4
- 1206- “Otuz Yıl Önce Yirmi Yedi Aralık”, Cilt 8, Sayı 202, 22 Aralık 1949, s.8
- 1207- “Halkın Vicdanı Müsbetin Yanındadır”, Cilt 8, Sayı 202, 22 Aralık 1949, s.9
- 1208- “Hazin Bir Muhasebe”, Cilt 8, Sayı 203, 30 Aralık 1949, s.3
- 1209- “Kahramanlarımız”, Cilt 8, Sayı 203, 30 Aralık 1949, s.4
- 1210- “Rapor”, Cilt 8, Sayı 203, 30 Aralık 1949, s.5
- 1211- “İlk Yılbaşı Gecesi Hatıraları”, Cilt 8, Sayı 203, 30 Aralık 1949, s.8
- 1212- “1950’nin Eşiğinde: Aksaray’daki Ev Ne Alemde?”, Cilt 8, Sayı 203, 30 Aralık 1949, s.10
- 1213- “Tuzlu Su Politikası Nihayet Hedefini Buluyor Mu?”, Cilt 8, Sayı 203, 30 Aralık 1949, s.17
- 1214- “Eshabı Kehfin Kıpırdanışı”, Sayı 204, 5 Ocak 1950, s.3
- 1215- “Altınlar Akıyor”, Cilt 8, Sayı 205, 12 Ocak 1950, s.3
- 1216- “Bayar’la Bayur’u Bekleyen İmtihan”, Sayı 206, 19 Ocak 1950, s.5
- 1217- “Ne Devrin Dreytüsü Ne Falan Şaşkın... Sadece Büyük Gafletin Devamı!...”, Sayı 206, 19 Ocak 1950, s.10
- 1218- “Kötü Bir Yed-Di Emin”, Sayı 206, 19 Ocak 1950, s.3
- 1219- “Seyid Borsasında Ustaların Yeni Balonları”, Cilt 8, Sayı 207, 26 Ocak 1950, s.8
- 1220- “Politika”, Cilt 8, Sayı 207, 26 Ocak 1950, s.1
- 1221- “Emekliye Ayrılış”, Cilt 8, Sayı 207, 26 Ocak 1950, s.5
- 1222- “Büyük Şal”, Cilt 8, Sayı 208, 2 Şubat 1950, s.1
- 1223- “Hazin ve Büyük İsraf”, 2 Şubat 1950, s.3
- 1224- “Bir (Zamane Kasidesi) Daha”, Sayı 209, 9 Şubat 1950, s.5
- 1225- “O Meşhur (Varto Mektubu) nun Devam mı?”, Sayı 210, 16 Şubat 1950, s.3
- 1226- “Yüz kırk Üç Sene Önceki İsveç Kafasını Aratmasınlar”, Sayı 212, 30 Şubat 1950, s.3
- 1227- “Cahiller ve Alimler”, Sayı 212, 30 Şubat 1950, s.4
- 1228- “Kurt Gibi Nesilleri Yiyen Ağrı”, Cilt 9, Sayı 216, 30 Mart 1950, s.3
- 1229- “Misilsiz Bir Fırsatın Kırtasiyecilik Zihniyeti İçinde Mahvına Dair Vesikalar”, Cilt 9, Sayı 216, 30 Mart 1950, s.8

- 1230- “Yüz kırk Üç Sene Önceki İsveç Kafasını Aratmasınlar”, Cilt 9, Sayı 216, 30 Mart 1950, s.13
- 1231- “Şaşmayalım: Tarih Hükümünü İcra Ediyor...”, Cilt 9, Sayı 217, 7 Nisan 1950, s.3
- 1232- “Recep Peker’in Arkasındakilere Verdiği Ders”, Cilt 9, Sayı 218, 13 Nisan 1950, s.5
- 1233- “Türkiye Halkı Bir Hemşeri Arıyor...”, Cilt 9, Sayı 218, 13 Nisan 1950, s.3
- 1234- “Seçim Akıntıları İçinde Arka Sokaktakinin Geçim Gemisi Nereye Gidiyor?”, Cilt 9, Sayı 218, 13 Nisan 1950, s.8
- 1235- “Bir Şal Kalkıverdi”, Cilt 9, Sayı 220, 27 Nisan 1950, s.3
- 1236- “Vuslat Yine Bir Kaldı Güzel...”, Cilt 9, Sayı 221, 4 Mayıs 1950, s.3
- 1237- “İnşallah Bu Sefer İnşallah Diyelim ve Ümitle Bekleyelim”, Cilt 9, Sayı 221, 4 Mayıs 1950, s.8
- 1238- “Sayın Maliye Vekiline”, Sayı 1, 6 Aralık 1962, s.4
- 1239- “Ankara’lının Defteri”, Sayı 1, 6 Aralık 1962, s.9
- 1240- “Halk Partisinde Post Kavgası”, Sayı 1, 6 Aralık 1962, s.14
- 1241- “Emin Su Davasından Bir Açıklama”, Sayı 1, 6 Aralık 1962, s.15
- 1242- “Evet!...Adalet Mülkün Temelidir”, Sayı 1, 6 Aralık 1962, s.16
- 1243- “Halkın Kalbi”, Sayı 1, 6 Aralık 1962, s.18
- 1244- “Ne Düşünüyor”, Sayı 2, 13 Aralık 1962, s.2
- 1245- “Vatan Kurtaran Aslan Bolluğu”, Sayı 2, 13 Aralık 1962, s.3
- 1246- “Maarif Sohbetlerimiz”, Sayı 2, 13 Aralık 1962, s.8
- 1247- “Koptuğumuz Dünya: Ezher Nasır ve İslam Liderliği”, Sayı 2, 13 Aralık 1962, s.14
- 1248- “Bugün Sana Yarın Bana”, Sayı 2, 13 Aralık 1962, s.18
- 1249- “Demokrat Partinin Veraset Kavgası”, Sayı 2, 13 Aralık 1962, s.22
- 1250- “Bir Hayal Nasıl Hakikat Olur?, 150.600 Liraya Herkese 1 Ev Yapmak Kabildir”, Sayı 2, 13 Aralık 1962, s.26
- 1251- “Bir Yücelik Üzerinde”, Sayı 3, 20 Aralık 1962, s.3
- 1252- “Sayın Gümrük ve Tekel Bakanına”, Sayı 3, 20 Aralık 1962, s.4
- 1253- “Her Yol Gene Ankara’dan Geçer mi?”, Sayı 3, 20 Aralık 1962, s.5
- 1254- “Yarımkı Rusya”, Sayı 3, 20 Aralık 1962, s.10
- 1255- “Maarif Sohbetlerimiz -3-”, Sayı 3, 20 Aralık 1962, s.16

- 1256- “Maraşal Çakmak”, Sayı 3, 20 Aralık 1962, s.18
- 1257- “Kaba Kuvvet Kim?”, Sayı 4, 27 Aralık 1962, s.3
- 1258- “Devlet’te ve Millet’te Lider Buhranı”, Sayı 4, 27 Aralık 1962, s.6
- 1259- “Parti mi? Mahalle Kahvesi mi?”, Sayı 4, 27 Aralık 1962, s.8
- 1260- “Maraşal Çakmak ve Reisi Cumhur Seçiminin İçyüzü”, Sayı 4, 27 Aralık 1962, s.10
- 1261- “Kendini Bil Kanunu”, Sayı 4, 27 Aralık 1962, s.12
- 1262- “Maarif Sefaletimiz -4-”, Sayı 4, 27 Aralık 1962, s.15
- 1263- “Kapağımızdaki Yavru Yeni Yıl Seni Bu Ülkeye Çok Görüyor”, Sayı 4, 27 Aralık 1962, s.18
- 1264 - “Kendini Bil Kanunu”, Sayı 4, 27 Aralık 1962, s. 12
- 1265 - “Komünizm Dersleri”, Sayı 4 27 Aralık 1962, s. 21
- 1266 - “Habib Burgiba Atatürk Yolunda Bir Lider”, Sayı 4, 27 Aralık 1962, s. 30
- 1267 - “Kapağımızdaki Yavru Yeni Yıl Seni Bu Ülkeye Çok Görüyor”, Sayı 4, 27 Aralık 1962, s. 18
- 1268 - “Örtüleri Siz Kaldırın”, Sayı 5, 3 Ocak 1962, s. 3
- 1269 - “Sayın Adliye Vekiline”, Sayı 5, 3 Ocak 1962, s. 4
- 1270 - “Parti Bolluğu İçinde Partisiz Memleket Türkiye”, Sayı 5, 3 Ocak 1962, s. 6
- 1271 - “Bir Büyük Kadın’ın Ardından”, Sayı 5, 3 Ocak 1962, s. 9
- 1272 - “Maraşal Çakmak”, Sayı 5, 3 Ocak 1962, s. 14
- 1273 - “Millet ve İktidar’a Göre Aranan Muhalefet”, Sayı 5, 3 Ocak 1962, s. 18
- 1274 - “Salih Saim Unar”, Sayı 5, 3 Ocak 1963, s. 30
- 1275 - “Haşmetlü Bulut Hazretleri”, Sayı 6, 10 Ocak 1963, s. 3
- 1276 - “, Cuntayı Kim Düşünür”, Sayı 6, 10 Ocak 1963, s. 4
- 1277 - “Meraşal Çakmak Son Mülakatında Millete Neler Söylemiştir?”, Sayı 6, 10 Ocak 1963, s. 14
- 1278 - “Yüzyıllardır Bir Millet Olabilmenin Emegini Bekliyor!”, Sayı 6, 10 Ocak 1963, s. 18

- 1279 - “Türkiye’yi Parçalama Yolunda Devam Eden Gizli-Açık Kavgalar”, Sayı 1, 26 Ekim 1967, s. 3
- 1280 - “Mukaddes Darağacı, Türkiye Büyük Millet Meclisi Halk Jurisi ve Aranan Yürek Sahibi”, Sayı 1, 26 Ekim 1967, s. 5
- 1281 - “Ey Türk Uyan! Türkiye Latin Amerika Olabilir! Ufuktaki Karanlık”, Sayı 1, 26 Ekim 1967, s. 6
- 1282 - “Sayın Demirel, Orta Sınıfın’ Fasulye Tenceresini’ Hatırlayacak mısınız?”, Sayı 1, 26 Ekim 1967, s. 8
- 1283 - “Rahmetli Cavit Bey’in Ruhundan Maliye Vekili Cihat Bilge Han’a”, Sayı 1, 26 Ekim 1967, s. 9
- 1284 - “Boşluktaki Kopuk”, Sayı 2, 2 Kasım 1967, s. 3
- 1285 - “Meclisin Gündemi Çetin Altanlar, Sönük Balonlar ve Cücelerin Cüceler Yaratması”, Sayı 2, 2 Kasım 1967, s. 5
- 1286 - “Yeter Söz Tarihindir”, Sayı 2, 2 Kasım 1967, s. 8
- 1287 - “128 Senelik Rüya”, Sayı 3, 9 Kasım 1967, s. 3
- 1288 - “Niçin Ölümün Üstüne Gitti?”, Sayı 3, 9 Kasım 1967, s. 8
- 1289 - “İslâmiyete Karşı Hristiyanlık, Müsevîlik Cephesi Kuruluyor”, Sayı 3, 9 Kasım 1967, s. 12
- 1290 - “Bu Ülkeninn Gerçek Sahipleri”, Sayı 4, 16 Kasım 1967, s. 3
- 1291 - “Bay Batur! Komünizmi Sizler Besliyorsunuz”, Sayı 4 16 Kasım 1967, s. 5
- 1292 - “Hilafet Hasreti”, Sayı 4, 16 Kasım 1967, s. 8
- 1293 - “Hunharca Öldürülen Mussolini’nin Kabri Bir Ziyaretgâh Oldu”, Sayı4, 16 Kasım 1967, s. 12
- 1294 - “Ya Göründüğün Gibi Ol, Ya Olduğun Gibi Görün!...”, Sayı 5, 23 Kasım 1967, s. 3
- 1295 - “Kıbrıs Masalının Gerçek Sonucu”, Sayı 5, 23 Kasım 1967, s. 5
- 1296 - “Kıbrıs Masalı”, Sayı 5, 23 Kasım 1967, s. 8

- 1297 - “Atatürk’ün Arkadaşları!...İsmet İnönü’nün Anlattıkları İçin Neler Düşünüyorsunuz?”, Sayı 5, 23 Kasım 1967, s. 12
- 1298 - “Av... Türk Avı... Sürek Avı...”, Sayı 6, 30 Kasım 1967, s. 3
- 1299 - “Anlaşmalarla Enosis’i Önleyemezsiniz”, Sayı 6, 30 Kasım 1967, s. 7
- 1300 - “Dr. Rıza Nur’un Aziz Ruhuna”, Sayı 6, 30 Kasım 1967, s. 12
- 1301 - “Bir Vasiyeti Yerine Getirirken”, Sayı 7, 7 Aralık 1967, s. 3
- 1302 - “Bir Padişah Dersi”, Sayı 7, 7 Aralık 1967, s. 8
- 1303 - “Akıl ve Mantık Yolunda Devam Demirel”, Sayı 7, 7 Aralık 1967, s. 9
- 1304 - “Nankörlük ve Mirassız Mirasyedilik”, Sayı 7, 7 Aralık 1967, s. 11
- 1305 - “Ankaradaki Harp Sahası Nasıl Esti, Nasıl Dindi?”, Sayı 7, 7 Aralık 1967, s. 14
- 1306 - “Millet Kapamıyor Allaha Ismarladık”, Sayı 8, 14 Aralık 1967, s. 4
- 1307 - “Patrikhane”, Sayı 8, 14 Aralık 1967, s. 8
- 1308 - “Kökünden Kopmuş Boşluktaki Ülke!...”, Sayı 8, 14 Aralık 1967, s. 14

Hakka Doğru Dergisi (İstanbul)

- 1309- “Türkçe İbadet ve Ali Suavi”, Cilt 1, Sayı 1, 15 Ocak 1959, s.10
- 1310- “Mehmet Akif’in Müslümanlıkta Medeniyet Anlayışı”, Cilt 1, Sayı 2, 30 Ocak 1959, s.12
- 1311- “İyilik ve Fenalık”, Cilt 1, Sayı 5, 15 Mart 1959, s.3

Çağımız Dergisi (İstanbul)

- 1312- “Bayar’ın Kasım 1954, Nutku Üzerine Tahminler”, Sayı 1, Ekim 1954, s.3
- 1313- “Mustafa Kemal’i: Terakkiperver Fırkanın Feshine Kimler, Nasıl Zorlamışlardı?”, Sayı 1, Ekim 1954, s.6
- 1314- “Sanki Türkiye’de Hergün Balo Vardı!...”, Sayı 1, Ekim 1954, s.11
- 1315- “Tarih, Mendres, Üçüncü Adam”, Sayı 1, Ekim 1954, s.15

- 1316- “Kıbrıs’ın Türk Olduğunu İsbad Eden Gizli Kalmış Ahdi Bir Vesikayı Ortaya Koyuyoruz”, Sayı 1, Ekim 1954, s.22
- 1317- “İktidar ve Aydın”, Sayı 1, Ekim 1954, s.25
- 1318- “Çanlar Kimin İçin Çalışıyor?, Çanlar Bizim İçin Çalışıyor!”, Sayı 1, Ekim 1954, s.26
- 1319- “Grev mi?, Diyelim ki Evet...Fakat Ne Zaman?”, Sayı 1, Ekim 1954, s.42
- 1320- “Sevinelim Ölçüler Cüce Kalıyor!”, Sayı 2, Kasım 1954, s.3
- 1321- “Meclisin Sakin Manzarası, Günahların Kefareti, Dördüncü Menderes Kabinesine Doğru”, Sayı 2, Kasım 1954, s.4
- 1322- “Efkarı Umumiye”, Sayı 2, Kasım 1954, s.8
- 1323- “Kulak Verin; Çocuklar Ağlıyor!”, Sayı 2, Kasım 1954, s.10
- 1324- “Hüseyin Cahit’i Kim Mahkum Etti?”, Sayı 2, Kasım 1954, s.11
- 1325- “Parlemento Hayatımızda Daima Yerinde Duran Demokles’in Kılıncı: PARTİ DİSİPLİNİ”, Sayı 2, Kasım 1954, s.12
- 1326- “Şu Hadiseler Karşısında (Hayat Tanzim) Siyasetimiz Olduğunu İddia Edebilirmiyiz?”, Sayı 2, Kasım 1954, s.16
- 1327- “Hepsi Bu Köprüden Geçmeye Korkmuşlardı: Devam Mendres!...”, Sayı 2, Kasım 1954, s.18
- 1328- “Sadrazam Fuad Paşa’nın Vasiyetinden Bugün İçin Dersler”, Sayı 2, Kasım 1954, s.25
- 1329- “On Altıncı Ölüm Yıldönümünde ATATÜRK’e Mektup”, Sayı 2, Kasım 1954, s.26
- 1330- “(Meslek Jurileri) Devri Gelmedi mi?”, Sayı 2, Kasım 1954, s.35
- 1331- “İnkılaplar ve Para Cüzdanı”, Sayı 2, Kasım 1954, s.43
- 1332- “Çağın Kafası Nerede?”, Sayı 2, Kasım 1954, s.47
- 1333- “Çöküntü”, Sayı 3, Aralık 1954, s.3
- 1334- “Türkiye’ye Nasıl Bir Devlet Reisi Lazım?, Pasif Aydın’ın Tebessümü...”, Sayı 3, Aralık 1954, s.4
- 1335- “Vatandaşlar Söz Aldılar”, Sayı 3, Aralık 1954, s.16
- 1336- “Bizde ve Onlarda Belediye Reisleri”, Sayı 3, Aralık 1954, s.20
- 1337- “Ölü Büyüklerin Ruhları Türkiye’nin Bugünkü Halini Münakaşa Ettiler”, Sayı 3, Aralık 1954, s.26
- 1338- “Ankara Yolunda Bir (Elçi)”, Sayı 3, Aralık 1954, s.34

- 1339- “Şair Tevfik Fikret’e Ait Bâkir Bir Hatıra”, Sayı 3, Aralık 1954, s.42
- 1340- “Tecessüsün Fikirle Mücadelesi”, Sayı 4, Ocak 1955, s.3
- 1341- “Türkiye’de Demokrasi Var mı?, 1789 Ölçüleri, Siyasi Rüşd Meselesi ve İki Parti...”, Sayı 4, Ocak 1955, s.4
- 1342- “Bir Başka Adaletsizliğin Eşiğinde”, Sayı 4, Ocak 1955, s.10
- 1343- “Yabancı Erkekler ve Türk Kızları”, Sayı 4, Ocak 1955, s.11
- 1344- “İstanbul’un (Kurtarılması) İçin Devletin İktisadi Merkezi Olmasını Teklif Ediyoruz”, Sayı 4, Ocak 1955, s.12
- 1345- “Maliye Vekili Sayın Hasan Polatkan’a İthaf”, Sayı 4, Ocak 1955, s.16
- 1346- “Matbuat Nizam’ını Birinci Meşrutiyet Mebuslar Meclisi, Nasıl Görüşüyor?”, Sayı 4, Ocak 1955, s.18
- 1347- “Vahidettin İltifat ve Dua Etti... Korkuyordu. Tereddüt ve Endişesini Saklayamıyordu”, Sayı 4, Ocak 1955, s.22
- 1348- “Hiç Şüphesiz Türk Cemiyeti Manevi Bir Buhran Geçiriyor”, Sayı 4, Ocak 1955, s.26
- 1349- “Yirmi Beş Sene Önce, Orta Anadolu’nun Büyük Bir Kısımını Nasıl Boşaltılmak İstenmiştir”, Sayı 4, Ocak 1955, s.28
- 1350- “Devleti Bırakıp, Biz, Millet Olarak Devam Edelim”, Sayı 4, Ocak 1955, s.44
- 1351- “Yerköy Sulh Müzakerelerinde, Rus Elçileri İçin Saraydan Gönderilen BÜYÜLER!”, Sayı 4, Ocak 1955, s.45
- 1352- “Yaş ve Kuru”, Sayı 4, Ocak 1955, s.47
- 1353- “Zorbalarıda mı Tarihi Şahsiyet Sayıyoruz?”, Sayı 4, Ocak 1955, s.47
- 1354- “Namusların Zorlaması”, Sayı 5, Şubat-Mart 1955, s.3
- 1355- “Parlamento Hayatının En Zayıf Noktası: Bütçe Tenkitleri...”, Sayı 5, Şubat-Mart 1955, s.4
- 1356- “Meşru aln Teri Öğüten Bu Değirmenin Suyu Nereden Geliyor?”, Sayı 5, Şubat-Mart 1955, s.9
- 1357- “Bir (Ölü)den Başvekile Açık Mektup”, Sayı 5, Şubat-Mart 1955, s.14
- 1358- “Görülüyor ki İslam Dini, Dünden Ağır Bir İnhirâf Tehlikesine Maruzdur. İşte Misalleri.”, Sayı 5, Şubat-Mart 1955, s.16
- 1359- “Kömür Havzasındaki Emeklerin ve Ümitlerin Neticesi: Başka Bir Çare Bulabilmek!”, Sayı 5, Şubat-Mart 1955, s.22

- 1360- “Son Perdesi Oynanan Bir Dramdan Bazı Sahneler”, Sayı 5, Şubat-Mart 1955, s.26
- 1361- “Milli Hasretler Mısralaşınca Ortaya Nasıl Bir Eser Çıkabilir, Görmek İster misiniz?”, Sayı 5, Şubat-Mart 1955, s.28
- 1362- “Mustafa Kemal’e Diktatör Dedirten Hadiseler Şekil Değiştirerek Adnan Mendesi’de Zorluyor mu?”, Sayı 5, Şubat-Mart 1955, s.35

Tarih Konuşuyor Dergisi (İstanbul’da)

- 1363 - “Tarihi konuşturabilmek!”, Sayı 1, Şubat 1964, s. 3
- 1364 - “Atatürk’ün Çankaya’ya Gömülmesine Kimler, Hangi Sebeplerden Mani Olmuşlardı?”, Sayı 1, Şubat 1964, s. 7
- 1365 - “Beşinci Sultan Murad’a Verilecek İngiliz Prensesi”, Sayı 1, Şubat 1964, s. 11
- 1366 - “Millî Mücadelenin İlk Mehter Takımı”, Sayı 1, Şubat 1964, s. 18
- 1367 - “Talât, Enver, Cemal Paşalar Memleketi Niçin ve Nasıl Terketmişlerdi?”, Sayı 1, Şubat 1964, s. 22
- 1368 - “Muşavir Paşa, İstanbul’un O Müthiş ‘On Beş Günü’nü Anlatıyor”, Sayı 1, Şubat 1964, s. 30
- 1369 - “Sizde Yazacaksınız!”, Sayı 1, Şubat 1964, s. 45
- 1370 - “Namık Kemal’in Kedi’ye (İktidar’a) Mersiyesi”, Sayı 1, Şubat 1964, s. 46
- 1371 - “Selimiye Kışlasının Unutulmaz Misafiri: Lâmbalı Kadın”, Sayı 1, Şubat 1964, s. 54
- 1372 - “Halife Abdülmecid Efendiye İngiliz ve Fransızların Gizli Teklifleri”, Sayı 1, Şubat 1964, s. 61
- 1373 - “Patrik Grigoryos’un Çar Birinci Aleksandr’a Tavsiyesi”, Sayı 1, Şubat 1964, s. 66
- 1374 - “Kıbrıs Dâvâsı, Adnan Menderes ve İlk Günler”, Sayı 1, Şubat 1964, s. 71

- 1375 - “Atatürk ve Devrimleri Tarih Bibliyografyası”, Sayı 1, şubat 1964, s. 80
- 1376 - “Kendini Bil”, Sayı 2, Mart 1964, s. 87
- 1377 - “Amasya Protokolü’ndaki Gizli Madde”, Sayı 2, Mart 1964, s. 88
- 1378 - “Teşkilat-ı Mahsusa”, Sayı 2, Mart 1964, s. 91
- 1379 - “Kahraman-ı Hürriyet Niyazi Bey’in ‘İlk ve Son’ Anadolu Seyahati”, Sayı 2, Mart 1964, s. 101
- 1380 - “Sultan Abdülaziz 97 Sene Evvel Pariste Neler Görmüştü?”, Sayı 2, Mart 1964, s. 109
- 1381 - “Tepedelenli Ali Paşanın Sırları”, Sayı 2, Mart 1964, s. 115
- 1382 - “Kanuni’nin Vasiyeti..Ve, Sonrası”, Sayı 2, Mart 1964, s. 118
- 1383 - “Rus Çarı Birinci Nikola’nın İntiharı”, Sayı 2, Mart 1964, s. 120
- 1384 - “Millî Mücadelede, Ankara İstiklâl Mahkemesinin Astığı İlk Yabancı Suikastçı”, Sayı 2, Mart 1964, s. 122
- 1385 - “Lozan’da İsmet Paşa- Dr. Rıza Nur İhtilâfının Sebepleri”, Sayı 2, Mart 1964, s. 128
- 1386 - “Talat Paşa’nın Berlindeki Son Günleri”, Sayı 2, Mart 1964, s. 133
- 1387 - “Enver Paşa’nın Harbiye Nazırlığında Bilinmeyen Hakikatler”, Sayı 2, Mart 1964, s. 137
- 1388 - “Yunanlılar’ın Anadolu’yu İstilâ Plânı Paris’te, Kimler Evet demişlerdi?”, Sayı 2, Mart 1964, s. 143
- 1389 - “Napoleon’un Hayatında Bir Kadın-Bir Çatı”, Sayı 2, Mart 1964, s. 147
- 1390 - “İngilizleri İstanbul’u İşgale Rauf Bey mi Mecbur Etti?”, Sayı 2, Mart 1964, s. 152
- 1391 - “Nineler ve Dedelerin Hayatlarından Çizgiler”, Sayı 2, Mart 1964, s. 158
- 1392 - “Halk Mebusu’nun Dilinde 87 Yıl!”, Sayı 2, Mart 1964, s. 163
- 1393 - “Sonuncusu ile İsmet İnönü’ye Suikast Teşebbüsleri”, Sayı 2, Mart 1964, s. I-II

- 1394 - “Vur bre Ha, Kır Bre Ha!..”, Sayı 3, Nisan 1964, s. 171
- 1395 - “Kırk Dört Yıl Önceki, Karar Günü!...”, Sayı 3, Nisan 1964, s. 178
- 1396 - “Feld Mareşal Fon Moltke’nin Anlattıkları”, Sayı 3, Nisan 1964, s. 185
- 1397 - “Fatih Bizans Surlarını Nasıl Kuşatmıştı?”, Sayı 3, Nisan 1964, s. 189
- 1398 - “Mustafa Kemal, General Sherrill ve Bazı Gerçekler”, Sayı 3, Nisan 1964, s. 201
- 1399 - “Bir Yıldönümünün Hatırlattıkları”, Sayı 3, Nisan 1964, s. 204
- 1400 - “Bizim Tarihçilerimizin İsminden Bahsetmediği Şehzade Halil’in Macerası”, Sayı 3, Nisan 1964, s. 213
- 1401 - “Saraçoğlu-Molotof Çatışmasının Meçhul Sahneleri”, Sayı 3, Nisan 1964, s. 217
- 1402 - “Mehmetçik’in Ağabeyisi: Osmancık,”, Sayı 3, Nisan 1964, s. 222
- 1403 - “Paylaşılmayan Kafa ve Biz”, Sayı 3, Nisan 1964, s. 2256
- 1404 - “Esir Pazarı ve Cariyeler”, Sayı 3, Nisan 1964, s. 235
- 1405 - “Reşid Paşa Kırım Harbi’ni Nasıl Hazırladı”, Sayı 3, Nisan 1964, s. 241
- 1406 - “Dedeler’in Evinde Kış Mangalı’nın Yirmidört Saati”, Sayı 3, Nisan 1964, s. 241
- 1407 - “Ümitlerin Can Çekişmesi”, Sayı 4, Mayıs 1964, s. 255
- 1408 - “Yangın Yeri”, Sayı 4, Mayıs 1964, s. 256
- 1409 - “Milli Mücadelenin İlk Kabinesi”, Sayı 4, Mayıs 1964, s. 257
- 1410 - “Gazan Han’ın Adelet Tası, Un, Yağ, Bal”, Sayı 4, Mayıs 1964, s. 266
- 1411 - “Bir Kurtuluş Umidi Sönmüştü...”, Sayı 4, Mayıs 1964, s. 267
- 1412 - “Samsun Yolunda Mustafa Kemal’e Vapurunun Batırılacağını Kim Haber Vermişti?”, Sayı 4, Mayıs 1964, s. 277
- 1413 - “15 Mayıs 1919 Kara Gününde İlk Türk Şehidi ve Ardındaki Yıllar”, Sayı 4, Mayıs 1964, s. 282
- 1414 - “(Bizans Devri) Kapanırken Şehirde Olanların Anlattıkları”, Sayı 4, Mayıs 1964, s. 291

- 1415 - “1672’de Edirne’de Polonya’va Yürüyen Ordularımızın Uğurlama Töreni, Dördüncü Sultan Mehmed ve Antuvan Gallan”, Sayı 4, Mayıs 1964, s. 301
- 1416 - “Mehmet Âkif ve Toprak Altındaki Kılıcı”, Sayı 4, Mayıs 1964, s. 312
- 1417 - “Lozan’ın Kangrenleşen Boşlukları”, Sayı 4, Mayıs 1964, s. 313
- 1418 - “Gürzan-Grivas-Halil Nuri Yurdakul”, Sayı 4, Mayıs 1964, s. 324
- 1419 - “Dr. Rıza Nur ve Gerçeklerden Selâm!...”, Sayı 4, Mayıs 1964, s. 325
- 1420 - “Kaybettiğimiz Kıymet”, Sayı 4, Mayıs 1964, s. 329
- 1421 - “Tuzlu Çilek”, Sayı 5, Haziran 1964, s. 339
- 1422 - “İki Gazete İsmi ve Bir Adam...”, Sayı 5, Haziran 1964, s. 5
- 1423 - “Hasta Atatürk’ün Çağırdığı Ali Fuad Cebesoy’la Buluşmasını Önlediler...”, Sayı 5, Haziran 1964, s. 343
- 1424 - “Bir Kanun, Otuz Yıl ve Daima O Sarı Alev!...”, Sayı 5, Haziran 1964, s. 350
- 1425 - “İkinci Meşrutiyet Mebusan Meclisinde ‘Komisyon’ İddiası ve Kürsüde Tokat”, Sayı 5, Haziran 1964, s. 351
- 1426 - “Zarif Bir Padişah’tan Fıkralar”, Sayı 5, Haziran 1964, s. 356
- 1427 - “Sultan Aziz’in İntiharını Mah-ı Felek Kalfa Anlatıyor”, Sayı 5, Haziran 1964, s. 371
- 1428 - “Atatürk ve Selanik”, Sayı 5, Haziran 1964, s. 371
- 1429 - “Sultan Mecid ve Mahşer Midillisi”, Sayı 5, Haziran 1964, s. 394
- 1430 - “Yalılar, İçindekiler ve Evdekiler”, Sayı 5, Haziran 1964, s. 394
- 1431 - “Sultan Reşad’ın Şahsî Mirasının Akibeti”, Sayı 5, Haziran 1964, s. 400
- 1432 - “Vatikan 392 Yıldır, Sen-Bartelmi Faciasına Ait Korkunç Vesikaları Neşrettirmiyor!...”, Sayı 5, Haziran 1964, s. 403
- 1433 - “Çakırçalı Mehmet ve Masallaştırılan Hayatı”, Sayı 5, Haziran 1964, s. 406
- 1434 - “Otuz Bir Mart Sonrasında Ordu ve Politika”, Sayı 5, Haziran 1964, s. 41
- 1435 - “Daralan Gök Kubbemiz”, Sayı 6, Temmuz 1964, s. 423

- 1436 - “Bir Yüzüncü Yıl”, Sayı 6, Temmuz 1964, s. 424
- 1437 - “Erzurum Kongresinde Perde Arkası: Sine-i Millete Bir Ferd Olarak Çekilme Kararının Gecesi”, Sayı 6, Temmuz 1964, s. 425
- 1438 - “Papa’nın Fatih Sultan Mehmed’e Hristiyanlık Teklifi”, Sayı 6, Temmuz 1964, s. 431
- 1439 - “Ahmet Celâlettin Paşanın Sultan Hamid’e Suikasd Teşebbüsü”, Sayı 6, Temmuz 1964, s. 441
- 1440 - “Birinci Meclis ‘Millî Misak’ Üzerine Nasıl Yemin İçmişti”, Sayı 6, Temmuz 1964, s. 447
- 1441 - “Karısından Borç Para Alan Padişah”, Sayı 6, Temmuz 1964, s. 450
- 1442 - “Türk’e Karşı Arab İhaneti, Arab Duygusu, Arab Baskısı”, Sayı 6, Temmuz 1964, s. 453
- 1443 - “İlk Sulh Balosuna Osmanlı Devlet Büyükleri Nasıl Gelmişlerdi”, Sayı 6, Temmuz 1964, s. 459
- 1444 - “Atatürk Rauf Bey’le Ne Görüşebilmiş, Nede O’nu Mebus Yaptırabilmişti...”, Sayı 6, Temmuz 1964, s. 475
- 1445 - “Bir Cesaret Meselesi”, Sayı 6, Temmuz 1964, s. 475
- 1446 - “Asrın Casusluğu ve Çiçeron’un Esrarı”, Sayı 6, Temmuz 1964, s. 495
- 1447 - “Kızlar Ağasının Aklı...”, Sayı 7, Ağustos 1964, s. 507
- 1448 - “Küçük Düşmanlar Büyük Düşmanlar”, Sayı 7, Ağustos 1964, s. 508
- 1449 - “Yunan Başkumandanı Trikopolis Nerede, Kime, Nasıl Teslim Oldu?”, Sayı 7, Ağustos 1964, s. 509
- 1450 - “Yeni Osmanlıların İlk Şahsiyetleri ve Gurbet Günleri”, Sayı 7, Ağustos 1964, s. 537
- 1451 - “Haçlılar ve Piyar Lermi”, Sayı 7, Ağustos 1964, s. 542
- 1452 - “Dolambaçlı Yollar”, Sayı 7, Ağustos 1964, s. 548
- 1453 - “Samur Devri Sultanının Düşüşü”, Sayı 7, Ağustos 1964, s. 549

- 1454 - “Devlet Paşaları, Millet Paşaları”, Sayı 7, Ağustos 1964, s. 556
- 1455 - “Mustafa Kemal ve Millî Mücadele Arkadaşları”, Sayı 7, Ağustos 1964, s. 569
- 1456 - “Batının Gözü”, Sayı 7, Ağustos 1964, s. 569
- 1457 - “Mukaddes İttifak İstanbul’u Ruslara Terkediyor”, Sayı 7, Ağustos 1964, s. 576
- 1458 - “Sultan Aziz ve Mısırlı Prens Tevhide Hanım”, Sayı 7, Ağustos 1964, s. 581
- 1459 - “Çay’a Konan Bandrol ve Ayaklanan Bir Millet”, Sayı 7, Ağustos 1964, s. 584
- 1460 - “Tarihin Sesi”, Sayı 8, Eylül 1964, s. 591
- 1461 - “Lamartin’in Anlattığı Ninelerimiz”, Sayı 8, Eylül 1964, s. 592
- 1462 - “Ordular İlk Hedefiniz Akdeniz İleri!..”, Sayı 8, Eylül 1964, s. 593
- 1463 - “1936 Dil Kurultayında Karabekir, Atatürk’le Nasıl Konuşturulmadı”, Sayı 8, Eylül 1964, s. 603
- 1464 - “Birinci Dünya Harbinde Savaş Boylarında! Osmanlı Şehzadeleri”, Sayı 8, Eylül 1964, s. 609
- 1465 - “On Altı Yâdigâr-ı Fütuvvet”, Sayı 8, Eylül 1964, s. 613
- 1466 - “9 Umde ve Halk Fırkası’nın Kuruluş İç Sebepleri”, Sayı 8, Eylül 1964, s. 617
- 1467 - “Türkiye’yi ‘Alkopsüz Ülke’ Yapma Savaşı”, Sayı 8, Eylül 1964, s. 620
- 1468 - “Son Sohbetinde Rauf Orbay’ın Anlattıkları”, Sayı 8, Eylül 1964, s. 637
- 1469 - “Hannibal’ın Hayat Hikayesi”, Sayı 8, Eylül 1964, s. 645
- 1470 - “Atatürk Otuz Bir Yıl Önce Celâl Bayar’ı Atina’ya Niçin Göndermişti?”, Sayı 8, Eylül 1964, s. 656
- 1471 - “Neye Yarar?”, Sayı 8, Eylül 1964, s. 669
- 1472 - “Yamyamlık”, Sayı 9, Ekim 1964, s. 675
- 1473 - “Makarios’a Teşekkür!”, Sayı 9, Ekim 1964, s. 677
- 1474 - “Tahsisat-ı Mesture (Örtülü Ödenek)”, Sayı 9, Ekim 1964, s. 688
- 1475 - “İlk Aydın Sarıklılar Ayaklanması Ve Mithat Paşa’nın Doksan Yedi Günlük Birinci Sadareti”, Sayı 9, Ekim 1964, s. 696

- 1476 - “Gümüş ve Altın’dan Vicdan”, Sayı 9, Ekim 1964, s. 704
- 1477 - “Slav Haçlı Seferi: Balkan Harbi”, Sayı 9, Ekim 1964, s. 705
- 1478 - “Yeterlilik Duygusu”, Sayı 9, Ekim 1964, s. 710
- 1479 - “Talât Paşa ve Saraya Damat Olan Dostları”, Sayı 9, Ekim 1964, s. 711
- 1480 - “Sadrazam Said Paşa İngiliz Elçiliğine Neden Sığınmıştı?”, Sayı 9, Ekim 1964, s. 719
- 1481 - “Türkler Yine Asya’ya Tıkılacaklardı”, Sayı 9, Ekim 1964, s. 722
- 1482 - “Afganlı Cemalettin ve Muhteşem Dâvası”, Sayı 9, Ekim 1964, s. 727
- 1483 - “Batıya Göre Sarayda Hayat”, Sayı 9, Ekim 1964, s. 739
- 1484 - “Sadrazam Sokakta”, Sayı 9, Ekim 1964, s. 741
- 1485 - “Osmancık Gönüllülerinin Destanı”, Sayı 9, Ekim 1964, s. 749
- 1486 - “Ziya Gökalp’i Yahya Kemal Anlatıyor”, Sayı 9, Ekim 1964, s. 749
- 1487 - “Kâtip Reşit Bey”, Sayı 10, Kasım 1964, s. 759
- 1488 - “3 Kasım 1839 Pazar Sabahı ve Tanzimat’ın Büyük Bazı”, Sayı 10, Kasım 1964, s. 765
- 1489 - “Ölümünden Az Evvel Sultan Hamid’in İfşa Ettiği Büyük Sır”, Sayı 10, Kasım 1964, s. 771
- 1490 - “Sarım Paşa’nın Derdi”, Sayı 10, Kasım 1964, s. 781
- 1491 - “Top Arabası Ağaçlarının Macerası!.....”, Sayı 10, Kasım 1968, s. 781
- 1492 - “Türkiye Büyük Millet Meclisi’ne Açık Mektup”, Sayı 10, Kasım 1968, s. 803
- 1493 - “Atatürk’ün Siyasî Vasiyeti Onuncu Yıl Nutku Üzerinde! Asıl Metin ve Çizilen Satırlar”, Sayı 10, Kasım 1964, s. 812
- 1494 - “Medeniyet Hamuru Bir Fedai”, Sayı 10, Kasım 1964, s. 831
- 1495 - “Şehit Ali Paşa’nın Öğütleri”, Sayı 11, Aralık 1964, s. 843
- 1496 - “İmparatorluğumluzun Yapısı”, Sayı 11, Aralık 1964, s. 844
- 1497 - “Birinci Meşrutiyetin İlânı”, Sayı 11, Aralık 1964, s. 845

- 1498 - “, Cafer Tayyar Paşa Mısır’ı Nasıl Kurtaracaktı?”, Sayı 11, Aralık 1964, s. 851
- 1499 - “, Cemal Paşa’nın Öldürülmesinden 8 Gün Önce Hüseyin Cahid’e Yazdığı Bitirilmemiş İfşaat Mektubu”, Sayı 11, Aralık 1964, s. 858
- 1500 - “Türkiye İle Alâkahı Gizli Vesikalar”, Sayı 11, Aralık 1964, s.947
- 1501 - “Türk Kadını”, Sayı 11, Aralık 1964, s. 949
- 1502 - “Çandır’da Ömer Ağa’nın Meb‘us Beylere Dersi”, Sayı 11, Aralık 1964, s. 963
- 1503 - “Golç Paşa’dan Günümüze Gelen Hakikatler”, Sayı 11, Aralık 1964, s. 975
- 1504 - “Güleriz Ağlanacak Halimize, Fiskelerinden Derlemeler”, Sayı 11, Aralık 1964, s. 865
- 1505 - “Mustafa Kemal’in Ankara’daki Birinci Günü”, Sayı 11, Aralık 1964, s. 873
- 1506 - “Çilelerin Sonunda Erişelen Olgunluk”, Sayı 11, Aralık 1964, s. 877
- 1507 - “İstiklâl Marşı Şairi’nin Ölümü Üzerine Neşredilmemiş İlk ve Son Mektubu”, Sayı 11, Aralık 1964, s. 881
- 1508 - “Bir Bozgun, İki Kindar ve Kesik Bir Baş”, Sayı 11, Aralık 1964, s. 885
- 1509 - “Mevlâna’nın Bir Türk Kızına Seslenişleri”, Sayı 11, Aralık 1964, s. 891
- 1510 - “Büyük Zafer ve Nurettin Paşa’nın Planı”, Sayı 11, Aralık 1964, s. 905
- 1511 - “Kâfir Ağlar Bizim Ahval-i Perişanımıza”, Sayı 11, Aralık 1964, s. 911
- 1512 - “Çerkez Ethem Hadisesi ve Tarih Mahkemesini Bekleyen Gerçek Hatıralara”, Sayı 11, Aralık 1964, s. 914
- 1513 - “Bir Dua İçinde Yeni Yıl”, Cilt 1, Sayı 12, Ocak 1965, s. 927
- 1514 - “Mekke Nasıl Kurtarılmıştı”, Cilt 1, Sayı 12, Ocak 1965, s. 930
- 1515 - “Ali Suavi’nin Derdi”, Cilt 3, Sayı 13, Ocak 1965, s.1011
- 1516 - “Gülenler ve Acıyanlar”, Cilt 3, Sayı 13, Şubat 1965, s. 1012
- 1517 - “Yunan Korsanları, Sultan Osman ve Reşadiye’yi Nasıl Batıracaklardı?”, Cilt 3, Sayı 13, Şubat 1965, s. 1013

- 1518 - “İtalya ve Yunanistan’ın Tehdidine ‘924 Harb Oyunları’ ile Nasıl Cevap Vermiştik”, Cilt 3, Sayı 13, Şubat 1965, s. 1021
- 1519 - “Sipahiler Ayaklaması”, Cilt 3, Sayı 13, Şubat 1965, s. 1028
- 1520 - “Karabekir’in Sultan Vahidüddin’i Son Ziyaretinin Bekir Safhaları”, Cilt 3, Sayı 13, Şubat 1965, s. 1035
- 1521 - “Din Açılmak İçin, Dil Kitap Okumak İçin...”, Cilt 3, Sayı 13, Şubat 1965, s. 1048
- 1522 - “Altın ve Boyunduruk”, Cilt 3, Sayı 14, Mart 1965, s. 1095
- 1523 - “Düşünülmeyen Kitabeler”, Cilt 3, Sayı 15, Nisan 1965, s. 1179
- 1524 - “Başlarını Kaldırsınlar”, Cilt 3, Sayı 15, Nisan 1965, s. 1180
- 1525 - “‘Makbul’ İbrahim Paşa, Nasıl ‘Maktûl’ İbrahim Paşa Olmuştur?”, Cilt 3, Sayı 15, Nisan 1965, s. 1181
- 1526 - “Âriflerin Tefekkürü ve Madde Mana Kavgası”, Cilt 3, Sayı 15, Nisan 1965, s. 1200
- 1527 - “Osmanlı İmparatorluğu Teşkilat-ı Mahsusa Reisinin Gizli Dosyaları”, Cilt 3, Sayı 15, Nisan 1965, s. 1226
- 1528 - “Bir Cesaret Meselesi”, Cilt 3, Sayı 16, Mayıs 1965, s. 1263
- 1529 - “Değişmeyen Gerçekler”, Cilt 3, Sayı 16, Mayıs 1965, s. 1264
- 1530 - “Ali Suavi’nin Çırağan Vakası”, Cilt 3, Sayı 16, Mayıs 1965, s. 1265
- 1531 - “Birinci ve İkinci Meşrutiyet Meclislerinde ‘Mebusların Tahsisatları’ Münakaşaları”, Cilt 3, Sayı 16, Mayıs 1965, s. 1265
- 1532 - “, Cerbe Deniz Savaşı”, Cilt 3, Sayı 16, Mayıs 1965, s. 1293
- 1533 - “Vehib Paşa Adis Ababa’yı Nasıl Savundu?”, Cilt 3, Sayı 16, Mayıs 1965, s. 1302
- 1534 - “Vilhelm’in Gizli Teşebbüsü”, Cilt 3, Sayı 16, Mayıs 1965, s. 1325
- 1535 - “, Cinci’ler ve Devamları”, Cilt 3, Sayı 17, Haziran 1965, s. 1347
- 1536 - “Doktor Fuad Bey’in Bir Nesil Sonrası”, Cilt 3, Sayı 17, Haziran 1965, s. 1348

- 1537 - “Ermeni Hadisesinin İçyüzü”, Cilt 3, Sayı 17, Haziran 1965, s. 1349
- 1538 - “Kırım Osmanlı Sınırları İçinde...”, Cilt 3, Sayı 17, Haziran 1965, s. 1356
- 1539 - “Prens Mehmet Sabahattin Bey ve Manevî Mirası”, Cilt 3, Sayı 17, Haziran 1965, s. 1363
- 1540 - “Yeniçeri Ocağının Yıkılışı”, Cilt 3, Sayı 17, Haziran 1965, s. 1391
- 1541 - “1333 Sene Evvelki Bir Ayrılışın İbret Hatırlayışı”, Cilt 3, Sayı 17, Haziran 1965, s. 1419
- 1542 - “Birkaç Söz ve Çevremiz”, Cilt 3, Sayı 18, Temmuz 1965, s. 1431
- 1543 - “Aşğılık Duygumuz”, Cilt 3, Sayı 18, Temmuz 1965, s. 1432
- 1544 - “İkinci Meşrutiyetin Tarihinde Bilinmeyen Bir Gün ve Sonrası”, Cilt 3, Sayı 18, Temmuz 1965, s. 1433
- 1545 - “İkinci Sultan Mahmud’un Ölümü”, Cilt 3, Sayı 18, Temmuz 1965, s. 1441
- 1546 - “Lütfi Simavi Bey, Sultan Reşat ve Vahidüdin’e de ‘Serkârinlik’ Yapmıştı”, Cilt 3, Sayı 18, Temmuz 1965, s. 1457
- 1547 - “Günümüze Kalan İbret Jurnalleri!”, Cilt 3, Sayı 18, Temmuz 1965, s. 1464
- 1548 - “İstanbul’un Gördüğü En Kanlı Yasak Nasıl Tatbik Edildi?”, Cilt 3, Sayı 18, Temmuz 1965, s. 1473
- 1549 - “Şemsettin Bey’in Korkusu”, Cilt 4, Sayı 19, Ağustos 1965, s. 1515
- 1550 - “Bir Kanlı Elbise”, Cilt 4, Sayı 19, Ağustos 1965, s. 1516
- 1551 - “Millî Mücadele Liderleri Arasındaki Ayrılışlara Dair Vasikalar”, Cilt 4, Sayı 19, Ağustos 1965, s. 1517
- 1552 - “Baron Dö Tod ve Kara Vezir”, Cilt 4, Sayı 19, Ağustos 1965, s. 1526
- 1553 - “Osmanlı Donanma Cemiyeti, Hacı Şefik Bey ve Artin Gezenyan Efendi”, Cilt 4, Sayı 19, Ağustos 1965, s. 1535
- 1554 - “Başkumandan Mustafa Kemal”, Cilt 4, Sayı 19, Ağustos 1965, s. 1543

- 1555 - “Tanzimat Padişahlarının İlk Yurt İçi Seyahati”, Cilt 4, Sayı 19, Ağustos 1965, s. 1548
- 1556 - “İyi Niyetin Sihirli Kudreti”, Cilt 4, Sayı 19, Ağustos 1965, s. 1586
- 1557 - “Son Perde”, Cilt 4, Sayı 20, Eylül 1965, s. 1599
- 1558 - “Ali Paşa’nın Son Günleri ve 1871 Yılıın İbretli Hadiseleri”, Cilt 4, Sayı 20, Eylül 1965, s. 1601
- 1559 - “Sivas Kongresini Önlemeye Gelen Davetsiz İki Misafir”, Cilt 4, Sayı 20, Eylül 1965, s. 1609
- 1560 - “Lozan’ı İmzalayan Kalem ve Yapılmayan Muhasebe”, Cilt 4, Sayı 20, Eylül 1965, s. 1618
- 1561 - “Anadolu ve Rumeli Müdaffaa-i Hukuk Cemiyetinin Kuruluşu, İttihat ve Terakki”, Cilt 4, Sayı 20, Eylül 1965, s. 1637
- 1562 - “Kırım Harbi ve Sivastopol’da Türk Bayrağı”, Cilt 4, Sayı 20, Eylül 1965, s. 1658
- 1563 - “Maksatlı Bir Arayışa Cevap”, Cilt 4, Sayı 20, Eylül 1965, s. 1658
- 1564 - “Bir Abbas Ağa Bulabilmek”, Cilt 4, Sayı 21, Ekim 1965, s. 1683
- 1565 - “Sultan Hamid Devrinin Kaderleri Müşterek Üç Meşhur Paşası”, Cilt 4, Sayı 21, Ekim 1965, s. 1692
- 1566 - “Mithat Paşa’nın İlk Sadaretinden Azli ve Hidiv İsmail Paşa’nın 500.000 Altını!”, Cilt 4, Sayı 21, Ekim 1965, s. 1701
- 1567 - “Köprülü Mehmet Paşa Sadareti ve Ölümü”, Cilt 4, Sayı 21, Ekim 1965, s. 1709
- 1568 - “İslâm Federasyonu Teklifi”, Cilt 4, Sayı 21, Ekim 1965, s. 1717
- 1569 - “Karsın Kurtuluşu ve Gümrünün Teslimi”, Cilt 4, Sayı 21, Ekim 1965, s. 1726
- 1570 - “Gerçek Gün”, Cilt 4, Sayı 22, Kasım 1965, s. 1767
- 1571 - “Son Osmanlı Kabinesinin Son Buhran Günü”, Cilt 4, Sayı 22, Kasım 1965, s. 1769
- 1572 - “Unutulmaz Bir Vatanseverlik Dersi”, Cilt 4, Sayı 22, Kasım 1965, s. 1778

- 1573 - “Leh Şobarası”, Cilt 4, Sayı 22, Kasım 1965, s. 1787
- 1574 - “Davalar ve Mizah”, Cilt 4, Sayı 22, Kasım 1965, s. 1803
- 1575 - “Düşen Bir Maske ve Hakikatler”, Cilt 4, Sayı 22, Kasım 1965, s. 1808
- 1576 - “Reşid Paşa’dan Sonra”, Cilt 4, Sayı 23, Aralık 1965, s. 1851
- 1577 - “Tarih Hükümünü İcra Edecektir”, Cilt 4, Sayı 23, Aralık 1965, s. 1852
- 1578 - “Millet dedi, Millet Dedi, Millet Dedi GİTTİ”, Cilt 4, Sayı 23, Aralık 1965, s. 1854
- 1579 - “Üç Yol’un Çökmüş Temeli”, Cilt 4, Sayı 23, Aralık 1965, s. 1870
- 1580 - “Zaferimiz ve Kosti’nin Kaderi!”, Cilt 4, Sayı 23, Aralık 1965, s. 1877
- 1582 - “Ölümsüz Felsefe”, Cilt 4, Sayı 24, Ocak 1966, s. 1935
- 1583 - “Bizim Brütüsler”, Cilt 4, Sayı 24, Ocak 1966, s. 1936
- 1584 - “Mustafa Kemal ve Mustafa Necati’nin ‘Millî Mücadele’ Yazıları”, Cilt 4, Sayı 24, Ocak 1966, s. 1937
- 1585 - “Venizelos’la Loyd Corc’un Gizli Mektupları”, Cilt 4, Sayı 24, Ocak 1966, s. 1945
- 1586 - “Tarihin En Büyük Kansıız ve Kinsiz Zaferi”, Cilt 4, Sayı 24, Ocak 1966, s. 1954
- 1587 - “Plevne Kahramanı Gazi Osman Paşa’nın Son Günleri”, Cilt 4, Sayı 24, Ocak 1966, s. 1962
- 1588 - “Açık Mektup”, Cilt 4, Sayı 24, Ocak 1966, s. 1973
- 1589 - “Matmazel Vakareskui’nun Aynası”, Cilt 5, Sayı 25, Şubat 1966, s. 2019
- 1590 - “Mustafa Kemal Devrinin Dış Politikası ve Sonrası”, Cilt 5, Sayı 25, Şubat 1966, s. 2021
- 1591 - “Milletin Parasına Dair Millet Vekilleri’nin Hassasiyetleri”, Cilt 5, Sayı 25, Şubat 1966, s. 2047
- 1592 - “Bir Nafiz Paşa Görebilmek”, Cilt 5, Sayı 26, Mart 1966, s. 2103

- 1593 - “Namık Kemal’in Sultan Hamid’e Vatanı Kurtarma Lâyhaları ve Ebüzziya Tevfik Bey”, Cilt 5, Sayı 26, Mart 1966, s. 2105
- 1594 - “Tavshend’in Osmanlı Devletini Birinci Dünya Savaşından Çıkarma Teşebbüsleri ve Neticeleri”, Cilt 5, Sayı 26, Mart 1966, s. 2141
- 1595 - “Deliler ve Akıllılar”, Cilt 5, Sayı 27, Nisan 1966, s. 2187
- 1596 - “Sultan Hamid’in Mebusan Meclisini Açış Nutku ve Meclis Huzurundaki İlk ve Son Sözleri”, Cilt 5, Sayı 27, Nisan 1966, s. 2231
- 1597 - “Bir Yıldönümü Dolaysıyla”, Cilt 5, Sayı 27, Nisan 1966, s. 2243
- 1598 - “Yeri Boş Kalacaktır”, Cilt 5, Sayı 28, Mayıs 1965, s. 1171
- 1599 - “Franklen Buyyon, Müttefiklerin Sulh Şartlarını İzmir’e Nasıl Getirmişti?”, Cilt 5, Sayı 28, Mayıs 1966, s. 2275
- 1600 - “Eşya Müzayedesı”, Cilt 5, Sayı 28, Mayıs 1966, s. 2313
- 1601 - “Mesken Sahibi”, Cilt 5, Sayı 28, Mayıs 1966, s. 2349
- 1602 - “Ol Şerirler ve Bugünküler”, Cilt 5, Sayı 29, Haziran 1966, s. 2360
- 1603 - “Mecburi Evlenme”, Cilt 5, Sayı 29, Haziran 1966, s. 2356
- 1604 - “Maraşal Fevzi Çakmak”, Cilt 5, Sayı 29, Haziran 1966, s. 2392
- 1605 - “Niyazi Bey’in Geyiği”, Cilt 5, Sayı 30, Temmuz 1966, s. 2439
- 1606 - “Osmanlı İmparatorluğu’nda Son Şura-yı Saltanat”, Cilt 5, Sayı 30, Temmuz 1966, s. 2440
- 1607 - “Edirne’de Buçak Tepe Yeniçeri İsyanı”, Cilt 5, Sayı 30, Temmuz 1966, s. 2484
- 1608 - “Ahmet Minnet Efendi’nin Minneti”, Cilt 6, Sayı 31, Ağustos 1966, s. 2484
- 1609 - “Ali Suavi Hiyve Tarihini Nasıl Yazmıştı?”, Cilt 6, Sayı 31, Ağustos 1966, s. 2525
- 1610 - “Muhteşem’in Kanunilik Temeli”, Cilt 6, Sayı 32, Eylül 1966, s. 2607
- 1611 - “Gerçek İlmin Devir Nimetleriyle Çarpışmasına Dair İbretli Hadiseler”, Cilt 6, Sayı 32, Eylül 1966, s. 2631

- 1612 - “Mısır’a Yerleşme Teklifi”, Cilt 6, Sayı 32, Eylül 1966, s. 2669
- 1613 - “Değişmeyen Kader”, Cilt 6, Sayı 33, Ekim 1966, s. 2691
- 1614 - “Abidin Sarayında Gazi Ahmet Muhtar Paşa ve Grandük Nikola Nikolayeviç”, Cilt 6, Sayı 33, Ekim 1966, s. 2692
- 1615 - “Gerçek İlmî Devir Nimetleriyle Çarpışmasın Dair İbretli Hadiseler”, Cilt 6, Sayı 33, Ekim 1966, s. 2745
- 1616 - “Bir Cümlesi Üzerinde”, Cilt 6, Sayı 34, Kasım 1966, s. 2775
- 1617 - “Sultan Hamid, Mithat Paşa ve Asakir-i Milliye”, Cilt 6, Sayı 34, Kasım 1966, s. 2776
- 1618 - “Medeniyetçilik Kavgası”, Cilt 6, Sayı 34, Kasım 1966, s. 2814
- 1619 - “Mezâ Ma Mezâ !...”, Cilt 6, Sayı 35, Aralık 1966, s. 2859
- 1620 - “Sultan Hamid ile Mahmud Celâleddin Paşa”, Cilt 6, Sayı 35, Aralık 1966, s. 2860
- 1621 - “Mehmet Akif ve Ölüm”, Cilt 6, Sayı 35, Aralık 1966, s. 2881
- 1622 - “Yahudilerin ‘Müstakil İsrail’ Mücadelesinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükümetine Manda Teklifi”, Cilt 6, Sayı 35, Aralık 1966, s. 2912
- 1623- “Tuna’nın Acısı”, Cilt 6, Sayı 36, Ocak 1967, s. 2943
- 1624 - “Esad Paşa Toptanı’nın Paris’te Öldürülmesi”, Cilt 6, Sayı 36, Ocak 1967, s. 2945
- 1625 - “Kardeş Kanı”, Cilt 6, Sayı 36, Ocak 1967, s. 2963
- 1626 - “Bir Sadrazam, İki Sürgün Vakitsiz Ölüm”, Cilt 6, Sayı 36, Ocak 1967, s. 2983
- 1627 - “İçlerinden Birincisi”, Cilt 7, Sayı 37, Şubat 1967, s. 3027
- 1628 - “İttihat Terakki’nin Vahiddüddin Efendi’yi Veliahd Yapmamak İçin Teşebbüsü ve Sonrası”, Cilt 7, Sayı 37, Şubat 1967, s. 3028
- 1629 - “Vardar Ali Paşa”, Cilt 7, Sayı 37, Şubat 1967, s. 3051
- 1630 - “Girid Üzerinde Rus - Yunan Hazırlığı”, Cilt 7, Sayı 37, Şubat 1967, s. 3055

- 1631 - “Aranan ve Bulunmayan!”, Cilt 7, Sayı 38, Mart 1967, s. 3063
- 1632 - “Her Türüsü İle”, Cilt 7, Sayı 38, Mart 1967, s. 3083
- 1633 - “1868’de Girid Üzerinde Rus - Yunan Hazırlığı”, Cilt 7, Sayı 38, Mart 1967, s. 3096
- 1634 - “Geride Kalan”, Cilt 7, Sayı 39, Nisan 1967, s. 3107
- 1635 - “Kurtuluşların Hainlik Anlayışı ve Hiyanet-i Vataniyye Kanunu Tartışmaları”, Cilt 7, Sayı 39, Nisan 1967, s. 3108
- 1636 - “Cevdet Paşa ve Zamanı”, Cilt 7, Sayı 39, Nisan 1967, s. 3123
- 1637 - “Otuz Bir Mart’ın Gerçek Suçlusu Kim? Cilt 7, Sayı 39, Nisan 1967, s. 3131
- 1638 - “Külfetsiz Bekçiler”, Cilt 7, Sayı 40, Mayıs 1967, s. 3151
- 1639 - “Bir Atatürk Zaferi’nin Milli Emanete Geçişinin 30. Yıldönümünde Hatıralar”, Cilt 7, Sayı 40, Mayıs 1967, s. 3152
- 1640 - “Sultan İkinci Mahmud, Amiral Halil Paşa ve 1967’de Bir Vatandaş”, Cilt 7, Sayı 40, Mayıs 1967, s. 3177
- 1641 - “Kırım Savaşı, Lambalı Kadın, Lord Laglan”, Cilt 7, Sayı 40, Mayıs 1967, s. 3179
- 1642 - “Büyük Adam”, Cilt 7, Sayı 41, Haziran 1967, s. 3195
- 1643 - “Soyadı Kanunu”, Cilt 7, Sayı 41, Haziran 1967, s. 3196
- 1644 - “Kapağımızdaki Klişe”, Cilt 7, Sayı 41, Haziran 1967, s. 3204
- 1645 - “Reval’de Osmanlı Devleti’nin Taksimi”, Cilt 7, Sayı 41, Haziran 1967, s. 3226
- 1646 - “Bir Heycanın Ümidi”, Cilt 7, Sayı 42, Temmuz 1967, s. 3239
- 1647 - “Yunanistan’ın İmparatorluğumuza Son Harp İlânı”, Cilt 7, Sayı 42, Temmuz 1967, s. 3240
- 1648 - “Temasil-i Şahane”, Cilt 7, Sayı 42, Temmuz 1967, s. 3251
- 1649 - “Dağa Çıkan Kolağası, Dağa Çıkarılan Müşir ve İkinci Meşrutiyetin İlânı”, Cilt 7, Sayı 42, Temmuz 1967, s. 3273

- 1650 - “İnsan Haysiyeti”, Cilt 7, Sayı 43, Ağustos 1967, s. 3283
- 1651 - “ Lozan’ı İmzalayan Altın Kalem”, Cilt 7, Sayı 43, Ağustos 1967, s. 3284
- 1652 - “Dönük ve Konuk”, Cilt 7, Sayı 43, Ağustos 1967, s. 3299
- 1653 - “47 nci Yıl Dönümünde ‘Sevr’ 10 Ağustos 1920 ve Sonrası”, Cilt 7, Sayı 43, Ağustos 1967, s. 3304
- 1654 - “Bir Mühür Üstündeki Dilek”, Cilt 7, Sayı 44, Eylül 1967, s. 3327
- 1655 - “Atatürk ve Türk Dünyasının Dili”, Cilt 7, Sayı 44, Eylül 1967, s. 3328
- 1656 - “24 Saatlik İtalyan Ültimatomu ve Sonrası”, Cilt 7, Sayı 44, Eylül 1967, s. 3358
- 1657 - “Perde Arkasındakiler...”, Cilt 7, Sayı 45, Ekim 1967, s. 3371
- 1658 - “Mustafa Kemal ve Nutuk”, Cilt 7, Sayı 45, Ekim 1967, s. 3372
- 1659 - “Kapağımızdaki Klişe”, Cilt 7, Sayı 45, Ekim 1967, s. 3392
- 1660 - “Birinci Dünya Savaşından Çıkışımızın Hatıraları”, Cilt 7, Sayı 45, Ekim 1967, s. 3398
- 1661 - “Ey Hafızalar!...Uyanın!”, Cilt 7, Sayı 46, Kasım 1967, s. 3415
- 1662 - “47 Yıl Önce İstanbul’da Mülteci Beyaz Ruslar”, Cilt 7, Sayı 46, Kasım 1967, s. 3416
- 1663 - “Kapağımızdaki Kilişe: Doksan Yıl Önce”, Cilt 7, Sayı 46, Kasım 1967, s. 3445
- 1664 - “İmparatorluğumuzun Son Harp Hali İradesi”, Cilt 7, Sayı 46, Kasım 1967, s. 3446
- 1665 - “Hepsi Hepsi Yüz Yıl”, Cilt 7, Sayı 47, Aralık 1967, s. 3459
- 1666 - “Osmanlı İmparatorluğunun Devlet Erkânının Toplandığı Yer: Ayan Meclisi”, Cilt 7, Sayı 47, Aralık 1967, s. 3460
- 1667 - “Devletlerin Kaderi ve Merasimler”, Cilt 7, Sayı 47, Aralık 1967, s. 3477
- 1668 - “Müstakil Ermanistan Macerası ve Karabekir-Ohenayan Hesaplaşması”, Cilt 7, Sayı 47, Aralık 1967, s. 3495
- 1669 - “Bilinen Yeter”, Cilt 7, Sayı 48, Ocak 1968, s. 3503

- 1670 - “Bir Adam - Bir Harp - Bir İmparatorluk ve 1001 Eser!”, Cilt 7, Sayı 48, Ocak 1968, s. 3504
- 1671 - “Muhteşem Osmanlı Veziri”, Cilt 7, Sayı 48, Ocak 1968, s. 3531
- 1672 - “Kime Yarar”, Cilt 8, Sayı 49, Şubat 1968, s. 3547
- 1673 - “Mustakil Gurup Macerası!”, Cilt 8, Sayı 49, Şubat 1968, s. 3548
- 1674 - “Gurbet Günleri ve Talât Paşa”, Cilt 8, Sayı 49, Şubat 1968, s. 3577
- 1675 - “Trebin’de Müzeleşen Bey’in Evi...”, Cilt 8, Sayı 49, Şubat 1968, s. 3582
- 1676 - “Mütevellilik”, Cilt 8, Sayı 50, Mart 1968, s. 3591
- 1677 - “Franse Desperey’in Cafer Tayyar Paşa’ya Gizli Yardım Teklifi”, Cilt 8, Sayı 50, Mart 1968, s. 3592
- 1678 - “Gürbette Ölüm Günleri Arasında Talât Paşa”, Cilt 8, Sayı 50, Mart 1968, s. 3617
- 1679 - “Yahya Efendi’nin Acı Hükümü”, Cilt 8, Sayı 51, Nisan 1968, s. 3635
- 1680 - “Mustafa Kemal Büyük Millet Meclisi İçin ‘Tarihi Bir Vakıa’ Diyordu”, Cilt 8, Sayı 51, Nisan 1968, s. 3636
- 1681 - “Enişte Paşa”, Cilt 8, Sayı 51, Nisan 1968, s. 3664
- 1682 - “Rüyâya İnanır mısınız?”, Cilt 8, Sayı 52, Mayıs 1968, s. 3679
- 1683 - “İrşad Heyetleri”, Cilt 8, Sayı 52, Mayıs 1968, s. 3680
- 1684 - “Fransız Sefaret Balosunda Davetsiz Haşmetli Misafir”, Cilt 8, Sayı 52, Mayıs 1968, s. 3714
- 1685 - “İhlâsm Veraseti”, Cilt 8, Sayı 53, Haziran 1968, s. 3723
- 1686 - “Gizli Mücadele Tertipleri”, Cilt 8, Sayı 53, Haziran 1968, s. 3724
- 1687 - “Slavlığa Karşı Türk İstihkâmının Yıkılışı”, Cilt 8, Sayı 53, Haziran 1968, s. 3753
- 1688 - “Günahın Sahipleri”, Cilt 8, Sayı 54, Temmuz 1968, s. 3767
- 1689- “İkinci Katerina Devrinde Ruslara Göre Osmanlı Devleti”, Cilt 8, Sayı 54, Temmuz 1968, s. 3768
- 1690 - “İkinci Meşrutiyet”, Cilt 8, Sayı 54, Temmuz 1968, s. 3795

- 1691 - “Bir Hayalin Ortasında”, Cilt 8, Sayı 55, Ağustos 1968, s. 3811
- 1692 - “İmparatorluğumuzu Savaşa Sokan Sebepler”, Cilt 8, Sayı 55, Ağustos 1968, s. 3812
- 1693 - “Veliahd Yusuf İzzeddin Efendi”, Cilt 8, Sayı 55, Ağustos 1968, s.3842
- 1694 - “O ve Ötekiler”, Cilt 8, Sayı 56, Eylül 1968, s.3855
- 1695 - “İkinci Dünya Savaşı’nın Örtülü Kalan Hakikatleri”, Cilt 8, Sayı 56, Eylül 1968, s. 3856
- 1696 - “Ahmed Resmî Efendi ve Ardındaki İbretler”, Cilt 8, Sayı 56, Eylül 1968, s. 3877
- 1697 - “Yusuf Kâmil Paşa’nın İçindeki Şeytan”, Cilt 8, Sayı 57, Ekim 1968, s. 3899
- 1698 - “Bosna-Herseğin Elden Çıkışı”, Cilt 8, Sayı 57, Ekim 1968, s. 3900
- 1699 - “Tanzimatı Durdurma Yolunda İlk Karşı Hareket”, Cilt 8, Sayı 57, Ekim 1968, s. 3927
- 1700 - “Hafız Paşa’nın Dertlenmesi”, Cilt 8, Sayı 58, Kasım 1968, s. 3943
- 1701 - “Trablusgarp Harp Sahasında Bir Cizvit Rahibi”, Cilt 8, Sayı 58, Kasım 1968, s. 3944
- 1702 - “Berlin Muahedesinin Perde Arkası”, Cilt 8, Sayı 58, Kasım 1968, s. 3969
- 1703 - “Zamana Hükmedebilenler”, Cilt 8, Sayı 59, Aralık 1968, s. 3987
- 1704 - “Fethin 515. Yılında Hristiyanlığın Fatih’le Hesaplaşması”, Cilt 8, Sayı 59, Aralık 1968, s. 3988
- 1705 - “Trablusgarp Harp Sahasında Bir Cizvit Papazı”, Cilt 8, Sayı 59, Aralık 1968, s. 4010
- 1706 - “Şemseddin Sami Örneği”, Cilt 8, Sayı 60, Ocak 1969, s. 4031
- 1707 - “Bir Cesur Adam ve Sonrası”, Cilt 8, Sayı 60, Ocak 1969, s. 4032
- 1708 - “Çırağan Yangınında Sır Perdesi Var mıydı?”, Cilt 8, Sayı 60, Ocak 1969, s. 4045

Sohbetler Dergisi (İstanbul'da)

- 1709 - “Beklenen Adam ve İkinci Kuvâ-yı Millîye”, Sayı 1, Aralık 1968, s. 3
- 1710 - “Bir Hayal Gibi.... Çooook Uzak Bir Hayal Gibi”, Sayı 1, Aralık 1968, s. 10
- 1711 - “Destanlar Arasından Çıkış”, Sayı 1, Aralık 1968, s. 26
- 1712 - “Yalta’da Türkiye Üzerinde Pazarlıklar”, Sayı 1, Aralık 1968, s. 144
- 1713 - “Ankara Devri Ellinci Yaşına Girerken”, Sayı 1, Aralık 1968, s. 158
- 1714 - “Açık Mektup”, Sayı 1, Aralık 1968, s. 171
- 1715 - “1915’de Ordunun Duası”, Sayı 1, Aralık 1968, s. 177
- 1716 - “Devre Kasideler”, Sayı 1, Aralık 1968, s. 180
- 1717 - “Ne Vefâkar İnsanlarız!”, Sayı 1, Aralık 1968, s. 194
- 1718 - “Dikkat! Türkiye’nin Yeni Türedi Zenginleri”, Sayı 2, Ocak 1969, s. 3
- 1719 - “Sayın Suçlu Lütfen Ayağa Kalkınız!”, Sayı 2, Ocak 1969, s. 13
- 1720 - “Gaip Hazine”, Sayı 2, Ocak 1969, s. 31
- 1721 - “İnönü - Bayar Çekişmesinden Hakikatler”, Sayı 2, Ocak 1969, s.32
- 1722 - “Nasıl Olsa! ...”, Sayı 2, Ocak 1969, s. 49
- 1723 - “Katmerli Suç”, Sayı 2, Ocak 1969, s. 65
- 1724 - “Ali Fuat Cebesoy’un ‘Sarı Çanta’ sıdakiler”, Sayı 2, Ocak 1969, s. 66
- 1725 - “Kaptan Paşa Bardağı!”, Sayı 2, Ocak 1969, s. 79
- 1726 - “Adam Yerine Konulmak!”, Sayı 2, Ocak 1969, s. 97
- 1727 - “Susanlar ve Konuşanlar”, Sayı 2, Ocak 1969, s. 114
- 1728 - “Ayna ve Dil”, Sayı 2, Ocak 1969, s. 131
- 1729 - “Öldüren Ne?”, Sayı 2, Ocak 1969, s. 146
- 1730 - “Sarı Mangal”, Sayı 2, Ocak 1969, s. 163
- 1731 - “İstanbul’la Bağlar Koparken”, Sayı 2, Ocak 1969, s. 181

- 1732 - “Yerleri Boş Kalacak”, Sayı 2, Ocak 1969, s. 190
- 1733 - “Medeniyet Soygunu Nasıl Devam Ediyor?”, Sayı 2, Ocak 1969, s. 192
- 1734 - “Sırça Köşkûn Penceresi”, Sayı 2, Ocak 1969, s. 198
- 1735 - “Dar Ufuklu Dünyalarımız”, Sayı 3, Şubat 1969, s. 3
- 1736 - “Sadî’nin Cevabı”, Sayı 3, Şubat 1969, s. 17
- 1737 - “Aranan Kapı”, Sayı 3, Şubat 1969, s. 55
- 1738 - Olanlar - Olmayanlar”, Sayı 3, Şubat 1969, s. 73
- 1739 - “Türk’ün Kalbi Burada Çarpar”, Sayı 3, Şubat 1969, s. 74
- 1740 - “Uyanan Gider”, Sayı 3, Şubat 1969, s. 89
- 1741 - “Uryanizâdenin Sualı”, Sayı 3, Şubat 1969, s. 106
- 1742 - “Onlar - Bunlar”, Sayı 3, Şubat 1969, s. 121
- 1743 - “Bize Atılan Taşlarla”, Sayı 3, Şubat 1969, s. 137
- 1744 - “Bir Cesaretin Ellinci Yılı ve Malta Sürgünü Süleyman Nazif”, Sayı 3, Şubat 1969, s. 138
- 1745 - “Yarım İşler”, Sayı 3, Şubat 1969, s. 174
- 1746 - “Gizli Haber ve Sonrası”, Sayı 3, Şubat 1969, s. 175
- 1747 - “Alem Yine Ol Alem”, Sayı 3, Şubat 1969, s. 188
- 1748 - “Maneviyat Pınarından Damlalar”, Sayı 3, Şubat 1969, s. 193
- 1749 - “Ana -Vatan’ın Son Müstakil Devletinin İlk Başkanını da Kaybettik”, Sayı 3, Şubat 1969, s. 197
- 1750 - “Çalkantı Nasıl Durulur?”, Sayı 4, Mart 1969, s. 3
- 1751 - “Şair Baki’nin Yemini”, Sayı 4, Mart 1969, s. 29
- 1752 - “Cennete Girebilenler”, Sayı 4, Mart 1969, s. 45
- 1753 - “Perde Kalkarsa Neler Görülür”, Sayı 4, Mart 1969, s. 62
- 1754 - “Söyleyen -Dinleyen”, Sayı 4, Mart 1969, s. 82

- 1755 - “Yayılış ve Yeni Devletler Devri”, Sayı 4, Mart 1969, s. 83
- 1756 - “Rütbe ve Saygı”, Sayı 4, Mart 1969, s. 98
- 1757 - “Çeşitli Borçlar”, Sayı 4, Mart 1969, s. 114
- 1758 - “Büyük Söz”, Sayı 4, Mart 1969, s. 134
- 1759 - “O Günler, Bu Günler”, Sayı 4, Mart 1969, s. 135
- 1760 - “Devlet Otoritesi”, Sayı 4, Mart 1969, s. 145
- 1761 - “Musahip Apti Bey, Musahip Sait Efendi ve Sultan İkinci Mahmut”, Sayı 4, Mart 1969, s. 146
- 1762 - “Yıl: 1760. Kostantiniyye Yerine İslâmbol”, Sayı 4, Mart 1969, s. 160
- 1763 - “Maneviyat Pınarından Damlalar”, Sayı 4, Mart 1969, s. 165
- 1764 - “İbretler Geçidi”, Sayı 4, Mart 1969, s. 179
- 1765 - “117 Senelik Bir Mektuptan Parçalar”, Sayı 4, Mart 1969, s. 187
- 1766 - “Yel’in Alıp Götüremediği”, Sayı 8, Temmuz 1969, s. 2
- 1767 - “ Bir Başka Nası”, Sayı 8, Temmuz 1969, s. 3
- 1768 - “Amasya Protokolünün Açıklanmamış Safhası”, Sayı 8, Temmuz 1969, s. 29
- 1769 - “Papuçlar Koltukta Olursa”, Sayı 8, Temmuz 1969, s. 52
- 1770 - “Sadullah Paşa Berlin Kongresinin Sevgilerini ve Nefretlerini Anlatıyor”, Sayı 8, Temmuz 1969, s. 53
- 1771 - “Gönlün Temiz mi?”, Sayı 8, Temmuz 1969, s. 77
- 1772 - “İki Yarım Adama Bir Tam Adam”, Sayı 8, Temmuz 1969, s. 104
- 1773 - “En Büyük Hakim”, Sayı 8, Temmuz 1969, s. 122
- 1774 - “Zaruretlar Kapıyı Çalarsa”, Sayı 8, Temmuz 1969, s. 146
- 1775 - “Keçecizâde ve Çar Nikola”, Sayı 8, Temmuz 1969, s. 168
- 1776 - “İran Şahı Mehmet Ali Kaçar Parlâmentoyu Nasıl Topa Tutmuştu”, Sayı 8, Temmuz 1969, s. 169

- 1777 - “Ustad Tevfik Nevzad Çağdaş’ı Kaybettik”, Sayı 8, Temmuz 1969, s. 187
- 1778 - “Salazar’dan dersler”, Sayı 8, Temmuz 1969, s. 188
- 1779 - “Kültürünüze Emânet Bir Rica”, Sayı 9, Ağustos 1969, s. 2
- 1780 - “Bir Ülkede, Bir Başvekil ve Aradığı Tarihçi”, Sayı 9, Ağustos 1969, s. 3
- 1781 - “Bir Bardak Su”, Sayı 9, Ağustos 1969, s. 32
- 1782 - “ General Ali Fuatt Cebesoy, Celal Bayar’ın Yerine Neden Cumhurbaşkanı Olmak İstemişti?”, Sayı 9, Ağustos 1969, s. 33
- 1783 - “ Büyük Talat - Küçük Talat”, Sayı 9, Ağustos 1969, s. 57
- 1784- “1878 Berlin Kongresinde Sadullah Paşa’nın Beraberindekiler ve Karşısındakiler”, Sayı 9, Ağustos 1969, s. 58
- 1785 - “Kuzu Kürkü, Kurt Postu”, Sayı 9, Ağustos 1969, s. 81
- 1786 - “Sevr Sulhü’nün İmzasından Önceki 40 Dakika”, Sayı 9, Ağustos 1969, s. 82
- 1787 - “Altının Kudreti”, Sayı 9, Ağustos 1969, s. 101
- 1788 - “Karga Ağzından Hikmet”, Sayı 9, Ağustos 1969, s. 125
- 1789 - “Kendi Gitti İsmi Kaldı Yadigar”, Sayı 9, Ağustos 1969, s. 126
- 1790 - “Lütfen ve Lütfen”, Sayı 9, Ağustos 1969, s. 149
- 1791 - “Karamanın Koyunu”, Sayı 9, Ağustos 1969, s. 177
- 1792 - “Zamanın Nabzını Tutanlar ve Tutmayanlar”, Sayı 10, Eylül 1969, s. 3
- 1793 - “Babası ve Oğlu”, Sayı 10, Eylül 1969, s. 15
- 1794 - “Bir Hasretin Arkasında Kaybolan Sessiz Mazi”, Sayı 10, Eylül 1969, s. 41
- 1795 - “Kime Hakaret”, Sayı 10, Eylül 1969, s. 62
- 1796 - “Son Umidlerin Cesur Kuruluşu: Teşkilat-ı Mahsusa”, Sayı 10, Eylül 1969, s. 63
- 1797 - “Haddini Bilmek”, Sayı 10, Eylül 1969, s. 77
- 1798 - “Fatih Mehmet, İkinci Beyazıt, Yavuz Selim’in Ölümlerindeki iddialar”, Sayı 10, Eylül 1969, s. 78

- 1799 - “Yeni Bir Mesele Getirme de!”, Sayı 10, Eylül 1969, s. 100
- 1800 - “Lambalı Kadının Tesbitleri İçinde Tanzimat Türkleri”, Sayı 10, Eylül 1969, s. 101
- 1801 - “Zarif Adam”, Sayı 10, Eylül 1969, s. 142
- 1802 - “Yerminci Yüzyıl, İngiltere ve Kardeş Kavgası”, Sayı 10, Eylül 1969, s. 172
- 1803 - “Cübbe ve Destâr”, Sayı 11, Ekim 1969, s. 2
- 1804- “Çankaya Devrinin Dört Emânetçisi Tarih Önünde Nasıl Bir Yerin Sahibidirler?”, Sayı 11, Ekim 1969, s. 3
- 1805 - “Zurnacı Mustafa Paşa, Karagöz Ahmet Ağa”, Sayı 11, Ekim 1969, s. 29
- 1806 - “Şehzade Ömer Faruk Efendi’nin Ankara Yolculuğu ve Kurtuluş Savaşında Veliahd Abdülmecid Efendi”, Sayı 11, Ekim 1969, s. 30
- 1807 - “Sol ve Sağ”, Sayı 11, Ekim 1969, s. 63
- 1808 - “İkinci Bâyezid Devrinde Osmanlılara Karşı Vatikan ve Andre Giritti’nin Anlattıkları”, Sayı 11, Ekim 1969, s. 64
- 1809 - “Beşyüz Kuruşla!”, Sayı 11, Ekim 1969, s. 80
- 1810 - “İki Atatürk Belgesinin Hatırlattığı Acı Gerçekler, Kemalistler, Sosyalizm ve Suç Ortakları”, Sayı 11, Ekim 1969, s. 81
- 1811 - “Tek Başına Kovabilmek”, Sayı 11, Ekim 1969, s. 97
- 1812 - “Yerine Dönen Altınlar”, Sayı 11, Ekim 1969, s. 113
- 1813 - “Nefsine Hayır Gelmez”, Sayı 11, Ekim 1969, s. 145
- 1814 - “Tarih Politikası”, Sayı 11, Ekim 1969, s. 146
- 1815 - “Hepimiz Bu, Asıl Savaş’ın Cephesindesiniz”, Sayı 13, Aralık 1969, s. 3
- 1816 - “Kervan Yolu - Demir Yolu”, Sayı 13, Aralık 1969, s. 13
- 1817 - “Fransız Sefirinin ‘Not’larından Alemdar’ın Kahramanca Ölümü”, Sayı 13, Aralık 1969, s. 14
- 1818 - “Ayda Bir Ayı Beğenmezsin”, Sayı 13, Aralık 1969, s. 40

- 1819 - “Ölümünün Yüzüncü Yıldönümünden Büyük Bir Devlet Adamı: Keçecizâde Mehmet Fuat Paşa”, Sayı 13, Aralık 1969, s. 41
- 1820 - “Ne Zaman ki!”, Sayı 13, Aralık 1969, s. 59
- 1821 - “İki Damad Paşa’nın Sultan Reşad’a Tavsiyeleri”, Sayı 13, Aralık 1969, s. 60
- 1822 - “Mühürlü Yüzük İle”, Sayı 13, Aralık 1969, s. 76
- 1823 - “Patrik Grigoryos, Rus Çarı Alexsandır ve Gösterilen Yol”, Sayı 13, Aralık 1969, s. 77
- 1824 - “Bursalı Rıza Efendi”, Sayı 13, Aralık 1969, s. 93
- 1825 - “Kâbine”, Sayı 13, Aralık 1969, s. 126
- 1826 - “ ‘Oturan Millet’ Ayağa Kalkınca”, Sayı 14, Ocak 1970, s. 2
- 1827 - “ ‘Pozen Es Hes?’ Nereden Buldun?”, Sayı 14, Ocak 1970, s. 3
- 1828 - “Bir Ankara Yolcusu”, Sayı 14, Ocak 1970, s. 16
- 1829 - “O Günler, Bu Günler: Hak Gelir, Batıl Gider!”, Sayı 14, Ocak 1970, s. 17
- 1830 - “Mütavazi Velinimet”, Sayı 14, Ocak 1970, s. 34
- 1831 - “Çıbanbaşı Yeniden Kanıyacak”, Sayı 14, Ocak 1970, s. 35
- 1832 - “İstakoz ve Devlet Meseleleri”, Sayı 14, Ocak 1970, s. 62
- 1833 - “Telli Hasekrî’nin Odunu ve Kemankeş’in Başı”, Sayı 14, Ocak 1970, s. 63
- 1834 - “Azrail ve Makbuz!”, Sayı 14, Ocak 1970, s. 82
- 1835 - “Sadullah Paşa’nın Sualî ve Grandük Nikola’nın Hiddeti”, Sayı 14, Ocak 1970, s. 83
- 1836 - “Hariciyecilerimiz!”, Sayı 14, Ocak 1970, s. 97
- 1837 - “Devlet Arabası”, Sayı 14, Ocak 1970, s. 123
- 1838 - “Onların Vefâsı, Bizim İnkârımız”, Sayı 14, Ocak 1970, s. 124
- 1839 - “Ankaradan Ayrılırken”, Sayı 14, Ocak 1970, s. 133
- 1840 - “Köksüz Kafalar”, Sayı 16, Mart 1970, s. 2

- 1841 - “Niçin ‘Ekmekten Önce’ Manevi Kurtuluş?”, Sayı 16, Mart 1970, s. 3
- 1842 - “Yüz Karası”, Sayı 16, Mart 1970, s. 45
- 1843 - “İki Büyük Söz ve İki Padişahın Sonu”, Sayı 16, Mart 1970, s. 28
- 1844 - “Çilenin Sebebi”, Sayı 16, Mart 1970, s. 45
- 1845 - “Bir İmparatorluk Borçlusu, Bir Meşrutiyet Borçlusu, Bir Cumhuriyet Borçlusu”, Sayı 16, Mart 1970, s. 49
- 1846 - “Bakan ve Gören”, Sayı 16, Mart 1970, s. 71
- 1847 - “Siyasî Sürgün Sait Halim Paşa’nın Hatıralarında İmparatorluğumuz ve Birinci Cihan Savaşı”, Sayı 16, Mart 1970, s. 72
- 1848 - “Geçmiş Zaman Olur ki”, Sayı 16, Mart 1970, s. 98
- 1849 - “Ölümün Tarifi”, Sayı 16, Mart 1970, s. 115

Yıllar Boyu Tarih Dergisi (İstanbul’da)

- 1850 - “Öyle Bir Savaş ki, Yensen de Mağlupsun”, Sayı 1, Nisan 1978, s. 11
- 1851 - “Babîâlî”, Sayı 3, Haziran 1978, s. 22
- 1852 - “İkinci Meşrutiyet’e Giden Kanlı Yol”, Sayı 3, Haziran 1978, s. 22
- 1853 - “Londra ve Berlin’de Türkiye Konuşuluyor”, Sayı 5, Ağustos 1978, s. 3
- 1854 - “Atatürk’ü Çankaya’ya mı Gömeceklerdi? Sayı 8, Kasım 1978, s. 18

V. TEFRIKALAR

Yeni İstanbul Gazetesi (İstanbul)

- 1- “İstanbul’un İşgalinde ‘Ankara’ ” 1 Mart 1972 - 10 Nisan 1972
- 2- “Hazret-i Muhammed (S.A)’ın Medine Günleri”, 1 Mart 1972 - 10 Nisan 1972
- 3- “Çerkez Ethem Dosyası -I”, 11 Nisan 1972 - 10 Temmuz 1972
- 4- “İsmet Paşa Çerkez Ethem Kavgası -2”, 11 Temmuz 1972 - 30 Eylül 1972
- 5- “Bab-ı Ali Baskının Hazırlanışı”, 1 Ekim 1972 - 7 Ekim 1972
- 6- “Avrupa’da İlk ve Son Osmanlı Padişahı”, 9 ekim 1972 - 20 Aralık 1972
- 7- “İmparatorluğumuzun Son 10 Yılı İki Ölü ve Sonrası”, 5 Ocak 1973 - 28 Şubat 1973

Çağımız Dergisi (İstanbul’da)

- 8- “Meşrutiyetten Cumhuriyete Kadar Siyasi Cinayetler”, Sayı 1, Ekim 1954 - Sayı 5, Şubat -Mart 1955
- 9- “Çerkez Ethem’in Hatıraları”, Sayı 1, Ekim 1954 - Sayı 5, Şubat-Mart 1955
- 10- “Asya’da Son Beş Osmanlı Türk’ü”, Sayı 2, Kasım 1954 - Sayı 5, Şubat-Mart 1955

Tarih Konuşuyor Dergisi (İstanbul’da)

- 11- “İkinci Meşrutiyet’ten Günümüze Kadar Siyasi Cinayetler,”, Sayı 11, Aralık 1964 - Cilt 4, Sayı 24, Ocak 1966
- 12- “Anavatanda Sahte Bir Derviş”, Cilt 3, Sayı 13, Şubat 1965 - Cilt 3, Sayı 18, Temmuz 1965

- 13- “Türkiye’de Yahudilik, Masonluk, Dönmelik ve Siyonist Cereyanlar”, Cilt 3, Sayı 13, Şubat 1965 - Cilt 4, Sayı 24, Ocak 1966

Sohbetler Dergisi (İstanbul’da)

- 14- “Büyük Zaferin Bâkir Safhasını Kurmay Başkanı Âsım Gündüz Paşa Anlatıyor”, Sayı 1, Aralık 1968 - Sayı 10, Eylül 1969 (Olabilir)
- 15- “Osmanlı Kızının Kafes Arkası Hayatından Safhalar”, Sayı 2, Aralık 1968 - Sayı 11, Ekim 1968(?)
- 16- “Sultan Vahidettin ve Mustafa Kemal”, Sayı 1, Aralık 1968 - Sayı 9, Ağustos 1969
- 17- “Müslüman Kardeşler Hareketi”, Sayı 1, Aralık 1968 - Sayı 8, Temmuz 1969
- 18- “Prenez Elâ’nın Hatıra Defteri”, Sayı 1, Aralık 1968 - Sayı 16, Mart 1970(?)
- 19- “Türk Masonluğunun Hakiki Çehresi”, Sayı 1, Aralık 1968 - Sayı 8, Temmuz 1969

VI- ESERLERİNE GENEL BİR BAKIŞ

Yaptığımız görüşmeler ve kütüphanelerdeki incelemelerimizden Kutay’ın şimdiye kadar yayınladığı gazete, dergi ve kitaplarının tam sayısını tesbit etmemiz mümkün olmadı. Bunda en büyük etken, Kutay’ın yazdığı kitap ve çıkarmış olduğu dergilerin, kitapçılara verilmemesidir. Dağıtım kendisi abonelerine yapılmıştır. Eserlerinin tamamının Kutay’ın kendisinde de bulunmaması, kütüphanelerde çok az sayıda bulunması, bibliyografyasının tamamını çıkarmamıza mani olmuştur.

Bir tarihçi gazeteci, yazar ve basımcı olarak yazmış olduğu eserlerin konusu genellikle Osmanlı Devletinin son dönemleri ile Cumhuriyet Dönemini kapsamaktadır. Çok çeşitli konularda yazılar yazmıştır. Kendisi bu durumu şu şekilde ifade eder:

*“Kitaplarımdaki konular çok değişiklik arz etmektedir. Çünkü ülkemde hangi alana ihtiyaç duyulmuşsa o alanda kitap yazmışumdır. İhtisas; hayatta bu yönde bir tahsilim olmadığı gibi, bu yönde de kesinlikle bir iddiam olmadı”.*²⁴

Eserlerini genellikle belgeler kullanmak suretiyle yazmıştır. Fakat Kutay’ın eserlerinde kullanmış olduğu eserlerin doğruluğu hep tartışıl原因lmıştır.²⁵ Kutay bu yöndeki ithamları;

*“Eserlerimde kullandığım kaynakları göstermek suretiyle resim altlarında nereden aldığımı, ne olduğunu, neden onunla iktifa ettiğimi çok açık olarak ifade ederim. Bu yüzden kitaplarım bir masal değil, tarihtir”*²⁶ şeklinde cevaplamaktadır.

Sonuç olarak, Kutay, 86 yıllık ömründe, kitap, makale, tefrika, köşe yazarlığı gibi değişik alanlarda verimli çalışmalarda bulunmuştur. Kutay’ın ulaşabildiğimiz eserlerine dayanarak kısaca şu değerlendirmeyi yapabiliriz:

Kutay’ın kitaplarında olsun dergi ve gazetede ki yazılarında olsun dile getirdiğı konuların içeriğı bir birinin tekrarıdır, işlediğı bir konuyu aradan belirli bir zaman geçtikten sonra başka bir yerde değişik bir başlıkta tekrar yazmıştır. Sadece yazının giriş ve sonucunu değiştirmiş içeriğini aynen bırakmıştır. Kutay’ı buna iten sebep, herhalde eserlerinde vermiş olduğu mesajın toplum tarafından her dönemde rağbet gösterilmesinden kaynaklanmaktadır.

²⁴ 25.5.1995 tarihli görüşme.

²⁵ Çetin Altan “Sahte Bir Vesika mı?” *Akşam Gazetesi*, 11 Ağustos 1965, s.1; Abdulkadir Badıllı, *Bediüzzaman Said-i Nursi Mufasssal Tarihçe-i Hayatı*, Cilt 1, İstanbul 1990, s.28-33.

²⁶ 25.5.1995 tarihli görüşme.

Kutay'ın eserlerindeki bilgilerin büyük kısmı kendi yorumundan ziyade aktarmadır. Çok az kitabında yorum yapmıştır. Kutay'ın eserlerindeki en büyük eksikliklerden biri de tarih metodolojisine pek fazla uymamıştır. Kitaplarında içindikiler kısmının olmaması, kullandığı alıntılarının nerelerden yapıldığının dipnotlarda gösterilmemesi, kitabın sonunda faydalanmış olduğu eserlerin listesinin olmaması gibi eksikler akademik çevrelerde sürekli olarak eleştirilmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

CEMAL KUTAY'IN 1920-1938 YILLARI TÜRKİYESİNE AİT SOSYAL, SİYASÎ, EKONOMİK VE TOPLUMSAL GÖRÜŞLERİ

I. TÜRKİYE'NİN REJİMİ ÜZERİNE GÖRÜŞLERİ

Mustafa Kemal'in kurmuş olduğu modern devlet rejiminin düşünce yapısı, 1 Kasım 1937 yılında İsmet İnönü'nün hükumetten ayrılıp Celal Bayar'ın hükumet kurması üzerine yaptığı konuşmada ortaya çıkmaktadır:

“Biz ilhâmımızı gökten, gaybden değil, doğrudan doğruya hayattan almış bulunuyoruz. Bizim yolumuzu çizen, içinde yaşadığımız yurd, bağrından çıktığımız Türk Milleti ve bir de Milletin tarihinin binbir facia ve ızdırab kaydeden yapraklarından çıkardığımız neticelerdir. Kuvvet birdir ve o Milletindir”¹

Mustafa Kemal devlet yönetiminde milletin iradesini ön planda tutmasına rağmen, uygulamada karşılaştığı bir takım sıkıntılar yüzünden, bu iradeyi ilk dönemlerde tam anlamıyla uygulama safhasına koyamamıştır. Kutay, bu durumu çeşitli sebeplere bağlamaktadır. Mustafa Kemal, birinci Büyük Millet Meclisi Reisi oluncaya kadar, bir asker ve bir kumandandır. Geçmişte fiilen sivil ve politik hayatta bulunmamıştır. Fakat meclisi oluşturan milletvekillerinin çoğu Meşrutiyetin ilânından sonra İttihak ve Terakki (1909-1922)², Hürriyet ve İtilaf (8 Ekim 1911)³ partileriyle kısmen bağımsız hareketler içinde mücadele ederek yetişmiş kimselerdi. İşte Mustafa Kemal, böyle bir grubu, “başvekil” olarak idare etmek sorumluluğu ile karşılaşınca, büyük bir güçlkle karşı

¹ Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri, Cilt 1., İstanbul 1961, s. 401.

² İttihat ve Terakki: II. Abdülhamid'in baskı yönetimine karşı bir grup Tıp Fakültesi öğrencisi tarafından kurulan cemiyet. Fazla bilgi için bkz; Feroz Ahmet, *İttihat ve Terakki*, İstanbul 1971.

³ Hürriyet ve İtilaf: İçinde ve Türk liberalleri ve tutucularını, Arapları, Arnavutları, Rum ve Ermenileri buluşturup İttihak ve Terakki'ye karşı kurulan parti. Fazla bilgi için bkz; Bernard Lewis, *Modern Türkiye'nin Doğuşu*, (çev: Metin KIRATLI), Ankara 1970.

karşıya kalmıştı. Cemal Kutay, Mustafa Kemal'in üstlendiği bu sorumluluk ile ilgili görüşlerini şu şekilde dile getirmektedir:

“Hem de ne meşrutiyet!.... Çünkü bu meclis, ne parti disiplini tanıyor, ne de işgalci düşmanın top sesleri Ankara'nın bir kaç kuşak ötesinde duyulduğu zaman bile (fevkalade vaziyetle zarureti) gönülden kabulleniyordu. Bu hür düşünen ve düşündüğü gibi konuşan şahane bir meclisti”⁴

Bu ilk meclis, kanun yapma ve yürütme kuvvetini kendisinden topladığı için, vekilleri teker teker seçiyor, düşürüyordu. Bu durum işlerin hızlı ve sağlıklı bir şekilde yürütülmesine mani oluyordu. Bu şartlar içerisinde Mustafa Kemal, Millî Mücadele'nin sonuna kadar pek çok sıkıntılarla meclisin başında bulunarak, bütün yetkileri kendisinde toplayan mecliste, bu yetkileri birbirinden ayırmanın mücadelesini vermiştir. Bu amaçla anayasa değişikliklerine gitmiş, ancak bunu oluşturulan İkinci Meclis ve Cumhuriyetin ilanından sonra gerçekleştirebilmiştir. Kutay bu yorucu, herşeyin iç içe geçtiği devirleri geçiren Atatürk'ün meclisten istediği şeyin; *“hiç olmazsa bir müddet sessizlik ve bilhassa tehlikeleri atlatabilmiş olmanın basit tavizi olarak ilk yıllarda (muhalefet) adı altında, çekilmiş dertlerin tekrar edilmemesini istemek olduğunu söylemektedir”⁵.*

Mustafa Kemal'in parlamento hayatı, dolayısıyla hürriyet rejimi için düşünceleri “Birinci Meclis”in hadiseleri içinde teşekkül ettiğinden rejimin ana unsuru Birinci Meclis olmuştur. Mustafa Kemal'de parlamento düşüncesinde Birinci Meclis'te cereyan eden olayların etkisi hissedilmiştir.

Cumhuriyetin ilanından sonraki ilk altı yıl Kemalist rejimin inşa devresidir. Yukarıda dile getirdiğimiz sebepler ve yeni bir devletin kurulma mücadelesi verildiği için, Mustafa Kemal sürekli olarak rejimin sağlıklı bir yapıya kavuşturulmasının mücadelesini

⁴ Cemal Kutay, “Mustafa Kemal'e Diktatör Dedirten Hadiseler Şekil Değiştirerek Adnan Menderes'i de Zorluyor mu?”, *Çağımız Dergisi*, Sayı 5, Şubat-Mart 1955 s. 35.

⁵ Cemal Kutay, “Mustafa Kemal'e Diktatör Dedirten Hadiseler...”, s. 35.

vermiştir. Kutay bu durumu şu şekilde değerlendirir: “*Takriri Sükûn Kanunu, Matbuat Kanunu, Matbuat Kanunu, Polis Vazife ve Teşkilatı Kanunu, bazı bölgelerden mecburi göç tedbirleri, İstiklâl Mahkemeleri, Cemiyet Kanunu....vb. Kanunlar ve zihniyet karşısında gerçek manasıyla demokratik bir nizamın kurulmasına imkan yoktu.*”⁶ Fakat Mustafa Kemal, sürekli olarak demokratik rejimin ruhuna uymayan bu icraatların zararını azaltmak istemiştir. Bunun için Atatürk, Millet Meclislerinin tek parti hiyerarşisi içinde bile memleket meselelerine hassas, ilgili ve objektif bir şekilde yaklaşmıştır. Atatürk tek parti sisteminin bir intikal devri olduğunun idraki içinde dışa kapalı, içe sonuna kadar açık parti gruplarının tetkik ve tartışmasına açık tutulması için çaba göstermiştir.⁷

İnkılaplar yavaş yavaş yerleştikçe, rejim ayaklarını sağlam bir şekilde yere bastıkça, Mustafa Kemal, demokratik yönetime uymayan uygulamaları ortadan kaldırdığı gibi, halk iradesinin bir gereği olan çok partili hayata geçmek için mücadele vermiştir. Fakat Atatürk’ün sağlığında Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası (kuruluşu 17 Kasım 1924) ve Serbest Cumhuriyet Fırkası (kuruluşu 12 Ağustos 1930) denemelerine Mustafa Kemal’in etrafındakilerden bazıları tarafından daha doğrusu yurttan kemikleşmiş ve yerleşmiş Halk Parti oligarşisi tarafından engel olunulmuştur. Mustafa Kemal hayatında sürekli olarak rejimin sağlıklı bir yapıya kavuşması için ikinci bir partinin özlemini duymuştur. Fakat Halk Parti oligarşisi, Mustafa Kemal’in bazı endişeleri buna engel olmuştur.

Bütün bu olumsuzluklara rağmen demokratik rejimin temelleri Cumhuriyet döneminde atılmıştır. Siyasi alanda atılan bu adımlar, halk iradesinin devlet yönetiminde yavaş yavaş söz sahibi olmasını sağlamıştır.

⁶ Cemal Kutay, “Mustafa Kemal’e Diktatör Dedirten Hadiseler...”, s. 36.

⁷ Cemal Kutay, *Atatürk “Bugün” Olsaydı*, İstanbul 1994, s. 112.

II. DEVLETÇİLİK İLKESİ

Yeni kurulan Türk devletinin, ekonomik yönden Osmanlı devletinden aldığı miras pek de iç açıcı değildi. Osmanlı devleti, Avrupa'daki sanayi devrimini yakalayamadığı için, sanayisi pek gelişmemiştir. Çok az sayıda olan ekonomik kurumlar da savaş sonrası bakımsız ve yetersiz durumdaydı. Bu yüzden Cumhuriyet'in ilk yıllarında ekonomik açıdan kalkınma en önemli bir mesele olarak ele alınmıştır. Fakat bu dönemde ülke, sermaye, yetişmiş insan gücü ve alt yapıdan yoksundu. O dönemi, İmar ve İskân Vekilliği yapmış olan Mustafa Necati (1892-1929) vaziyeti şu şekilde anlatmaktadır:

“Her yer haraptı. Barınacak sığınacak yer bile yoktu. Evler yıkılmış, yollar geçilmez hale gelmişti. Halk en basit vasıtalarından da mahrumdu. El sanatlarını umumiyetle temsil eden gayr-ı Türk (Türkler dışı) nüfus ortada yoktu. Halk her şeyi devletten beklemek mecburiyetinde idi...”⁸

Ülkenin gelişmesinde özel sektörün yetersiz kalmasından dolayı devlet, ülkenin iç ve dış güvenliğini sağlamak, adalet dağıtmak gibi hizmetleri yanında, ekonomik, sosyal ve kültürel alanlarda da kalkınmayı sağlamak için, ekonomiye geniş müdahalelerde bulunmuştur.

Cemal Kutay, devletin ekonomiye müdahalesini şu şekilde açıklamaktadır:

“Türkiye için devletçilik bir savunma aracı idi. Bu savunma hissi milli kurtuluş hareketinin en buhranlı günlerinde bile kendini göstermiştir. Cumhuriyetten sonra rejimi yaşatmak için milli baca, milli ordu kadar mukaddes olunca sanayi kanunu, teşvik kanunu ile vatandaşa verilen geniş imkanlara ek olarak, ferdin kudreti dışına

⁸ Cemal Kutay, *Üç Devirde Bir Adam*, İstanbul 1980, s. 356-357.

çıkan, fakat milli olmasında zaruret olan mevzuları başarmak vazifesi devlete verilmişti.”⁹

Devletçiliğin Türkiye için kaçınılmaz bir politika olduğunu savunan Kutay’a göre devletçiliğin tanımı; *“Bir takım işlerin devlet eliyle ve devlet tarafından yapılması hiç bir vakit devletçilik değildir. Devletçilik bir milletin ekonomik, sosyal, kültürel cepheleriyle bütün yaşama seviyesini, devrin en ileri ve teknik idare imkanlarından faydalanarak en yüksek hedeflere en kısa zamanda çıkarmaktır.”¹⁰* şeklindedir.

Kutay, bunlara ek olarak cumhuriyetin ilk yıllarında Halk Partisi’nin, devletçiliğin ruhuna zıt bir politika takip ettiğini söylemektedir. Devletçiliğin uygulanması, ülkenin kalkınmasında özel teşebbüsün çözemeyeceği alanlara el atılıp, icraatlara girişilmesi şeklinde olması gerekirken, Halk Partisi bunun tam tersini yapmıştır.

Halk Partisi iktidarı kârlı işleri devletin eline alıp bir çeşit “etatizm ticareti” yapmayı tercih etmiştir. “Pahalılık” denilen ve vatandaşın alım gücünün üstüne çıkarak ancak refah sahiplerinin harcamasına ve faydasına sınırlı tutulan fiyat yükselmeleri; daha çok maliyet ve satış fiyatları devletin elinde olan maddelerle sınırlı tutulmuştur. Bu durum bir nevi milli kalkınma ve müdâfaa unsuru olan devletçiliğin¹¹, Halk Partisi’nin elinde asıl gayesinden ne kadar uzaklaştığını anlatır.

C.H. P’ye göre devletçilik; ferdin yapabildiği kârlı işleri de onun elinden alıp, devletin yapması şeklinde bir politika olmuştur. Ülkede bu durum hakim iken; dünyadaki buhran bütün ülkeleri yeni arayışlara sürüklemiştir. İşte 1928 yılında bütün dünyada görülen dünya buhranı, Türkiye’de de etkisini göstermiştir. Kısa bir süre içerisinde yayılan buhran, sadece tarım ürünlerinin ilkel üretimine dayalı Türkiye’de, dayanılması güç

⁹ Cemal Kutay, “...Ve Buna Da Devletçilik Diyorlar!”, *Millet Dergisi*, Sayı 24, İstanbul 11 Temmuz 1946, s. 24.

¹⁰ Cemal Kutay, “...Ve Buna Da Devletçilik Diyorlar!”, *Millet Dergisi*, s. 24.

¹¹ Cemal Kutay, “Halk Partisinin Nesine Güvenebilirsiniz?”, *Millet Dergisi*, Sayı 62, İstanbul, 10 Nisan 1947, s. 3.

yaşam şartlarına yol açmıştır. Kutay bu buhran karşısında, çözüm olarak etkin bir icraata girişilmediğini söylemektedir. Kutay'ın bu konudaki düşüncesi şu şekildedir:

*“1930 yılının sonu, 1931 ve 1932 yılının Eylül ayı başlarına kadar ki zaman içinde; devletin genel yapısında alışılan monoton aynı hal, alışılmış tempo içinde geçti. Zengin ülkeler büyük sarsıntıları aşarak dünya buhranından sıyrılmaya başlamışlardı. Türkiye de ise masabaşı devleti, başarılması şart hamleden uzak, içine dönük yaşantısını değişmez kader sayar, tevekkül içerisinde sürdürüyordu.”*¹² Mustafa Kemal Paşa, bu kısır döngüyü kırmak ekonomik açıdan halkın beklentilerine cevap vermek amacıyla harekete geçmiştir. Bu amaçla, 1930'da CHP'nin tek parti oligarşisine son vermek, liberal ekonomiyi uygulayacak Serbest Cumhuriyet Fırkası'nı siyasete atılmasına izin vermiştir. (12 Ağustos 1930) Fakat bir süre sonra parti kendisini feshetmek zorunda kalmıştır. (17 Kasım 1930) CHP, Serbest Fırka denemesinden sonra liberal, geniş ufuklu, özgür düşünce yerine, tam karşısı kopkoyu devletçi, ilhamını komünist Rusya'nın tatbik ettiği devlet kapitalizminden alan felsefenin istikametinde bir politika izlemeye başlamıştır.¹³ Mustafa Kemal, Serbest Cumhuriyet Fırkası ile liberal ekonomiyi uygulama safhasına koyamayınca bizzat Halk Partisi içinde uygulama safhasına koymuştur. Bu amaçla 1932 yılında İktisat Vekili Mustafa Şerefi bu görevden alarak yerine Celal Bayar'ı (1883-1985) getirmiştir.¹⁴ (9 Eylül 1932) Celal Bayar, Halk Partisi içinde kendisine mahsus iktisadi fikirleri olan ve sıkı devletçiliğe taraftar olmayan bir zümrenin başında bulunuyordu¹⁵.

Bayar işe başladıktan doksanüç gün sonra, ilk Beş Yıllık Kalkınma Planını uygulama safhasına koymuştur. Bunun üzerine Türk solu sahneye çıkar. “Kadro” dergisi (Ocak 1932-Ekim 1934)¹⁶ ile hareketi kendi safına alabilmenin fikri telkinlerine girişir. 1933 Ekimi'nde ilk sayısı, başvekil İsmet Paşa'nın başyazısı ile çıkan derginin yaydığı

¹² Cemal Kutay, *Atatürk “Bugün” Olsaydı*, s. 101.

¹³ Cemal Kutay, *Atatürk “Bugün” Olsaydı*, s. 100.

¹⁴ Cemal Kutay, *Atatürk “Bugün” Olsaydı*, s. 109.

¹⁵ Cemal Kutay, “Kimler Niçin, Nasıl ve Ne Zamann C.H.P'yi kullandılar?”, *Millet Dergisi*, Sayı 128, İstanbul, 22 Temmuz 1948, s. 8.

¹⁶ Fazla bilgi için bk, Ali Gevgilli, “Türkiye Basını”, *Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi*, İstanbul 1983, s. 216.

fikirler karşısında Mustafa Kemal kendi benimsediği devletçiliğin yapısını açıklama ihtiyacı hisseder. Bu konudaki fikirlerini 22 Ağustos 1935’ de İzmir Fuarında, Maliye Bakanı olan Celal Bayar’a bu fuarı açtırıp, fikirlerini açıklamasını sağlamıştır¹⁷.

Kutay, İlk Beş Yıllık Kalkınma Planı’nda benimsenen devletçiliğin ferd kudretinin dışında kalan büyük sanayi ve ticari teşebbüsleri kapsadığını söylemektedir. Bu dönemde ferdî teşebbüslerin devlet müdahalesiyle karşılaşmayacağı daima garanti edilmiştir. Ferdin yaşayabildiği sahalarda devlet yatırımlara gitmemiştir¹⁸. Bu politika sayesinde, II. Dünya Savaşı’nın sıkıntıları pek şiddetli olmamıştır. “*Ülke şekersiz kalmamış, pahalı bile olsa yine de pamuklu bulabilmiş, tamamen çimentosuzluk, demirsizlik çekilmemişse bu millî endüstrinin neticesidir.*”¹⁹

Kısacası Cemal Kutay, Atatürk döneminde karma bir ekonomik politikanın izlendiğini söylemektedir. Bu politikanın Atatürk’ten önce ve sonra uygulayıcısı olarak Celal Bayar’ı gösterir. İsmet İnönü ve onun şahsında C.H.P.’nin katı bir Devlet Kapitalizmi²⁰ izlediklerini ve sürekli olarak aralarında bu yönde bir mücadele olduğunu kabul etmektedir.

III. DİL ALANINDAKİ YENİLİKLERE BAKIŞI

Kutay, dil meselesini iki eksen üzerine oturtmaktadır. Birincisi, bir nevi laiklik ile özdeşleştirerek, Atatürk inkılaplarının ana kaidelerinden birini oluşturan Türk Milletinin kendi dili ile ibadet yapmasıdır. İkincisi ise; bugün bile içler acısı bir durum arzeden, Türkiye sınırları içerisinde yaşayan insanlar arasında bir dil birliğinin sağlanamamasıdır. Dile büyük bir önem veren Kutay, dilin önemini, “*Dil dinden önce gelen bir şeydir.*

¹⁷ Cemal Kutay, *Atatürk “Bugün” Olsaydı*, s. 109-110.

¹⁸ Cemal Kutay, “Çünkü (Devletçilik) Değil (Devlet Kapitalizmi) Yapıyoruz!”, *Millet Dergisi*, Sayı 2, İstanbul 7 Şubat 1966, s. 7.

¹⁹ Cemal Kutay, “Celal Bayar’ın Devletçilik Telakkisi”, *Millet Dergisi*, Sayı 3 İstanbul 14 Şubat 1946, s. 3.

²⁰ Cemal Kutay, *Tarih Sohbetleri 1*, İstanbul 1966, s. 62.

Mustafa Kemal din alanında yaptıklarını dile dayandırarak yapmıştır.”²¹ şeklinde açıklamaktadır.

Osmanlı Devleti’nde Arapça-Farsça, ana dil Türkçe’nin yanında ayrılmaz bir zorunluluktur. Çünkü Osmanlıca, daha çok bu üç dilin birleşmesinden meydana gelmekteydi. Arapça ve Farsça, ortaokuldan başlayarak mecburi ders olarak okutulmaktaydı. Kutay dilde niçin inkılap yapıldığını şu şekilde açıklamaktadır. *“Osmanlılarda, Arapçayı Araplardan, Farsçayı İranlılardan daha iyi konuşmak bir iftihar vesilesiydi. Bu haysiyet kırıcı bir durum ortaya çıkarmaktaydı. İşte Mustafa Kemal’in dil alanında yaptığı inkılâp, bizi bu haysiyet kırıcı durumdan kurtarmak olmuştur.”²²*

Kutay, Kur’an’da, Müslüman halkın ibadet vazifelerinin yerine getirilmesinde kendi dilinin kullanılmasında sakınca olmadığını isbat edildiğini iddia etmektedir. Geçmişte olsun günümüzde olsun gerçek manada Müslüman olan Türk Milletinin, Arapça okunması dini kurallarla hükme bağlanmış alanların dışında, inancının gerektirdiklerini kendi dili ile yapabilmesi gerektiğini savunmaktadır²³.

Kutay, Türk dilinin İslâmiyette var olan hakikatlerin, tam anlamıyla dile getirilmesinde yetersiz kaldığı yönündeki iddialara karşı da; *“Türk dilinin düzeyine inanmış, damarlarında zerrece Türk kanı, kafalarında tarih gerçeklerinin ışığı olan hiç bir vicdan, akıl sahibi, Türk dilinin kendi insanına, Tanrısına kulluk ödevinde yetersiz kaldığını iddia edemez”²⁴* demektedir. İşte Türkçe hutbe ve ezan, Atatürk’ün İslâm dini üzerinde yaptığı araştırmalardan sonra tasarladığı ve son nefesine kadar mücadelesini verdiği gayenin ilk basamağını teşkil etmektedir.

²¹ 7-6-1995’de İstanbul’da Evinde yaptığımız Görüşme.

²² 7-6- 1995’deki Görüşme.

²³ Kutay, *Atatürk “Bugün” Olsaydı*, s. 262.

²⁴ Kutay, *Atatürk “Bugün” Olsaydı*, s. 300-301.

Yüzyıllar boyunca Araplar, Türk milleti üzerinde manevi bir baskı kurmuşlardır. Kutay bu baskı sayesinde Arapların herhangi bir vatandaşın yapmakla yükümlü olduğu görevleri yerine getirmeyip muaf sayıldıkları gibi, her türlü imkandan millet olarak en iyi şekilde istifade ettiklerini söylemektedir. Buna rağmen Araplar, Birinci Dünya Savaşı sırasında Türk milletine karşı besledikleri düşmanlık duygularını dışa vurarak, işgalci güçlerle birlikte bu ölüm-kalım mücadelesinde Türk milletini arkadan vurmuşlardır. Türk milletinin kurmuş olduğu en büyük devletlerden biri olan Osmanlı Devleti'ni yıkabilmek için çeşitli yollar denemiş olan Batı Emperyalizmi; Türk millî şuurunun uyanmasını önlemek için Araplardan tekrar faydalanma yoluna gitmiştir. Bu amaçla Arap manevi nüfuzunun Türklerin üzerindeki etkisinin devamı için mücadele göstermiştir²⁵ Atatürk, gizlenmek istenen bu gerçeğin farkındaydı. Dini hayatta, Türk varlığını korumak ve kurtarmak amacıyla bir takım faaliyetlerin yapılması gerektiğini biliyordu. Bu amaçla ezanı Türkçeleştirerek sadece şekilde kalan bir denemeye girişti. Köklü değişikliklerini, manevi sahada din bilgisine olduğu kadar, Türklük şuuruna da güvendiği kişilerin yardımına dayalı olarak ele almıştır. Fakat ortamın elverişsizliği yüzünden bunu başaramamıştır²⁶

Cemal Kutay, Türk halkının kendi dili ile ibadet edebilme imkanına kavuştuğunda, vicdan üzerine kurulmak istenilen baskıların başarısızlıkla sonuçlanacağını, tahrik ve telkinlerin son bulacağını söylemektedir. Çünkü Türk halkı, özellikle de yeni yetişmekte olan genç nesil, İslâmiyetin gerçek felsefesini kavrayacak, bu şekilde kendisini, emelleri doğrultusunda yönlendirmek isteyenlerin tuzağına düşmeyecektir²⁷.

Atatürk'ün üzerinde hassasiyetle durduğu ikinci önemli nokta da dil birliği meselesidir. Gerek ülke sınırları içinde yaşayan Türk vatandaşları, gerekse başka coğrafi alanlarda yaşayan Türkler arasında dil ve tarih birliği sağlama yönünde bir politika izlemiştir. Atatürk bu politika ile Türk dünyasını iki ana unsur haline getirmeye çalışmıştır²⁸. Atatürk *"Millî kültürün her çığırda açılarak yükselmesini, Türk*

²⁵ Kutay, *Atatürk "Bugün" Olsaydı*, s. 265.

²⁶ Kutay, *Atatürk "Bugün" Olsaydı*, s. 265.

²⁷ 7-6-1995'tarihindeki görüşme.

²⁸ Cemal Kutay, "Dalkavukluğu İlme Üstün Tutanlar, Şimdi Kabahati Atatürk'e Yükleme İstiyorlar!",

Cumhuriyetinin temel dileği olarak temin edeceğiz. Türk dilinin, kendi benliğine, aslındaki güzellik ve zenginliğe kavuşması için, bütün devlet teşkilatımızın dikkatli, alâkalı olmasını isteriz."²⁹ şeklinde bu yöndeki çalışmalarda devlet kadrolarını teşvik etmiştir. Fakat, bunu yapmakla yükümlü olan kadrolar bunu başaramamışlardır. Kutay bu konuda şöyle demektedir: *"Hazin bir dalkavukluk hissi içinde işi şekil ve kalıp ölçülerine dökmüşler, çıkmaza sokmuşlardır."*³⁰

Kutay dil konusunda Türkiye'nin bugünkü işler acısı durumunu, Atatürk'ten sonra izlenen politikalara bağlar. *"Bugün babalarla oğulları dil bakımından birbirinin yabancıyı yapan, o meşhur okul kitapları terimlerinin hepsi mi Atatürk'un devrinde yapılmıştır?.... Dil konusundaki mevzularda Atatürk'ün yolundan fersah fersah ayrıldığımız meydandadır."*³¹

IV. DİN VE LAİKLİK ANLAYIŞI

Cemal Kutay'ın eserlerini incelediğimizde, yazılarıyla görüşlerini en fazla dile getirdiği sahanın laiklik meselesi olduğunu söyleyebiliriz. Kutay, temel olarak laikliğin, Atatürk'ün hayatında yapmak istediği ilke ve inkılapların kaynağını teşkil ettiğini ve O'nun ölümünden sonra da korunması gereken, bugünün nesillerine doğru manada anlatılacak bir miras olduğunu kabul etmektedir.

Kutay'a göre, laiklik gökten indirildiğine inanıldığı için semavî dinlerin, Musevîlik, Hristiyanlık ve İslâmiyetin zamanla dünya işlerine daha çok girmesi, haham, ruhban, hoca kadrosuyla dünyevî işlere el atması, bu alanda baskı kurması üzerine; zamanın gerektirdiği yeniliklere karşı hür fikirlerin savunulması ve dünya ile din işlerinin birbirinden ayrılması mücadelesidir³². Buna göre; din Allah ile kul arasındaki ilişkileri

Millet Dergisi, Cilt 8, Sayı 204, İstanbul 5 Ocak 1950, s. 10.

²⁹ Atatürk'ün *Söylev ve Demeçleri*, Cilt I, Ankara 1961², s. 372.

³⁰ Cemal Kutay, "Dalkavukluğu İlme Üstün Tutanlar...", s. 10.

³¹ Cemal Kutay, "Dalkavukluğu İlme Üstün Tutanlar...", s. 10.

³² Cemal Kutay, *Atatürk "Bugün" Olsaydı*, s. 60.

düzenleyen bir nizamdır. Politika ise insanların toplum içerisindeki davranışlarını, insanların içinde bulunduğu toplum ile devlet arasındaki ilişkilerini düzenlemeye çalışır. Bu yüzden din ve politikanın konusu birbirinden farklıdır. Bu durum din ve devlet işlerinin birbirinden ayrılmasını gerektirmektedir. Kutay, *“Yeryüzünde hiçbir demokrasi daha doğrusu halk iradesinden doğan hiç bir devlet yoktur ki, din ve devleti birbirine karıştırsın”*³³ demektedir.

Kutay, Osmanlı Devleti’nin gerileyip çökme noktasına gelmesini din ve devlet işlerinin birbirine karıştırılmaması hakikatinden uzaklaşmasına bağlamaktadır. Osmanlı’nın toplum yapısında olsun, devlet yönetiminde olsun, dinin, fertlerin iç dünyasını düzenleyen kurallar olmaktan çıkıp, bireyin devletle olan ilişkilerini yönlendirmede ve devlet yönetiminde artık belirleyici kurallar haline gelmesine bağlamıştır. Kısacası, dinden kaynaklanan taassub, ülkemizde yüzyıllardan beri insanları ilimden, fenden ve çağdaşıktan uzaklaştırmıştır. İslâmiyetin getirdiği hürriyet, tersine çevrilerek din ve dünya işlerinde Osmanlı’nın son zamanlarında din adamları tarafından baskı unsuru haline getirilmiştir. İslâmiyetle hürriyetin ortadan kaldırılarak, gelişmelerin önünde engel teşkil etmesi, bizde, medreselerle, camilerle, softalar ve ulemâ tarafından oluşturulan bir dinî kitle tarafından gerçekleştirilmiştir³⁴. Kutay, Osmanlılarda bu kitlenin daha sonra Yeniçerileri de kendi saflarına almayı başararak, toplum ve devlet kademelerindeki etkisini arttırdığını belirtmektedir. Parlamenter sistem başladığı zaman, Hürriyet ve İtilaf Fırkasının (8 Ekim 1911) faaliyetlerinde görüldüğü gibi, bu kitle dini siyaset içinde tutmaya çalışarak politika yapmışlardır.

Böyle bir ortamdaki İslâmî anlayışın tüm sahalara hakim olmasıyla ortaya çıkan gelişmelerin içerisinden yetişerek gelen Mustafa Kemal ve arkadaşları, bağnaz din adamlarının olumsuz rolünü en iyi şekilde kavramışlardı. Mustafa Kemal bu hakikati şu şekilde dile getirmektedir:

³³ Cemal Kutay, *Atatürk Olmasaydı*, İstanbul 1994, s. 60

³⁴ Cemal Kutay, *Atatürk Olmasaydı*, s. 62.

*“Din, bir vicdan meselesidir. Herkes vicdanın emrine uymakta serbesttir. Biz dine saygı gösteririz. Düşünüşe ve düşünceye muhalif değiliz. Biz sadece din işlerini, millet ve devlet işleriyle karıştırmamaya çalışıyor; kaste ve fiile dayanan taassupkâr hareketlerden sakınıyoruz”*³⁵

Mustafa Kemal, İslâmiyete en “gerçekçi teşhisi” koymuştur. İslâmiyet sadece çıplak bir din değil, bir hayat nizamıdır. Kulu ana karnından alarak, ebediyetine inandığı ruh hayatına kadar çizdiği yoldan götürüyordu. Ama bu zamanla kapanmış, medreseler yeni yollar bulmada zorlanınca bab-ı içtihad kapısı kapanmıştır, yani düşünce özgürlüğünün ortadan kalktığı görüşünü savunmuşlardır³⁶

Mustafa Kemal, İmparatorluğun yıkılmasında, ülkelerin elden çıkışında, derlenip toparlama girişimlerinin tıkanışında, dinin yönetimdeki olumsuz etkilerini görüp yaşamıştır. Bu sebeplerden dolayı Mustafa Kemal, böyle bir zihniyetin izlerini, kurumlarını ve yetiştirdiği nesillerde süregelen tortuyu kökünden silip atmak istiyordu. Türk milletinin yapısında var olan, çağdaş medeniyet seviyesine çıkma mücadelesi önündeki engelleri ortadan kaldırmak, vatani düşmandan kurtarmaktan daha hayati öneme sahipti.

Bu amaçla Mustafa Kemal, toplumun her alanında laikleşme yönünde adımlar atmıştır. 3 Mart 1924’te hem Şeriye ve Evkaf Vekaletlerini kaldırmış, hem de Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile eğitimde birliği sağlamıştır. Bu kanunla medreseler kapatılmıştır. 2 Eylül 1925 tarihinde Tekke ve Zaviyelerin ve türbelerin kapatılması, 17 Şubat 1926 Medeni Kanunun kabulü ile hukuk, şer’î kurallardan arındırılmıştır. Anayasada varolan “Devletin dini Dîn-i İslâmdır” maddesi 10 Nisan 1928 tarihli, 1222 sayılı kanunla yapılan anayasa değişikliği ile kaldırılmış, 5 Şubat 1937 tarih ve 3115 sayılı kanunla “laiklik” anayasa da bir kanun maddesi olarak yerini almıştır.

³⁵ Utkan Kocatürk, *Atatürk’ün Fikir ve Düşünceleri*, Ankara 1969, s. 162.

³⁶ Cemal Kutay, *Atatürk Olmasaydı*, s. 47.

Kutay, Mustafa Kemal'in milletin gelişmesi yolunda engel teşkil eden sebepleri ortadan kaldırırken, yaptıklarının İslâmiyette ne reform ne de yeniden yapılanma manasına geleceğini, asıl yapılmak istenilenin İslâmiyetin yapısında varolan asıl kurallara işlerlik kazandırma hareketi olduğunu söylemektedir. Kutay, son din olma hakikati içinde, böyle bir düşüncenin hatıra getirilmesinin bile İslâmiyetin "evrensellik" özelliğini reddetme manasına geleceğini söylemektedir. Fakat, İslâmiyetin aradan geçen ondört asır içinde içeriden ve dışarıdan kasıdlara, bünye içi bozulma baskılarına hedef olması yüzünden, böyle bir yolun izlendiğini belirtmektedir³⁷

Kutay'a göre Mustafa Kemal bu inkılapları yaparken meselelerin çekiciliğinden ziyade asıl kaynağa inerek, ilk önce rahatsızlığa yol açan hastalığı teşhis etmiş; daha sonra da tedavi metodunu uygulamıştır. Mustafa Kemal, Millî Mücadele esnasında yaşanan *fetva kavgası* ile kardeşi kardeşe kırdırma faciasına sebebiyet verecek kadar, dini kötülüğe alet edilmesinin gelecekteki tehlikesini önceden görmüştü. Bu tahlillere dayanarak ilk önce teşhisini koymuştur. Buna göre bütün sıkıntıların kaynağı, İslâmiyette var olan üç temel dayanaktan uzaklaşmış olmaktan kaynaklanmaktaydı.

Bunlar, İslâm'da;

- "zorlama" yoktur.
- "ruhbanlık" yoktur.
- "zaman" değiştikçe, "hükümler" de değişir kavramı

İslâma son din olma özelliğini veren bu üç temel, öylesine asliyetinden uzaklaştırılmıştır ki zamanla bilinemez olmuştur.

İslâm dini "dinde zorlama yoktur" özgürlük inancı ile insanlığın önüne çıkmış olmasına rağmen, dünyayı bir *dârü'l-harb* (savaş alanı) sayma gibi bir inancın tortularını

³⁷ Cemal Kutay, *Atatürk "Bugün" Olsaydı*, s. 169.

ülkesinden silip, getirmiş olduğu Laiklik ile inanç hürriyetini dine tekrar yeni baştan iade eden Mustafa Kemaldir³⁸. Atatürk Laiklik sistemi ile dini, din simsarlarının ellerinden kurtarmak ve “İslâmda ruhbanlık yoktur” hakikatının izlerini göstermek amacıyla, dini dünya işlerinden ayırmaya çalışmıştır. Kısacası laikliği, bu vicdan saldırılarına karşı en sağlam kalkan haline getirmiştir.

Kutay, Mustafa Kemal’in söylediği *“Bizim dinimiz en makul ve en tabîî bir dindir. Ve ancak bundan dolayıdır ki son din olmuştur. Bir dinin tabîî olması için akla, fenne, ilme ve mantığa tetabuk etmesi lâzımdır. Bizim dinimiz bunlara tamamen mutabıktır.”*³⁹ şeklinde dile getirdiği gerçekler doğrultusunda, İslâmiyetin zamanın şartlarına göre kurallarının değişeceği hakikatine yeniden işlerlik kazandırmasının, başlı başına bir hizmet olduğunu söylemektedir. Kutay’a göre, Mustafa Kemal bu hizmetiyle İslâmiyeti tebliğ eden Hz. Muhammed’in hayatında tatbikatına ihtiyaç duymayıp teoride bıraktığı bu gerçeği uyguladığı için; İslâmiyeti son din olabilme hakikatine erdirmiş, en büyük ve gerçek müslümandır⁴⁰

Mustafa Kemal’in İslâmı anlama ve yorumlama şekline bütün kalbiyle katılan ve onun düşünüp arzuladığı İslâmiyeti isteyen Cemal Kutay; dinî ve manevî değerlere bağlı olan “Hakka Doğru” dergisini bu görüşler doğrultusunda çıkarmıştır. Kutay bu görüşlere o kadar inanmıştır ki, dünyada gerçek manada iki Müslüman bildiğini, birincisinin Peygamber Muhammed, ikincisinin ise Mustafa Kemal olduğunu söylemektedir. Kutay’ın *“Bu iki büyük, ebediyet aleminde sohbetlerin en anlamlısını yapıyorlardır. Birbirlerinin kıymetini kavramanın idraki içinde...”*⁴¹ şeklindeki sözleri de bu konudaki görüşlerini açıkca teyid etmektedir.

³⁸ Cemal Kutay, *Atatürk “Bugün” Olsaydı*, s. 211.

³⁹ Kocatürk, *Atatürk’ün Fikir ve Düşünceleri*, s. 169.

⁴⁰ Cemal Kutay, *Atatürk “Bugün” Olsaydı*, s. 235.

⁴¹ Cemal Kutay, *Atatürk “Bugün” Olsaydı*, s. 235.

V. EĞİTİM SİSTEMİ ÜZERİNE GÖRÜŞLERİ

Cemal Kutay, Cumhuriyet dönemindeki eğitim alanında yapılan reformları desteklemesine rağmen, eleştirilerini genel olarak iki noktada toplamaktadır:

Birincisi; eğitimde izlenilecek politikanın tam anlamıyla benimsenip izlenmemesi. İkincisi de; eğitimde yetiştirilmeye karar verilen insan modelinin yetersizliğidir. Kutay, sık sık eğitim sisteminin değiştirilmesinden şikayet etmektedir. Dünyanın hiç bir ülkesinde, eğitim sistemi bizim kadar değişen başka bir ülke yoktur. Gelişmiş ülke ölçülerinde düşünüldüğünde; eğitim, bir parti meselesi olmayıp, bir rejim meselesidir. Hatta bundan da ileri üzerinde hassasiyetle durulan bir meseledir⁴². Fakat Kutay bizde eğitim politikasının; değil bir rejim meselesi olarak ele alınması, bir partinin bünyesinde bile izlenen politikaların bütünlük arz etmemesinden yakınmaktadır. İktidarda sürekli Halk Partisi olduğu halde, birbirini takip eden Millî Eğitim Bakanlarının, kendi istekleri doğrultusunda eğitim sistemini değiştirdiklerini⁴³ söylemektedir. Kutay Cumhuriyet dönemi eğitimin, sağlam bir sisteme ve daha serbest bir yapıya kavuşturulmasıyla geliştirileceği görüşündedir.

“Her Bakanın, ne kadar makamını işgal edeceği meçhul bulunan bir intikal devresinde, eğitime yapılacak en büyük hizmet, eğitim davasını gelip geçen Bakanların tesirinden uzak çalışacak bir muhtariyete kavuşturmak olacaktır”⁴⁴ demektedir.

Eleştirdiği ikinci nokta, verilen eğitimle bireyin maddi ve manevi alanlardaki bir takım ihtiyaçlarının eksik bırakıldığıdır. Bu da onların aşırı ve zararlı akımlara kapılmalarına sebep olmaktadır. Kutay, bu konudaki görüşlerini şu şekilde dile getirmektedir:

⁴² Cemal Kutay, “Maarif Sistemi Bir Rejim Meselesidir”, *Millet Dergisi*, Sayı 131, İstanbul 12 Ağustos 1948, s. 5.

⁴³ Cemal Kutay, “Maarif Sistemi Bir Rejim Meselesidir”, s. 5.

⁴⁴ Cemal Kutay, “Maarif Sistemi Bir Rejim Meselesidir”, s. 5.

“... Verilen eğitim ile onların millî tarihin emanetçileri olmaları lazım gelirken çocuklarımızın manevi yapıları, her türlü tahrik ve telkinlere karşı müdafasız ve zavallı olarak yetişmektedir... Çocuklarımıza her şeyin sadece şu çeyrek asrın neticesi olduğunu söylerken misilsiz zaferlerin ve medeniyetlerin sahibi dedelerimizi anmaktan utanır yetiştirdik”⁴⁵

Kutay, eğitimde laiklik prensibini benimsemekte ve desteklemekte ise de uygulamada aşırıya gidildiği görüşündedir. Kutay, “Laiklik adı altında dinsiz ve Allahsız, modern iddiası içinde inkarcı ve başıboş bir nesil yetiştirildi”⁴⁶ demektedir. Çözüm olarak da Kutay eğitimde izlenecek metod konusunda, “Şuursuz, enaniyetçilik, inkârcı bir benlik iddiasından vazgeçtiğimiz gün Komünizm ve benzerleri, millî kudretin çelik kalesine çarpan sivrisinek denemesi olur”⁴⁷ şeklinde düşünmektedir.

VI. TÜRK KADINLARININ YENİ KONUMU

Kutay’da asıl olarak iki temel düşünce hakimdir. Bunlardan birincisi laiklik ve ikincisi kadın haklarıdır. Bunlar, Atatürk’ten bize kalan iki önemli miras olup, hassasiyetle sahiplenip, korumamız gereken esaslar olduğudur. Bu görüşünü “Mustafa Kemal, devrini iki temel üzerine kurdu, yükseltti: Laiklik ve Kadın Hürriyetleri...” şeklinde dile getirmektedir⁴⁸

Kutay, Türk kadının konumunun Türk toplumunun İslâmiyeti kabul etmesinden sonra, benimsemeye ve uygulamada sıkıntılarla karşılaştığı en önemli konulardan biri olduğunu iddia etmektedir. Türklerde bu sorunun ortaya çıkmasındaki sebep İslâmiyeti kabul etmeden önce varolan değerlerin etkisidir. Türk toplumunda sosyal hayatta kadının üstün bir yeri vardır. Cahiliye devrinde ise kadının pek fazla değeri yoktu. Türk

⁴⁵ Cemal Kutay, “Hazin Bilançonun Müfredatını Kimlerden Sormalı?”, *Millet Dergisi*, Sayı 55, İstanbul 10 Şubat 1947, s. 3.

⁴⁶ Cemal Kutay, “Hazin Bilançonun Müfredatını Kimlerden Sormalı?”, s. 5.

⁴⁷ Cemal Kutay, “Hazin Bilançonun Müfredatını Kimlerden Sormalı?”, s. 5.

⁴⁸ Cemal Kutay, *Atatürk “Bugün” Olsaydı*, s. 318.

toplumunda kadın, erkekten farklı olmadığı gibi, kadın ailede daha çok korunması gerekli bir ferttir. Ayrıca kadın-erkek eşitliğinde yeri olmayan çok evlilik Türk toplumunda kesinlikle yoktur.⁴⁹

Bundan dolayı, İslâmiyetin kabulünden sonra Türk adet ve gelenekleriyle, İslâm şeriatı arasında gizli-açık süregelen çekişme en çok aile hayatı üzerinde olmuştur. Hem Araplarda hem de Acemlerde pederşahîyani erkek egemenliğine dayanan aile topluma hakimdi. Türkler, İslâmî kurallarla kabullenilen bu benimseyişi tarih boyunca gönüllerine yerleştirememişlerdi. İşte Atatürk bu gerçeği çok iyi tesbit etmişti. Tesbit ettiği bu hakikati de devlet varlığında hayata geçirmiştir⁵⁰

Kutay, meselenin asıl kaynağının, Arap yarımadasının ikliminden ve günün şartlarından kaynaklanan bazı kuralların çıkış noktasının dikkate alınmadan, bütün bir İslâm âlemine uygulanmak istenmesinden, kaynaklandığını söylemektedir. İslâmiyetin ilk dönemlerinde kadınlar örtüsüz ve evinde dört duvar arasında hapsedilmeyip, savaşlarda yaralıların bakımı, ihtiyaçlarını karşılama, hatta askerlerin morallerini yükseltmek için kahramanlık şarkıları söylemekteydiler. Tesettür emrinin çok sonraları iklim dolayısıyla, ince elbiselerin bedenlerine yapışması gibi olumsuzlukların önüne geçmek amacıyla çıktığını, Türk kadınının veya Arap âdet ve iklimi dışındaki İslâm dünyasında da, bunu bir emir olarak uygulanamayacağını iddia etmektedir⁵¹.

Mustafa Kemal'in yaptığı, kendi değerlerimize uymayan ve İslâmiyetin yanlış yorumlanmasından dolayı toplumumuz için sıkıntı meydana getiren kuralların üzerine eğilerek, bunları, Türk toplum yapısına yeniden uyarlamasıdır. Bu amaçla bütün dünyaya örnek teşkil eden bir takım inkılap hareketleriyle, erkeğinden hiç bir sahada geri olmayan Türk kadınına en tabii haklarını vererek, her alanda erkeklerle yan yana, omuz omuza bu ülkenin kalkınması için birlikte mücadele etmesi sağlanmıştır. Mustafa Kemal, kadınlara kanunlarla bir takım haklar tanıdığı gibi, onların eğitimi üzerinde durmuş, onların da bu

⁴⁹ 7-6-1995` tarihindeki Görüşme.

⁵⁰ Cemal Kutay, *Atatürk Olmasaydı*, s. 84.

⁵¹ Cemal Kutay, *Atatürk Olmasaydı*, s. 85.

ülkenin yönetiminde söz sahibi olması için mücadele etmiştir. Bu dönemde 1926 yılından başlanılarak kadınlarımıza medeni, siyasi ve sosyal haklar tanınmıştır. İlk olarak 17 Şubat 1926'da Medeni Kanun'un kabulü ile kadına medeni haklar verilmiştir. 3 Nisan 1930'da "Belediye Kanunu" ile kadınlara belediye seçimlerinde oy verme ve seçme hakkı getirilmiştir. 5 Aralık 1934'te de Anayasa'da yapılan değişiklikle Türk kadınına milletvekili seçme ve seçilme hakkı tanınmıştır. Atatürk 1935 seçimlerinde nüfusu 16 milyon olan Türkiye'de Türk kadınının on sekiz kadın temsilciyle mecliste temsil edilmesini sağlamıştır⁵²

Kutay, bu konuda da Atatürk'ten sonra gelen mirasçılardan şikayetçidir. Çünkü Atatürk'ün ölümünden sonra, bu yönde yapılan çalışmalar yetersiz kalmış, Atatürk'ün bıraktığı noktadan daha ileriye gidilmesi gerekirken bir gerileme görülmüştür. Kutay'a göre, Türk kadınına milletvekili seçilme hakkının tanındığı 1935'te kadın milletvekili sayısı o günkü nüfusumuzun esası üzerinde devam etseydi, bugün kadın milletvekili sayısı yetmişe ulaşacaktı⁵³ Bu durumdan bir taraftan kadınları sorumlu tutup, Atatürk'ün ruhunun okuma-öğrenme-uygarlaşma nimetlerinin kapısını açtığı bugünkü tahsilli Türk kadınına kırgın olduğunu⁵⁴ söylerken, diğer yandan da bu olumsuzlukların ortadan kaldırılıp mecliste Türk kadınının gerçek temsilci sayısına ulaşabilmesi için kanuni düzenlemelere gidilmesini istemektedir. Kutay, "....Kadın mebus sayısı, seçim kanununa getirilecek rakam sarahati ile teminat altına alınacaktır. Ta ki bu hak, şuurlarda ve örflerde yerini alıncaya kadar."⁵⁵ ifadesiyle bu kanunun önemini dile getirmektedir. Türk kadınının, her sahada erkeği ile birlikte gerçek manasıyla yerini aldığı anda Atatürk'ün de ruhunun rahat edeceğini belirtmektedir.

⁵² 7-6-1995' tarihindeki Görüşme.

⁵³ Cemal Kutay, *Atatürk "Bugün" Olsaydı*, s. 128.

⁵⁴ Cemal Kutay, *Atatürk Olmasaydı*, s. 85.

⁵⁵ 7-6-1995 Görüşme.

SONUÇ

Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinde (1910) dünyaya gelen Kutay, Osmanlı Devleti'nin yıkılışı ile Cumhuriyet Türkiyesinin kuruluş aşamasındaki olayları yaşamış, devrin önde gelen insanlarını tanımış bir tarihçi, yazar, gazeteci ve yayıncıdır. Kutay'ın babası Tahir Bey, Bedirhan Paşa'nın onyedinci çocuğu olup, Konya Mahkemelerinde hakimli görevinde bulunmuştur (vefatı: 1924).

Çalışmak amacıyla, Konya'dan Ankara'ya 1929 Mayısında gelen Kutay, *"Hakimiyet-i Milliye"* Gazetesinde musahhih olarak iş bulur. Kutay'ın Ankara'da göreve başlaması Cumhuriyetin ilk devirlerinin önemli olaylarına vâkıf olmasını mümkün kılmış; bundan sonraki hayatında yönelişlerinde belirleyici olmuştur. Ayrıca bu dönemde tanışmış olduğu; Ahmet Ağaoğlu, Hikmet Bayur, Fuat Köprülü gibi tarihçilerden de istifade etmek suretiyle, kendisini yetiştirmeye çalışmıştır. Kutay, Ankara'da kazanmış olduğu tecrübelerini Konya'da çıkardığı *"Yeni Anadolu Gazetesinde"* (1932) tatbik etme imkânını bulur. İki yıl boyunca, bu gazete aktif bir yayın hayatı geçirir. Bu faaliyet ileride Kutay'ın düşünce istikametini etkileyecek gelişmelere sebebiyet verecektir. Gazetenin yayınlarından rahatsız olan Cumhuriyet Halk Partisi ve İsmet İnönü, gazeteyi matbasıyla satın alarak Ankara'ya taşırlar. (1934) Bu olay, Kutay'ı bütün hayatı boyunca Cumhuriyet Halk Partisi ve İsmet İnönü'ye karşı bir harekete yöneltecektir.

"Ulus Gazetesi" 'nde Yazı Müdürlüğüne kadar yükselen Kutay Atatürk'ün ölümünden sonra, başa geçen yeni iktidarla anlaşmazlığa düşmüştür. Bir yanda eskinin izlerini silmek isteyen yeni iktidar, diğer yanda yazılarıyla eskinin zihinlerdeki izlerini

muhafaza etmeye çalışan Kutay vardır. Bu zıtlık çok geçmeden Kutay'ın görevinden ayrılarak İstanbul'a yerleşmesine neden olacaktır. İstanbul'da ilk önce Turgut Bayar ile, bir akşam gazetesi olan "*Halk Gazetesini*" çıkarır(1941). İkinci Dünya Savaşı'nın olumsuz şartlarından etkilenip gazeteyi kapatmak zorunda kalırsa da yazım hayatına çeşitli yayım organlarında devam eder. Kutay'ın İstanbul'a geldikten sonra asıl icraatı 1946'larda "*Millet Dergisi*"yle "*Hakka Doğru Dergisi*" 'ni çıkarmak olmuştur. Cumhuriyet Halk Partisi ve İsmet İnönü ile eskinin muhasebesini yapmak "*Millet Dergisi*" 'nin çıkartılması ile olmuştur. 1946'larda Celal Bayar ve arkadaşlarının Cumhuriyet Halk Partisi'nin bünyesinde başlattıkları muhalefete paralel olarak Cemal Kutay'da *Millet Dergisi* 'nde Cumhuriyet Halk Partisi'nin icraatlarını eleştiren, Demokrat Parti'ye yol gösteren yazılar yazmıştır Bu derginin vermiş olduğu demokrasi mücadelesi Demokrat Parti'nin 1950 yılında iktidarı devr almasına kadar devam etmiştir. "*Millet Dergisi*" isminin altında yer alan "Yeter Söz Milletindir" sözünü Demokrat Partiye mal ederek yayım hayatından çekilir. Kutay'ın daha sonra çıkarmış olduğu dergilerden "*Çağımız Dergisi*" hariç *Millet Dergisi* 'nin mücadelesi istikametinde mücadele veren bir dergisine rastlanmamıştır. "*Tarih Konuşuyor*", "*Sohbetler*" gibi çıkardığı dergiler aktüel konulardan ziyade daha çok tarihi konulara değinmiştir.

Eserlerindeki konular genellikle Osmanlı Devleti'nin son dönemleriyle, Cumhuriyet Türkiye'sinin ilk dönemlerini kapsamaktadır. Bu konularda yüzlerce kitap, binlerce makale neşretmiştir. Yılların kıdemli, popüler tarihçisi Cemal Kutay, aralıksız bir emekle yazdığı kitaplarında özellikle 20 ciltlik "*Türkiye İstiklal ve Hürriyet Mücadeleri Tarihi*" ile dikkat çekmiştir. Eserlerinde yaptığı pek çok tekrara rağmen, akıcı uslubu sayesinde, Kutay'ın eserleri, her dönemde çok sayıda okuyucu bulmuştur. Yazar tarihçi, gazeteci ve yayıncı olarak yazdığı kitaplar, çıkardığı dergileri kitapçı vitrinlerine vermemiş, okuyucu ile kurduğu irtibat sayesinde dağıtımını kendisi yapmıştır.

Sonuç olarak, hayatı boyunca tarihin doğru olarak anlatılıp, halka sevdirmesi için uğraşan Kutay, akademik bir kimlik taşımaktan ziyade bir halk tarihçisi hüviyetine sahip olarak eserleri kütüphanelerdeki yerini almıştır.

YARARLANILAN KAYNAKLAR

I- SÖZLÜ KAYNAK

KUTAY Cemal, Konya 1910, Tarihçi-Yazar

II- GAZETE VE DERGİLER

Akşam Gazetesi

Cumhuriyet Gazetesi

Çağımız Dergisi

Millet Dergisi

Sabah Gazetesi

Sohbetler Dergisi

Tarih Konuşuyor Dergisi

Terbiye Postası Dergisi

Yeni Anadolu Gazetesi

Yeni İstanbul Gazetesi

III- KİTAPLAR

AHMET Feroz, *İttihat ve Terakki*, İstanbul 1971.

ATATÜRK'ÜN SÖYLEV VE DEMEÇLERİ, Cilt 1, İstanbul 1961.

ATATÜRK'ÜN SÖYLEV VE DEMEÇLERİ, Cilt 2, Ankara 1959.

BADILLI, Abdülkadir, *Bediüzzaman Said-i Nursî Mufasssal Tarihçe-i Hayatı*, Cilt 1, İstanbul 1990.

- BERKTAY Halil, "Tarih Çalışmaları", *Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi*, Cilt 9, İstanbul 1983.
- BERNARD Lewis, *Modern Türkiye'nin Doğuşu* (çev: Metin KIRATLI), Ankara 1970.
- BOZDAĞ İsmet, *Celal Bayar Anlatıyor: Başvekilim Adnan Menderes*, İstanbul 1986.
- CANELLİ Mustafa, *Tanzimat Aydınlarından Renkli Bir Sima Ebuzziyâ Tevfik Bey*, Ankara 1994.
- EDİPOĞLU Baki Süha, *Falih Rıfki Atay Konuşuyor*, İstanbul 1946.
- GEVGİLLİ Ali, "Türkiye Basını", *Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi*, Cilt 1, İstanbul 1983.
- KOCATÜRK Utkan, *Atatürk'ün Fikir ve Düşünceleri*, Ankara 1969.
- KUTAY Cemal, *Atatürk "Bugün" Olsaydı*, İstanbul 1994.
- _____, *Atatürk Olmasaydı?*, İstanbul 1994.
- _____, *Ardında Kalanlar*, İstanbul 1988.
- _____, *Çağımızda Asr-ı Saadet Müslümanı Bediüzzaman Said Nursî*, İstanbul 1980.
- _____, *Üç Devirde Bir Adam*, İstanbul 1980.
- _____, *Tarih Sohbetleri 1*, İstanbul 1966.
- _____, *Türkiye İstiklâl ve Hürriyet Mücadeleleri Tarihi*, Cilt 20, İstanbul 1982.
- ÖNDER Mehmet, *Konya Maarif Tarihi*, Konya 1952.
- _____, *Konya Matbuat Tarihi*, Konya 1949.
- TOGAY Muharrem Feyzi, *Yusuf Akçura'nın Hayatı ve Eserleri*, İstanbul 1944.
- UYKUCU Ekrem, *Türkiye Cumhuriyeti Tarihi*, İstanbul 1994.
- ÜLGEN Hilmi Ziya, *Türkiye'de Çağdaş Düşünce Tarihi*, Cilt 2, Baskı 3, İstanbul 1966.

IV- MAKALELER

- AKMAN Nuriye, "Vahdettin Hain Değildi", *Sabah Gazetesi*, 13 Haziran 1995.
- ALTAN Çetin, "Sahte Bir Vesika mı?", *Akşam Gazetesi*, 11 Ağustos 1965.
- KUTAY Cemal, "Mustafa Kemal'e 'Diktatör' Dedirten Hadiseler Şekil Değiştirerek Adnan Menderes'i de Zorluyor mu?", *Çağımız Dergisi*, Sayı 5, İstanbul Şubat-Mart 1955.
- _____, "Lütfen Bizi Dinleyiniz", *Çağımız Dergisi*, Sayı 1, İstanbul Ekim 1994.

- _____, “İyi Niyetler Mütahhitliği”, *Millet Dergisi*, Sayı 5, İstanbul 28 Şubat 1946.
- _____, “17 Yıl Öncesi Gibi...”, *Millet Dergisi*, Sayı 1, İstanbul 6 Aralık 1962.
- _____, “MİLLET Kapanıyor: Allah’a İsmarladık”, *Millet Dergisi*, Sayı 8, İstanbul 14 Aralık 1967.
- _____, “Celal Bayar’ın Milyarlarına Dair”, *Millet Dergisi*, Sayı 25, İstanbul 18 Temmuz 1946.
- _____, “Kimler Niçin, Nasıl ve Ne Zaman C.H.P.’yi Kullandılar”, *Millet Dergisi*, Sayı 129, İstanbul 22 Temmuz 1948.
- _____, “Maarif Meselesi Bir Rejim Meselesidir”, *Millet Dergisi*, Sayı 131, İstanbul 12 Ağustos 1948.
- _____, “Hazin Bilançonun Müfredatını Kimlerden Sormalı?”, *Millet Dergisi*, Sayı 55, İstanbul 10 Şubat 1947.
- _____, “Dalkavukluğu İlme Üstün Tutanlar, Şimdi Kabahati Atatürk’e Yükleme İstiyorlar!”, *Millet Dergisi*, Cilt 8, Sayı 204, İstanbul 5 Ocak 1950.
- _____, “... Ve Buna da Devletçilik Diyorlar!”, *Millet Dergisi*, Sayı 24, İstanbul 11 Temmuz 1946.
- _____, “Halk Partisinin Nesine Güvenebilirsiniz?”, *Millet Dergisi*, Sayı 62, İstanbul 10 Nisan 1947.
- _____, “Çünkü [Devletçilik] değil [Devlet Kapitalizmi] Yapıyoruz!”, *Millet Dergisi*, Sayı 52, İstanbul 7 Şubat 1966.
- _____, “Türkiye’yi Komünistleştirecek İkinci Beş Yıllık Plan”, *Millet Dergisi*, Sayı 67, İstanbul 15 Mayıs 1947.

V- ANSİKLOPEDİLER

GÖVSE İbrahim Alâettin, *Türk Meşhurları Ansiklopedisi*,

NEBİOĞLU Osman, *Yaşayan Tanınmış Kimseler Ansiklopedisi*, “Türkiye’de Kim Kimdir?”, İstanbul 1961.

Türk Ansiklopedisi, Cilt 18, Ankara 1970.

EK

Millet Kapanıyor Allah’a Ismarladık!

“Devletin siyasetinden vatandaşın günlük yaşayışına kadar yaygın iddia ile, tüm varlıkların kendi kalıpları içinde olması direnişine karşı böylesine kör bağlantısız, minnetsiz partisiz bir seslenişi deniyelim. Gerçekten müstakil bir kalem için böylesi vazife oldu...” dedim.

Ve itiraf edeyim: Birinci sayı 45 000 basarken benimle kader birliği yapmış yakınlarıma kalben kırgındım: Sekiz hafta içinde azımsadığım bu rakam dahi yükseklerde kaldı ve Prof. Sâlisilâtın sesini duyar gibi oldum: Düşme... Yürü. git!

Şunu da itiraf edeyim: Revaçta olan yola girseydim, MİLLET ben hayatta olduğum müddetçe yaşardı: Devlet abonesi, müesseselerin gizli-açık yardımı ve her tip ilan!...

Yok...ben, savunduğum gerçeklerin, YÜZBİNLERİN ÜSTÜNDEKİ vatandaş sayısının HAFTADA BİR LİRASI’na değer olduğuna inanmıştım. Bugün de aynı inanç içinde sizlere veda ediyorum. Kırk yıla yakın zamanı kucaklamış yetmişüç eserden sonra şeref saydığım sizlerin güveninden gayri hiç bir alâkanın gölgesine giremiyeceğim: Hazâ min Fadli Rabbi.

...Şimdi Ben, MİLLET’i yaşatmak için Devlet Baba’dan, İktisadi Teşekküllerden, Bankalardan, özel kuruluşlardan ilân-abone alacağım, sonra da onlarla doğrunun-eğrinin savaşını yapacağım öyle mi? Hurmanın tadı damağımda, kendisi midemde olacak ve onun cinsi ile şekli hakkında fetva vereceğim, sizlerde, hattâ emeğimi takdirden doğup gelmiş olsa, bu minnetten habersiz satırlarım içinde, nescine ancak lütûf zerresi girmediği zaman asilleşen hür fikir diye benim satırlarıma bağlanacaksınız, öyle mi?

Evet!... Bu tarz belki günümüzde FİKİR olmaktan çıkarak, BÜYÜK SERMAYE HAREKETİ olan basın sahasının meşrû sayılan devamlılık müdafaası olmuştur. Şöyle de düşünülebilirdi:

- Nizam-ı âlem bu... sen, fakir bir kalem sahibisin. 1967 Türkiyesinde gazetecilik, mecmuacılık, kitapçılık fikir hareketi değil... Büyük sermayenin en kısa zamanda, en bol kârı cebe koyma hareketi... Ya DEVLET'ini; ya GİZLİ-AÇIK BİR SİYASİ CEREYANIN, ya da Devlet'in ve Toplum'un düşüncesini, kendi yaşama sistemi içine alma kararındaki ÖZEL SEKTÖRÜN sesi ve sözü olacaksın. İster istemez böyle olacak, veya bunlardan müstağni kalabilmek için iki şeye dayanacaksın:

Ya milyonların olacak, kendine mahsus bir düşünceyi kafalarda yerleştirmek için yoluna devam kudretin olacak. Ya da doğruluğuna inandığın fikirlerinin vatandaş tarafından bir anda benimsenmesi ve sana düşündüğün hayat hakkını sağlaması zaferine ereceksin!”.

Ben, elbetteki İKİNCİSİ'ne, yani, “sokaktan geçen vatandaşımın” MİLLET'e gösterdiği alâkanın, fikirlerimin doğruluğuna hüccet olmasımın ümit ve hasretinde idim. Vakıa sizlere vedâ ederken dahi MİLLET'in abonesi de, satışı da, baskısı da siyasi mecmuaların en önündedir. Fakat bu netice dahi aslâ tâviz veremeyeceğim MİLLET'in fikir hüviyetine tam emniyet ve mücadele huzuru getirebilmekten çok uzaktır. Şundan korktum: Yarıda kalmak!... Çünkü şu sayıya kadar, İKİNCİ KUVAY-I MİLLİYE'nin şartlarına girmiş değilim, bir oluş kazanı içinde kaynıyan ülkenin tezat halindeki UÇ'lardan, her biri ayrı taassubu, bir împaratorluk kalıntısı olan bugünün Türkiye'sinde âslâ gerçekleşmeyecek ifratların ardından koşan his kervanlarının ortasında, hiçbir tarafı memnun etmeyecek seslenişlerin kime dayanması gerekirdi? Sokaktaki adama...Amma gördüm ki o, ya çıkamayacağı bir safa girmiş bu sebeplede hasretini çektiği seslenişten gayrısına kulak veremez. Ya da eyyam akışının içinde kayıp...”

(Cemal Kutay'ın 14 Aralık 1967 Tarihli Millet Dergisi'ndeki Veda Yazısı)